

འབྲུག་གི་རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་བྱ་བའི་གནད་སྲོལ་ ༢༠༡༤ ཚན་མ།

Rules of Procedure of the National Assembly of Bhutan 2014

དཔར་དབང་ འབྲུག་གི་རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ།

རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་ཡིག་ཚང་གིས་ དཔར་བསྐྱབ་ལུས་པའོ། ༢༠༡༤

© National Assembly of Bhutan

Published by National Assembly Secretariat, 2014

NATIONAL ASSEMBLY OF BHUTAN

མཚན་པོ།

༩ འབྲུག་གི་ཚུལ་ལྟར་ཆེན་མོའི་ཙུང་ལྷན་ ༡༠ པའི་དོན་ཚན་ ༡༡ པ་དང་འབྲེལ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུན་གྱི་བའི་
 གནད་སྲོུད་དེ་ འབྲུག་གི་སྤྱི་ཚོགས་གཉིས་པའི་ཚོགས་ཐེངས་ ༢ པའི་ནང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུན་གྱི་འཇུག་སྤྱི་གིས་
 གསུང་གོས་ཞིབ་ཞིབ་སླེ་གནང་སྟེ་ རང་ལུགས་གནམ་ལོ་ཚུ་མོ་སྤྱུལ་ལོ་ ༧༡༢ པའི་ཚེས་ ༢ ལུ་འཇུག་ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༤
 ༧༢ པའི་ཚེས་ ༧ ལུ་ མ་འཇོག་སྤྱི་བའི་དང་བཞེད་ལུ་ ད་ལས་ལས་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་བྱ་བུ་ལུ་འགོ་འདྲན་འཐབ་པའི་
 རྒྱལ་སྤྱི་བའི་བའི་ཉེ་གཉིས་སྟེ་འགོ་བའི་འཇོག་དང་གཉིས་ལས་ འཇུག་སྤྱི་བའི་དང་དུང་ཆེན་ཡིག་ཚང་གི་ཞི་གཤམ་ལུ་
 གིས་ དེ་དང་འབྲེལ་ཏེ་ བསྟར་སྲོུད་ཚུལ་བཞེད་འཐབ་དགོས་གཤམ་ཆེ། རང་ལུགས་གནམ་ལོ་གི་འཇོག་ལོ་ལྷན་དང་པའི་ཚེས་
 ༡༧ ལུ།

(འཇོག་སྤྱི་བའི་བའི་ཉེ་གཉིས་སྟེ་འགོ་བའི་འཇོག་དང་གཉིས་ལས་)
 ཚོགས་དཔོན།

དཀར་ཆག།

དོ་སྲོད།.....		༡
ལེའུ་དང་པ་	སྟོན་བརྗོད།.....	༡
ལེའུ་གཉིས་པ་	ལག་ཁྱེར་སྐུལ་ནི་དང་ གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའམ་ རིས་ལེན།.....	༡
ལེའུ་གསུམ་པ་	སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཐངས་འགོ་བརྩམས་དང་ མཚུག་བསྐྱེད་ རྟོན་འབྲེལ་གྱི་བྱ་རིམ།.....	༤
ལེའུ་བཞི་པ་	ཚོགས་ཞུགས་འགོ་འཇུགས་དང་ མཚམས་འཛོག།.....	༧
ལེའུ་ལྔ་པ་	འབྲུག་རྒྱལ་པོའི་གསུང་བཤད་དང་ བཀའ་འཕྲིན།.....	༧
ལེའུ་དྲུག་པ་	ཚོགས་དཔོན་དང་ཚོགས་དཔོན་འོག་མའི་བཅག་འཇུག།.....	༩
ལེའུ་བདུན་པ་	ཚོགས་དཔོན་དང་ ཚོགས་དཔོན་འོག་མ་ཕྱིར་དབྱུང།.....	༡༣
ལེའུ་བརྒྱད་པ་	ཉིན་བསྟར་བྱ་སྐོའི་ལས་རིམ།.....	༡༥
ལེའུ་དགུ་པ་	ཚོགས་ཁང་ནང་རྩོད་གླེང་གི་ལམ་ལུགས་དང་གོ་རིམ་སྒྲིག་ཐངས།.....	༡༧
ལེའུ་བརྒྱུ་པ་	གོས་དོན།.....	༡༩
ལེའུ་བརྒྱ་གཅིག་པ་	འདྲི་བཀོད་ཀྱི་བྱ་རིམ།.....	༢༡
ལེའུ་བརྒྱ་གཉིས་པ་	ལུ་ཡིག།.....	༢༥
ལེའུ་བརྒྱ་གསུམ་པ་	གོས་དོན།.....	༢༩
ལེའུ་བརྒྱ་བཞི་པ་	ཞིམས་བཟོའི་བྱ་བའི་གནད་སྲོད།.....	༣༡
ལེའུ་བཅོ་ལྔ་པ་	དདུལ་འབྲེལ་གྱི་བྱ་བའི་གནད་སྲོད།.....	༤༩
ལེའུ་བརྒྱ་དྲུག་པ་	ཅན་བསྐྱུལ།.....	༤༩
ལེའུ་བརྒྱ་བདུན་པ་	མཚམས་འཛོག་གོས་དོན།.....	༥༠
ལེའུ་བཅོ་བརྒྱད་པ་	གཞུང་སྲོད་དང་སྟོན་པོ་ལྟན་སྟེ་ལུ་ཡིད་ཆེས་མེད་པའི་གོས་དོན།.....	༥༩

Table of Contents

Preamble	1
Chapter 1 Preliminary	1
Chapter 2 Submission of Certificates and Oath of Office/Secrecy	1
Chapter 3 Opening and Conclusion of the National Assembly Session.....	4
Chapter 4 Commencement and Adjournment of Sittings	7
Chapter 5 Druk Gyalpo's Address and Message.....	7
Chapter 6 Election of the Speaker and the Deputy Speaker	8
Chapter 7 Removal of Speaker or Deputy Speaker	13
Chapter 8 Arrangement of Order of Business.....	15
Chapter 9 Rules of Debate and Maintenance of Order in the House	17
Chapter 10 Motions.....	19
Chapter 11 Questions.....	21
Chapter 12 Petitions.....	25
Chapter 13 Resolution.....	28
Chapter 14 Legislative Procedure.....	31
Chapter 15 Financial Procedure.....	48
Chapter 16 Calling Attention	49
Chapter 17 Adjournment Motions	50
Chapter 18 Motion of No- Confidence against the Council of Minister and the Government.....	52

ལེའུ་བརྩུ་དགུ་པ་	འབྲུས་མི་ཚུ་གིས་ འདེམས་ཁྲི་ལས་དགོངས་ལྷན།.....	༥༩
ལེའུ་ཉི་ཤུ་པ་	གོས་ཚོད་དང་ཚོགས་རྒྱུན།.....	༥༧
ལེའུ་ཉེར་གཅིག་པ་	ཁེ་དབང་ བཀའ་ཚད་དང་དུལ་ཕོགས།.....	༥༧
ལེའུ་ཉེར་གཉིས་པ་	སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཞུགས་ལས་ ངལ་གསོའི་ལྷ་ཚོགས།.....	༥༩
ལེའུ་ཉེར་གསུམ་པ་	སློ་བསྐྱམ་ཚོགས་ཞུགས།.....	༥༩
ལེའུ་ཉེར་བཞི་པ་	ཚོགས་རྒྱུད།.....	༥༧
ལེའུ་ཉེར་ལྔ་པ་	ཀུན་སྤྱོད་ནམ་གཞག།.....	༧༡
ལེའུ་ཉེར་དུག་པ་	རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་ནང་གི་ལམ་ལུགས།.....	༧༧
ལེའུ་ཉེར་བདུན་པ་	གོས་ཚོད་དང་བྱ་སྤྱོད་སྣེ་ལྷན་ལྷན།.....	༧༧
ལེའུ་ཉེར་བརྒྱད་པ་	སྤྱིར་བཏང་གི་བྱ་རིམ།.....	༡༠༠
ལེའུ་ཉེར་དགུ་པ་	དུང་ཚེན་ཡིག་ཚང།.....	༡༠༩
ལེའུ་སུམ་ཅུ་པ་	འཕྲི་སློན་དང་ མཚམས་འཇོག་ རོན་འགྲེལ་ དབང་འཛིན་ ཡོད་པའི་དེ་བཞིན་གསུགས།.....	༡༠༩
ངེས་ཚོགས།	.....	༡༠༧
རྒྱར་དེ་བ་དང་པ་	གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའམ་ རོས་ལེན།.....	༡༠༧
རྒྱར་དེ་བ་གཉིས་པ་	གསང་བའི་དམ་བཅའམ་ རོས་ལེན།.....	༡༠༩
རྒྱར་དེ་བ་གཉིས་པ།	ཁྲིམས་བཟོའི་བྱ་སྤྱོད།	༡༠༧

Chapter 19	Registration of Seats in the House	53
Chapter 20	Decision and Voting	54
Chapter 21	Privileges, Immunities and Salaries	59
Chapter 22	Leave of Absence from the Sittings of Parliament....	63
Chapter 23	Close Door Sitting.....	63
Chapter 24	Committee	64
Chapter 25	Code Conduct.....	91
Chapter 26	Decorum in the National Assembly	96
Chapter 27	Reporting of Proceedings and Resolution.....	99
Chapter 28	General Rules or Procedure.....	100
Chapter 29	The Secretariat.....	102
Chapter 30	Amendment, Suspension, Interpretation and Authoritative Text.....	103
Definitions	.....	104
Annexure 1	Oath or Affirmation of Office.....	107
Annexure 2	Oath or Affirmation of Secrecy	108
Annexure 3	The Legislative Procedure.....	109

དོན་ཚིག་།

འབྲུག་གི་རྩ་ཁྲིམས་ཚེན་མོའི་རྩ་ཚུལ་ ༡༠ པའི་དོན་ཚུལ་ ༡༡ པ་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་བཅའ་ཁྲིམས་ ༡༠༠༥ ཅན་མའི་དོན་ཚུལ་ ༣༡༢ པའི་ནང་ དབང་ཚད་གནད་སྟེ་ཡོད་མི་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ བཀོད་སྒྲིག་འབད་ཡོད་མི་བྱ་བའི་གནད་སྟོན་འདི་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་གིས་གཤམ་གསལ་ལྟར་ཆ་འཛོག་གྲུབ།

༼ལེའུ་དང་པ༽ སྟོན་བརྗོད།

མཚན་གནས་དང་ འགོ་འཇུགས་ལྷེ་ཚེས།

༡. བྱ་བའི་གནད་སྟོན་འདི།

༡༡༽ འབྲུག་གི་རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་བྱ་བའི་གནད་སྟོན་ ༡༠༡༤ ཅན་མ་ཟེར་བརྗོད་དགོ།

༡༢༽ རང་ལུགས་གནམ་ལོ་རྒྱལ་ལོ་ལྷོ་ ༡༢ པའི་ཚེས་ ༥ ལུ་འཇུག་ སྤྱི་ལོ་ ༡༠༡༤ ལྷོ་ ༡ པའི་ཚེས་ ༡༢ ལུ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་འཇུག་མི་གསུམ་དབུ་གཉིས་ཀྱིས་ བསྟར་སྟོན་འབད་དགོཔ་སྟེ་ངོས་ལེན་གྲུབ་སྟེ་ཡོད།

༼ལེའུ་གཉིས་པ༽

ལག་ཁྱེར་ཕུལ་ནི་དང་ གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའམ་ རོས་ལེན།

ལག་ཁྱེར་ཕུལ་བ།

༡. ཁོང་རའི་འདེམས་ཁོངས་ལས་ བཅག་འཇུག་གྲུབ་པའི་འཇུག་མི་རྒྱ་གིས་ རང་སོའི་བཅག་འཇུག་དོ་སྟོན་ལག་ཁྱེར་རྒྱ་ བཅག་འཇུག་གྲུབ་པའི་ལུལ་ལས་ ཐོ་བཀོད་ཀྱི་དོན་ལུ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་ཚོགས་ཞུགས་དང་པ་ མ་འཚོགས་པའི་ཉེན་ཉེ་མ་ཡོངས་ཁྱབ་དྲུང་ཚེན་ལུ་ཕུལ་དགོ།

PREAMBLE

In exercise of the powers conferred by Article 10 (11) of the Constitution of the Kingdom of Bhutan and Section 322 of the National Assembly Act of the Kingdom of Bhutan 2008, the National Assembly hereby adopts its Rules of Procedure as follows:

CHAPTER 1 PRELIMINARY

Short Title and Commencement

1. This procedure shall:
  - a) Be called the Rules of Procedure of the National Assembly of Bhutan, 2014; and
  - b) Come into force on the 08 Day of the 12 Month of the water female snake Year of the Bhutanese Calendar corresponding to the 07 Day of February 2014, upon endorsement by two third majorities of the Members of the National Assembly.

CHAPTER 2 SUBMISSION OF CERTIFICATES AND OATH OF OFFICE/SECRECY

Submission of Certificates

2. Members who have been elected shall present their certificate of election to the Secretary General for registration before the day on which the National Assembly convenes for the first time following the election.

- 3. དྲུས་མིན་བཅག་འཇུག་ལས་གྲུབ་པའི་འཇུག་མི་ཅིག་གིས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་
ནང་འཇུག་ཞུགས་མ་འབད་བའི་ ཉིན་མ་གཅིག་གི་སྤྱོད་ལས་ བཅག་འཇུག་འཇུག་འཇུག་
ལག་ཁྱེར་ཚུ་ ཡོངས་ཁྱབ་བྱེད་ཚེ་ལུ་ ཐོ་བཀོད་ཀྱི་དོན་ལུ་སྦྱུལ་དགོ།
- 4. ལག་ཁྱེར་སྦྱལ་ཡོད་མི་ཚུ་ ཡོངས་ཁྱབ་བྱེད་ཚེ་གིས་ ཞིབ་དཔྱད་འབད་ཚོགས།

གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའ་མ་ རྩོམ་ལེན།

- 4. སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཇུག་མི་ཚུ་གིས་ རང་སོའི་ཁག་འགན་མ་ལེན་པའི་ཉེ་མར་ འཇུག་གི་
ཚུ་ཁྱེར་མེད་མེད་ལུ་དབུགས་ལུ་འཇུག་པའི་ནང་གསལ་ལྟར་ གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའ་
རྩོམ་ལེན་སྦྱུལ་དགོ།?
- 5. འཇུག་མི་ཚུ་གི་གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ རྩོམ་ལེན་འདི་ འཇུག་གི་ཁྱེར་སྤྱོད་
ཐོ་གིས་ འགན་འཛིན་ཐོག་ལུ་སྦྱུལ་དགོ།

ཚོགས་ཐེངས་ ཕྱིར་བཏོལ་དང་ ཚོགས་ཞུགས།

ཚོགས་ཐེངས།

- 1. རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་འདི་ ལོ་རེ་ལུ་ ཉུང་ཤོས་ཐེངས་གཉིས་རེ་འཚོགས་དགོ། 2
- 2. འཇུག་རྒྱལ་ཐོ་མཚོག་གིས་ སྤྱིར་བཏང་བཅག་འཇུག་ཐེངས་རེའི་ཤུལ་ལས་ སྤྱི་ཚོགས་
ཀྱི་ཚོགས་ཞུགས་དང་པ་འཚོགས་ནིའི་བཀའ་རྒྱ་གནང་ནི། 3
- 3. ཡོངས་ཁྱབ་བྱེད་ཚེ་གིས་ འཇུག་མི་ཚུ་ལུ་ ཚོགས་འཚོམས་ཀྱི་སྐོར་དང་ ས་
གནས་ཚུ་ ཉིན་གངས་ 60 གི་ཉེ་མ་ལས་ གསལ་བསྐྱབས་འབད་དགོ།

---

1 འཇུག་གི་ཚུ་ཁྱེར་མེད་མེད་ཚུ་ 2017 ལོ་ལྟེ་ ལ།
2 འཇུག་གི་ཚུ་ཁྱེར་མེད་མེད་ཚུ་ 2017 ལོ་ལྟེ་ ལ།
3 འཇུག་གི་ཚུ་ཁྱེར་མེད་མེད་ཚུ་ 2017 ལོ་ལྟེ་ ལ།

3. A member, who is elected at a bye-election, shall also present his or her certificate of election to the Secretary General for registration before the day on which he joins the National Assembly.
4. Certificates so submitted may be inspected by the Secretary General.

Oath or Affirmation of Office

5. The members of the National Assembly shall take an Oath or Affirmation of Office as provided for in the Third Schedule of the Constitution of the Kingdom of Bhutan, before assuming their responsibilities.(Annexure 1)¹
6. The Oath or Affirmation of Office of the members shall be administered by the Chief Justice of Bhutan.

SESSION, PROROGATION, SITTING AND OATH OR AFFIRMATION

Session

7. The National Assembly shall assemble at least twice a year.²
8. The Druk Gyalpo shall summon the first sitting of Parliament after each general election.³
9. The Secretary General shall serve a notice to members specifying the date and place for session of the National Assembly at least 60 days prior to the start of session.

---

1 Article 10 (18) of the Constitution of the Kingdom of Bhutan

2 Article 12 (5) of the Constitution of the Kingdom of Bhutan

3 Article 10 (5) of the Constitution of the Kingdom of Bhutan

- 10. གལ་སྲིད་ རེས་མེད་ཀྱི་ཚོགས་འཛོམས་རེ་འཚོགས་དགོས་འཕྲོད་ཚེ་ ཡོངས་ཁྱབ་སྤུང་
ཚེན་གྱིས་ བརྟེན་བརྟེན་གྱི་ཐོག་ལས་ ཁྱབ་བསྐྱེད་དང་ བརྟེན་ལན་འབད་དགོ།
- 11. ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ ཚོགས་འཛོམས་འགོ་བཙུགས་ཀྱི་ལྷ་ཚོས་ཚུ་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་ལུ་
སྟན་ལུ་སྤུལ་དགོ།

དམིགས་བསལ་ཚོགས་ལུགས།

- 12. དགོས་མཁོ་དང་བསྐྱེད་ཏེ་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཚོག་གི་བཀའ་རྒྱ་དང་འཁྲིལ་ ཚོགས་
དཔོན་གྱིས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་དམིགས་བསལ་ཚོགས་ལུགས་ཅིག་ འཚོགས་
དགོ།
- 13. དམིགས་བསལ་ཚོགས་ལུགས་སྐབས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་གིས་ ཚོགས་ལུགས་
ཚོགས་དགོ་པའི་གནད་དོན་ ཡང་ན་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་ལུ་སྤུལ་བའི་གནད་དོན་
རྒྱུ་མ་ཅིག་ བཟུ་ཞིབ་འབད་དགོ།

ཚོགས་བཤེལ།

- 14. བཤེལ་འབད་རུང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་ཚོགས་ལུགས་ ཚོགས་བཤེལ་འབད་
དགོ་པའི་དགོས་དོན་རེ་འཕྲོད་པ་ཅིན་ ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ འདྲི་སྐྱོར་ལས་ ཁྱབ་
བསྐྱེད་འབད་དགོ།

འབྲུག་མི་རིང་མིང་ཐོ།

- 15. རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་འབྲུག་མི་རིང་ རང་སོའི་སྲོད་ཁྲི་གུ་ འགོ་དང་པ་མ་སྲོད་པའི་
རྟེ་མར་ འབྲུག་མི་རང་སོའི་མིང་ཐོ་གུར་ལག་གིས་བཀོད་དགོ།

ལ འབྲུག་གི་རྩ་ཁྲིམས་ཚེན་མའི་རྩ་ཚུན་ 101, 102 ལ།

10. When a session is called at a short notice, an announcement of date and place of the session shall be made in the media and members shall be informed by the Secretariat.
11. The Speaker shall inform the Druk Gyalpo of the date of commencement of every session before issuing the summons.

Extraordinary Sitting

12. Whenever necessary the Speaker shall convene an extraordinary sitting of the National Assembly on the command of the Druk Gyalpo.⁴
13. During an extraordinary sitting, the National Assembly shall consider only those matters for which it has been convened or otherwise have been presented to the National Assembly.

Prorogation

14. Whenever the Speaker finds it necessary to prorogue the session of the National Assembly, a notice to this effect shall be announced.

Roll of the members

15. There shall be a roll of members of the National Assembly which shall be signed before taking their seat.

---

4 Article 10 (12) of the Constitution of the Kingdom of Bhutan

ཚོགས་གྲངས།

- ༡༤. རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་ཚོགས་ཐེངས་རེ་ནང་ འཇུག་མིའི་ཚོགས་གྲངས་འདི་
འཇུག་མི་ཡོངས་བསྐོས་ཀྱི་ གསུམ་དབུ་གཉིས་ལས་མ་ཉུང་མ་ཅིག་དགོ།
- ༡༥. དོན་ཚན་ ༡༤ པ་དང་འབྲེལ་ཏེ་ འཇུག་མི་གྲངས་ཚད་ཉུང་སོང་པ་ཅིན་ ཚོགས་
དཔོན་གྱིས་ ཚོགས་ཞུགས་མཚམས་འཛོག་འབད་དགོ།

འཇུག་སྐུམ་པ།
སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཐེངས་འགོ་བརྩམས་དང་ མཇུག་བསྐྱེད་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་བྱ་རིམ།

འགོ་བརྩམས།

- ༡༦. སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འཛོམས་ཚར་རེ་འཚོགས་ནི་འགོ་བརྩམས་པ་ད་ སྤྱི་ཚོགས་ལྟན་
བཞུགས་ནང་ འཇུག་རྒྱལ་པོ་མཚོག་ཆིབས་གྲལ་ཐོག་ལས་ གདན་འདྲན་ཞུ་དགོ།
ཚོགས་ཐེངས་རེ་རེ་བཞིན་དུ་ བཞུགས་གྲལ་སྐྱེད་སྐུམ་ཚོགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་
བཅས་པ་སྟེ་ འགོ་བརྩམས་དགོ།^༥

- ༡༧. ཚོགས་འདུ་འགོ་བརྩམས་གྱི་བྱ་རིམ་དེ་ཡང་།
  - ༡༽ འཇུག་རྒྱལ་པོ་མཚོག་མ་ཐེབས་པའི་ ལྷ་ར་མ་ ༣༠ གི་སྤྱི་གོང་ལས་ སྤྱི་ཚོགས་
ཀྱི་འཇུག་མི་ཚུ་ ཚོགས་ཁང་གི་མདུན་ཕྱོགས་ཀྱི་རྫོག་ཅལ་ནང་ འཛོམས་དགོ།
  - ཨ༽ ཆིབས་གྲལ་གྱི་གོ་རིམ་ དེ་ཡང་།
    - ༡༽ བང་ར་བརྟུང་མི་ གཅིག
    - ༢༽ གྱིང་གྱིང་བརྟུང་མི་ གཅིག
    - ༣༽ རྒྱ་སྤྱིང་འཇུག་མི་ གཉིས།
    - ༤༽ ཕྱོགས་དར་འབག་མི་ གཅིག

---

^༥ འཇུག་གི་ཚུ་ཞུམས་ཚེན་མོའི་ཚུ་ཚན་ ༡༠༧ པ།

Quorum

16. The presence of not less than two thirds of the total number of members shall constitute a quorum for a sitting of the National Assembly.
17. If the number of members present falls short as referred to in rule 16, the Speaker shall declare an adjournment of the sitting.

CHAPTER 3 OPENING AND CONCLUSION OF THE NATIONAL ASSEMBLY SESSION

Opening

18. At the commencement of each session of Parliament, the Druk Gyalpo shall be received in a joint sitting of Parliament with *Chibdrel* Ceremony. Each session shall be opened with *Zhugdrel Phuensum Tshokpai Tendrel*.⁵
19. The opening ceremony of the National Assembly shall begin as follows :
  - a) The members of Parliament shall assemble in the front courtyard of the *Gyelyong Tshogkhang* 30 minutes before the arrival of the Druk Gyalpo.
  - b) The *Chibdrel* ceremony shall be conducted in the following order of precedence:
    - i) One *bang*;
    - ii) One *Ting Ting*;
    - iii) Two *Mangep Jalings*;
    - iv) One *Chogdar* (directional flag);

---

⁵ Article 10 (6) of the Constitution of the Kingdom of Bhutan

- ༥ } བཙན་དར་འབག་མི་ གཅིག
- ༦ } རུ་དར་འབག་མི་ གཅིག
- ༧ } དར་སྒྲ་ལྔ་ ལྔ
- ༨ } རྒྱལ་དར་འབག་མི་ གཅིག
- ༩ } རྫོང་མངའ་ གཉིས།
- ༡༠ } ཆབ་ཕྱབས་ གཉིས།
- ༡༡ } རོ་གཞས་ ལྔ
- ༡༢ } མོ་གཞས་ ལྔ
- ༡༣ } རྒྱ་སྒྲན་ཚོས་གཞས་ བདུན།
- ༡༤ } རབ་འབྱམས།
- ༡༥ } རྩ་དཔོན།
- ༡༦ } རྫོང་བདག
- ༡༧ } ཚོགས་སྡེའི་ཡོངས་ཁྱབ་བྱང་ཆེན།
- ༡༨ } ཚོགས་འདུའི་ཡོངས་ཁྱབ་བྱང་ཆེན།
- ༡༩ } རྒྱལ་ཕྱོགས་འགོ་ཁྲིད་པ།
- ༢༠ } གཞུང་ཚོགས་ཀྱི་སློན་པོ།
- ༢༡ } ཚོགས་སྡེའི་ཁྲི་འཛིན།
- ༢༢ } སློན་ཆེན།
- ༢༣ } ཚོགས་དཔོན།
- ༢༤ } དག་སློང་སློས་ཕོར་འབག་མི་ གཅིག
- ༢༥ } དག་སློང་རྒྱ་སློང་འཕུ་མི་ གཉིས།
- ༢༦ } ཁྲི་ལེབས་འབག་མི་ གཅིག
- ༢༧ } ཕྱག་བསེལ་རྩ་དོང་འབག་མི་ གཅིག
- ༢༨ } རོག་མ་སྒྲ་ཁྲ་འབག་མི་ གཅིག
- ༢༩ } རྒྱ་བྱང་ གཅིག

- v) One *Tsendar* (flag associated with a deity);
- vi) One *Rudar* (coy flag);
- vii) Five *Chogdog darna nga* (five kinds of scarves);
- viii) One *Gyaldar* (victory banner);
- ix) Two *Dzong Nga* (ritual drum);
- x) Two *Chabsub* (cloth containers used by the lay, elite and monks);
- xi) Five *Phozhey*;
- xii) Five *Mozhey*;
- xiii) Seven *Pachham* dancers;
- xiv) Ramjam;
- xv) Drangpon;
- xvi) Dzongda;
- xvii) Secretary General to the National Council;
- xviii) Secretary General to the National Assembly;
- xix) Opposition Leader;
- xx) Cabinet Ministers;
- xxi) Chairperson of the National Council
- xxii) Prime Minister;
- xxiii) Speaker;
- xxiv) One *Gelong as Poephor* (Incense carrier);
- xxv) Two *Gelongs as Jalings* (Clarionet players);
- xxvi) One *Thrikheb* carrier (Throne cover);
- xxvii) One *Jadong* carrier;
- xxviii) One *bhatra* carrier;
- xxix) One *Kudrung*;

༣༠ ། རྒྱལ་པོའི་གཟིམ་དཔོན།

༣༡ ། འབྲུག་རྒྱལ་པོ།

༣༢ ། རྩལ་སྡེའི་འགོ་དཔོན་དང་ གཞན་ཡང་ ཕྱག་ལུ་མི་ཚུ།

ག། འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཚོག་ ཚོགས་ཁང་ནང་མ་ཕེབས་ཚུན་ དགོ་འདུན་གྱི་ཚང་གི་
དག་སློང་བཅུ་བདུན་གྱིས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་ཁང་གི་སྤྲོད་ཐོག་ལས་ གསེར་
སྤྲོད་འབད་དགོ།

ང། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འབྲུག་མི་ཚུ་གིས་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཚོག་ ཚོགས་ཁང་གི་མདུན་
ཚུགས་རྟོག་ཅལ་ནང་ཕེབས་ཅིག་ ལྷན་བཏུང་གི་ཕྱག་དབང་བཅར་དགོ།

ཅ། འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཚོག་ གསེར་ཁྲི་གུ་བཞུགས་ཞིན་མ་ལས་ འབྲུག་མི་ཚུ་ རང་
སོའི་སྤྲོད་ཁྲི་གུ་སྤྲོད་ནི།

ཆ། རྒྱལ་པོའི་གཟིམ་དཔོན་གྱིས་ བཞུགས་གཤམ་གྱི་དགོངས་སྐོར་ལུ་ཞིན་མ་ལས་
གཞུང་གྲྭ་ཚང་གི་སློབ་དཔོན་ལྗོངས་ལས་ གཅིག་གི་དབུ་གཙོས་པའི་ དགོ་
སློང་རྒྱལ་གིས་ བཞུགས་གཤམ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་མཛད་སློ་ཚུ་གཤམ་གསལ་
ལྟར་ འགོ་བཙུགས་གནང་ནི།

༡ ། རྩོ་མ་ཏུང་ནི།

༢ ། རི་བཟང་ཏུང་ནི།

༣ ། གསོལ་ཇ་དང་བཞེས་ཚུམ་ཏུང་ནི།

༤ ། མར་ཆང་དང་ ཐུགས་སློན་དར་ཤིང་ཕུལ་ནི།

༥ ། བཞུགས་གཤམ་ཏུང་ནི།

༩། བཞུགས་གཤམ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་མཛད་རིམ་མཇུག་བསྟུ་ཞིན་མ་ལས་ ལས་
རིམ་དང་འཁྲིལ་ དུས་སྤུང་གི་བམ་འགོལ་ནི།

༡༠ ། འབྲུག་མི་ཚུ་བམ་གོལ་ཞིན་མ་ལས་ལོག་ཚོགས་ཁང་ནང་འཛོམས་དགོ།

༡༠. ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ སྤྱི་ཚོགས་ནང་ལུ་ འགོ་འབྱེད་གསུང་བཤད་གནང་ནི།

- xxx) Gyalpoi Zimpon;
  - xxxi) Druk Gyalpo and
  - xxxii) Officers of the armed forces and other attendants.
- c) The welcoming ceremony (*serdreng*) shall be performed by the seventeen monks of the Central Monastic Body from the rooftop of the *Gyelyong Tshogkhang* till the Druk Gyalpo's arrival in the Assembly Hall.
- d) The Members of Parliament shall bow in respect to the Druk Gyalpo on His arrival at the front Courtyard at the *Gyelyong Tshogkhang*.
- e) After the Druk Gyalpo ascends the throne, the members shall take their respective seats.
- f) The Gyalpoi Zimpon shall usher in the *Zhugdrel* ceremony. Led by one of the five Lopens and six other monks from the Central Monastic Body, the *Zhugdrel Phuensum Tshokpai Tendel* shall be conducted in the following order of precedence:
- i) Offering of *Droem*;
  - ii) Offering of *Dizang*;
  - iii) Offering of ceremonial tea and rice;
  - iv) Offering of ceremonial wine (*Marchang*) and flag; and
  - v) Offering of *Zhugdrel*.
- g) As soon as the *Zhugdrel* ceremony is over, the members shall take a short recess as per the programme.
- h) The members shall re-assemble after the recess.
20. The Speaker shall deliver his inaugural speech to the Parliament.

མཇུག་གོལ།

༡༡. ཚོགས་འཛོམས་མཇུག་འགོལ་རྟེན་འབྲེལ་ནང་ ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ གསུང་བཤད་ གནང་ཚར་བའི་ཤུལ་ལུ་ གཞུང་གྲྭ་ཚང་གི་སློབ་དཔོན་ལྔ་ལས་གཅིག་གིས་དབུ་གཙོས་ པའི་ དགོ་སློང་དུག་དང་ འབྲུས་མི་ཚུ་གིས་ ཚོགས་འདུ་འགོལ་བའི་བཀའ་ཤིས་སློན་ ལམ་དང་ ཞབས་བརྟན་སྤུལ་ཞིན་ལས་ སློབ་དཔོན་གྱིས་ཚོགས་དཔོན་ལས་ སློན་དར་ལྷ་སྟེ་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཚོག་ལུ་སྤུལ་བའི་ཤུལ་ལུ་ དགོ་འདུན་གྲྭ་ཚང་གི་ དགོ་སློང་བརྟུ་བརྟུན་གྱིས་ ཚོགས་ཁང་གི་མདུན་ཕྱོགས་ལས་ གསེར་སྐྱེང་དང་ བཀའ་ ཤིས་རྒྱ་གྲིང་བཅས་ ཚོགས་འདུ་འགོལ་ནི།

༼ལེའུ་བཞི་པ༽

ཚོགས་ཞུགས་འགོ་འཇུགས་དང་ མཚམས་འཛོགས།

༡༢. ཚོགས་འདུའི་དུས་ལྟན་དེ་ གོས་གཞི་མང་ཉུང་དང་འབྲེལ་ཏེ་ ཡོངས་ཁྱབ་དྲུང་ཆེན་ གྱིས་ ཚོགས་དཔོན་དང་གོས་བསྟུན་ཐོག་ དུས་ཚོད་གཏན་འབེབས་བཟོ་དགོ།
༡༣. ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ བཀའ་རྒྱ་ལོགས་སུ་གནང་ན་མ་གཏོགས་ ཚོགས་འཛོམས་འདི་ སྤྱི་ཚུ་ཚོད་ ༡༠.༠༠ ལུ་འགོ་བརྟུག་ནི་དང་ ཟུང་ཡོལ་ཚུ་ཚོད་ ༡.༣༠ ལུ་ཉིན་བསྟར་ ཚོགས་ཞུགས་འགོལ་ནི།
༡༤. གལ་སྲིད་ ཚོགས་འཛོམས་ཀྱི་ལས་རིམ་དང་ དུས་ཚོད་ལུ་འགྱུར་བཅས་མེ་འབྱུང་ཚེ་ ཡོངས་ཁྱབ་དྲུང་ཆེན་གྱིས་ འབྲུས་མི་ཚུ་ལུ་ དེ་ལྟགས་ཀྱི་སྟན་སློན་འབད་དགོ།

༼ལེའུ་ལྔ་པ༽

འབྲུག་རྒྱལ་པོའི་གསུང་བཤད་དང་ བཀའ་འཕྲིན།

༡༥. འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཚོག་གིས་ སྤྱི་ཚོགས་ལུ་ ཕན་རྐྱབས་ཡོད་པར་གཞིགས་ཚེ་ སྤྲུགས་ འདོད་དང་བསྟུན་ གསུང་བཤད་དང་ བཀའ་འཕྲིན་གནང་ནི།

Concluding of the National Assembly

21. After the Speaker delivers his concluding speech, the members and the six monks from the Central Monastic Body shall recite Trashi Moen-Lam led by one of the five Lopens. The Lopen shall receive the *Moenddar* from the Speaker and shall offer to the Druk Gyalpo for his long life. The seventeen monks from the Central Monastic Body shall perform *Tashi Jaling* (closing ceremony) outside the National Assembly Hall and conclude the session.

CHAPTER 4 COMMENCEMENT AND ADJOURNMENT OF SITTING

22. The number of days for the sitting of the National Assembly Session shall be determined by the Speaker in consultation with the Secretary General with regard to the volume of issues to be deliberated.
23. Unless the Speaker otherwise directs, the sitting of the National Assembly shall normally commence at 10:00 hours in the morning and adjourn at 13:30 hours in the afternoon.
24. In case of any changes in the days, time and programme of sitting of the National Assembly, the Secretary General shall serve a notice to this effect to the members.

CHAPTER 5 DRUK GYALPO'S ADDRESS AND MESSAGE

25. The Druk Gyalpo may address and send message to the Parliament as deemed expedient.

༢༤. བཀའ་འཕྲིན་ཕེབས་པའི་བྲལ་ལུ་ ཚོགས་ཁང་འདི་གིས་ བཀའ་དོན་དེ་གང་མགྲོགས་
དང་ལེན་འབད་དེ་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཚོག་ལུ་ ཚོགས་འདུའི་བསམ་འཆར་ཕྱལ་དགོ།

བརྒྱུ་ལེགས་སོའི་གྲོས་དོན།

༢༥. ཚོགས་འཛོམས་འགོ་བཙུགས་དང་ མཚུག་བསྐྱེད་སྐབས་ སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་གཉིས་
ཆར་འཕམ་ འཇུག་མི་རེ་རེ་དང་ ཚོགས་སྲེའི་ཉོངས་ལས་ འཇུག་མི་གཅིག་གིས་
བཀའ་དོན་ལེགས་སོ་ལུ་དགོ།

ཧྲུག་པོ།
ཚོགས་དཔོན་དང་ཚོགས་དཔོན་འོག་མའི་བཙག་འཇུག

ཚོགས་དཔོན་བཙག་འཇུག

༢༦. སྤྱིར་བཏང་བཙག་འཇུག་འབྲུའི་བྲལ་ལས་ ཚོགས་འཛོམས་དང་པོ་ཚོགས་པའི་སྐབས་སུ་
ཡང་ན་ ས་སྲོང་བསུབ་དགོས་ཅེ་འཕྲོན་ཆེ་ བཙག་འཇུག་ལས་གྲུབ་པའི་ འཇུག་མི་
ཚུ་གི་གྲལ་ལས་ ཚོགས་དཔོན་དང་ ཚོགས་དཔོན་འོག་མ་ཅིག་བཙག་འཇུག་འབད་
དགོ།

༢༧. འཇུག་མི་ཅིག་གིས་ ཚོགས་དཔོན་གྱི་གོ་གནས་ཀྱི་དོན་ལུ་ གང་མ་ངོའི་གྲོས་འཆར་
ཅིག་ ཚོགས་ཁང་ནང་ཕྱལ་མི་དེ་ལུ་ འཇུག་མི་གཞན་ཅིག་གིས་ རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་
དགོ་པའི་ཁར་ གང་མ་ངོའི་གིས་ ཚོགས་དཔོན་འབད་ནིའི་སློབ་འདོད་ཡོད་མེད་ཀྱི་ལུ་བ་
ཕྱལ་དགོ།

༢༨. ཚོགས་དཔོན་བཙག་འཇུག་འདི་ ཡོངས་ཁྱབ་དྲུང་ཆེན་ ཡང་ན་ ཡོངས་ཁྱབ་དྲུང་ཆེན་
མེད་པ་ཅིན་ དེའི་འོག་གི་འགོ་དཔོན་མཐོ་ཤོས་ཅིག་གིས་ འགོ་འདྲེན་འཐབ་དགོ།

༦ འབྲུག་གི་རྩ་ཁྲིམས་ཚེན་མོའི་རྩ་ཚུན་ ༡༠། ༥ ། བ།

༧ འབྲུག་གི་རྩ་ཁྲིམས་ཚེན་མོའི་རྩ་ཚུན་ ༡༡། ༣ ། བ།

26. Upon receiving the message, National Assembly shall consider the matter referred to in the message and submit its opinion to the Druk Gyalpo at the earliest.⁶

Motion of Thanks

27. At the opening and closing of a session, a member each from both the parties and a member from the National Council shall move a motion of thanks.

CHAPTER 6 ELECTION OF THE SPEAKER AND THE DEPUTY SPEAKER

Election of the Speaker

28. At the first sitting after any general election, or when necessary to fill a vacancy, the National Assembly shall elect a Speaker and a Deputy Speaker from among its members.⁷
29. Any member may submit a nomination of a member for the post of the Speaker in the House. The nomination must be seconded by another member and accompanied by a statement by the nominee that he or she is willing to serve as the Speaker.
30. The Secretary General or in his absence the immediate official next to him shall preside over the election of the Speaker.

---

6 Article 10 (9) of the Constitution of the Kingdom of Bhutan

7 Article 12 (3) of the Constitution of the Kingdom of Bhutan

༣༧. འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཚོག་གིས་ སྐྱེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་རྟགས་དང་ ཕྱག་དམ་ཅན་གྱི་བཀའ་ཐམས་
ཐོག་ལས་ ཚོགས་དཔོན་སྡེ་བདག་རྒྱུན་གནང་ནི།

༣༨. ཚོགས་དཔོན་གྱི་འགན་འཁུར་ཚུལ་མཐུན་འགྲུབ་ནི་གི་དོན་ལུ་ ཚོགས་དཔོན་དེ་
ཕྱོགས་ལྷུང་མེད་པ་སྡེ་གནས་དགོ།

བཅག་འཐུའི་བྱ་རིམ།

༣༩. ཚོགས་དཔོན་བཅག་འཐུ་འདི་ གཤམ་གསལ་གྱི་བྱ་རིམ་དང་འབྲེལ་དགོ།

༡༽ ཚོགས་རྒྱན་དེ་ གསང་བའི་ཐོག་ལས་ བསྐྱར་དགོ།

༢༽ གལ་སྲིད་ མི་ངོ་གཉིས་ ཡང་ན་ ལེ་ཤ་ཡོད་པ་ཅིན་ ཚོགས་རྒྱན་གྲངས་ལ་
མཐོ་ཤོས་ཐོབ་མི་འདི་ བཅག་འཐུ་འབད་དགོ།

༣༽ གལ་སྲིད་ མི་ངོ་ཚུ་གི་བར་ན་ ཚོགས་རྒྱན་བསྐྱར་ཐེངས་དང་པའི་ནང་ ཚོགས་
རྒྱན་མཐོ་ཤོས་འདྲན་འདྲ་འཐོན་སོང་པ་ཅིན་ ཡང་བསྐྱར་བཅག་འཐུའི་རིམ་པ་
ཐེངས་གཅིག་འགྲིག་དགོ།

༤༽ ཚོགས་རྒྱན་ཐེངས་གཉིས་པའི་སྐབས་ ཚོགས་རྒྱན་ཐེངས་དང་པའི་ནང་ཚོགས་
རྒྱན་ཉུང་ཤོས་ཐོབ་མི་ཚུ་ ཚོགས་རྒྱན་ནང་ལས་ ཕྱིར་འབྲུད་འབད་བཞག་དགོ།

༥༽ གལ་སྲིད་ ཚོགས་རྒྱན་ཐེངས་གཉིས་བསྐྱར་རུང་ ཚོགས་རྒྱན་འདྲན་འདྲ་ཐོབ་
སྡེ་ཡོད་པ་ཅིན་ ཤོག་སྒྲིལ་ ཡང་ན་ རྒྱན་ཤོག་འཐུ་ཐོག་ལས་ཐག་བཅད་
འབད་དགོ།

༦༽ གདམ་ངོ་ཅིག་གིས་ ཐེངས་དང་པའི་ཚོགས་རྒྱན་མ་བསྐྱར་བའི་སྐབས་ལས་
ཡོངས་ཁྱབ་རྒྱུང་ཆེན་ལུ་ ཡིག་ཐོག་གི་སྐར་སྒྲོན་འབད་དེ་ དེའི་གལ་ལས་
འཐོན་ཚོགས། གལ་སྲིད་ གདམ་ངོ་གཉིས་ལས་བཟུལ་ཉེ་མེད་པ་ཅིན་ དེའི་
གལ་ལས་འཐོན་མི་ཚོགས། ཚོགས་རྒྱན་ལས་འཐོན་ནིའི་ལུ་བ་དེ་ ཡོངས་ཁྱབ་
རྒྱུང་ཆེན་ལུ་འབྱོར་བའི་ཤུལ་ལས་རྒྱུང་མ་ཅིག་ ཆ་གནས་གྲུབ་ཨོན།

---

༤ འབྲུག་གི་རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོའི་ཙཱ་ཚན་ ༡༩༼༤༽ པ།

31. The Druk Gyalpo shall by warrant under His Hand and seal confer Dakyen to the Speaker.⁸
32. The Speaker shall remain non-partisan in the fulfillment of his or her role.

Election Procedure

33. The election of Speaker shall be conducted in accordance with the following procedures:
  - a) Voting shall be conducted by secret ballot;
  - b) If there are two or more nominees, the election shall be decided by the highest number of votes;
  - c) If nominees receive equal highest numbers of votes the election process shall be repeated once;
  - d) In the second ballot, the names of the nominees with least number of votes in the preceding ballot shall be removed;
  - e) If there is a tie vote between any two nominees for the second time, it shall be decided by drawing of lots;
  - f) A nominee may withdraw by informing the Secretary General in writing before the first ballot. The withdrawal shall be effective upon receipt by the Secretary General; and

---

⁸ Article 12 (4) of the Constitution of the Kingdom of Bhutan

༤༽ ཚོགས་རྒྱུ་གྱི་ལྷན་འབྲེས་ དེ་འཕྲོ་ལས་ འཇུག་མི་ཚུ་ལུ་གསལ་སྟོན་འབད་
དགོ།

ཚོགས་དཔོན་གྱི་དབང་ཚད་དང་ བྱ་སྟོན།

༣༤. བྱ་བའི་གནད་སྟོན་འདི་ནང་བཀོད་པའི་དབང་ཚད་དང་ བྱ་སྟོན་འཕྲོ་ལུ་ ཚོགས་
དཔོན་གྱིས།

༡༽ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་དང་ རྒྱུ་ཚོགས་ལྷན་བཞུགས་སྐབས་ ཚོགས་གཙོ་
འབད་ནི་དང་ བྱ་རིམ་ཚུ་ རྒྱུ་ལྷན་གྱི་སྟོན་ལས་ འགོ་འདྲེན་འཐབ་ནིའི་དོན་
ལས་ ཚོགས་ཁང་གི་རྒྱུ་ལྷན་ཁྲིམས་བསྟར་སྟོན་འབད་ནི།

༢༽ ཚོགས་ཁང་གི་དབུ་མངས་དང་ ཚོགས་ཁང་ནང་རྒྱུ་ལྷན་ཁྲིམས་བདག་འཛིན་
འཐབ་ནི་དང་ འཇུག་མི་ཚུའི་བར་ན་ རྒྱུ་ལྷན་ ལམ་བདག་འཛིན་འཐབ་ནི།

༣༽ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་དབང་འཛིན་ རྒྱུ་སྟོན་འཐབ་ནི་དང་ དེའི་ཐོབ་
དབང་དང་ལམ་སྟོན་ དམིགས་བསལ་གྱི་ཐོབ་ཐངས་ཚུ་ རྒྱུ་སྟོན་འབད་
དགོ།

༤༽ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་འཛིན་སྟོན་དང་ བདག་སྟོན་གི་དོན་ལུ་ རྒྱུ་བཏང་
མིན་བྱུས་བཅུམ་ནི་དང་ ལམ་སྟོན་འབད་ནིའི་འགན་འཁུར་འབག་དགོ།

༥༽ རྒྱུ་ཚོགས་ཀྱིས་ཆ་འཛོག་གྲུབ་ཚར་བའི་ བཅའ་ཁྲིམས་གྲུ་ རྒྱུ་རྟགས་བཀོད་
ནི།

༦༽ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་རྟོངས་ལས་ བརྒྱུད་པའི་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་ཡིག་
འགྲུལ་ག་ར་ལུ་ མིང་རྟགས་བཀོད་དགོ།

༧༽ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་སྐྱེ་ཚབ་སྟེ་ འཇུག་རྒྱལ་པོ་མཚོག་དང་ དང་ཁྲིམས་
ལྷན་སྟེ་ འཛིན་སྟོན་ལྷན་སྟེ་ཚུ་དང་ མཇུག་ལམ་གྱི་ཐོབ་ལས་འབྲེལ་བ་འཐབ་
ནི།

༨༽ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་ཚོགས་ཐངས་རེ་རེ་བཞིན་དུ་གི་ལྷན་ཚོས་ཚུ་ གཞུན་
འབབས་བཟོ་དགོ།

- g) The results of the votes shall be announced to the members immediately.

Powers and Functions of the Speaker

- 34. In addition to the specific powers and functions provided by these rules, the Speaker shall:
  - a) Preside over the National Assembly and joint sitting of the Parliament and enforce its rules for the orderly conduct of the proceedings;
  - b) Preserve dignity and decorum in the hall and maintain discipline amongst the members;
  - c) Maintain authority of the National Assembly and protect its rights, traditions, and privileges;
  - d) Be responsible for setting overall policy and act as a guidance for the management and general administration of the National Assembly;
  - e) Sign the Acts passed by the Parliament;
  - f) Sign all official communications transmitted by the Speaker on behalf of the National Assembly;
  - g) Represent the National Assembly in its relation with the Druk Gyalpo, the Executive and the Judiciary;
  - h) Fix the date for each session of the National Assembly;

- ࡇ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་རྟོངས་ལས་ ལྷི་རྒྱལ་གྱི་ཆེ་མཐོའི་དཔོན་ལག་དང་
 འགོ་དཔོན་ དེ་ལས་ ལྷི་རྒྱལ་ལས་འོང་མི་ འབྲེལ་ཡོད་གཞུང་མགྲོན་གཞན་
 ལུ་ མཇལ་འཕྲད་འབད་ནི།
- ཐ། རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་རྟོངས་ལས་ རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མཛད་རིམ་ཚུ་ནང་
 དགོས་མཁོ་དང་བསྐྱུན་ཏེ་ བཅའ་མར་གཏོགས་དགོ།
- ད། རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་གི་འཇུག་མི་ཅིག་ དདུལ་ཕོགས་ལྷན་ཚོགས་ལུ་སྤྱི་
 ཚོགས་གྱི་འཇུག་མིའི་ཐོབ་ཐངས་ལཱ་ གོས་འདེབས་སུལ་ནིའི་དོན་ལུ་ སྤྱི་
 ཚོགས་གྱི་འཇུག་མིའི་ཐོབ་ཐངས་གྱི་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་ཚུང་གི་འཇུག་མི་
 འབད་ཅོས་འཛིན་འབད་དགོ།
- བ། རྒྱལ་ཡོངས་གྱི་མཛད་ནུམ་དང་ རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་ དེ་ལས་ ལུངས་ཕྱོགས་
 དང་འབྲེལ་བའི་གོས་ཚོགས་དང་གོས་འཛོམས་ཚུ་ན་ལས་ཕར་ གཞུང་འབྲེལ་
 གྱི་བཏུ་སྐོར་སྐབས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་རྟོངས་ལས་ སྐྱུ་ཚབ་འབད་
 དགོ།
- ཕ། རང་འཁོད་ཚོགས་ཚུང་གིས་གོས་འདེབས་ཐོག་ རྒྱལ་ཁབ་ལྷི་ཁར་ གོས་
 ཚོགས་དང་འབྲེལ་བའི་ཞལ་འཛོམས་དང་ གོ་བསྐྱར་ཞིབ་འཇུག་བཏུ་བཞུལ་
 རང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་སྐྱུ་ཚབ་འབད་ནི་དོན་ལུ་ གྲུངས་ཁ་གང་འོས་
 གྱི་འཇུག་མི་ཚུ་ ཅོས་འཛིན་འབད་དགོ།
- བ། རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་གོས་གཞི་ལུ་ བཏུ་སྐྱོང་དང་ འཇུག་མི་ཚུ་ལུ་ སྤ་
 གོང་ལས་བཟུམ་སྤེལ་ཚུལ་མཐུན་འབད་ཚུགས་པ་བཟོ་དགོ་ཁར་ རྒྱལ་ཡོངས་
 ཚོགས་འདུའི་མཛད་སྐྱེ་ཚུ་ གོས་གཞི་དེ་དང་འབྲེལ་ཏེ་ བསྐྱར་སྤྱོད་ཀྱི་འགན་
 ལུར་འབག་དགོ།
- བ། ཚོགས་ཁང་གི་སྤྱིགས་ལྷན་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་ལུ་ བརྟེན་པའི་བྱ་
 སྐྱོ་ཚུ་དང་འབྲེལ་བའི་ལག་ལེན་འཐབ་ཐངས་གྱི་དྲི་བ་ཚུ་གི་སྐོར་ལས་ འབབ་
 ལྷོས་ཀྱིས་ཐག་གཅད་འབད་དགོ།
- མ། རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་གསུང་གོས་འདི་ རྫོང་ཁ་ནང་གནང་ནི་དང་ གོས་
 ཚོད་ཚུ་ཡང་ རྫོང་ཁའི་སྐད་ཡིག་ཐོག་ལུ་བཏོན་ནིའི་ འགན་ལུར་འབག་དགོ།

- i) Meet foreign dignitaries and officials and other foreign visitors, on behalf of the National Assembly;
- j) Take part in ceremonial programs, as may be necessary, on behalf of the National Assembly;
- k) Nominate one member from the National Assembly to the National Committee on Parliamentary Entitlements to advise Pay Commission on Parliamentary Entitlements;
- l) Represent the National Assembly at national events, IPU, regional conferences and meetings on official visits ;
- m) Designate Members and other individuals, in appropriate numbers for delegations to represent the National Assembly at parliamentary conferences, seminars, and study tours outside the country on the recommendation of the House Committee;
- n) Be responsible for supervision of the agenda of the National Assembly, for assuring proper advance distribution of the agenda to Members, and for conduct of the business of the National Assembly in accordance with the agenda;
- o) Rule on question of parliamentary order and practice relating to the business of the National Assembly;
- p) Ensure the deliberation and resolutions of National Assembly to be held in Dzongkha;

- ཅ། རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་བར་ན་ མཐུན་ལམ་གཞི་བཙུགས་འབད་ནི།
- ཆ། རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་གཙོ་འཛིན་ཨིན་མ་བཞིན་དུ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་མཛད་སྤོལ་ལུ་ རྣམ་དག་མ་ཚད་ དུས་ཐོག་ག་ཟླུགས་ཞིབ་ཡར་ཤྱག་བཏང་ནི་གི་དོན་ལུ་ འབབ་ལྷོས་ཀྱི་བསྟར་སྦྱོང་འབད་དགོ།
- ཇ། དོན་ཚན་འདིའི་ནང་གསལ་ཡན་ལག་དོན་ཚན་ ༡ པ་ལྟར་ གྲོས་བསྟར་གྱི་དོན་ལུ་འབད་ཚོགས་
  - ༡༽ གྲོས་བསྟར་ལུ་མི་ཚུའི་གོ་རིམ་ཐག་གཅད་འབད་ནི་དང་།
  - ༢༽ གྲོས་བསྟར་གྱི་དུས་ཡུན་ ཚད་འཛིན་འབད་ནི།
- མ། གྲོས་གཞི་ནང་མ་ཚུད་པའི་གནད་དོན་ཅིག་ཨིན་རུང་ གལ་སྲིད་ རྒྱལ་ཡོངས་ལུ་ གལ་ཚབ་ཡིན་ཚེ་ འཇུག་མི་ཡོངས་ཀྱིས་ གྲོས་བསྟར་འབད་ནིའི་དགོས་མཁོ་འཐོན་པ་ཅིན་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་ནང་ གྲོས་བསྟར་གནང་ནིའི་གནང་བ་འགྲོལ་ཚོགས།

ཚོགས་དཔོན་འོག་མའི་བཙག་འཇུག་ལྷན་ཁག་གི་འབད་དེ་ དབང་ཚད།

- ༣༥. ཚོགས་དཔོན་འོག་མའི་བཙག་འཇུག་འདི་ ཚོགས་དཔོན་གྱི་བཙག་འཇུག་ལྷན་ཁག་གི་འབད་དགོ།
- ༣༦. ཚོགས་དཔོན་མེད་པའི་སྐབས་ ཡང་ན་ ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ བཀའ་རྒྱ་གནང་མི་དང་ འཇུག་མི་ ཚོགས་དཔོན་འོག་མ་གིས་ ཚོགས་ལཱ་གསལ་གྱི་ཚོགས་གཙོ་འབད་དགོ།
- ༣༧. ཚོགས་དཔོན་འོག་མ་གིས་ ཚོགས་ལཱ་གསལ་གྱི་ཚོགས་གཙོ་འབད་བའི་སྐབས་ ཚོགས་དཔོན་ལུ་ཡོད་པའི་དབང་ཚད་དང་ ཁོ་དབང་ཚུ་ག་ར་ ག་ཅིག་མཚུངས་ཡོད་པ་ཨིན། ཁོ་གིས་ ཚོགས་དཔོན་གྱི་འགན་ཁུར་མི་ལུ་འབག་དགོས་དང་ ཁོ་གིས་འབད་བའི་ལུ་ཚུ་ ཚོགས་དཔོན་གྱི་འབད་འབད་མ་བཟུམ་སྤོལ་ ལུ་པ་དང་བཟུ་འཛོག་ཡོད་པ་ཨིན།

- q) Establish inter-parliamentary relations;
- r) Exercise discretion, as presiding officer, to promote fair and prompt consideration of the business of the National Assembly;
- s) Use the discretion under subsection (1) of this section to:
  - i) Decide the order in which Members are recognized for discussion;
  - ii) Limit the length of discussion; and
- t) Permit discussion in the National Assembly of issues not included in the agenda, if such issues require the attention of Members for reasons of immediate national importance.

Election and the Powers of the Deputy Speaker

- 35. The procedure prescribed for the election of Speaker shall apply, *mutatis mutandis*, for the purposes of the election of the Deputy Speaker.
- 36. In the absence of the Speaker or whenever directed by the Speaker, the Deputy Speaker shall preside over the sittings.
- 37. The Deputy Speaker presiding over the sitting during the period of the Speaker's absence shall enjoy the same powers and privileges of the Speaker. He or she shall also perform the duties of the Speaker and every such act performed by him shall have the same effect and validity, as that of the Speaker.

ཚོགས་དཔོན་དང་ཚོགས་དཔོན་འོག་མའི་ཡིག་ཚངས་སྟོང་།

༣༩. ཚོགས་དཔོན་ཚོགས་དང་དཔོན་འོག་མའི་ཡིག་ཚངས་སྟོང་འཕྲོན་པའི་སྐབས་ དེ་
འཕྲོལས་ ཡོངས་ཁྱབ་དྲུང་ཆེན་གྱིས་ ས་སྟོང་གི་སྟུན་ལྷན་འདྲི་ ཚོགས་ཁང་ནང་སྐུལ་
ཞིན་མ་ལས་ ཚོགས་ཁང་གིས་ ལོ་ལྷན་འཁོད་མི་ ཚོགས་དཔོན་བཅག་འཕྲུལ་བྱ་རིམ་
དང་འབྲེལ་ ཚོགས་དཔོན་གསར་པ་ བཅག་འཕྲུལ་བཅད་དགོ།

གསང་བའི་དམ་བཅའ་མ་ རྩམ་ལེན།

༣༩. ཚོགས་དཔོན་དང་ཚོགས་དཔོན་འོག་མ་གཉིས་ ཡིག་ཚངས་གོ་གནས་མ་འཆང་བའི་
ཉེ་མར་ ཅུ་ཁྲིམས་ཆེན་མོའི་ཟུར་དེབ་བཞི་པ་དང་འབྲེལ་ཏེ་ གསང་བའི་དམ་བཅའ་མ་
རྩམ་ལེན་སྐུལ་དགོ།^༩

༤༠. ཚོགས་དཔོན་གྱི་གསང་བའི་དམ་བཅའ་མ་ རྩམ་ལེན་འདི་ འབྲུག་གི་ཁྲིམས་སྲི་བློན་
པོ་གིས་ འགན་འཛིན་ཐོག་མཛད་དགོ།

།ལུ་བདུན་པ། ཚོགས་དཔོན་དང་ ཚོགས་དཔོན་འོག་མ་ཕྱིར་དབྱུང་།

ཚོགས་དཔོན་ ཡང་ན་ ཚོགས་དཔོན་འོག་མ་ཕྱིར་དབྱུང་གི་གོ་སྟོན་།

༤༡. ཚོགས་དཔོན་ ཡང་ན་ ཚོགས་དཔོན་འོག་མ་ ཕྱིར་དབྱུང་གི་གོ་སྟོན་དོན་འདི་ རྒྱལ་
ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་འཕྲུལ་མི་ཡོངས་བསྐྱོམས་གྱི་ གསུམ་དཔྱ་གཅིག་ལས་མ་ཉུང་མ་
ཅིག་གིས་ཕྱིར་དབྱུང་འབད་དགོ།

༤༢. ཡོངས་ཁྱབ་དྲུང་ཆེན་གྱིས་ ཚོགས་དཔོན་ ཡང་ན་ ཚོགས་དཔོན་འོག་མ་ ཕྱིར་དབྱུང་འབད་
ནིའི་གོ་སྟོན་དོན་འདི་ གོ་སྟོན་སྐུལ་ཏེ་ ཉེན་གངས་ བཅུ་ཐམ་གྱི་ནང་འཁོད་ རྒྱལ་ཡོངས་
ཚོགས་འདུའི་ནང་ གོ་སྟོན་བསྐྱར་གནང་ནིའི་དོན་ལུ་ ཚོས་གངས་གཏན་འཁེལ་བཅོད་དགོ།

^༩ འབྲུག་གི་ཅུ་ཁྲིམས་ཆེན་མོའི་ཅུ་ཚན་ ༡༠། ༡༩ ། ༥།

Vacancy in office of Speaker or Deputy Speaker

38. When a vacancy occurs in the office of Speaker or Deputy Speaker, the Secretary General shall report the vacancy to the House at the earliest opportunity and the House shall proceed to elect a new Speaker in accordance with election procedure prescribed above.

Oath or Affirmation of secrecy

39. The Speaker and the Deputy Speaker shall take Oath or Affirmation of Secrecy, as provided for in the Fourth Schedule of the Constitution, before assuming office. (Annexure 2)⁹
40. The Oath or Affirmation of Secrecy of the Speaker shall be administered by the Chief Justice of Bhutan.

CHAPTER 7 REMOVAL OF SPEAKER OR DEPUTY SPEAKER

Motion for the removal of the Speaker and the Deputy Speaker

41. The motion for the removal of the Speaker and Deputy Speaker shall be moved by not less than one-third of the total Members of the National Assembly.
42. The Secretary General shall fix the date for the National Assembly to debate the removal of the Speaker or Deputy Speaker within 10 days of moving the motion.

---

⁹ Article 10 (19) of the Constitution of the Kingdom of Bhutan

༤༩. ཚོགས་དཔོན་ ཡང་ན་ ཚོགས་དཔོན་འོག་མ་ ཕྱིར་དབྱུང་འབད་ནི་འི་གོས་དོན་ལུ་
ཚེས་གངས་གཏན་འཁེལ་བཟོ་ཚར་མི་དེ་ ཉིན་མ་དེ་འི་བྱ་སྒྲིའི་ལས་རིམ་ཚུ་གི་ཉེ་མ་
གསུང་གོས་གནང་དགོ།

༥༠. ཚོགས་དཔོན་འོག་མ་ཕྱིར་དབྱུང་འབད་ནི་འི་གོས་དོན་ལུ་བའི་སྐབས་ ཚོགས་དཔོན་
གྱིས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་ཚོགས་གཙོ་འབད་དགོ། ཚོགས་དཔོན་ཕྱིར་དབྱུང་འབད་
ནི་འི་གོས་དོན་ལུ་བའི་སྐབས་ ཚོགས་དཔོན་འོག་མ་གིས་ ཚོགས་གཙོ་འབད་དགོ།

༥༡. ཚོགས་ཁང་གིས་ ཚོགས་ཚུང་གི་ཁྲི་འཛིན་ཚུ་གི་གྲལ་ལས་ གན་རིམ་མཐོ་ཤོས་ཅིག་
མི་རིམ་སྟེ་བཏོན་ཞིན་མ་ལས་ ཚོགས་དཔོན་ དང་ ཚོགས་དཔོན་འོག་མ་ ཕྱིར་
དབྱུང་གི་གོས་དོན་ལུ་བའི་སྐབས་གི་ ཚོགས་གཙོ་འབད་དགོ།

༥༢. ཡོངས་ཁྱབ་དྲུང་ཆེན་གྱིས་ ཚོགས་དཔོན་ ཡང་ན་ ཚོགས་དཔོན་འོག་མ་ ཕྱིར་
དབྱུང་འབད་ནི་འི་གོས་དོན་འདི་ གསལ་བསྐྱབས་འབད་ཚར་བའི་བུལ་ལས་ གནང་
དོན་དེ་གུ་ གོས་བསྐྱར་གནང་ཞིན་མ་ལས་ ཚོགས་རྒྱན་གྱི་དོན་ལུ་བཅུགས་དགོ།

༥༣. ཚོགས་དཔོན་ ཡང་ན་ ཚོགས་དཔོན་འོག་མ་ ཡང་ན་ ཚོགས་དཔོན་གོང་འོག་
གཉིས་ཆ་རང་ ཕྱིར་དབྱུང་གི་གོས་དོན་གུ་ཚུད་བསྐྱར་དང་ ཚོགས་རྒྱན་བསྐྱར་བའི་
སྐབས་ ཚོགས་ཞུགས་གྱི་གྲལ་ལས་འཐོན་འགྲོ་དགོ།

༥༤. གོས་དོན་དེ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་འཇུག་མི་ཡོངས་བསྟོམས་ལས་ གསུམ་
དུ་གཉེས་གྱིས་ ཆ་འཛིག་གྲུབ་པ་ཅིན་ ཚོགས་དཔོན་གྱི་གོ་གནས་ལས་ཕྱིར་དབྱུང་
འཇུག་རྒྱལ་པོ་མཚོག་གིས་མཛད་དགོཔ་དང་ གལ་སྲིད་ཚོགས་དཔོན་འོག་མའི་ཐང་
ཏུ་ ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ ཕྱིར་དབྱུང་འབད་དགོ།

༥༥. ཚོགས་དཔོན་ ཡང་ན་ ཚོགས་དཔོན་འོག་མའི་ ཕྱིར་དབྱུང་གི་གནད་དོན་ཚུ་ཡང་
༡༧ གལ་སྲིད་ ཉེས་ལས་ ཡང་ན་ རོ་ལོག་པའི་འཇུག་ཚོང་བཏོན་འབྱུང་ན།
༢༧ གཞུགས་སམ་དྲན་ཤེས་ འཛིན་ཚད་མེད་པ།

43. On the day fixed for the motion for the removal of the Speaker or the Deputy Speaker, such motion shall be taken for consideration before any other business for the day.
44. The Speaker shall preside over the sitting of the National Assembly while the motion for the removal of Deputy Speaker is taken up for consideration. The Deputy Speaker shall preside over the motion for the removal of the Speaker.
45. The senior most Chairperson of the Committee nominated by the House shall preside over the sitting in the event that the motion is for the removal of both the Speaker and the Deputy Speaker at the same time.
46. After the motion for removal of the Speaker or the Deputy Speaker has been announced by the Secretary General, the matter shall be debated and put to vote.
47. The Speaker or Deputy Speaker or both who are proposed for the removal shall leave the hall during the debate and voting.
48. The motion for removal, if passed by two-third of the total Members of the National Assembly, shall require the Speaker to be removed by the Druk Gyalpo, and in case of the Deputy Speaker by the Speaker.
49. The reasons for removal of the Speaker and Deputy Speaker shall be as follows:
  - a) If convicted of a crime or treason;
  - b) Physical or mental incapacity;

ག། ཡིག་ཚང་གི་ལོག་སྐབ་ནང་ གཡོ་ཁྲམ་དང་ འགན་དབང་འགལ་འཛོལ་བྱེད་པ
འགན་དབང་མི་སྲིད་པ།

ང། རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་དབུ་འཕང་ཉམས་པའི་ བྱ་སྲིད་འཐབ་པ།

ཅ། ཚེད་མངགས་གིས་ ཕ་ཁྲིམས་ཀྱི་དགོངས་དོན་གཞི་ལས་འགལ་བ།

།ལེའུ་བརྒྱད་པ།
བྱ་སྲིད་རིམ་སྒྲིག་།

འདེམས་ཁོངས་བལྟ་སྐོར།

- ༤༠. ཚོགས་འཛོམས་གོལ་བའི་ཤུལ་ལུ་ འཇུས་མི་ཚུ་ཁོ་ཁོའི་འདེམས་ཁོངས་བལྟ་སྐོར་
འབད་བར་ ལོ་རེའི་ནང་ཉམ་ཚར་གཉིས་རེ་འགྱུ་དགོ།
- ༤༡. འཇུས་མི་ཚུ་གིས་ རང་སོའི་འདེམས་ཁོངས་བལྟ་སྐོར་འབད་ནི་འདི་ ཚོགས་འཛོམས་
མ་རན་པའི་ཟླ་ངོ་གཉིས་ཀྱི་ཉེ་མ་ མཇུག་བསྟུ་དགོ།
- ༤༢. བྱ་བའི་གནད་སྲིད་འདི་གི་ དོན་ཚན་ ༤༠ པའི་ནང་ ག་དེ་འབད་བཀོད་དེ་ཡོད་ཅུང་
འཇུས་མི་ཚུ་གིས་ ལུ་བ་སྐུལ་མི་དེ་ལུ་ ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ཡངས་ཆག་གནང་ཚོག།

ལྷན་བཞུགས།

- ༤༣. ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ ལོགས་སུ་སླེ་བཀོད་བྱུང་གནང་ན་མ་གཏོགས་ འཇུས་མི་ཚུ་
འདེམས་ཁོངས་བལྟ་སྐོར་ལས་ ལོག་སྲིད་པའི་ཤུལ་ལུ་ བདུན་ཕྱག་རེ་ནང་ལྷན་
བཞུགས་ཚར་རེ་འཚོགས་དགོ།
- ༤༤. ལྷན་བཞུགས་འདི་ གཤམ་འཁོད་ཀྱི་གནད་དོན་ཚུ་གིས་མ་དོ་བར་ གནད་དོན་གཞན་
ཚུ་ཡང་གོས་བསྟུར་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ འཚོགས་དགོཔ་འདི་ཡང་།

- c) Abuse of office, including malfeasance, misfeasance, or nonfeasance;
- d) Conduct that brings the National Assembly into disrepute; and
- e) Intentional violation of constitutional provisions.

CHAPTER 8

ARRANGEMENT OF ORDER OF BUSINESS

Constituency Visits

- 50. The Members shall visit his or her Constituency at least twice a year after every session.
- 51. Members shall endeavor to complete visit to their constituencies two months prior to the start of a session.
- 52. Notwithstanding section 50, the Speaker may grant exemption on the request of the Members.

Plenary Sitzings

- 53. A Plenary Sitting shall be convened every week after the return of Members from the constituency visits unless the Speaker otherwise directs.
- 54. A Plenary Sitting shall be convened to discuss the following but not limited to:

ཀ། འདེམས་ཁོངས་བལྟ་སྐོར་སྐབས་ མི་མེར་ཚུ་གིས་ལྷ་མིའི་གནད་དོན་ཚུ་ གྲོས་
བསྟུར་འབད་ནིའི་དོན་ལཱ།

ཁ། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཚུང་ཚུ་གིས་ དཔུང་ཡིག་དང་ ཚོགས་ཚུང་རང་སོའི་ལཱ་
འགན་དང་འབྲེལ་བའི་གྲུབ་འབྲས་སྟུན་ལཱ་ལྷན་ལཱ་ལོ།

ག། རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་ལས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་ལཱ་ སྟུན་སྐྱོན་སྤུལ་བའི་
སྟུན་ལཱ་ལྷན་ལཱ་ལོ།

ང། མ་འོངས་ཚོགས་འཛུམས་ཀྱི་དོན་ལཱ་ གནད་དོན་ཚུ་གྲོས་བསྟུར་འབད་ནི།

བྱ་སྐྱོའི་ལས་རིམ།

༥༥. ཉིན་བསྟུར་བྱ་སྐྱོའི་རིམ་པ་དེ་ ཡོངས་ཁྱབ་དུང་ཚེན་གྱིས་ གསལ་གྲུབ་དགོས་དེ་ ཚོགས་དཔོན་
ལས་ གནད་བསྐོས་ཞིན་མ་ལས་ དེའི་འདྲ་བལྟས་ལེ་ འཇུག་མི་ག་རེ་ལཱ་ བཀའ་དགོ།

༥༦. ཉིན་བསྟུར་བྱ་སྐྱོའི་ལས་རིམ་ནང་ ཡོད་ན་མ་གཏོགས་ ཚོགས་དཔོན་གྱི་ གནད་བ་
མེད་པར་ བྱ་སྐྱོ་གཞན་ཚུ་འཐབ་མི་ཚོགས།

གྲོས་གཞི།

༥༧. ཚོགས་ཁང་ནང་གསུང་གྲོས་གནད་ནིའི་དོན་ལཱ་ ལྷ་ཡིག་དང་ སྟུན་ལཱ་ལྷན་ལཱ་
འཇུག་མི་བརྒྱུད་དེ་སྤུལ་དགོས་དང་ ས་གནས་གཞུང་དང་ ལྷན་ཁག་ལས་འབྲེལ་
བའི་དཔུང་ཡིག་ཚུ་ བསྟུར་བསྐྱོགས་འབད་ཞིན་མ་ལས་ གྲོས་གཞིའི་སྐོན་འགོའི་ཞལ་
འཛུམས་ནང་བཅུག་དགོ།

༥༨. སྐོན་འགོའི་ཞལ་འཛུམས་ནང་ལས་ཐག་བཅད་མི་ལྷ་ཡིག་ཚུ་ ཡོངས་ཁྱབ་དུང་ཚེན་གྱིས་
ཚོགས་དཔོན་ལཱ་ གྲོས་བསྟུན་སྤུལ་ཐོག་ བྱ་སྐྱོའི་ལས་རིམ་གསལ་བཟོ་སྟེ་ བཀའ་དགོ།

- a) Issues raised by the people during the constituency visits;
- b) Progress reports of the various Parliamentary committees on Bills and their respective Committee functions.
- c) Notices received by the National Assembly from the National Council; and
- d) Discuss issues for the forthcoming session.

Orders of Business

- 55. A list of business for the day shall be prepared by the Secretary General and after it has been approved by the Speaker, a copy thereof shall be made available to the members.
- 56. No business that is not included in the Orders of Business for the day shall be transacted without the leave of the Speaker.

Agenda

- 57. The reports and petitions routed through the Members, Local Government and Ministries and bills received shall be complied and tabled in the preliminary meeting to be deliberated in the House.
- 58. Following the approval of the petitions in the preliminary meeting, the Secretary General in consultation with the Speaker shall formulate and distribute the order of business.

༥༧. གོས་གཞི་ནང་མ་ཚུད་པའི་ བོང་འཕེལ་གྱི་གནད་དོན་ཚུ་ ཡོངས་ཁྱབ་དུང་ཚེན་གྱིས་
འབྲེལ་ཡོད་ལྷན་ཁག་ལུ་ དང་ལེན་དང་ འབྲེལ་ཡོད་ས་གནས་གཞུང་དང་འབྲེལ་བ་
འབབ་ནི་དོན་ལུ་ གཏང་དགོ།

། རྒྱུ་དགུ་པ། །
ཚོགས་ཁང་ནང་ཚོད་སློང་གི་ལམ་ལུགས་དང་གོ་རིམ་སྒྲིག་ཐངས།

འཇུག་མི་ཚུ་གིས་ ལུ་བ་ཚུ་ཚོགས་དཔོན་ལུ་སྤུལ་དགོཔ།

༦༠. འཇུག་མི་ཚུ་གིས་ ཁོང་རའི་འདེམས་ཁྲིམས་ ཡར་ཡོང་སྟེ་ལུ་བ་ཚུ་ ཐང་ཀར་དུ་ཚོགས་
དཔོན་ལུ་རྒྱུང་མ་ཅིག་ལུ་ནིམ་གཏོགས་ འཇུག་མི་གཞན་དང་ ལྟང་མོ་ལྟ་མི་ཚུ་ ཡང་ན་
བར་བརྒྱུད་ཀྱི་ཐོག་ལས་ལྷ་རྟོག་འབད་མི་ མི་དོ་ཚུ་བསྐྱིམ་སྟེ་ལུ་བ་སྤུལ་མི་ཚོགས།

༦༡. གོམ་ཚེན་གྱིས་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྤྱོད་ལུ་དང་ ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་སྤྱོད་ལུ་མགོན་ཚུ་གིས་སྤྱོད་ཚོགས་
ནང་ གསུང་བཤད་རེ་གནང་ནི་ཡོད་ཚེ་ གསེར་ཁྲིའི་མདུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གསུང་སྟེགས་
ལས་སྤུལ་དགོ།

༦༢. འཇུག་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་ཤོག་ལྷག་ནི་དང་ དན་ལྟང་བཀག་སྲོམ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཡོ་
བསྟར་སྤྱོད་ལུ་ དེ་ལས་ རྒྱལ་ཡོངས་རྩིས་ཞིབ་དབང་འཛིན་གྱི་ ཡོ་བསྟར་རྩིས་ཞིབ་
སྤྱོད་ལུ་དང་ ཡོ་བསྟར་འཆར་དུལ་གྱི་སྤྱོད་ལུ་ཚུ་ གསེར་ཁྲིའི་གཡས་ཕྱོགས་ལུ་ཡོད་
པའི་གསུང་སྟེགས་ལས་སྤུལ་དགོ།

༦༣. དོན་ཚན་ ༦༡ པ་དང་ ༦༢ པ་མ་ཡིན་པའི་ དཔྱད་ཡིག་དོ་སྟོན་སྤུལ་ནི་དང་ ལྷན་
ལུ་གཞན་གྱི་རིགས་ ཚོགས་དཔོན་གྱིས་བཀའ་བཀོད་གནང་ན་མ་གཏོགས་ འཇུག་
མི་རང་སོའི་འདེམས་ཁྲི་གི་ས་ཁོངས་ལས་སྤུལ་དགོ།

59. The Secretary General shall forward the developmental related issues not included in the agenda to the relevant Ministries for necessary action and intimation to the concerned local government.

CHAPTER 9

RULES OF DEBATE AND MAINTENANCE OF ORDER IN THE HOUSE

Member to Address Chair

60. Members shall speak standing at their places and shall address their remarks solely and directly to the Chair. They may not address other members, individuals in the gallery, or persons who might be observing through the media.
61. Prime Ministers address on state of nation and VVIP foreign delegates if required shall address the House from the grand podium located in-front of the Golden Throne.
62. Druk Gyalpos Kasho, Anti Corruption Commissions annual reports, Annual Audit reports and Budget reports shall be addressed from the podium located at the right side of Golden Throne.
63. Reports others than section 61 and 62 including introduction of new Bills shall be presented from the perspective seats of the Members unless otherwise Speaker directs to.

འཇུས་མི་ཚུ་ལུ་གོ་སྐབས་བྱིན་ཐངས།

༤༣. འཇུས་མི་ག་རང་ཨིན་རུང་ གནད་དོན་ཅིག་གུ་མོས་དོན་ཕུལ་ནི་འདི་རེ་འདོད་ཡོད་པ་
ཅིན་ ཚོགས་དཔོན་ལུ་ཉེ་མ་ལས་ བན་བསྐུལ་ཕུལ་ཏེ་གནང་བ་ལེན་དགོ།
༤༤. ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ ཚུང་གླེང་ནང་བཅའ་མར་གཏོགས་ནི་ཨིན་མི་ འཇུས་མི་ཐོ་དང་
འཁྲིལ་ཏེ་ འཇུས་མི་ཅིག་ཚུང་གླེང་ལུ་ནི་འདི་དོན་ལུ་ འབོད་བཀུག་འབད་དགོ།
༤༥. ལུ་ནི་འདི་བན་བསྐུལ་མ་འཐོབ་མི་འཇུས་མི་ཅིག་གིས་ ཚོགས་དཔོན་ལས་གནང་བ་ཐོབ་
ཞིན་མ་ལས་རྒྱུང་མ་ཅིག་ལུ་ཚོགས།
༤༦. ལུ་ནི་གི་སློ་འདོད་ཡོད་མི་ འཇུས་མི་ག་རང་ཨིན་རུང་ རང་སོའི་འདེམས་ཁྲིལ་ས་
ལག་པ་ཡར་སེང་པའི་རྗེས་སུ་ ཚོགས་དཔོན་གྱིས་གོ་སྐབས་བྱིན་པ་ད་ ཁོ་མོ་རའི་
བསམ་ཚུལ་ཚུ་ལུ་ཉུང་དགོ།
༤༧. གལ་སྲིད་ ཅུས་གཅིག་ལུ་འཇུས་མི་གཉིས་ ཡང་ན་ དེ་ལས་མངམ་སྡེ་ལག་པ་ཡར་
སེང་པ་ཅིན་ ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ འགོ་དང་པ་ག་མཐོང་མི་དེ་ལུ་གོ་སྐབས་བྱིན་དགོ།

སྤྲོད་ཁྲིའི་གོ་རིམ།

༤༨. རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་འཇུས་མི་ཚུ་ ཚོགས་དཔོན་དང་ཡོངས་ཁྱབ་རྒྱུང་ཆེན་གྱིས་
ཅུས་དང་ཅུས་སུ་ གཏན་འབེབས་བཟོ་མི་སྤྲོད་ཁྲིའི་གོ་རིམ་དང་འཁྲིལ་ཏེ་སྤྲོད་དགོ།

གསལ་བཤད་ཕུལ་ནི་འདུས་ཡུན།

༥༠. གསལ་བཤད་ལུ་ནི་འདུས་ཡུན་འདི་ ཚོགས་དཔོན་དང་འཁྲིལ་དགོ།

Calling of Members

64. Every member desiring to speak on issue shall notify the Speaker in advance and obtain his or her permission.
65. A member shall be called in a debate by the Speaker in accordance with the list of members who are to speak in the debate.
66. A member who has not received a notification to speak may do so only with the permission of the Speaker.
67. Every member desiring to speak shall raise their hand and when called upon shall address his or her observation to the chair.
68. If two or more members raise their hands at the same time, the Speaker shall call upon the member who first catches his or her eye.

Order of Sitting

69. The members shall sit in such order and at such place as the Speaker and the Secretary General of the National Assembly may determine from time to time.

Time Limit for Speeches

70. The time limit for speeches shall be regulated by the Speaker.

འཇུག་མི་ཚུ་གི་མིང་བརྗོད་ཐངས།

- ༡༡. ཚོགས་ཁང་ནང་ འཇུག་མི་ཚུ་གིས་ འཇུག་མི་གཞན་ཅིག་ལུ་ རྗོད་ཐང་ ཡང་ན་ འདེམས་ཁོངས་ཀྱི་མིང་མ་གཏོགས་ མི་ངོམ་དེའི་མིང་བརྗོད་མི་ཚོགས།

འབྲེལ་མེད་དང་བསྐྱར་སྒྲོམ།

- ༡༢. ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ འབྲེལ་ཆགས་མེད་མི་ ཡང་ན་ བསྐྱར་བསྒྲོམ་གྱི་ཚུད་སྐྱེད་ནན་ བསྐྱར་འབད་མི་ འཇུག་མི་ཅིག་གི་ཀུན་སྦྱོང་གྱི་སྐྱོར་ལས་ དྲན་གསོ་འབད་ཞིན་མ་ ལས་ ཁོ་མོ་གི་ལུ་དོན་མཚམས་འཛེག་འབད་དགོ་པའི་བཀོད་རྒྱ་གནང་དགོ།

༼ལེའུ་བཅུ་པ༽ གྲོས་དོན།

གྲོས་དོན་གྱི་གནས་ལུགས།

- ༡༣. འཇུག་མི་ཅིག་གིས་ གྲོས་བསྐྱར་གྱི་དོན་ལུ་གནད་དོན་ཅིག་ ཡང་ན་ གྲོས་ཚེད་གྱི་ ཟིན་བྲིས་ཅིག་ཆ་འཛེག་གི་དོན་ལུ་ གྲོས་འཆར་བཀོད་ཚོགས།
- ༡༤. ཚོགས་ཐངས་གཅིག་གི་ནང་ སྐར་ལས་གྲོས་བསྐྱར་འབད་ཚར་མི་ གནད་དོན་ཅིག་ གི་གྲོས་འཆར་བཀོད་ནི་མེད།

མི་དམངས་མཐའ་དོན་གྱི་གྲོས་དོན།

- ༡༥. མི་དམངས་མཐའ་དོན་གྱི་གྲོས་དོན་འདི་ ཚོགས་དཔོན་ལས་གནང་བ་ལེན་ཞིན་མ་ ལས་ གྲོས་བསྐྱར་འབད་ཚོགས།

Reference to Member by Name

71. Members shall refer to other members by constituency and not by name.

Irrelevance or Repetition

72. The Speaker, after having called attention to the conduct of a member who persists in irrelevance or repetition of arguments, may direct the member to discontinue his or her speech.

CHAPTER 10 MOTIONS

Nature of motions

73. A member may propose a subject matter for discussion or a draft resolution for approval.
74. No matter shall be proposed for discussion which is the same in substance as a matter that has been discussed during the same session.

Discussion on a matter of public interest

75. Discussion on a matter of public interest shall take place on a motion made with the consent of the Speaker.

གྲོས་དོན་བརྗེ་བསྐྱུལ།

- ༡༤. གྲོས་དོན་གྱི་བརྗེ་བསྐྱུལ་འདི་ ཚོགས་ཞུགས་མ་རན་པའི་ཚུ་ཚོ་དང་ ལྷན་གྲོས་འོངས་ལྷན་འབྲེལ་གྱི་ཡིག་ཐོག་སློང་དགོ།
- ༡༥. གསལ་བསྐྱུགས་འབད་བའི་ཉིན་མ་ལས་འགོ་བཟུང་ འཇུག་མི་དམངས་ཀྱིས་ མོས་མཐུན་ཐོག་མ་གཏོགས་ དེ་ཚོ་ཉིན་མ་གྲོས་དོན་བཟུག་ནི་མེད།

འོས་འཚམས།

- ༡༥. ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ འོངས་ལྷན་འབྲེལ་གྱི་གྲོས་བསྐྱུན་ཐོག་ལུ་ གྲོས་དོན་གང་རུང་ཅིག་ཆམེད་བཏང་ཡོད་མི་འདི་ འབྲུང་ལུངས་དང་བཅས་ འབྲེལ་ཡོད་འཇུག་མི་ལུ་བརྗེ་བསྐྱུལ་འབད་དགོ།

གྲོས་དོན་ཕྱིར་གཏོག།

- ༡༧. གྲོས་དོན་བཟུགས་མི་འཇུག་མི་ཅིག་གིས་ ལྷན་མ་ལས་ ལྷན་སྐྱོན་མ་ལུ་རུང་ གྲོས་དོན་ཕྱིར་གཏོག་འབད་ཆོག།

གྲོས་དོན་གྲོས་བསྐྱར་དང་ ལུས་ཚོད་བཤོ་འབྲེལ།

- ༢༠. ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ ཚོགས་ཁང་གི་བྱ་སྐོ་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ ཉིན་མ་གཅིག་ ཡང་ན་ ཉིན་མ་གཅིག་ལས་ལྷག་སྟེ་ ཡང་ན་ ཉིན་མ་དེའི་ལུས་མཚམས་གང་རུང་ཅིག་གི་རིང་ གྲོས་དོན་འདི་ གྲོས་བསྐྱར་འབད་ནིའི་ལུས་ཚོད་ བཤོ་བཟུམ་འབད་དགོ།

ཆད་སློང་འཇུག་མིའི་རོཚ་བ།

- ༢༡. ཆད་སློང་མི་འཇུག་མི་ཅིག་གིས་ ཡིག་ཐོག་ལུ་ རོཚ་བ་འབད་ཆོག་པའི་དབང་ཆ་སློང་དེ་ཡོད་པ་ཅིན་ ཆད་སློང་གི་འཇུག་མིའི་དོན་ལས་ རོཚ་བ་འབད་མི་འཇུག་མི་དེ་གིས་ གྲོས་དོན་གྱི་ལྷན་སྐྱོན་འབད་དགོ།

Notice of motions

76. The notice of motion shall be submitted to the Secretary General in writing 48 hours prior to the sitting.
77. Except with unanimous concurrence of all the members present, no motion shall be moved on the day which notice thereof is given.

Admissibility

78. Any motion rejected by the Speaker in consultation with the Secretary General shall be notified to the Member concerned with reason.

Withdrawal of motions

79. A member who has moved a motion may move without notice that it be withdrawn.

Allotment of time and discussion of motions

80. The Speaker may, after considering the state of business in the House, allot a day or days or part of a day for the discussion of any such motion.

Acting for a absent member

81. A member may give notice of a motion on behalf of an absent member, provided he or she has been authorized to do so in writing by the absent member.

༼ལེའུ་བརྩུག་ཅིག་པ༽ དྲི་བཀོད་ཀྱི་བྱ་རིམ།

དྲི་བ་གི་དབྱེ་བ།

- ༡༣. དྲི་བ་གི་དོན་ལུ་ ངག་ཐོག་གི་ལན་དགོ་ནི་གི་མཚོ་བསམ་ཡོད་མི་ འཇུག་མི་ཅིག་གིས་ ཡོང་ལྷབ་དྲུང་ཆེན་ལུ་སློབ་མི་ དྲི་བའི་བརྟེན་བསྐྱུལ་ནང་ ངག་ཐོག་གི་ལན་གྱི་དོན་ལུ་ ཟེར་བའི་ཚིག་དོན་བྲིས་དགོ་པ་དང་ གལ་སྲིད་འཇུག་མི་ཅིག་གིས་ དྲི་བའི་དབྱེ་བ་མ་ བཀོད་པ་ཅིན་ ཡིག་ཐོག་གི་ལན་གྱི་དོན་ལུ་བཀོད་པའི་ དྲི་བའི་ཐོ་ནང་བརྩུགས་དགོ།

དྲི་བཀོད་དུས་ཚོད།

- ༡༣. དྲི་བཀོད་ཀྱི་ཉེན་མ་དང་ དུས་ཚོད་དེ་ ཡོངས་ལྷབ་དྲུང་ཆེན་གྱིས་ ཚོགས་དཔོན་དང་ མོས་བསྐྱེད་ཐོག་ གཏན་འཁེལ་བཟོ་དགོ།
- ༡༤. འཇུག་མི་ཅིག་གིས་ དྲི་བ་བཀོད་ནི་ཡོད་པ་ཅིན་ དུས་ལུན་ཚུ་ཚོད་ ༤ གྱི་སྤྱོད་ ལས་ ཡོངས་ལྷབ་དྲུང་ཆེན་ལུ་སྐྱེན་སློན་འབད་དགོ། གལ་སྲིད་ དུས་ལུན་ ༤ གྱི་ སྤྱོད་ལུ་མ་ཚུད་པའི་དྲི་བ་ཚུ་ རོས་ལེན་མི་འབད།
- ༡༥. དྲི་བ་ཚུ་ འདྲི་བཀོད་བྱ་རིམ་ནང་ བརྩུག་དང་ མི་བརྩུག་གི་གནང་བ་ ཚོགས་དཔོན་ ལས་ལཱ་དགོ།
- ༡༦. ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ ཁོ་རའི་བསམ་འཆར་ལུ་ དྲི་བ་ཅིག་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ནམ་གཞག་ དང་མ་མཐུན་མ་ ཡང་ན་ འདྲི་བཀོད་ཀྱི་བྱ་བའི་གནད་སློབ་དང་མ་མཐུན་སྤྱི་ཚོགས་ བ་ཅིན་ དྲི་བ་འདྲི་ཚིག་དོན་བསྐྱུར་བཅོས་འབད་བརྩུག་ནི་ ཡང་ན་ དཔར་བསྐྱེད་ འབད་ནི་མེད་པའི་བཀོད་ལྷབ་གནང་ཚོག།
- ༡༧. ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ཆ་འཛོགས་གྲུབ་ཡོད་པའི་དྲི་བའི་འདྲ་ལེ་ འདྲི་བཀོད་ཀྱི་ལས་རིམ་མ་ རན་པའི་ཉེན་གསུང་ག་ཅིག་གི་སློན་མ་ འཇུག་མི་ཚུ་ལུ་བཀྲམ་སྤོལ་འབད་དགོ།

CHAPTER 11

QUESTIONS

Types of Questions

82. A member who wants an oral reply to a question must write the words “for oral reply” on the notice of the question delivered to the Secretary General and if the member does not distinguish the question, it shall be placed on the list of questions for written answers.

Time of questions

83. The allotment of days and hours for asking questions shall be determined by the Speaker in consultation with the Secretary General.
84. A member wishing to ask a question shall submit a notice to the Secretary General prior to 48 hours. If the question is not received prior to 48 hours, it will not be acknowledged.
85. Approval shall be sought from the Speaker for the inclusion of the questions for the question hour.
86. The speaker may direct that the language of the question be changed or the questions not be published, if in the opinion of the Speaker, it is unparliamentary or does not conform to the rules regarding questions.
87. A copy of questions received and approved by the Speaker shall be shared with the members at least a day before the question hour session.

དྲི་བ་ཀོད་ལས་རིམ་གྱི་དུས་ཡུག།

༡༩. དྲི་བ་ཅིག་བཀོད་ནིའི་དོན་ལུ་ དུས་ཡུག་སྐར་མ་གསུམ་དང་ ལན་རྒྱབ་ནིའི་དོན་ལུ་ དུས་ཡུག་སྐར་མ་བདུན་གྱི་ནང་འཁོད་རྒྱབ་ཚར་དགོ། ལྷན་ཐབས་གྱི་དྲི་བ་བཀོད་ནི་ ཡོད་པ་ཅིན་ དུས་ཡུག་སྐར་མ་གཉིས་དང་ ལན་རྒྱབ་ནིའི་དོན་ལུ་ དུས་ཡུག་སྐར་མ་ ལྷའི་ནང་འཁོད་མཇུག་བསྟུ་དགོ།

དྲི་བ་གི་བསྐྱིག་བཀོད།

༢༠. དྲི་བ་གི་སྟུན་སྟོན་འདི་ནང་ གཤམ་གསལ་ཚུ་ཚུད་དགོ།
ག༽ དྲི་བ།
ཁ༽ དྲི་བ་བཀོད་ཡོད་པའི་སྟོན་པོ།
ག༽ འཕུས་མི་ཅིག་གིས་ ཉེན་མ་གཅིག་ནང་ དྲི་བ་གཅིག་ལས་མངམ་ཡོད་པ་ཅིན་ དྲི་བ་གི་གདམ་ཁའི་ གཙོ་རིམ་ཁ་གསལ་སྟེ་བཀོད་དགོ།

དྲི་བཀོད་དོན་ལུ་ ཉེན་མ་བཤོ་བཀྲམ་འབད་ནི།

༢༠. འཕུས་མི་ཚུ་གི་དྲི་བ་བཀོད་ནི་དེ་ཡང་ ལྷན་ཁག་སྟེ་ཚན་བཟོ་སྟེ་ཡོད་མི་དང་ འཁྲིལ་ དགོ།
༢༡. དྲི་བ་འབྱོར་བའི་གོ་རིམ་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ དྲི་བའི་ཐོ་བཀོད་དགོ།

ཉེན་མ་གཅིག་ནང་བཅུག་ནིའི་དྲི་བའི་གུངས་ཁ།

༢༢. དྲི་བཀོད་ཀྱི་དུས་ཚོད་ཅིག་ནང་ འཕུས་མི་ཅིག་གིས་ ངག་ཐོག་གི་དྲི་བ་གཅིག་དང་ ཡིག་ཐོག་གི་དྲི་བ་གཉིས་ལས་ལྷག་སྟེ་ བཀོད་མི་ཚོགས།

Time limit for deliberation of Question Hour

88. A question shall be completed within three minutes and answer shall be completed within seven minutes. Any supplementary questions, if any, shall be completed within two minutes and answer shall be completed within five minutes.

Form of notice

89. Notice of a question shall consists of the following :
- a) The question;
  - b) The Minister to whom the question is addressed; and
  - c) The order of preference, if any, for its being placed on the list of questions, where a member tables more than one notice of questions for the same day.

Allotment of days for questions

90. The member shall ask questions according to the grouping of the Ministries.
91. The questions shall be put on the list of the questions in the order in which the notices are received.

Number of Questions to be out on a day

92. No more than one question for oral answer and two questions for written answer from a member shall be placed on the list of questions for a day.

དྲི་བ་ཕྱིར་གཏོན་ ཡང་ན་ སར་འགྲུངས་འབད་ནི།

༧༩. འཇུས་མི་ཅིག་གིས་ བཀོད་པའི་དྲི་བ་འདི་ ཡིག་ཐོག་ཕྱིར་བཏོན་ ཡང་ན་ ཉིན་མ་ བྱུལ་མའི་ནང་ སར་འགྲུངས་འབད་ཆོག། སར་འགྲུངས་འབད་ཡོད་པའི་དྲི་བ་འདི་ བྱུལ་མའི་ཉིན་མ་གྱི་ དྲི་བཀོད་ཚུ་གི་བྱུལ་ལས་བཀོད་ཆོག།

དྲི་བ་དྲིས་ལན་གྱི་ལམ་ལུགས།

༧༩. འབྲེལ་ཡོད་ལྷན་ཁག་གི་སློབ་པོ་ཚུ་ལུ་ སྱིར་ཕན་གྱི་དྲི་བ་ཚུ་བཀོད་དགོ།

༧༩. དྲི་བ་འདི་བའི་དུས་སྐབས་ལུ་ ཚོགས་དཔོན་གྱིས་དྲི་བ་ཚུ་ ཐོ་ནང་བཀོད་དེ་ཡོད་པའི་ འཇུས་མི་ཚུ་གི་ མིང་ཐོའི་གོ་རིམ་དང་འཁྲིལ་འབོད་དགོ།

༧༩. གལ་སྲིད་ དྲི་བ་བཀོད་པའི་སྐབས་ འཇུས་མི་དེ་མེད་པ་ཅིན་ དེའི་ཚབ་ལུ་ འཇུས་ མི་གཞན་ཅིག་གིས་ཞུ་བ་ལུ་ལཱ་བཞུགས་བཞིན་དུ་ ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ དྲིས་ལན་ལུ་ཚོགས་ པའི་གོ་སྐབས་བྱིན་དགོ།

༧༩. ཡིག་ཐོག་ལན་གྱི་དྲི་བ་ཅིག་ཨིན་པ་ཅིན་ དེའི་ལན་འདི་ དཔར་བརྒྱུན་འབད་དེ་ འབྲི་ ཁྲི་གྲུ་བཞག་དགོ་དང་ དེ་ཁར་ ལྷན་ཐབས་གྱི་དྲི་བ་ཚུ་འདི་ནི་མེད།

ལྷན་ཐབས་གྱི་དྲི་བ།

༧༩. དྲི་བ་གི་ལན་རྒྱབ་ཚར་བའི་རྗེས་སུ་ འཇུས་མི་ག་རང་འབད་རུང་ མཁོ་གལ་དང་ འཁྲིལ་ལན་གྱི་རྒྱབ་སློབ་ཁྲུངས་བཤད་ ལྷན་ཐབས་གྱི་དྲི་བ་བཀོད་ཆོག།

༧༩. ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ ལྷན་ཐབས་གྱི་དྲི་བ་ ཕྱིར་བཏོན་འབད་ཆོག་པ་དེ་ཡང་ གལ་ སྲིད།

༧༩ ། དྲི་བ་དེ་ དྲི་བ་ངོ་མ་ ཡང་ན་ དེའི་ལན་དང་ འབྲེལ་བ་མེད་པ།

Withdrawal or postponement of questions

93. A member may by notice in writing withdraw the question or postpone it to a later day. The question so postponed shall be placed on the list after all the other questions of that later day.

Mode of asking questions and giving answers

94. Question may be asked for the purpose of obtaining information on a matter of public importance within the special cognizance of the Minister.
95. At the time of asking questions the Speaker shall call successively each member in whose name a question appears in the list of questions.
96. If on the question being called, the member in whose name it stands is absent, the Speaker, at the request of any other member may direct that the answer to it may be given.
97. No question for written answer shall be answered orally but the answers thereto shall be circulated to all members and printed in the official report. No supplementary question shall be asked in respect thereof.

Supplementary Question

98. When a question has been answered, any member may ask such supplementary questions as may be necessary for the elucidation of the answer.
99. The Speaker shall withdraw the supplementary question, if:
- a) It does not arise from the main question or its answer;

ལ། གནད་དོན་གཅིག་ལས་ལྷག་པ་དང་།
ག། འདི་བཀོད་ཀྱི་བའི་གནད་སྲོད་ལས་འགལ་བ།

སྲོད་འཛིན་ལན་དཔར་བསྐྱུན།

༡༠༠. ཇི་བའི་ལན་ཚུ་ ཚོགས་ཁང་ནང་ལུ་མ་སྐུལ་བའི་སྲོད་ལས་ མི་མང་ལུ་བྱེད་སྲུང་
འབད་མི་ཚོགས།

སྲིར་བཏང་ཇི་བའི་བའི་གནད་སྲོད།

༡༠༡. གཤམ་འཁོད་སྲིར་བཏང་བའི་གནད་སྲོད་འདི།
ཀ། ཇི་བའི་ བྱེད་ཀྱི་དང་ གནད་དོན་ལག་གཅིག་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་སྲོད་གོ།
ལ། ཇི་བའི་ནང་ལུ་བཟུགས་མ་ཚོགས་དེ་ཡང་།
    ༡། སྲོད་བཏང་གས་ནི།
    ༢། བྱེད་པར་བྱེད་མི་ཚོགས།
    ༣། སྲིར་འདེབས་ཀྱི་ཚོགས།
    ༤། ཚོད་དཔག་གི་གནད་དོན་དང་།
    ༥། ཚོགས་ཁང་ནང་སྐྱོན་ལུ་མ་འབད་བའི་ཚོགས་ཚུང་གི་བའི་སྲོད་སྲོད་།
ག། ཇི་བའི་མ་ཚོགས་དེ་ཡང་།
    ༡། བསམ་འཆར་བཀོད་བཟུགས་ནི།
    ༢། ཁྲིམས་དོན་བསམ་འཆར། ཡང་ན།
    ༣། ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སར་ བཤེར་འཕྲོའི་གནད་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་ བའི་ བའི་
    ལས་འགལ་བའི་ལན།

- b) It involves more than one separate issue; and
- c) It seeks confirmation or denial of an opinion.

Publication of answers to questions in advance

100. The answers to the questions shall not be available to the people until it is furnished in the House.

General Rules for questions

101. The following general rules shall apply to questions:

- a) Questions shall be brief and relate to one issue;
- b) The questions should not contain:
  - i) Imputations;
  - ii) Epithets;
  - iii) Defamatory statements;
  - iv) Hypothetical matter; and
  - v) Proceedings in committee not reported to the House.
- c) Questions shall not ask for:
  - i) An expression of opinion;
  - ii) Legal opinion; or
  - iii) An answer that would contravene the rules relating to matters *sub judice* in the court of law.

སྨྱིར་བཏང་ལན་གྱི་བྱ་བའི་གནད་སྨྱོད།

༡༠༢. གཤམ་འཁོད་སྨྱིར་བཏང་གི་བྱ་བའི་གནད་སྨྱོད་དེ།

ཀ༽ དྲི་བ་གི་ལན་ལྟ་བུའི་སྐབས་ རློན་པོ་ ཡང་ན་ འཇུག་མི་ཚུ་གིས་ གནད་དོན་
དེའི་ཐོག་ལུ་ ཚུད་བསྐྱར་འབད་ནི་མེད།

ཁ༽ དྲི་བ་དང་ འཇུག་པའི་ལན་རྒྱབ་ནི།

འཇུག་མི་གཞན་ཚུ་ལུ་དྲི་བ།

༡༠༣. རློན་པོ་མ་ཡིན་པའི་ གན་འཇུག་ཚན་གྱི་འཇུག་མི་ཅིག་ལུ་ དྲི་བ་བཏོད་ནི་འདི་ དཔུང་
ཡིག་དང་ རྩོམ་དོན་ ཡང་ན་ མི་དམངས་ཀྱི་མཐའ་དོན་ལུ་ ཚོགས་རིམ་དང་འབྲེལ་
བ་ཡོད་པ་ཅིག་དགོ།

ཚུད་སྐྱོང་གི་ལུ་བསྐྱེལ།

༡༠༤. གཤམ་སྲིད་ ལན་སྐབས་མི་དེ་ལུ་ འཇུག་མི་ཅིག་ཡིད་ཆེས་མ་འདྲོངས་པ་ཅིན་ ཚོགས་
དཔོན་ལས་གནང་བ་ལུ་སྡེ་ ཚུད་སྐྱོང་གི་ལུ་བསྐྱེལ་འབད་ཚོག།

། ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པ། །
ལུ་ཡིག།

ལུ་ཡིག།

༡༠༥. ཚོགས་ཁང་གི་དབང་ཚད་ཀྱི་ཁྱབ་དབང་ལུ་ དང་ལེན་མཚན་དགོ་པའི་ལུ་བ་འདི་ སྨྱིག་
མཇུག་གི་ལུ་ཡིག་སྡེ་བཅི་དགོ།

General rules for answers

102. The following general rules shall apply to answers:
- a) In answering a question a Minister or member shall not debate the subject to which it refers; and
  - b) The answer shall be relevant to the question.

Questions to other Members

103. Questions may be put to a Member, who is not a Minister, relating to a Bill, motion or other public matter connected with the business of the House for which such Members are responsible.

Call for debate

104. If a member is not satisfied with the answer, he/she may, with the permission of the Speaker, call a debate in the National Assembly.

CHAPTER 12 PETITIONS

Scope of petitions

105. Petition is a formal request to the House to take action that is within its jurisdiction.

༡༠༤. ལྷ་ཡིག་ཚུ་ ཞལ་འཛོམས་གི་བྱ་རིམ་ནང་ཚེད་དུ་བཀོད་དེ་ཡོད་པའི་དུས་ཚོད་དང་
འཁྲིལ་ཏེ་ དུང་ཚེན་ཡིག་ཚང་ནང་ ལྷོད་པ་སྤེལ་བསྐྱེད་དགོ། ལྷ་ཡིག་གང་རུང་ཅིག་
དུས་ཚོད་གྱུ་ མ་ལྷོད་པ་ཅིན་ རོས་ལེན་འབད་ནི་མེད།

༡༠༥. འཇུས་མི་ཅིག་གིས་ ཚོགས་དཔོན་ལུ་ལྷ་ཡིག་ཅིག་སྤེལ་ཚོག་པ་དང་ ལྷ་ཡིག་སྤེལ་མི་
འདྲིའི་ མིང་བཀོད་དགོ།

༡༠༦. ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ གནང་བ་གོལ་བའི་ལྷ་ཡིག་ཚུ་ ཡོངས་ཁྱབ་དུང་ཚེན་གྱིས་བསྐྱེད་
བསྐྱིག་འབད་དེ་ ལྷོན་འགྲོའི་ཞལ་འཛོམས་ནང་བཅུག་དགོ།

༡༠༧. ལྷོན་འགྲོའི་ཞལ་འཛོམས་ནང་ རོས་ལེན་གྲུབ་པའི་ལྷ་ཡིག་ཚུ་ བྱ་སྐྱོའི་ལས་རིམ་ནང་
བཅུག་དགོ།

༡༡༠. ལྷ་ཡིག་ནང་ཚུད་དགོ་པའི་དོན་ཚན་དང་ རྒྱབ་ཁྱུངས་དེ་ཡང་།

༡༡༠༡ ཚོགས་ཁང་ནང་ སར་འགྲུངས་འབད་ལཱས་པའི་ ལས་དོན་ཚུ་དང་འབྲེལ་བ་
ཡོད་པའི་གནད་དོན་གང་རུང་། ཡང་ན།

༡༡༠༢ ཚོགས་ཁང་གི་ཁྱབ་དབང་ནང་འཁོད་ལུ་སེལ་དགོ་པའི་གནད་དོན།

༡༡༠༣ འཇུག་རྒྱལ་པོའི་ཁྱད་དབང་དང་ གཞུང་གིས་བཟོ་བའི་བཙའ་ཡིག་དང་ རྒྱིག་
གཞི་ ལྷོམས་ཚུ་གི་འོག་ལུ་བཙུག་ཐབས་ཡོད་པའི་གནད་དོན་ཚུ་མིན་པའི་
རྒྱུ་བཏང་མི་དམངས་གི་མཐའ་དོན་ལུ་མཁོ་བའི་གནད་དོན་གང་རུང་ཅིག།

༡༡༠༤ ཚོགས་ཁང་གིས་ དམིགས་བསལ་གྱི་གནད་དོན་གཅིག་ ཡང་ན་ དེ་ལས་མང་
པའི་དང་ལེན་འབད་དགོ་པའི་ལྷ་བསྐྱེད།

༡༡༡. འཇུས་མི་ཅིག་གིས་ རང་གི་ཁེ་སན་གྱི་དོན་ལུ་ལྷ་ཡིག་སྤེལ་མི་ཚོག།

༡༡༢. ལྷ་ཡིག་ནང་འཁོད་པའི་དོན་ཚན་གྱི་སྐོར་ བདག་སྐྱོང་གི་འགན་ཁུར་པོག་མི་སློན་པོ་
གིས་ ལྷ་ཡིག་གི་ལན་འདེབས་འབད་དགོ།

106. Petitions must be submitted to the Secretariat as per the schedule specified in the calendar of sitting. Any submissions of petitions after the specified date shall not be accepted.
107. A petition may be presented or submitted to the Speaker by a member and must show the name of the member by whom it is presented.
108. With the approval of the Speaker, the Secretary General shall compile the petitions for the preliminary meeting.
109. Following the approval of the petitions in the preliminary meeting, the points shall be included in the Order of Business.
110. Petitions shall contain and refer to :
  - a) Any matter connected with the business pending before the House;
  - b) A matter which is within the jurisdiction of the House to address;
  - c) Any matter of general public interest provided that it is not the one for which remedy is available under the law, including royal prerogatives, rules, regulations, by-laws made by the Government; or
  - d) A request for the House to take one or more specified actions.
111. A member shall not present a petition for himself for personal interest.
112. The Minister responsible for the administration of the matter which is the subject of the petition may respond to the petition.

༡༡༩. སྤྱིར་བཏང་ལུ་ཡིག་གི་ལམ་ལུགས།

༡༽ ལུ་ཡིག་འདི་ཚོགས་ཁང་གིས་ དང་ལེན་མཛད་དགོ་པའི་གནད་དོན་ཅིག་དགོ།

༢༽ ལས་སྡེ་ཅིག་གི་ལུ་ཡིག་འདི་ སྤྱི་མཐུན་ལས་ཐམ་གྱི་ཐོག་ལུ་བཟོ་དགོ།

༣༽ ཡི་གུ་དང་ གན་རྒྱ་ གཞན་ཡང་ ཡིག་ཆས་གྱི་རིགས་ ལུ་ཡིག་དང་ལྟན་
སྤྲུགས་སུལ་ནི་མེད།

༤༽ ལུ་ཡིག་འདི་གྲུས་ཞབས་དང་ འོས་འབབ་ཅན་ ཞི་སྟོན་ལྟན་དགོཔ་དང་ སྤྱི་
ཚོགས་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་མ་ཐུན་པའི་ཚོགས་དོན་དང་ ལ་སྐད་ ཡང་ན་
ལམ་ལེན་འཐབ་བཞེན་དུ་ཡོད་པའི་ ལམ་ལུགས་ལས་ རྒྱབ་འགལ་མེད་པ་
ཅིག་དགོ།

སྟོན་པོ་ཅིག་ལུ་སྤུལ་བའི་ལུ་ཡིག་ཚུ་ ཡིག་ཐོ་དང་དཔར་བསྐྱབ།

༡༡༢. ཡོངས་ཁྱབ་དྲུང་ཆེན་གྱིས་ ཚོགས་ཁང་ནང་གསུང་གྲོས་མ་གནང་པའི་ལུ་ཡིག་གི་འདྲ་
ཅིག་ གནད་དོན་འདི་གི་ བདག་སྐྱོང་གི་འགན་འཁུལ་ཅན་གྱི་སྟོན་པོ་ལུ་སྤུལ་དགོ།

༡༡༥. སྟོན་པོ་གིས་ ལུ་ཡིག་ངོས་ལེན་འབད་དེ་བཏང་མི་འདི་ ཡོངས་ཁྱབ་དྲུང་ཆེན་གྱིས་དང་
ལེན་འབད་དགོཔ་ དེ་ཡང་

༡༽ ངོས་ལེན་གྲུབ་པའི་ཡིག་ཐོ་བཞག་ནི།

༢༽ ངོས་ལེན་གྲུབ་པའི་འདྲ་ཅིག་ ལུ་ཡིག་སྤུལ་མི་འཐུས་མི་ལུ་གཏང་ནི།

༣༽ ལུ་ཡིག་སྤུལ་མི་གཙོ་བོ་ཚུ་ལུ་ ངོས་ལེན་གྲུབ་པའི་འདྲ་གཏང་ནི།

༡༡༦. ལྷན་ཁག་ཚུ་གིས་ ལུ་ཡིག་དང་ལེན་འབད་ཡོད་མི་འདི་ ཡོངས་ཁྱབ་དྲུང་ཆེན་གྱིས་
ལན་པའི་སྐབས་ལུ་ ཚོགས་ལུགས་མེད་པ་ཅིན་དང་ལེན་འདི་ ཡོངས་ཁྱབ་དྲུང་ཆེན་
གྱིས་འབྲུང་ཚེ་ ཡིག་ཐོ་བཞག་ཡོད་པ་སྡེ་བརྩེ་དགོ།

113. General rules for petition;
- a) A petition must consists of reasons for petition and request for action by the House;
  - b) A petition of a company must be made under its common seal;
  - c) Letters, affidavits, or any other documents may not be attached to a petition;
  - d) A petition must be respectful, decorous and temperate and not contain any unparliamentary language or otherwise offend any rule or practice of the House.

Petitions referred to a Minister and response tabled and published

114. The Secretary General shall refer a copy of petitions and not deliberated in the House to the Minister responsible for administration of the matter which is the subject of the petition.
115. The Minister shall forward a response to a petition to the Secretary General who shall:
- a) Table the response;
  - b) Forward a copy of the response to the member who presented the petition; and
  - c) Forward a copy to the response of the principal petitioners.
116. If the House is not in session when the Secretary General receives a ministerial response to a petition, the response is deemed to be tabled when it is received by the Secretary General.

ཚོགས་ཁང་གིས་དང་ལེན།

- 112. གསལ་ལུ་ གསལ་བཤད་འབད་བའི་སྐབས་སུ་ གསལ་ལུ་གི་དོན་ཚན་ཚུ་ལུ་ གྲོས་བསྟར་འབད་མི་ཚོགས།
- 113. གསལ་ལུ་རེ་རེ་བཞིན་ གནས་སྤངས་དང་བསྟུན་ཏེ་ འཇུག་མི་ཅིག་གིས་གསལ་བཤད་འབད་བ་ ཡངན་ ཡོངས་ཁྱབ་དུང་ཚེན་གྱིས་ སྟན་ལུ་འབད་ཚར་ཞིན་མ་ལས་ ཚོགས་ཚུང་ལུ་ཞིབ་རྟོག་གི་དོན་ལུ་གཏང་ཚོགས།
- 114. ཚོགས་ཚུང་གིས་ གསལ་ལུ་འདི་ ཞིབ་བརྟག་འབད་དེ་ གལ་སྲིད་ གསལ་ལུ་འདི་བཅའ་ཁྲིམས་འདི་དང་ འགལ་བ་མེད་པ་སྟེ་འཐོན་ཚེ་ ཚོགས་ཚུང་གིས་ གསལ་ལུ་འདི་ བཀའ་སྲེལ་འབད་ཚོགས་པའི་བཀོད་རྒྱ་བྱིན་དགོ།
- 115. ཚོགས་ཚུང་གིས་ གསལ་ལུ་འདི་གུ་ དགོས་ངེས་དང་བསྟུན་པའི་སྐབས་བྱེད་ལེན་ཞིན་མ་ལས་ མ་འོངས་པ་ལུ་ དེ་བརྩམ་མའི་བྱ་སྟོན་ བཀའ་གཞི་གི་བཅོས་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་ལམ་ཚུ་བཏོན་ནི་གི་དོན་ལུ་ ཚོགས་ཚུང་དེ་ལུ་འབྲེལ་གཏུགས་འབད་བའི་གསལ་ལུ་ནང་བཀོད་པའི་ དམིགས་བསལ་ཉོགས་བཤད་ཅིག་གི་སྟོར་ལས་ ཚོགས་ཁང་ནང་སྟན་ལུ་འབད་ནི་གི་འགན་འཁུར་པོགས།

། ལེའུ་བརྩུག་སུམ་པ། ། གྲོས་དོན།

གྲོས་དོན་ལུ་མི་འདོན་ཐོབ་དབང།

- 116. འཇུག་མི་ཅིག་གིས་ སྤྱིར་བཏང་མི་སེར་གྱི་མཐའ་དོན་ལུ་ གནད་དོན་གང་རུང་ཅིག་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ གྲོས་དོན་ལུ་ཚོགས།

Action by the House

117. No discussion on the subject matter of a petition shall be allowed at the time of presentation.
118. Every petition shall, after presentation by a member or report by the Secretary General as the case may be, stand referred to a committee.
119. The committee shall examine the petition and if the petition complies with this Act, the committee may direct that it be circulated.
120. It shall be the duty of the committee to report to the House on specific complaints made in the petition referred to it after taking such evidence as it deems fit and to suggest remedial measures to prevent such cases in future.

CHAPTER 13 RESOLUTION

Right to move resolution

121. A member may move a resolution relating to any matter of general public interest.

གྲོས་དོན་གསལ་བསྒྲགས།

༡༢༢. གྲོས་དོན་སྤུལ་ནི་འེ་འདོད་ཡོད་མི་འབྲུས་མི་ཅིག་གིས་ གོ་ཟེམ་བཟོ་བའི་ཚེས་གངས་
ལས་ ཉུང་ཤོས་ཉིན་གངས་གསུམ་གྱི་སློན་མ་ ཡོངས་ཁྱབ་དྲུང་ཆེན་ལུ་ གྲོས་དོན་
སྤུལ་ནི་ཨིན་པའི་འདྲ་ཅིག་དང་སྒྲགས་ ལྷན་སློན་འབད་དགོ།

གྲོས་དོན་གྱི་དབྱེ་བ།

༡༢༣. གྲོས་དོན་དེ་ཡང།

- ༡། གྲོས་དོན་འདི་ བསམ་འཆར་གྱི་གསལ་བསྒྲགས་ ཡང་ན་ གྲོས་འདེབས།
- ༢། གཞུང་གི་སྲིད་བྱུས་དང་ བཅའ་ཁྲིམས་ཚུ་ལུ་ ཚོགས་ཁང་གིས་ངོས་ལེན་གྲུབ་
པ་ ཡང་ན་ ངོས་ལེན་མ་གྲུབ་པའི་རིགས་གྱི་ཐོ་བཞག་ནི།
- ༣། དང་ལེན་གྱི་དོན་ལུ་ལུ་བ།
- ༤། གནད་དོན་ཅིག་གི་དོན་ལུ་ དྲན་བཏོན་མཇུག་མཉམ་ ཡང་ན་ གཞུང་གིས་བརྩེ་
འཛོག་འབད་ཡོད་པའི་གནས་སྤངས་ ཡང་ན།
- ༥། དེ་བཟུམ་གཞན་ཡང་ ཚོགས་དཔོན་གྱི་འོས་འབབ་གང་མཐོང་དང་འཁྲིལ་ནི།

གྲོས་དོན་གྱི་འོས་འཚམས།

༡༢༤. གྲོས་དོན་ཅིག་འོས་འཚམས་ལྷན་པར་བརྩེ་འཛོག་འབད་ནི་དོན་ལས་ ཡིད་ཆེས་
འདྲོངས་པའི་གཤམ་གསལ་འཁོད་པའི་གནས་ཚོག་ཚུ་ཚང་དགོ།

- ༡། ཚོག་དོན་གསལ་ཏོག་ཏོ་དང་ རིང་ཚད་ལྷན་པའི་དུས་ཚོད་ཁར་ གསལ་སྟོན་
འབད་ཚུགས་པ།
- ༢། རེས་བདེན་ཨིན་པའི་གནད་དོན་སྲིད་སྲིད་སྟོང་དགོ།
- ༣། འཐབ་རྩོད་གོ་དོན་རྟོགས་པ་ ལྷན་འགྲུབ་དན་པ་ ཡང་ན་ གུས་ཞབས་མེད་པ་
ལ་ཉེས་བཀལ་བའི་གསལ་བཤད་ཚུ་མེན་མི།

Notice of Resolution

122. A member who wishes to move a resolution shall give the notice of motion to the Secretary General to that effect at least three days before the allotted day and shall submit, together with the notice, a copy of the resolution which he or she intends to move.

Form of Resolution

123. A resolution may be:
- a) In the form of a declaration of opinion, or a recommendation;
  - b) In the form so as to record either approval or disapproval by the House of an act or policy of the Government;
  - c) A request for an action;
  - d) A call attention to a matter or situation for consideration by the Government; or
  - e) Such other form as the speaker may consider appropriate.

Admissibility of Resolutions

124. In order that a resolution may be admissible, it shall satisfy the following conditions;
- a) It shall be clearly and precisely expressed;
  - b) It shall raise substantially only one definite issue;
  - c) It shall not contain arguments, inferences, ironical expressions, imputations or defamatory statements;

- ང་། གཞུང་འབྲེལ་ ཡང་ན་ མི་དམངས་ཀྱི་འགན་གནས་མ་ཡིན་པའི་ མི་ཚུ་གི་ ཀུན་སྲོད་དང་ སྲོད་ལམ་གྱི་སྐོར་ལས་སྦབ་ནི་མེད།
- ཅ། བྱིམ་གྱི་འདུན་སར་ རྩོད་གཞི་འབྲེལ་འཕྲོད་ཡོད་མི་ གནད་དོན་དང་འབྲེལ་བ་ མེད་པ་ཨིན་དགོ།
- ཆ། ཚོགས་ཞུགས་འདི་ནང་ གྲོས་བསྟུན་འབད་ཚར་ཡོད་པའི་གནད་དོན་ཅིག་གུ་ གྲོས་བསྟུན་སྦྱར་ལོག་འབད་མི་ཚོག།
- ཇ། སྤྱིར་བཏང་གིས་ སྤྱི་ཚོགས་གྱི་ཚོགས་ཚུང་ཅིག་གིས་ བསམ་ཞིབ་འོག་ལུ་ཡོད་ པའི་ གནད་དོན་ཚུ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཅིག་དགོ།

༡༣༥. ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ བཅའ་ཁྲིམས་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ཚོར་སྐྱེད་དང་ གྲོས་དོན་སྤུལ་ རྣམས་ཐོབ་དབང་ལས་འགལ་བ་ཨིན་པར་འཆར་ཚེ་ གྲོས་དོན་ ཡང་ན་ དེའི་ཆ་གས་ ཅིག་བརྩི་འཛོག་མེད་པར་བཞག་ཚོག།

གྲོས་བསྟུན་གྱི་འོས་འབབ།

༡༣༦. གྲོས་དོན་གྱི་གྲོས་བསྟུན་འདི་ གྲོས་དོན་གྱི་གནད་དོན་གཙང་མའི་ཐོག་ལས་ གྲོས་ བསྟུན་གནང་དགོ།

སྤྱིར་བཏང་བློ།

༡༣༧. བྱ་སྒྲེའི་ཐོ་ནང་ ཁོ་རའི་མིང་ཐོག་ གྲོས་དོན་ཅིག་ཡོད་པའི་འཇུས་མི་ཅིག་གིས་ གལ་ སྲིད་ སྤྱིར་བཏོན་འབད་ནིའི་དང་འདོད་ཡོད་ན་མ་གཏོགས་ མིང་འབོ་པའི་བསྐྱང་ གྲོས་དོན་འདི་སྤུལ་དགོ།

༡༣༨. འཇུས་མི་ཅིག་འབོ་པའི་བསྐྱང་ ཆད་སྲོད་ཡོད་པ་ཅིན་ ཁོ་གི་མིང་ཐོ་ཡོད་པའི་གྲོས་ དོན་འདི་ ཁོ་གིས་ཡིག་ཐོག་དབང་ཆ་སྲོད་ཡོད་པའི་ འཇུས་མི་གཞན་གང་རུང་ཅིག་ གིས་ ཚོགས་དཔོན་གྱི་གནང་བའི་ཐོག་ལས་ གྲོས་དོན་འདི་སྤུལ་ཚོག།

- d) It shall not refer to the conduct or character of persons except in their official or public capacity;
- e) It shall not relate to any matter which is under adjudication by a Court of Law;
- f) It shall not revive discussion of a matter which has been discussed in the same session; and
- g) It shall not ordinarily relate to matters which are under consideration of a Parliamentary Committee.

125. The Speaker may disallow any resolution or a part thereof, if, in his or her opinion, it does not comply with this Act or is an abuse of the right of moving a resolution.

Scope of discussion

126. The discussion on a resolution shall be strictly limited to the subject-matter of the resolution.

General Rules

127. A member in whose name a resolution stands in the list of business shall, except when he or she wishes to withdraw it, when called on, move the resolution.

128. If a member, when called upon is absent, any other member authorized by him or her in writing on his or her behalf may, with the permission of the Speaker, move the resolution standing in his or her name.

- 130. གོས་དོན་འདི་སྤུལ་ཏེ་ གོས་བསྐྱར་གནང་བའི་ཤུལ་ལས་ འཇུག་མི་གང་རུང་ཅིག་གིས་ གོས་དོན་འདི་གྲུ་འཕྲི་སྒྲོན་སྤུལ་ཚོགས།
- 131. བྱ་སྒྲིའི་ཐོ་ནང་གོས་དོན་སྤུལ་མིའི་མིང་ཐོ་རྒྱུད་ཡོད་པའི་འཇུག་མི་འདི་འཕོ་པའི་བསྐྱར་གོས་དོན་འདི་ ཕྱིར་བཏོན་འབད་ཚོགས་དང་ དེའི་སྐབས་ཕྱིར་བཏོན་འབད་བའི་བརྗོད་དོན་རྒྱུང་མ་གཅིག་སྐབ་དགོ།
- 132. གོས་དོན་ ཡང་ན་ གོས་དོན་གྲུ་ འཕྲི་སྒྲོན་སྤུལ་མི་འཇུག་མི་ཅིག་གིས་ ཚོགས་ཁང་གི་གནང་བའི་ཐོག་ལུ་མ་གཏོགས་ ཕྱིར་བཏོན་འབད་མི་ཚོགས།
- 133. གོས་དོན་ཅིག་ ཚོགས་ཁང་གི་གནང་བའི་ཐོག་ལས་ ཆ་འཛོག་གྲུབ་པ་ ཡང་ན་ ཕྱིར་བཏོན་འབད་ཚེ་ གནད་དོན་འདི་ཚོགས་ཞུགས་འདི་ནང་རང་ ལོག་སྟེ་སྤུལ་མི་ཚོགས།

གོས་ཚོད་ཀྱི་འདྲ་འབྲེལ་ཡོད་སྒོན་པོ་ལུ་བཏང་ནི།

- 134. ཚོགས་ཁང་གིས་ཆ་འཛོག་གྲུབ་ཡོད་པའི་གོས་ཚོད་རྒྱུ་ འབྲེལ་ཡོད་སྒོན་པོ་ལུ་བཏང་དགོ།
- 135. ཚོགས་ཁང་གི་གོས་ཚོད་དང་འབྲེལ་ གཞུང་གིས་དང་ལེན་ག་དེ་སྟེ་འབད་དེ་ཡོད་ལ་ འབྲེལ་ཡོད་སྒོན་པོ་གིས་ ཏེ་མ་ལས་སྤྲོན་ལུ་མ་སྤུལ་བར་ཡོད་ན་ ཤུལ་མའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཐངས་ནང་ སྤྲོན་ལུ་སྤུལ་དགོ།

། ལེ་ལུ་བཅུ་བཞི་པ། །
ཨིམས་བཟོའི་བྱ་བའི་གནད་སྟོན།

དཔལ་ཡིག་གི་དབྱེ་བ།

- 136. དཔལ་ཡིག་རྩི་སྤྱིར་བཏང་ གཞུང་གི་དཔལ་ཡིག་དང་ སྐར་གྱི་འཇུག་མིའི་དཔལ་ཡིག་ ཟེར་དབྱེ་བ་ལྟེ་སྟེ་ཡོད།

129. After a resolution has been moved and deliberated upon, any member may move an amendment to the resolution.
130. A member in whose name a resolution stands on the list of business may, when called upon, withdraw the resolution in which case he or she shall confine himself or herself to a mere statement to that effect.
131. A member who has moved a resolution or amendment to a resolution shall not withdraw the same except by leave of the House.
132. When a resolution has been either passed or withdrawn with the leave of the House, the same issue shall not be moved during the same session.

Copy of the resolution passed to Ministers concerned

133. A copy of every resolution which has been passed by the House shall be forwarded to the Minister concerned.
134. The Minister concerned shall inform Parliament in the next session, if not earlier, of the action, if any, taken by Government on a resolution passed by the House.

CHAPTER 14 LEGISLATIVE PROCEDURE

Types of Bills

135. Bills shall generally be classified as Government Bills and Private Member's Bills.

༡༣༤. གཞུང་གི་དཔུང་ཡིག་དང་ སྐར་གྱི་འབྲུས་མིའི་དཔུང་ཡིག་གཉིས་ཆ་རའི་ཆ་འཇོག་
མཛད་ཐངས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ཚུ་ ཅུ་ཁྲིམས་ཚེན་མོ་དང་ འབྲེལ་ཡོད་བཅའ་ཁྲིམས་ཚུ་
གི་དགོངས་དོན་ལྟར་དུ་ གཅིག་མཚུངས་སྟེ་འགྲོ་དགོ།

དཔུང་ཡིག་དོན་སྟོན་གྱི་སྲ་གོང་ཞིབ་འཇུག།

༡༣༥. དཔུང་ཡིག་འདི་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་ནང་ དོན་སྟོན་འབད་ནིའི་གོམ་འཆར་བཀོད་
ཡོད་པའི་ཉེན་མ་ལས་ ཟླ་དོག་ཉེས་གྱི་སྲ་གོང་ལས་ དཔུང་ཡིག་གི་འདྲ་གཉིས་ ལྟན་
རྒྱས་གཞུང་ཚོགས་ལས་སྟོན་དགོ།

༡༣༦. དཔུང་ཡིག་གི་འདྲ་འདི་ རྒྱང་ཚེན་ཡིག་ཚང་གིས་ བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དགོཔ་ དེ་ཡང་།
༡༽ དཔུང་ཡིག་འདི་གི་ དམིགས་ཡུལ་དང་ རྒྱ་མཚན་གྱི་གསལ་བཤད་ ཁྲིམས་
བཟོའི་ཕྱིར་སྟེལ་འགན་ཡིག་དང་ དཔུང་འབྲེལ་གན་ཡིག་ཡོད་མེད།

༢༽ དཔུང་ཡིག་འདི་ ཅུ་ཁྲིམས་ཚེན་མོ་དང་ དེ་ཡོད་ཀྱི་ཁྲིམས་ལུགས་ཚུ་དང་ མཐུན་
པར་ཡོད་མེད་ དཔུང་ཡིག་ཟིན་གྱི་གནས་ཚད་གཅིག་མཚུངས་བཞག་ནི།

མི་མང་ལས་བསམ་འཆར་བསྐྱེལ་ལེན།

༡༣༧. དཔུང་ཡིག་ཅིག་ ཚོགས་ཁང་ནང་གསུང་གོམ་མ་གནང་པའི་སྡོན་མར་ ཚོགས་དཔོན་
གྱི་བཀའ་བསྐུལ་གནང་པ་ཅིན་ རྒྱང་ཚེན་ཡིག་ཚང་གིས་ མི་མང་ལས་བསམ་འཆར་
བསྐྱེལ་ལེན་འབད་དེ་ འབྲེལ་ཡོད་ཚོགས་ཚུང་ལུ་སྤུལ་ཚོགས།

སྤྱིར་བཏང་དགོངས་དོན།

༡༣༨. སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ ཆ་འཇོག་གྲུབ་པའི་དཔུང་ཡིག་ཅིག་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཚོག་གིས་
བཀའ་གནང་བ་གྲོལ་ཞེན་མ་ལས་ ལྷབ་དབང་གི་ཆ་གནས་གྲུབ་ཡིན།²⁰

---

²⁰ འབྲུག་གི་ཅུ་ཁྲིམས་ཚེན་མོའི་ཅུ་ཚན་ ༡༣༧ །༽ པ།

136. The mode of passage for both Government Bills and Private Member's Bill shall be the same as provided for in the Constitution and National Assembly Act.

Examination of bills before introduction

137. Two copies of a Bill should be received from the Cabinet one or two months before the day on which the Bill is proposed to be introduced in National Assembly.

138. The copy is examined by the Secretariat to ensure :

- a) Whether the Bill contains a statement of object, memorandum of delegated legislation and financial memorandum; and
- b) Whether the Bill is in conformity with the Constitution, other prevailing laws and maintaining uniform drafting standard.

Eliciting public opinion

139. As may be directed by the Speaker prior to the deliberation on a Bill in the House, the Secretariat shall send out directions to the people to submit their points of opinion on the Bill if any. The opinions so elicited may be submitted to the relevant committee.

General Provision

140. A Bill passed by Parliament shall come into force upon Assent of the Druk Gyalpo.¹⁰

---

10 Article 13 (1) of the Constitution of the Kingdom of Bhutan

༡༤༡. ཚོགས་ཁང་གང་རུང་ཅིག་ནང་ བསྐྱར་འགྲུངས་སླེ་ལུས་ཡོད་པའི་ དཔུང་ཡིག་ཅིག་
 ཚོགས་ཁང་གང་རུང་ཅིག་གིས་ ཕྱིར་བཤོལ་ལས་བརྟེན་ ཆ་མེད་འགྲོ་ནི་མེད།^{༡༡}
༡༤༢. དཔུང་ཡིག་ཅིག་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་འཇུག་མི་ ཡོངས་བསྐྱོམས་ཀྱིས་ ཕྱེད་
 མང་ཐོག་ལས་ ཆ་འཛོག་འགྲུབ་དགོ།^{༡༢}
༡༤༣. ཚོགས་འདུ་ནང་ ཡང་ན་ ཚོགས་རྒྱུང་གང་རུང་ནང་ཡོད་པའི་དཔུང་ཡིག་ཆ་མཉམ་
 ཚོགས་འདུ་གི་ཚོགས་ཡུན་མཚུག་གི་ཉིན་མར་ ཡང་ན་ ཚོགས་འདུ་རྩ་གྲོལ་འགྲོ་བའི་
 ཉིན་མར་བརྩུག་མི་དེ་ དེ་ཚེ་ཉིན་མཚུག་ལུ་ཆ་མེད་འགྲོལ་ཨིན།
༡༤༤. ཚོགས་འཛོམས་ཅིག་ནང་ལས་ ཆ་འཛོག་གྲུབ་པའི་དཔུང་ཡིག་ཅིག་ ཡང་ན་ ཆ་མེད་
 བརྟེན་མི་དཔུང་ཡིག་ཅིག་ ཚོགས་ཁང་ལས་གནང་བ་ལོགས་སུ་ཡོད་ན་མ་གཏོགས་
 ལོ་འདྲི་ནང་ ལོག་བརྩུག་མི་ཚོགས།

རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་ནང་ འགོ་ཐོག་བརྩུགས་མི་དཔུང་ཡིག

དཔུང་ཡིག་གི་གཞི་བཀོད་དང་བཅུ་བསྐྱེད་པའི་བསྐྱེད་པའི་

༡༤༥. འཇུག་མི་ཅིག་གིས་ བཅུ་བསྐྱེད་འབད་མི་ དཔུང་ཡིག་ཅིག་རྒྱུ་འབད་ནི་གི་དོན་
 ལུ་ གོ་སྐབས་ལེན་ཚོགས།
༡༤༦. ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ རུས་ཡུན་ཐུང་ཀྱི་ཅིག་གི་ནང་འཁོད་ གྲོས་དོན་བརྩུག་ཚོག་པའི་
 གནང་བ་གྲོལ་ན་མ་གཏོགས་དཔུང་ཡིག་ཅིག་བརྩུག་ནི་གི་དོན་ལུ་ རྒྱབ་བསྐྱེད་ཀྱི་
 རུས་ཡུན་ཟླ་རོག་ཅིག་དགོ།

---

༡༡ འཇུག་གི་རྩ་ཁྲིམས་ཚེན་མོའི་རྩ་ཚུན་ ༡༣༩ པའི་ ༥ པའི་

༡༢ འཇུག་གི་རྩ་ཁྲིམས་ཚེན་མོའི་རྩ་ཚུན་ ༡༣༩ པའི་ ༥ པའི་

141. A Bill pending in either House shall not lapse by reason of the prorogation of either House.¹¹
142. A Bill shall be passed by a simple majority of the total number of members of the National Assembly.¹²
143. All Bills before the Assembly or any committee on the last sitting day of a term of the Assembly or when the Assembly is dissolved shall lapse at the end of that day.
144. When a Bill has been passed or has been rejected during a session in any year, no Bill of the same substance may be introduced in the Assembly in that year except by leave of the Assembly.

BILLS ORIGINATING IN THE ASSEMBLY

Form and Notice of Bills

145. Any member may move for leave to introduce a Bill of which he has given notice.
146. The period of notice of a motion for leave to introduce a Bill shall be one month unless the Speaker allows the motion to be made at shorter notice.

---

11 Article 13 (3) of the Constitution of the Kingdom of Bhutan

12 Article 13 (4) of the Constitution of the Kingdom of Bhutan

༡༤༧. འཇུག་མི་ཅིག་གིས་ ཚོགས་འདུའི་ རླུང་ཆེན་ཡིག་ཚང་ནང་ དཔུང་ཡིག་གི་འབྲ་དང་
གཅིག་ཁར་ དམིགས་ལུལ་དང་ དགོས་དོན་གྱི་གསལ་བཤད་ཅིག་དང་ བྲིམས་བཟོ་
ཕྱིར་སྐྱེལ་གན་ཡིག་དང་ དེལ་འབེལ་འགན་ཡིག་དང་བཅས་པ་སྟེ་སྟོན་དགོ།

༡༤༨. དཔུང་ཡིག་བཙུགས་མི་འཇུག་མི་འདི་གིས་ དཔུང་ཡིག་གྲུ་ལག་བྲིས་བཀོད་དགོས་
དང་ དེལ་རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་མི་ འཇུག་མི་ གཞན་ཚུ་གིས་ཡང་ལག་བྲིས་བཀོད་ཚོག།

༡༤༩. དཔུང་ཡིག་གསལ་བཤད་འབད་མི་འཇུག་མི་དེ་ ཚོགས་ཞུགས་མཚུག་མ་བསྟུ་ཚུན་
དཔུང་ཡིག་འགོ་འཛིན་སྟེ་བཟི་དགོ། གལ་སྲིད་ འཇུག་མི་གཅིག་ལས་མངམ་སྟེ་
མཉམ་སྡེ་བ་ཐོག་བཙུགས་པའི་དཔུང་ཡིག་ཅིག་ ཡིན་པ་ཅིན་ འཇུག་མི་དེ་ཚུ་གིས་
ཁོང་རའི་གྲུལ་ཁ་ལས་ དཔུང་ཡིག་བཙུགས་པའི་སྐབས་ལུ་ དཔུང་ཡིག་འགོ་འཛིན་
འབད་མི་འཇུག་མི་ཅིག་ངོས་འཛིན་འབད་དགོ།

༡༥༠. དཔུང་ཡིག་དེ་ འགོ་ཐོག་ལྷག་ཅིའི་དོན་ལུ་ ཚོགས་འདུའི་གྲོས་གཞི་ནང་བཙུག་དགོ།

གསལ་བཤད་དང་ལྷག་ཐེངས་དང་བཅ། ༡༩

༡༥༡. ལྷག་ཐེངས་དང་པའི་ནང་ དཔུང་ཡིག་ཅིག་ ཚོགས་ཁང་ནང་བཙུགས་ཅིའི་གྲོས་དོན་
ལུ་ཅི་ཡིན། འདི་ལུ་ འགལ་ལྷེ་འབད་མི་འཐོན་པ་ཅིན་ ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ དཔུང་
ཡིག་བཙུག་མི་འཇུག་མི་དང་ འགལ་ལྷེ་འབད་མི་འཇུག་མི་ལས་ དེ་གི་སྐོར་ལས་
ཁུངས་སྐུལ་ཅི་གི་གསལ་བཤད་འབད་ཅིའི་གོ་སྐབས་བྱིན་དགོ། ཚོགས་དཔོན་གྱིས་
དེ་གྲུ་གྲོས་བསྟར་ཐེབས་འབད་ཅི་མེད་པར་ དཔུང་ཡིག་འདི་བཙུག་དང་མི་བཙུག་གི་
ཅི་བ་བཀོད་དགོ།

༡༥༢. གལ་སྲིད་ དཔུང་ཡིག་བཙུགས་ཅི་གི་གནང་བ་འཐོབ་པ་ཅིན་ གསལ་བཤད་འབད་མི་
འཇུག་མི་གིས་ དེལུགས་ཀྱི་དཔུང་ཡིག་ཐེངས་གཉིས་པར་ ལྷག་ཅི་གི་གོ་ངེམ་སྒྲིག་
སྟེ་ དཔུང་ཡིག་དཔར་བསྐྱུན་འབད་ཅི་གི་ བཀོད་རྒྱ་བྱིན་དགོ།

---

༡༩ ལྷག་ཐེངས་དང་པའི་ནང་ དཔུང་ཡིག་དོ་སྟོན་ལུ་ལཱ་ཡིན་མ་ལས་ འདི་སྐབས་ ཚུད་བསྟར་འབད་ཅི་མེད།

147. The member shall submit to the Secretariat a copy of the Bill along with the Statement of Objects and Reasons, Memorandum regarding delegated legislation and Financial Memorandum.
148. The Bill must be signed by the member introducing it and may also be signed by any other member or members who support the Bill.
149. A member presenting a Bill shall be known throughout the subsequent proceedings on the Bill as the member in charge of the Bill. In the case of a Bill introduced jointly by more than one member, these members shall designate among themselves a member as the member in charge of the Bill at the time of presenting the Bill.
150. The Bill shall be placed on the agenda of the Assembly for first reading.

Presentation and First Reading¹³

151. When a motion for leave to introduce a Bill is opposed, the Speaker may permit an explanatory statement from the member who moves and from the member who opposes the motion. The Speaker shall without further debate put to question the motion to introduce the Bill.
152. If leave to introduce the Bill is given, an order shall be made for its second reading on such sitting day as the member presenting it shall name and the Bill shall be ordered to be printed.

---

13 First reading simply introduces the Bill, thus making it public. There is no debate at this stage.

༡༥༣. དབྱད་ཡིག་ཅིག་ ཚོགས་ཁང་གིས་ ཉེ་མ་ལས་གོས་བསྐྱར་འབད་ནིའི་ཁ་འཆམ་བྱུང་
ན་མ་གཏོགས་ དབྱད་ཡིག་འགོ་ཐོག་ལྷག་ནི་དང་ ཐངས་གཉིས་པ་ལྷག་ནིའི་བར་ན་
ཉུང་ཤོས་ཉིན་གྲངས་ལྷ་གི་ ཏུས་མཚམས་བཞག་དགོ།

དབྱད་ཡིག་དཔར་བསྐྱོན་དང་བཀའ་སྲུང་

༡༥༤. དབྱད་ཡིག་དཔར་བསྐྱོན་འབད་ནི་འདི་ ཡོངས་ཁྱབ་བྱུང་ཚེན་ ཡང་ན་ དབྱད་ཡིག་
བརྩམས་མི་ལས་སྡེའི་ འགན་ཁུར་ཡིན། དབྱད་ཡིག་དཔར་བསྐྱོན་འབད་ཚར་བའི་
ཤུལ་ལས་ ཡོངས་ཁྱབ་བྱུང་ཚེན་གྱིས་ དེ་འཕྲོ་ལས་ འཇུས་མི་ཚུ་ལཱ་དབྱད་ཡིག་
འབྲ་དང་ འགོ་འཛིན་འཇུས་མིའི་གསལ་བཤད་དང་སྒྲགས་ཉེ་སྤོད་དགོ།

༡༥༥. ཡོངས་ཁྱབ་བྱུང་ཚེན་གྱིས་ དབྱད་ཡིག་རེ་རེ་བཞིན་ཏུ་ ག་དེ་མཚུགས་མཚུགས་དཔེ་
སྐྱོན་འབད་དགོ།

དབྱད་ཡིག་གི་ལྷག་ཐངས་གཉིས་པ། ༡༥

༡༥༦. དབྱད་ཡིག་གང་རུང་ འཇུས་མི་ཚུ་ལཱ་བཀའ་སྲུང་མ་འབད་ཚུན་ ལྷག་ཐངས་གཉིས་
པ་ལྷག་ནི་མེད།

༡༥༧. དབྱད་ཡིག་གི་ལྷག་ཐངས་གཉིས་པའི་གོས་དོན་སྐབས་ སྦྱིར་བཏང་ལེགས་ཆ་དང་
གཞི་ཅུ་ལཱ་ གོས་བསྐྱར་དང་ གསལ་བཤད་འབད་ནི་གལ་ཆེ་རུང་ གཞི་ཅུའི་གོ་དོན་
བཤད་ནིའི་དོན་ལཱ་ དབྱད་ཡིག་ཞིབ་བསྐྱར་ ཉེང་སྐལ་འབད་མི་ཚོགས།

༡༥༨. ཚོགས་ཁང་ནང་འཇུས་མི་ཅིག་གིས་ ཉེ་མ་ལས་གོས་དོན་གི་ གསལ་བསྒྲགས་མ་
འབད་བར་བརྩམས་མི་དེ་ རོས་ལེན་འབད་དེ་ བཀའ་བྱིན་གཞན་བཀོད་ཡོད་ན་མ་
གཏོགས་ དབྱད་ཡིག་གི་ལྷག་ཐངས་གཉིས་པའི་ཤུལ་ལཱ་ འབྲེལ་ཡོད་ཚོགས་ཚུང་ཚུ་
ནང་ འབྲེལ་གཏུགས་འབད་དགོ།

---

༡༥ ལྷག་ཐངས་གཉིས་པའི་སྐབས་ དབྱད་ཡིག་གི་རྒྱབ་ཁུངས་ལཱ་གོས་བསྐྱར་འབད་ནི་ནམ་ལས་ དབྱད་ཡིག་འདི་ འབྲེལ་
ཡོད་ཚོགས་ཚུང་ནང་གཏང་མ་ཡིན།

153. A minimum interval of five days shall be kept between the first and second reading of the Bill, unless the House on motion agreed to proceed with the Bill at any earlier date.

Printing and circulation of Bill

154. The Secretary General or the agency of the Bill shall be responsible for the printing of Bills. As soon as possible after the printing of a Bill, the Secretary General shall circulate a copy to every member, together with any explanatory statement provided by the member in charge of the Bill.
155. The Secretary General shall as soon as possible cause every Bill to be published.

Second Reading of Bill¹⁴

156. No bills shall go through the second reading until it has been printed and circulated to the members.
157. On a motion of the second reading of the Bill, the general merits and principle of the Bill may be discussed but the details of the Bill shall not be discussed further than is necessary to explain the principles.
158. After the second reading it shall be referred to the relevant Committee, unless the Assembly, on a motion which may be moved without any notice by any members otherwise orders.

---

¹⁴ Second reading confines to the discussion on general principles of the Bill. The general principle of the Bill is the object or the purpose which the Bill seeks to achieve. The Bill is then referred to the concerned committee.

༡༥༧. ཚོགས་ཁང་གིས་ ཚོགས་རྒྱུ་ལུ་ དབྱེད་ཡིག་ཅིག་ བསྐྱར་ཞིབ་འབད་ནིའི་དོན་ལས་
གནང་མ་ད་ དེའི་བྱ་རིམ་འགོ་བཙུགས་དང་ དེའི་སྐྱེན་ལུ་ཚོགས་ཁང་ནང་ཕུལ་ནི་གི་
ཚོས་གངས་གཏན་འཁེལ་བཟོ་དགོ།

ཚོགས་རྒྱུ་གནས་རིམ༡༥

༡༦༠. དབྱེད་ཡིག་འབྲེལ་གཏུགས་འབད་མི་ ཚོགས་རྒྱུ་འདི་གིས་ དབྱེད་ཡིག་ཞིབ་བསྐྱར་
འབད་ནི་མ་གཏོགས་ དབྱེད་ཡིག་ལེགས་ཉེས་ལུ་ གོས་བསྐྱར་འབད་མི་ཚོགས།

༡༦༡. ཚོགས་རྒྱུ་གིས་ དབྱེད་ཡིག་གི་དོན་ཚན་མེ་མེ་བཞིན་ དབྱེ་དབྱེད་འབད་དེ་ འཕྲི་
སློན་གྱི་གོས་འདེབས་ཕུལ་ནིའི་དབང་ཚད་ཡོད་རུང་ འཕྲི་སློན་འབད་མི་འདི་ དབྱེད་
ཡིག་གི་གནད་དོན་དང་བསྐྱེད་དགོས་པའི་ཁར་ དེའི་གནས་ལུགས་དང་ དགོས་མཁོ་
ཚུ་དང་མཐུན་དགོ།

༡༦༢. དབྱེད་ཡིག་གི་ བྱ་རིམ་མཚུག་བསྐྱེད་ཞེན་མ་ལས་ ཚོགས་རྒྱུ་གིས་ འཕྲི་སློན་འབད་
དང་མ་འབད་ དབྱེད་ཡིག་སྐྱེན་ལུ་ ཚོགས་ཁང་ནང་ཕུལ་དགོ།

ལྷག་ཐངས་གསུམ་པ་ལྷག་ནི༡༦

༡༦༣. ཚོགས་རྒྱུ་ནང་ལས་ སྐྱེན་ལུ་འབད་མི་དབྱེད་ཡིག་འདི་ ཚོགས་འདུ་གིས་ ཐངས་
གསུམ་པ་ལྷག་ནི་གི་དོན་ལས་ ག་སྐྱིག་འབད་དགོ། དབྱེད་ཡིག་འགོ་འཛིན་པ་འདི་
གིས་ དབྱེད་ཡིག་ཐངས་གསུམ་པ་ལྷག་ནི་གི་དོན་ལས་ གསལ་བསྐྱེད་འབད་མི་
དགོ།

---

15 ཚོགས་རྒྱུ་གི་གནས་རིམ་ནང་ དབྱེད་ཡིག་གི་དོན་ཚན་མེ་མེ་བཞིན་ལུ་ གསུང་གོས་གནང་སྟེ་ འཕྲི་སློན་ཚུ་འབད་ཞེན་མ་
ལས་ དེའི་སྐྱེན་ལུ་ཚོགས་ཁང་ནང་ཕུལ་དགོ།

16 ཚོགས་རྒྱུ་གི་གནས་རིམ་ནང་ དབྱེད་ཡིག་གི་དོན་ཚན་མེ་མེ་བཞིན་ལུ་ གསུང་གོས་གནང་སྟེ་ འཕྲི་སློན་ཚུ་འབད་ཞེན་མ་
ལས་ དེའི་སྐྱེན་ལུ་ཚོགས་ཁང་ནང་ཕུལ་དགོ།

159. The Assembly may, while referring the Bill to the Committee for review fix the date for commencement of the proceedings in the committee and for submitting its report to the Assembly.

Committee Stage¹⁵

160. The Committee to which the Bill is referred shall not discuss the merits of the Bill, but only its details.
161. The Committee shall examine every clause thereof and it shall have the power to make such amendments to the Bills as the Committee thinks fit but the amendments must be relevant to the subject matter of the Bill and consistent with its nature and purpose.
162. When all the proceeding upon the Bill has been concluded, the committee shall report the Bills to the House with or without amendments as the case may be.

Third Reading¹⁶

163. When a Bill has been reported from the Committee, the Assembly shall be deemed to have ordered the Bill to be set down for third reading and the notice of motion for third reading shall not be required to be given by the member in charge of the Bill.

---

15 Committee stage of the Bill usually begins with examining every clause of the Bill. The Committee shall have the power to such amendment to the Bill as the committee thinks fit. Once the Committee has adopted the Bill, it shall then report the Bill with or without amendment to the House.

16 Third reading is the final look at the Bill by the House before it is transmitted to the National Council.

༡༤. ཚོགས་རྒྱུ་ལོ་ལྷན་པའི་དཔུང་ཡིག་འདི་ལུ་ གཤམ་སྲིད་ འཇུག་མི་ཚེག་གིས་
ཆམེད་ ཡང་ན་ འཕྲི་སློན་འབད་ནིའི་གྲོ་འདོད་ཡོད་པ་ཅིན་ དཔུང་ཡིག་ཆ་མཉམ་རང་
ཡང་ན་ འཕྲི་སློན་འབད་མི་དོན་ཚན་ཚུ་ ཚོགས་རྒྱུ་ནང་ལོག་བཅུག་ཚོགས།

༡༥. ཚོགས་རྒྱུ་ལོ་ལྷན་པའི་དཔུང་ཡིག་གི་གྲོས་དོན་གུ་ རོས་ལེན་འབད་
ནིའདི་ ཚོགས་འདུའི་ནང་བཅུགས་པའི་ཉིན་མ་དང་པའི་ཚེ་ལས་ འགོ་བཅུགས་ཏེ་
ཉིན་མ་གསུམ་འགྲོ་བའི་ཤུལ་ལས་ འགོ་བཅུགས་དགོ།

༡༦. དཔུང་ཡིག་གྲོས་བསྐྱར་སྐབས་ ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ དོན་ཚན་རེ་རེ་གུ་ གྲོས་བསྐྱར་
མཐུན་ཕྱིན་གནང་ནིའི་གོ་སྐབས་གནང་དགོཔ་ཨིན་རུང་ དུས་ཚོད་འཕྲོ་བཏུག་མི་
གཏང་ནི་དང་ གྲོས་བསྐྱར་ཡང་བསྐྱར་མི་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ ཡུན་ཐངས་གཅིག་གི་
ནང་ དོན་ཚན་དང་ འཕྲི་སློན་ཚུ་ གྲོས་བསྐྱར་འབད་ཚུགས་པ་སྟེ་འབད་དགོ།

༡༧. འཕྲི་སློན་གི་ཚུད་གྲོང་འབད་དེ་ འཕྲི་སློན་གྱུབ་པའི་རྗེས་སུ་ དཔུང་ཡིག་འགོ་འཛིན་
འཇུག་མི་གིས་ དཔུང་ཡིག་འདི་ ཆ་འཛོག་གྱུབ་གནང་དགོཔ་པའི་གྲོས་དོན་བཅུག་
དགོ། དེའབད་མ་དུ་ དཔུང་ཡིག་ཆ་འཛོག་གི་གྲོས་བསྐྱར་མཉམ་བསྐྱེད་པའི་ཉིན་མ་འདི་
ནང་ འདི་གི་གྲོས་དོན་བཅུག་མི་ཚོགས།

དཔུང་ཡིག་ཆ་འཛོགས།

༡༨. དཔུང་ཡིག་ཆ་འཛོག་གྱུབ་པའི་གྲོས་དོན་ལུ་ རྒྱབ་སྐྱོར་དང་དགག་ལན་གི་ ཚུད་གྲོང་
གང་རུང་ རང་འཁོད་རྒྱུང་མ་གཅིག་འབད་དགོ། དགག་ལན་མཁོ་གཤམ་དོན་ལུ་ཡོད་ན་
མ་གཏོགས་ འཇུག་མི་ཚུ་གིས་ དཔུང་ཡིག་ནང་གི་དོན་ཚན་དང་འཇུག་ ཚུད་གྲོང་
འབད་དགོཔ་རིགས་ལས་བརྒལ་ཏེ་ གྲོས་བསྐྱར་འབད་མི་ཚོགས།^{༡༧}

༡༩. ཚོགས་ཁང་ལས་ ཆ་འཛོག་གྱུབ་པའི་དཔུང་ཡིག་ཚུ་ལུ་ ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ རོར་བ་
མངོན་གསལ་ཡོད་མི་རིགས་དང་ ཡིག་སྐྱོར་དང་ ཡིག་དྲུང་གི་འཛོལ་བ་ཚུ་ བཅོས་
ཁ་རྒྱབ་ཚོག་པའི་དབང་ལུ་ཡོད།

---

༡༧ འཇུག་གི་རྒྱུལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༠༥ ཅན་མའི་དོན་ཚན་ ༢༡༡ ཅན་མའི་ནང་གསལ་ལྟར།

164. If any member desires to amend any provision contained in a Bill as reported from the Committee, the member may move that the Bill be recommended either wholly or in respect of some particular amendment or amendments.
165. The consideration of the Bill as reported from the Committee shall commence upon the lapse of three days following the day on which such report is laid on the Table of the Assembly.
166. During the debate on the Bill, the Speaker may submit the Bill to the House clause by clause and put questions on the clauses and amendments severally. However, in order to save time and repetition of arguments, a single discussion may be allowed to cover series of clauses and amendments.
167. Whenever the debate has concluded and amendments to the Bill has been incorporated, the member in charge may move a motion that the Bill be passed. However, the motion shall not be moved on the same day on which the debate on the Bill is concluded.

Passing of Bills

168. The debate on a motion that the Bill be passed shall be confined to the submission of arguments either in support or for the rejection of the Bill. The members shall not refer to the details of the Bill further than is necessary for the purpose of his arguments.¹⁷
169. Where a Bill is passed by the House, the Speaker shall have the power to correct patent, clerical or typographical errors in the Bill.

---

17 Article 221 of the Constitution of the Kingdom of Bhutan, 2008

༡༧༠. རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་གིས་ ཉི་རུ་གི་དཔུང་ཡིག་མ་ཡིན་པའི་ དཔུང་ཡིག་གི་རིགས་
ཆ་འཛོགས་གྲུབ་པ་ཅིན་ ཆ་འཛོགས་གི་ཚོས་གྲངས་ལས་ ཉིན་གྲངས་སྤུམ་ཅུའི་ནང་འཁོད་
རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་ནང་ལུ་བཅུག་དགོ།༡༥

དཔུང་ཡིག་གྲུབ་ཅིང་ཐོབ་སྲོལ་

༡༧༡. གལ་སྲིད་ ཚོགས་འདུ་ལས་ ཆ་འཛོགས་གྲུབ་མི་དཔུང་ཡིག་ཅིག་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་
སྡེ་ནང་བཅུགས་ཏེ་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཐངས་ལུ་མཉམ་གྲོལ་ཁམས་གཅིག་ཁར་ ཆ་
འཛོགས་མ་གྲུབ་པ་ ཡང་ན་ ལོག་བཅུགས་ནི་མེད་པ་ཅིན་ དཔུང་ཡིག་འདི་ཚོགས་སྡེ་
གིས་ཆ་འཛོགས་གྲུབ་པའི་ལྷངས་སྤུ་བཅིས་ནི་དང་ ཚོགས་ཐངས་གྲོལ་བའི་ཉིན་མ་ལས་
བཅིས་ཏེ་ ཉིན་གྲངས་བཅོ་ལྔའི་ནང་འཁོད་ བཀའ་འགོལ་གྱི་དོན་ལུ་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་
མཚོག་གི་ ཞབས་སར་ཕུལ་དགོ།༡༥

༡༧༢. གལ་སྲིད་ ཚོགས་འདུ་གིས་ ཉི་རུ་གི་དཔུང་ཡིག་མ་ཡིན་པའི་དཔུང་ཡིག་ཆ་འཛོགས་
གྲུབ་མི་ཅིག་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་ནང་བཅུགས་ཏེ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་གིས་
འཕྲི་སློན་མ་འབད་བར་ཆ་འཛོགས་གྲུབ་པ་ཅིན་ ཚོགས་སྡེ་ལས་འབྲུབ་བའི་དེ་ལུགས་ཀྱི་
བད་འཕྲིན་ ཚོགས་ཁང་ནང་ལུ་སློན་ཞུ་འབད་དགོ།

༡༧༣. གལ་སྲིད་ ཚོགས་འདུ་གིས་ ཉི་རུ་གི་དཔུང་ཡིག་མ་ཡིན་པའི་དཔུང་ཡིག་ ཆ་འཛོགས་
གྲུབ་མི་ཅིག་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་ནང་བཅུགས་ཏེ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་ལས་
འཕྲི་སློན་འབད་དེ་ལོག་སྡེ་བཏང་པ་ཅིན་ དཔུང་ཡིག་འགོ་འཛིན་འབད་མི་འབྲུག་མི་
འདི་གིས་ དེ་མ་ཐག་ཏུ་འམ་ ལུལ་ལས་ འཕྲི་སློན་འབད་མི་ཚུ་ བཅི་འཛོགས་གི་དོན་
ལུ་ ལོག་བཅུག་དགོ།

---

༡༥ འབྲུག་གི་རྩ་ཁྲིམས་ཚེན་མོའི་ཙ་ཚན་ ༡༣༥ གྱུ་ཡ།

༡༥ འབྲུག་གི་རྩ་ཁྲིམས་ཚེན་མོའི་ཙ་ཚན་ ༡༣༥ གྱུ་ཡ།

170. If a Bill other than money Bill is passed by the National assembly, it shall be presented to the National Council within thirty days from the date of passing.¹⁸

Further proceedings upon bills

171. If a Bill passed by the Assembly and transmitted to the Council is neither passed nor returned to the Assembly by the end of next session, the Bill shall be deemed to have been passed by the Council, which shall then be presented to the Druk Gyalpo for Assent within fifteen days.¹⁹

172. If a Bill other than money Bill passed by the Assembly and transmitted to the National Council is passed by the Council without amendment, the message received from the Council to that effect shall be reported to the House.

173. If a Bill other than money Bill passed by the Assembly and transmitted to the Council is returned with amendments, the member in charge of the Bill may move for the consideration of the said amendments forthwith or on future date.

---

18 Article 13 (5) of the Constitution of the Kingdom of Bhutan

19 Article 13 (9) of the Constitution of the Kingdom of Bhutan

༡༧༤. འཕྲི་སྒྲོན་འབད་དེ་བཙུགས་མི་ལུ་ བརྗེ་འཛོག་འབད་ཞིན་མ་ལས་ ཚོགས་ཁང་ལས་
 ངོས་ལེན་འབད་བ་ ཡང་ན་ ངོས་ལེན་མ་འབད་བའམ་ འཕྲི་སྒྲོན་བཟོ་བ་ ཡང་ན་
 འཕྲི་སྒྲོན་གྱི་ཚབ་ལུ་ བསམ་འཆར་བཀོད་དགོཔ་ཨིན་རུང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་
 རང་ལས་ འཕྲི་སྒྲོན་འབད་མི་ འབྲེལ་བྱུང་གི་གནད་དོན་ཚུ་དང་ འབྲེལ་བ་ཡོད་མི་
 རྒྱུང་ཅིག་ལུ་ བསམ་འཆར་བཀོད་དགོཔ་འམ་ བཙུགས་དགོཔ་ཨིན།

༡༧༥. ཚོགས་སྡེ་གིས་ འཕྲི་སྒྲོན་འབད་ཡོད་མི་ཚུ་ ཚོགས་འདུ་གིས་ ངོས་ལེན་ཡོད་པ་ཅིན་
 དེ་ལུགས་ཀྱི་བན་འཕྲིན་ཅིག་ ཚོགས་སྡེ་ལུ་གཏང་དགོ། གལ་སྲིད་ དེ་ལུ་ཚོགས་འདུ་
 གིས་ལོན་མེད་པ་ཅིན་ དཔུང་ཡིག་འདི་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཚོག་གི་ཞབས་སར་ཕུལ་
 ཞིན་མ་ལས་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཚོག་གིས་ དཔུང་ཡིག་དེ་སྐོར་ སྤྱི་ཚོགས་ལྷན་བཞུགས་
 ཐོག་ལས་ གསུང་གོས་དང་ ཚོགས་རྒྱན་སྐྱར་དགོ་པའི་བཀའ་རྒྱ་གནང་ནི།^{༢༠}

༡༧༦. འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཚོག་གིས་ དཔུང་ཡིག་དེ་ལུ་ བཀའི་གནང་བ་མ་གྲོལ་ཚེ་ མངའ་
 ཞབས་ཀྱིས་ འཕྲི་སྒྲོན་ ཡང་ན་ དགག་ཆ་དང་སྐྱགས་ཏེ་ ལྷན་བཞུགས་ཀྱིས་
 བསྐྱར་གོས་དང་ ཚོགས་རྒྱན་སྐྱར་ནིའི་དོན་ལུ་བཀའ་རྒྱ་གནང་ནི།^{༢༡}

༡༧༧. ཚོགས་ཁང་ལྷན་བཞུགས་ནང་གོས་བསྐྱར་གནང་སྡེ་ དཔུང་ཡིག་འདི་ཆ་འཛོག་གུབ་
 ཞིན་མ་ལས་ བཀའ་གོལ་གྱི་དོན་ལུ་ དཔུང་ཡིག་འདི་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཚོག་གི་
 ཞབས་སར་སྐྱར་ལོག་ཕུལ་དགོཔ་དང་ དེ་ལུ་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཚོག་གིས་ བཀའི་
 གནང་བ་གོལ་ནི།^{༢༢}

རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་ལས་འཕྱོར་བའི་དཔུང་ཡིག་ཚུ།

༡༧༨. རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་ནང་བཙུགས་ཏེ་ ཆ་འཛོག་གུབ་པའི་དཔུང་ཡིག་ཅིག་ ཚོགས་
 འདུ་ནང་བཙུགས་མི་འདི་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་གིས་ ཚོགས་ཐེངས་ལུལ་མམ་
 རང་ལས་མ་བརྒལ་བར་ ཆ་འཛོག་འབད་ཚོག།

---

༢༠ འབྲུག་གི་རྩ་ཁྲིམས་ཚེན་མོའི་རྩ་ཚན་ ༡༣༩ ་། བ།
 ༢༡ འབྲུག་གི་རྩ་ཁྲིམས་ཚེན་མོའི་རྩ་ཚན་ ༡༣༩ ་། བ།
 ༢༢ འབྲུག་གི་རྩ་ཁྲིམས་ཚེན་མོའི་རྩ་ཚན་ ༡༣༩ ་། བ།

174. Upon consideration of the amendment, the House may agree or disagree or make amendments thereto or may propose amendments thereto or may propose amendments in lieu thereof. However, only those amendments which are relevant and consequential to the subject matter of an amendment made by the council shall be proposed or moved.
175. If the Assembly agrees to the amendments made by the Council, a message to that effect shall be sent to the Council. However, if the Assembly disagrees to the amendments, the Bill shall be submitted to the Druk Gyalpo, who shall then command the Houses to deliberate and vote on the Bill in a joint sitting.²⁰
176. Where the Druk Gyalpo does not grant assent to the Bill he shall return the Bill with amendments or objections to deliberate and vote on the Bill in a joint sitting.²¹
177. Upon deliberation and passing of the Bill in a joint sitting, it shall be resubmitted to the Druk Gyalpo for assent thereto, whereupon assent shall be granted to the Bill.²²

Bills received from the National Council

178. Where a Bill has been presented to the Assembly after it has been introduced and passed by the National Council, the National Assembly may pass that Bill no later than the next session of the National Assembly.

---

20 Article 13 (8) of the Constitution of the Kingdom of Bhutan

21 Article 13 (10) of the Constitution of the Kingdom of Bhutan

22 Article 13 (11) of the Constitution of the Kingdom of Bhutan

༡༧༧. རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་ལས་ རྒྱུང་བའི་དཔུང་ཡིག་ ཚོགས་འདུའི་ནང་བཙུགས་མི་འདི་
དེ་འཕྲོ་ལས་གོས་གཞིའི་གྲངས་སུ་བཙུགས་དགོ།

༡༧༠. དཔུང་ཡིག་གོས་གཞི་ནང་ བཙུགས་ཞིན་མ་ལས་ དཔུང་ཡིག་གི་མཛད་ཤིང་མ་འདི་ བྱ་བའི་
གནད་སྲོད་དེའི་དོན་ཚུན་ ༡༧༡ པ་ལས་ ༡༧༠ པ་རྒྱུན་གྱི་དགོངས་དོན་ལྟར་དུ་ འབད་དགོ།

འཕྲལ་མཁོའི་དཔུང་ཡིག། ༡༣

༡༤༡. རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདེ་སྲུང་དང་ རང་བཙན་ལུ་འཛིགས་བསྐྱེད་སྤོམ་འགོག་ ཡངན་ བརྗོག་
ཐབས་ལུ་དགོས་མཁོ་འཐོན་པའི་སྐབས་ དཔུང་ཡིག་དེ་ འཕྲལ་མཁོའི་དཔུང་ཡིག་སྡེ་
གསལ་བསྐྱགས་འབད་དགོ།

༡༤༢. འདི་ནང་གོང་ལུ་ཚེག་འབྲུ་ བདེ་སྲུང་ཟེར་འཁོད་མི་དེ་གིས་ རྒྱལ་ཡོངས་མི་དོན་གྱི་
བདེ་སྲུང་དང་ དཔལ་འབྱོར་གྱི་བདེ་སྲུང་ མི་སྡེའི་བདེ་སྲུང་ཚུ་བྱབ་དགོ།

༡༤༣. འཕྲལ་མཁོའི་དཔུང་ཡིག་དེ་ གཞུང་གི་ཁ་སྲུག་ལས་ སྤོན་དཔུང་འབད་མ་རྒྱུགས་པའི་
རང་བཞིན་ ཡངན་ མི་གི་བྱ་སྲོད་ལུ་བརྟེན་ཏེ་བྱུང་བའི་ རྒྱུན་དུ་རྒྱུ་འབྲེལ་དང་
ཉམས་རྒྱུད་པ་རྒྱུ་ལུ་ དེ་འཕྲོ་ལས་ གདོང་ལེན་འབད་དགོཔ་འཐོན་པའི་སྐབས་ལུ་ཡང་
གསལ་བསྐྱགས་འབད་ཚོག།

གསལ་བསྐྱགས་ཀྱི་བྱ་བའི་གནད་སྲོད།

༡༤༤. འཕྲལ་མཁོའི་དཔུང་ཡིག་དེ་ གཞུང་ ཡངན་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཁང་གང་རུང་ཅིག་
ལས་ གོས་འབུལ་ཐུལ་ཚོག།

---

༡༣ འཕྲལ་མཁོའི་དཔུང་ཡིག་གི་དགོངས་དོན་འདི་ སྤྱི་ཚེས་ ༢༧/༠༤/༢༠༡༡ གི་སྤྱི་ཚོགས་ལྷན་བཞུགས་ཐོག་ཆ་འཛོག་གྲུབ་
ཡོད་མི་ གྲིམས་བཟོའི་བྱ་བའི་གནད་སྲོད་ ༢༠༡༡ ཅན་མ་དང་འཁྲིལ་ཨིན།

179. A Bill originating in the National Council and presented to the Assembly shall, as soon as possible, be laid on the table and set down in the agenda.
180. Once the Bill is set down in the Agenda, the proceedings on the Bills shall be as provided in Sections 151 to 170 of this procedure.

Urgent Bills²³

181. A Bill shall be declared as “Urgent” when it is required to prevent or address threats to the security and sovereignty of the country.
182. The term security used herein above shall cover national political security, economic security and social security.
183. An “Urgent Bill” may also be declared when the government is required to respond instantly to the effects and impacts of unforeseen natural or manmade calamities.

Procedure for Declaration

184. An Urgent Bill may be proposed by the Government or either House of Parliament.

---

23 The provisions regarding the Urgent Bills as mentioned herein are as per the Legislative Rules of Procedure 2011 which was endorsed in the joint sitting on 27th May 2011

༡༥. གཞུང་གི་རྟོང་ས་ལས་སློན་ཆེན་གྱིས་ ཡངན་ ཚོགས་ཁང་ གང་རུང་གི་རྟོང་ས་ལས་
འཕུས་མི་ཅིག་གིས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་ཚོགས་དཔོན་ལུ་ དཔུང་ཡིག་ཅིག་
འཕུལ་མཁོའི་དཔུང་ཡིག་སྟེ་ གསལ་བསྐྱེད་འབད་ནི་གི་གོ་སྐབས་འབུལ་ཕུལ་དགོ།

༡༦. གྲོས་འབུལ་དེ་ནང་ དཔུང་ཡིག་དེ་ འཕུལ་མཁོ་སྟེ་ གསལ་བསྐྱེད་འབད་དགོ་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཚུ་ བཀོད་དགོ་པའི་ཁར་ འབྲེལ་ཡོད་དཔུང་ཡིག་དེའི་ཁྲིམས་བཟོའི་
དམིགས་དོན་དང་ དགོས་དོན་ རྩལ་ཚད་ དམིགས་བསལ་གྱི་དགོངས་དོན་ཚུ་
གསལ་བཀོད་འབད་དགོ།

༡༧. རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ གྲོས་འབུལ་དེའི་སྐོར་ལས་ རྒྱལ་
ཡོངས་ཚོགས་སུའི་ཁྲི་འཛིན་དང་གཅིག་ཁར་གྲོས་བསྟུན་འབད་དགོ། ཚོགས་དཔོན་
དང་ ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ གྲོས་འཆར་བཀོད་པའི་ཁྲིམས་བཟོ་དེ་ འཕུལ་མཁོ་ཨིན་མིན་
གཏན་འབེབས་བཟོ་ནིའི་དོན་ལུ་ ཚོགས་ཁང་རང་མོའི་འབྲེལ་ཡོད་ཚོགས་ཚུང་དང་
གཅིག་ཁར་གྲོས་བསྟུན་འབད་དགོ།

༡༨. གོང་གི་ཁྱད་ཚད་ཚུ་ཚང་ཞེན་མ་ལས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་ཚོགས་དཔོན་གྱིས་
དཔུང་ཡིག་དེ་ འཕུལ་མཁོ་ཅན་སྟེ་གསལ་བསྐྱེད་འབད་དགོ།

འཕུལ་མཁོའི་དཔུང་ཡིག་ཆ་འཛིན།

༡༩. ཚོགས་ཁང་གཅིག་ལས་ཆ་འཛིན་གྲུབ་པའི་སྤྱིར་བཏང་དཔུང་ཡིག་ཅིག་ ཚོགས་ཁང་
གཞན་མི་ལས་ རྒྱལ་མཁོའི་ཚོགས་ཐེངས་སྐབས་ཆ་འཛིན་མཛེད་ཚོག་ཅི་ཨིན་རུང་
འཕུལ་མཁོའི་དཔུང་ཡིག་ཚུ་ ཚོགས་ཐེངས་འདི་ནང་རང་ཆ་འཛིན་མཛེད་དགོ།

༢༠. འཕུལ་མཁོའི་དཔུང་ཡིག་གུ་ གྲོས་བསྟུར་གནང་ནི་གི་ཆེད་དུ་ གཙོ་རིམ་འབྲིན་ཐབས་
ལུ་ དཔུང་ཡིག་གཞན་ཚུ་ལར་འཕུད་འབད་དགོ།

185. The Prime Minister, on behalf of the Government, or a Member, on behalf of either House, shall submit the proposal to declare a Bill as Urgent to the Speaker of the National Assembly.
186. The proposal shall provide justifications for declaring a Bill as Urgent, and also clarify the legislative intent, purpose, scope and specific provisions of the concerned Bill.
187. The Speaker of the National Assembly shall consult the Chairperson of the National Council on the proposal. The Speaker and the Chairperson shall consult the relevant Committees of the respective Houses to determine the urgency of the proposed legislation.
188. Upon fulfillment of the above conditions, the Speaker of the National Assembly shall declare the Bill as “Urgent”.

Passage of Urgent Bills

189. While an ordinary Bill passed by one House may be passed by the other House during the next session of Parliament, Urgent Bills shall be passed in the same session.
190. Other Bills shall be put aside to give priority for deliberations on an Urgent Bill.

༡༧༡. རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་ཚོགས་དཔོན་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེའི་ཁྲི་འཛིན་གྱིས་
 རང་སོའི་ཚོགས་ཁང་ནང་འཁོད་འཕུལ་མཁོའི་དཔུང་ཡིག་གུ་གྲོས་བསྟར་གནང་ནི་གི་
 ལོ་རིམ་དང་ བྱ་བའི་གནད་སྟོན་ཚུ་མར་ཕབ་རྒྱབ་ཚོག་ནི་ཡིན་ཅུང་ སྤྱིར་བཏང་གི་
 ཚོགས་ཁང་གཉིས་ཀྱིས་ཆ་འཛོག་མཛད་ཐངས་དང་ དགོས་མཁོ་འབྲོག་པ་ཅིན་ སྤྱི་
 ཚོགས་ལྟན་བཞུགས་ཀྱིས་ཆ་འཛོག་མཛད་ནི་གི་བྱ་བའི་གནད་སྟོན་ཚུ་ སྤྱིར་བཏང་གི་
 དཔུང་ཡིག་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན།

ཉི་ཅུའི་དཔུང་ཡིག་དང་ དངུལ་འབྲེལ་གྱི་དཔུང་ཡིག། ༡༧༢

༡༧༢. ཉི་ཅུའི་དཔུང་ཡིག་དང་ དངུལ་འབྲེལ་གྱི་དཔུང་ཡིག་འདི་ གཤམ་གསལ་གནད་དོན་
 གར་ ཡང་ན་ གང་རུང་ཚུ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་དགོངས་དོན་རྒྱུངས་ཅིག་འཁོད་
 ཡོད་པའི་ དཔུང་ཡིག་ཅིག་ལུ་གོ་ནི་ཡིན།

༡༧༣. ཞལ་གང་རུང་བཀལ་ནི་ ཡང་ན་ ཡར་སེང་འབད་ནི་དང་ ཡང་ན་ ད་རེས་ཡོད་
 པའི་ཞལ་ཆ་མེད་དང་ མར་ཕབ་ ཡང་ན་ དགོངས་ཡངས་བཞག་ནི།

༡༧༤. གཞུང་གི་ཟད་མོན། དེ་ཡང་ རྩོགས་བསྟུས་མ་དངུལ་ལས་ དཔུ་བལོ་ ཡང་ན་
 ཉི་ཅུ་ཚུ་སྟོན་ནི།

༡༧༥. གལ་སྲིད་ ཉི་ཅུ་གི་དཔུང་ཡིག་ ཡིན་མེན་གྱི་བྱི་བ་བཀོད་ཚེ་ ཚོགས་དཔོན་གྱིས་
 གྲོས་ཚེད་དེ་ མཐའ་བཅད་སྟེ་བརྩེ་དགོ།

༡༧༦. ཞལ་གང་རུང་བཀལ་ནི་ ཡང་ན་ ཡར་སེང་འབད་ནི་དང་ ཡང་ན་ ད་རེས་ཡོད་
 པའི་ཞལ་ཆ་མེད་དང་ མར་ཕབ་ ཡང་ན་ དགོངས་ཡངས་བཞག་ནི་ཚུ་ སྤྱི་ཚོགས་
 ཀྱིས་ཁྲིམས་སྟེ་ཚར་ཅིག་ཆ་འཛོག་གུ་བཀོ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་ནང་འགོ་ཐོག་
 བརྩུགས་པའི་ཚེས་གངས་ལས་ བསྟར་སྟོན་འབད་དགོ།

---

༡༧ ཉི་ཅུ་དང་ དངུལ་འབྲེལ་གྱི་དཔུང་ཡིག་གི་དགོངས་དོན་ཚུ་ མི་དམངས་དངུལ་ཅིས་༼འབྲི་སྟོན༽བཅའ་ཁྲིམས་ ༡༠༧༡
 ཅན་མ་དང་འཁྲིལ་ཉི་ འཁོད་ཡོད།

191. The Speaker of the National Assembly and the Chairperson of the National Council may reduce the stages and procedures for deliberation of an Urgent Bill within their respective Houses though the overall procedure for adoption by the two Houses and the joint sitting, if required, shall be the same as for ordinary Bills.

Money Bills and Financial Bills²⁴

192. A Money or Financial Bill is a Bill which contains only provisions dealing with all or any of the following matters:
- a) Imposition or increase of any tax or abolition, reduction or remission of any existing tax;and
  - b) Government spending that is, appropriation or payment of moneys out of the Consolidated Fund.
193. If any question arises whether a Bill is Money Bill or not, the decision of the Speaker thereon shall be final.
194. The imposition or increase of any tax or abolition, reduction or remission of any existing tax once passed as law by Parliament, shall be applied retroactively from the date it was initially tabled in the National Assembly.

---

²⁴ The provisions regarding the Money and Financial as mentioned herein are as per the Public Finance (Amendment) Act 2012 which was granted the Royal Assent on 25th may 2012

༡༧༥. གཤམ་དོན་རྒྱུ་ཅིག་ལུ་བལྟ་སྟེ་ དཔུང་ཡིག་ཅིག་ ཉི་རུ་ ཡང་ན་ དངུལ་འབྲེལ་
གི་དཔུང་ཡིག་ཡིན་མ་སྟེ་བརྩི་ནི་མེད།

༡༧༦. ལཱ་དང་ ཟད་སྟོན་དང་འབྲེལ་བའི་ གཞི་རྩ་དང་བྱ་སྟོ། ཡང་ན་

ལ། ཉེས་ཆད་ ཡང་ན་ དངུལ་འབྲེལ་ཉེས་བྱ་གང་རུང་གཞན་བཀའ་ནི་ ཡང་ན་
བསྐྱར་བཅོས་འབད་ནི་དང་ ཡང་ན་ ཞབས་ཉོག་གང་རུང་བྱིན་མི་ལུ་ འཇུག་
ཡང་ན་ སྐྱ་ཡོན་སྟོན་ནི་ ཡང་ན་ མཁོ་མངགས་འབད་ནི་ལོ་སྟོར།

ཉི་རུ་ཉི་དཔུང་ཡིག་དང་ དངུལ་འབྲེལ་གི་དཔུང་ཡིག་གི་ལམ་ལུགས།

༡༧༧. ཉི་རུ་ཉི་དཔུང་ཡིག་དང་ དངུལ་འབྲེལ་གི་དཔུང་ཡིག་ཚུ་ འགོ་ཐོག་རྒྱལ་ཡོངས་
ཚོགས་འདུའི་ནང་རྒྱུ་ཅིག་བཅུགས་དགོ།༢༥

༡༧༨. དངུལ་རྩིས་སྟོན་པོ་རྒྱུ་ཅིག་གིས་ ཉི་རུ་ཉི་དཔུང་ཡིག་ ཚོགས་འདུ་ནང་བཅུག་དགོ།

༡༧༩. དངུལ་རྩིས་སྟོན་པོ་གིས་ གཏན་འབེབས་བཟོ་བའི་ཉིན་མར་ རོ་སྟོན་གི་གསལ་བཤད་
ལུ་དགོ།

༡༨༠. ཉི་རུ་ཉི་དཔུང་ཡིག་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་ལས་ ཆ་འཛོག་གྲུབ་སྟེ་ རྒྱལ་ཡོངས་
ཚོགས་སྟེ་ལུ་གཏང་མ་ད་ ཚོགས་དཔོན་གིས་ ཉི་རུ་ཉི་དཔུང་ཡིག་ཡིན་མ་སྟེ་ ཆ་སྐྱར་
འབད་དགོ།

༣༠༠. རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་གིས་ ཆ་འཛོག་གྲུབ་པའི་ ཉི་རུ་ ཡང་ན་ དངུལ་འབྲེལ་གི་
དཔུང་ཡིག་ཅིག་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྟེ་ཉི་རུ་བཅུགས་དགོས་དང་ དཔུང་ཡིག་དེ་
སྟེ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཐངས་འདི་ནང་རང་ཆ་འཛོག་འགྲུབ་དགོ།

---

༢༥ འཇུག་གི་རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོའི་རྩ་ཚན་ ༡༩།༢། པ།

195. A Bill shall not be deemed to be a Money or Financial Bill by reason only that it provides for:
- a) Principles and procedures that relates to taxation or spending; or
  - b) Imposition or alteration of any fine or other pecuniary penalty or for the payment or demand of any fee or charge for any service rendered.

Procedure for Money Bills and Financial Bills

196. Money Bills and Financial Bills shall originate only in the National Assembly.²⁵
197. Only the Finance Minister may introduce a Money Bill in the Assembly.
198. The Finance Minister shall deliver an introductory speech in the Assembly on the appointed day.
199. When a Money Bill passed by the National Assembly is presented to the National Council the Speaker shall endorse that it is a Money Bill.
200. A Money or Financial Bill, after being passed by the National Assembly shall be presented to the National Council and that Bill shall be passed during the same session of Parliament.

---

25 Article 13 (2) of the Constitution of the Kingdom of Bhutan

३०१. རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་གིས་ ཉི་ཅུ་ ཡང་ན་ དངུལ་འབྲེལ་གྱི་དཔུང་ཡིག་དེ་ཆ་འཛོག་
གྲུབ་ཚེ་ དཔུང་ཡིག་དེ་ རོ་སྤོད་ཕུལ་བའི་ཚེས་གངས་ལས་ ཉིན་གངས་ལྗེ་གི་ནང་
འཁོད་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་ལུ་སྐར་ལོག་གཏང་དགོཔ་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་
འདུ་གིས་ དཔུང་ཡིག་དེ་བཀའ་འགྲོལ་གྱི་དོན་ལུ་ འབྲུག་རྒྱལ་པོའི་ཞབས་སར་
དཔུང་ཡིག་དེ་སྐར་ལོག་ཐོབ་པའི་ཉིན་མ་ལས་བརྗེས་ཏེ་ཉིན་གངས་བཙོ་ལྷའི་ནང་འཁོད་
ཕུལ་དགོ།

३०२. རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་གིས་ ཉི་ཅུ་ ཡང་ན་ དངུལ་འབྲེལ་གྱི་དཔུང་ཡིག་དེ་ ཆ་
འཛོག་གྲུབ་ཚེ་ དཔུང་ཡིག་དེ་ རོ་སྤོད་ཕུལ་བའི་ ཉིན་མ་ལས་བརྗེས་ཏེ་ ཉིན་གངས་
ལྗེ་གི་ནང་འཁོད་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་ལུ་ གོས་འདེབས་དང་སྐྱགས་ཏེ་ བརྒྱར་
གོས་གྱི་དོན་ལུ་ སྐར་ལོག་གཏང་དགོ།

३०३. དེའི་ལུལ་ལས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་གིས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་གི་གོས་
འདེབས་གར་ ཡང་ན་གང་རུང་རོས་ལེན་ ཡང་ན་ ཆ་མེད་འབད་དེ་ ཉི་ཅུ་ ཡང་
ན་ དངུལ་འབྲེལ་དཔུང་ཡིག་འདི་ ཆ་འཛོག་གྲུབ་པའི་ཚེས་གངས་ལས་ ཉིན་གངས་
བཙོ་ལྷའི་ནང་འཁོད་ དཔུང་ཡིག་དེ་བཀའ་འགྲོལ་གྱི་དོན་ལུ་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཚོག་
གི་ཞབས་སར་ཕུལ་དགོ།

३०ॣ. རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་གིས་ ཉི་ཅུ་ ཡང་ན་ དངུལ་འབྲེལ་གྱི་དཔུང་ཡིག་ཐོབ་པའི་ཉིན་གངས་
ལྷའི་ནང་འཁོད་ དཔུང་ཡིག་འདི་ཆ་འཛོག་མ་གྲུབ་ ཡང་ན་ ལོག་སྡེ་མ་བཏང་ཚེ་ དཔུང་ཡིག་
དེ་ཆ་འཛོག་གྲུབ་པའི་ཁུངས་སུ་བརྗེ་དགོཔ་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་གིས་ དཔུང་ཡིག་དེ་
རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེའི་ནང་ རོ་སྤོད་ཕུལ་བའི་ཚེས་གངས་ལས་བརྗེ་ ཉིན་གངས་བཙོ་ལྷའི་
ནང་འཁོད་ དཔུང་ཡིག་བཀའ་འགྲོལ་གྱི་དོན་ལུ་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཚོག་གི་ཞབས་སར་ཕུལ་
དགོ།

201. Where the National Council passes the Money or Financial Bill it shall return the Bill to the National Assembly within five days of its presentation. The National Assembly shall submit the Bill to the Druk Gyalpo for Assent within fifteen days from the date of receipt of such Bill.
202. Where the National Council passes the money or financial bill with recommendations, it shall return the bill to the National Assembly for re-deliberation within five days from the date of presentation.
203. The National Assembly may thereupon either accept or reject all or any of the recommendations of the National Council and present the Money or Financial Bill to the Druk Gyalpo for Assent within fifteen days from the date of passing of such Bill.
204. Where the National Council neither passes nor returns the Money or Financial Bill within five days of its presentation, the Bill shall be deemed to have been passed and the National Assembly shall submit the Bill to the Druk Gyalpo for assent within fifteen days from the date of its presentation to the National Council.

དཔུང་ཡིག་ཆ་འཛོག་གི་བཀའ་འགྲོལ།

- ༡༠༥. ཚོགས་ཁང་ཡན་ཚུན་གཉིས་ཀྱིས་དཔུང་ཡིག་ཅིག་ཆ་འཛོག་གྲུབ་པའི་སྐབས་དང་ དཔུང་ཡིག་འདི་ཚོགས་འདུའི་བདག་དབང་ཐོག་ལུ་ཡོད་པའི་རིགས་ཡིན་པ་ཅིན་ ཆ་འཛོག་གྲུབ་སྟེ་ ཉིན་གང་ས་བཅོལ་གི་ནང་འཁོད་ ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ ལག་བྲིས་བཀོད་དེ་ བཀའ་འགྲོལ་གྱི་དོན་ལུ་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཚོག་གི་ ཞབས་སར་སྤུལ་དགོ།^{༡༦}
- ༡༠༦. འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཚོག་གིས་ བཀའ་འགྲོལ་གནང་བའི་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་འདྲ་ཅིག་ ཐོ་བཀོད་དང་བདེན་དཔུང་གྱི་དོན་ལུ་ ཉམས་སྲུང་འབད་དགོཔ་དང་ ཚོགས་དཔོན་གྱི་གནང་བ་མེད་པར་བྱི་ལར་སྤེལ་མི་ཚོག།

དཔུང་ཡིག་བྱིར་བཏོན།^{༡༧}

- ༡༠༧. ཚོགས་ཁང་ཅིག་ནང་ རྒྱུ་བསྐྱར་གྱི་བྱ་རིམ་ནང་ཡོད་པའི་དཔུང་ཡིག་ཅིག་ ལོ་རིམ་ག་ཅི་ནང་ ཡིན་རུང་ འགོ་འཛིན་པ་འབྲུས་མི་གིས་དཔུང་ཡིག་བྱིར་བཏོན་འབད་ནི་གི་གོ་ས་དོན་སྤུལ་མི་དེ་གུ་ ཚོགས་ཁང་ལས་གནང་བ་གོལ་བ་ཅིན་བྱིར་བཏོན་འབད་ཚོག།
- ༡༠༨. ཚོགས་ཁང་ག་ཅིག་གིས་ཆ་འཛོག་མཛད་མི་དཔུང་ཡིག་ཅིག་ ཚོགས་ཁང་ག་ཞན་མི་གིས་ དཔུང་ཡིག་ནང་བཀོད་པའི་ཁྲིམས་བཟོའི་གོ་ས་འབྲུལ་ཚུ་མ་ཚང་བ་ ཡངན་ གནང་དོན་དེ་གུ་ཤུལ་མ་ཐེབས་བཅུགས་པའི་ རྒྱ་མཚན་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ ཡིན་རུང་ དེ་ལུ་ཚང་འཛིན་མེད་པའི་ཐོག་ ཚོགས་ཁང་ག་ཞན་མི་གིས་བྱིར་བཏོན་འབད་ཚོག།
- ༡༠༩. རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་གིས་ ཆ་འཛོག་མཛད་མི་དཔུང་ཡིག་ཅིག་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་ནང་བྱིར་འགྲངས་སྟེ་ཡོད་མི་ཅིག་ཡིན་པ་ཅིན་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་གིས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་ལུ་ དཔུང་ཡིག་བྱིར་བཏོན་འབད་ནི་གི་གནང་བ་གནང་དགོ་པའི་གོ་ས་འདེབས་སྤུལ་ནིའི་དོན་ལུ་གོ་ས་འབྲུལ་སྤུལ་ཚོག།

---

༡༦ འབྲུག་གི་ཚུ་ཁྲིམས་ཚེན་མོའི་ཙ་ཚན་ ༡༩༩༦ གཞུག་ ༥༡
 ༡༧ དཔུང་ཡིག་བྱིར་བཏོན་གྱི་དགོངས་དོན་འདི་ སྤྱི་ཚེས་ ༢༧/༠༤/༢༠༡༩ ལུ་ སྤྱི་ཚོགས་ལྷན་བཞུགས་ཐོག་ཆ་འཛོག་གྲུབ་ཡོད་པའི་ ཁྲིམས་བཟོའི་བྱ་བའི་གནད་སྟོན་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ འཁོད་ཡོད།

Assent of Bill Passed

205. When a Bill is passed by the Houses and it is in possession of the Assembly, the Bill shall be signed by the Speaker and submitted to the Druk Gyalpo for assent within fifteen days from the date of passing of the Bill.²⁶
206. One copy of the Bill so assented by the Druk Gyalpo shall be preserved for verification and record and shall not be allowed to pass out of the House without the permission of the Speaker.

Withdrawal of Bills²⁷

207. A Bill being discussed in a House may be withdrawn at any stage if leave is granted by the House upon the member in charge moving a motion to withdraw the Bill.
208. A Bill passed by one House may be withdrawn by the other House on the grounds of, but not limited to, the legislative proposal covered in the Bill being dropped or a more comprehensive Bill on the same subject being proposed at a later date.
209. Where a Bill has been passed by the National Assembly and is pending before the National Council, the National Council may recommend to the National Assembly that leave be granted to withdraw the Bill.

---

26 Article 13 (6) of the Constitution of the Kingdom of Bhutan

27 The provisions regarding the withdrawal of Bills as mentioned herein are as per the Legislative Rules of Procedure 2011 which was endorsed in the joint sitting on 27th May 2011

- ३१०. རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་ལས་ གྲོས་འབུལ་ཆ་འཛེག་མཛད་ཚར་ཞེན་མ་ལས་ དེ་གི་
ལན་གསལ་ཅིག་རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་ལུ་སྤུལ་དགོས་དང་ འགོ་འཛིན་པ་འཇུག་མི་
གིས་ དབྱད་ཡིག་ཕྱིར་བཏོན་འབད་ནི་གི་གྲོས་དོན་སྤུལ་དགོ།
- ३११. རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་གིས་ དབྱད་ཡིག་དེ་ཕྱིར་བཏོན་འབད་ནི་གི་གནང་བ་གོལ་བ་
ཅིན་ མོས་མཐུན་བྱུང་པའི་ལན་གསལ་དེ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་ལུ་སྤུལ་ཞེན་མ་ལས་
དབྱད་ཡིག་དེ་ཕྱིར་བཏོན་འབད་ཡོད་པའི་གངས་སུ་བཅི་དགོ།
- ३१२. རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་ལས་ཆ་འཛེག་མཛད་མི་དབྱད་ཡིག་ཅིག་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་
འདུ་གིས་ ཕྱིར་བཏོན་འབད་ནི་འཇུག་མི་འདོད་ཡོད་པ་ཅིན་ གོང་གསལ་བྱ་རིམ་དང་
ཅོག་འབྲེལ་སྡེ་ལག་ལེན་འབྲེལ་དགོ།
- ३१३. གལ་སྲིད་ དབྱད་ཡིག་ཕྱིར་བཏོན་འབད་ནི་གི་གྲོས་འབུལ་དེ་ ཚོགས་ཁང་ག་ཞན་མི་
ལས་རོས་ལེན་མ་འབད་བ་ཅིན་ དབྱད་ཡིག་དེ་ ཞལ་འཚམས་མ་བྱུང་པའི་དབྱད་
ཡིག་གི་བྱ་བའི་གནད་སྲོད་དང་འཁྲིལ་དགོ།

བཅའ་ཁྲིམས་ཆ་མེད་དང་འཕྲི་སྒྲོན་གྱི་བྱ་བའི་གནད་སྲོད།

- ३१ॣ. འཇུག་མི་ཅིག་གིས་བཅའ་ཁྲིམས་འཕྲི་སྒྲོན་དང་ ཆ་མེད་ ཡང་ན་ དོན་ཚན་ཅིག་གུ་
འཕྲི་སྒྲོན་གྱི་གྲོས་འཆར་སྤུལ་བ་ཅིན་ ཡོངས་བྱུང་ཆེན་ལུ་ ཡིག་ཐོག་སྤྲོན་སྒྲོན་
སྤུལ་དགོ།
- ३१॥. འཕྲི་སྒྲོན་དང་ཆ་མེད་གྱི་གྲོས་འཆར་སྤུལ་མི་འཇུག་མི་དེ་གིས་ དམིགས་ལུལ་དང་
དགོས་དོན་གྱི་གསལ་བཤད་ཚོགས་ཁང་ལུ་སྤུལ་དགོ།
- ३१०. འཕྲི་སྒྲོན་གྱི་དབྱད་ཡིག་ཅིག་གྲོས་བསྐྱར་འབད་བའི་སྐབས་ འཇུག་མི་ཚུ་གིས་ འཕྲི་
སྒྲོན་ཁ་སྐོང་འབད་ནི་འཇུག་སྐབས་ལེན་ནི་མེད།

210. After the motion is adopted by the National Council, a message to that effect shall be sent to the National Assembly where the member in-charge moves for leave to withdraw the Bill.
211. If leave is granted by the National Assembly to withdraw the Bill, the message of concurrence shall be transmitted to the National Council upon which the Bill shall be treated as withdrawn.
212. The same procedure shall be followed where the National Assembly wishes to withdraw a Bill passed by the National Council.
213. If leave is not granted by the other House for withdrawal of the Bill, the Bill shall then follow the procedures outlined for Disputed Bills.

Procedure for the amendment and repeal of Acts

214. A Member proposing an amendment or to repeal an Act, or amend a section thereof, shall give a notice in writing addressed to the Secretary General.
215. The member proposing the amendment or repeal shall submit Statement of objects and reasons for the proposed amendment or repeal in the House.
216. The members shall not seek to make any further amendment during the deliberation of the amendment Bill

༡༡༧. བཅའ་ཁྲིམས་འཕྲི་སྟོན་ ཆ་མེད་ ཡང་ན་ འོན་ཚན་ཅིག་གྱུ་ འཕྲི་སྟོན་གྱི་གྲོས་དོན་
ལུ་སྤུལ་བ་ཅིན་ ཚོགས་ཁང་རང་སོའི་འཇུག་མི་ཡོངས་བསྟོམས་ལས་ ཕྱེད་མང་གིས་
ཆ་འཇོག་འགྲུབ་དགོ།

༡༡༨. འཕྲི་སྟོན་དང་ཆ་མེད་ཀྱི་དཔུང་ཡིག་ཚུ་ཆ་འཇོག་འགྲུབ་ཐངས་ཀྱི་བྱ་རིམ་འདི་ རྒྱལ་
ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་བཅའ་ཁྲིམས་དང་ བྱ་བའི་གནད་སྟོན་དང་འཁྲིལ་དགོ།

རྩ་ཁྲིམས་ཚེན་མོ་དང་འབྲེལ་བའི་ འཕྲི་སྟོན་དཔུང་ཡིག

༡༡༩. རྩ་ཁྲིམས་ཚེན་མོ་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ སྤྱི་ཚོགས་ལུ་ རྩ་ཁྲིམས་ཚེན་མོའི་དགོངས་དོན་ཚུ་
ལུ་ ལ་སྐོང་ ཡང་ན་ རྒྱད་པར་ ཆ་མེད་བཅས་ཀྱི་སྒོ་ལས་ འཕྲི་སྟོན་འབད་ནིའི་
དབང་ཚད་ཡོད།༢༤

༡༢༠. རྩ་ཁྲིམས་ཚེན་མོ་དང་ འབྲེལ་བའི་འཕྲི་སྟོན་དཔུང་ཡིག་ཚུའི་སྟུན་སྟོན་ནང་གསལ་ རྩ་
ཁྲིམས་ཚེན་མོ་དང་ འབྲེལ་བའི་འཕྲི་སྟོན་གྱི་དཔུང་ཡིག་ ཨིན་པའི་མིང་གནས་བཤོད་
དེ་མེད་པ་ཅིན་ དཔུང་ཡིག་འདི་ངོས་ལེན་འབད་མི་ཚོག།

༡༢༡. སྤྱི་ཚོགས་ལྷན་བཞུགས་ཅིག་ནང་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཇུག་མི་ཡོངས་བསྟོམས་ལས་ ཕྱེད་
མང་གིས་ རྩ་ཁྲིམས་ཚེན་མོ་ལུ་ འཕྲི་སྟོན་འབད་ནི་གི་ གྲོས་དོན་བཅུག་དགོ་པའི་
ཁར་ དེ་ལུ་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཇུག་མི་ཡོངས་བསྟོམས་ཀྱི་བཞི་དབུ་གསུམ་ལས་མ་
ཉུང་མ་ཅིག་གིས་ ཆ་འཇོག་གུབ་པ་ཅིན་ འཇུག་རྒྱལ་པོ་མཚོག་གི་གནང་བ་གྲོལ་
ཞེན་མ་ལས་ རྩ་ཁྲིམས་ཚེན་མོ་འཕྲི་སྟོན་གུབ་ཨིན།༢༥

༡༢༢. རྩ་ཁྲིམས་ཚེན་མོ་དང་འབྲེལ་བའི་འཕྲི་སྟོན་དཔུང་ཡིག་ལུ་ འཇུག་རྒྱལ་པོ་མཚོག་གི་གནང་
བ་མ་གྲོལ་རུང་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་འཆར་ལུ་ རྒྱལ་ཁབ་ལུ་གཤམ་གནད་ཆེམ་སྟེ་མཐོང་བ་
ཅིན་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ཀྱི་དོན་ལུ་ འབོད་བསྐྱུལ་འབད་ཚོག།༣༠

---

༢༤ འཇུག་གི་རྩ་ཁྲིམས་ཚེན་མོའི་རྩ་ཚན་ ༣༥། ༡ ་། བ།
༢༥ འཇུག་གི་རྩ་ཁྲིམས་ཚེན་མོའི་རྩ་ཚན་ ༣༥། ༢ ་། བ།
༣༠ འཇུག་གི་རྩ་ཁྲིམས་ཚེན་མོའི་རྩ་ཚན་ ༣༥། ༣ ་། བ།

217. The motion for amendment/repeal of an Act or a section thereof shall be affected by a simple majority of the total number of members of either House.
218. The procedures for passing of an Amendment/Repeal Bill shall be the same procedures for passing of any other Bills as provided for under the National Assembly Act and the rules of procedure.

Constitutional Amendments Bill

219. Subject to the provisions of the Constitution, Parliament shall have the power to amend by way of addition, variation or repeal the provisions of the constitution.²⁸
220. Notices of the constitutional amendments bills shall not be admitted if the bill does not contain the title indicating that it is a constitutional amendment bill.
221. A motion to amend the constitution shall be initiated by a simple majority of the total number of members of Parliament at a joint sitting and on being passed by not less than three fourth of the total number of members of Parliament, the constitution shall stand amended on the assent being granted by the Druk Gyalpo.²⁹
222. Parliament may call for a national referendum if in its opinion, the constitution amendment Bill which is not granted Assent by the Druk Gyalpo is of a national importance.³⁰

---

28 Article 35 (1) of the Constitution of the Kingdom of Bhutan

29 Article 35 (2) of the Constitution of the Kingdom of Bhutan

30 Article 35 (3) of the Constitution of the Kingdom of Bhutan

༼ལེའུ་བཙུག་པ༽
དངུལ་འབྲེལ་གྱི་བྱ་བའི་གནད་སྲོད།

སྤྱིར་བཏང་དགོངས་དོན།

- ༡༡༣. བྱ་བའི་གནད་སྲོད་འདི་ནང་ལུ་ལོགས་སུ་འཁོད་ཡོད་ན་མ་གཏོགས་ བྱ་སྐོའི་རིམ་པ་ལུ་
དབྱ་བགོའི་དབྱད་ཡིག་དང་ ལྷན་ཐབས་དབྱ་བགོའི་དབྱད་ཡིག་གི་བྱ་བའི་གནད་སྲོད་
འདི་ ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ གལ་ཆེ་བར་བརྩེ་འཛོག་འབད་མི་ལྟར་དུ་ ལོགས་བཙུག་
འབད་བའི་ སྤྱིར་བཏང་གི་དབྱད་ཡིག་ཚུ་དང་ གཅིག་མཚུངས་ཨིན།
- ༡༡༤. འཆར་དངུལ་དང་ དབྱ་བགོའི་དབྱད་ཡིག་ ལྷན་ཐབས་དབྱ་བགོའི་དབྱད་ཡིག་ཚུ་
ཚོགས་ཚུང་གང་རུང་ནང་ གཏང་མི་དགོ།
- ༡༡༥. འཆར་དངུལ་དབྱད་ཡིག་འདི་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཐེངས་འདི་ནང་རང་ཆ་འཛོག་གྲུབ་
དགོ།
- ༡༡༦. ཚོགས་ཁང་ནང་ལུ་ ལོ་བསྟར་འཆར་དངུལ་གྱི་གོས་བསྟར་གནང་ནིའི་དོན་ལུ་ ཅུས་
ཚེད་ལངས་སླེ་བྱིན་དགོ།

འཆར་དངུལ།

- ༡༡༧. འདས་པའི་རྩིས་ལོའི་དངུལ་རྩིས་དང་བཅས་པའི་ལོ་བསྟར་གྱི་འཆར་དངུལ་སྟན་ལུ་
དངུལ་རྩིས་བློན་པོ་གིས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་ནང་ གསལ་བཤད་སྟུལ་དགོ།
- ༡༡༨. འཆར་དངུལ་འདི་ ཚོགས་ཁང་ནང་ རོ་སྲོད་གསལ་བཤད་འབད་བའི་ཉིན་མར་ གོས་
བསྟར་འབད་མི་ཚོགས།

CHAPTER 15

FINANCIAL PROCEDURE

General provisions

223. Except as otherwise specifically provided in these procedure, the procedure in regard to Appropriation Bill and Supplementary Appropriation Bill shall be the same as the Bills generally with such modifications as the Speaker may consider necessary.
224. The budget, Appropriation Bill and Supplementary Appropriation Bill shall not be referred to any committee.
225. Budget Bills shall be passed in the same session of Parliament.

Budget

226. The annual budget with report on the budget of the previous fiscal year shall be presented to the National Assembly by the Finance Minister.
227. There shall be no discussion of the Budget on the day on which it is presented to the House.
228. Adequate time shall be allotted for the House to deliberate and discuss on Annual Budget.

- १३९. ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ གློན་ཆེན་དང་ གྲོས་བསྟུན་ཐོག་ དུས་སྟབས་གཏན་འཁེལ་བཟོ་
ཡོད་པའི་ཉིན་མ་ ཚོགས་ཁང་གི་འཆར་དངུལ་ཡོངས་རྫོགས་ ཡངན་ གཞུང་གི་སྲིད་
བྱུས་ གཞི་རྩ་གང་རུང་དང་ བདག་སྲོང་ ཡངན་ འཆར་དངུལ་ཚུ་ལུ་ གྲོས་བསྟུན་
འབད་ནི་གི་དལ་དབང་ཡོད།
- १३०. གྲོས་བསྟུན་མཇུག་བསྟུལ་ད་ དངུལ་རྩིས་གློན་པོ་ལུ་ ལན་འདེབས་འབད་ནིའི་ སྲིད་
བཏང་གི་ཐོབ་དབང་ཡོད།

༼ལེའུ་བཅུ་དྲུག་པ༽ ཅན་བསྐྱུལ།

- १३१. འཇུས་མི་ཅིག་གིས་ སྤར་ལས་ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ གནང་བ་གནང་ཡོད་མི་དང་
འབྲེལ་ མི་སེར་གྱི་གཤམ་གནད་ཚབས་ཆེན་གྱི་གནད་དོན་གང་རུང་ཅིག་གི་སྐོར་ལས་
གློན་པོ་ཅིག་ལུ་ ཅན་བསྐྱུལ་འབད་ཆོག།
- १३२. གློན་པོ་གིས་ དེ་ལུ་ གསལ་བཤད་མདོར་བསྟུས་ཅིག་འབད་ཆོག་པ་དང་ ཡངན་ གསལ་
བཤད་དེ་ ཚུ་ཚོ་དག་པ་ཅིག་ ཡངན་ ཉེན་མེད་མེད་མེད་མེད་མེད་མེད་མེད་མེད་མེད་མེད་
ཚོག།
- १३३. འཇུས་མི་ག་ར་ཨིན་རུང་ ཚོགས་ལཱ་གསལ་ཅིག་ནང་ དེ་ལུ་གསལ་གྱི་ཅན་བསྐྱུལ་གཉིས་
ལས་ལྷག་སྟེ་སྤུལ་མི་ཆོག།

ཅན་བསྐྱུལ་བྱ་འཇུག།

- १३८. ཅན་བསྐྱུལ་གྱི་སྟུན་སྲོལ་ཡོད་པ་ཅིན་ བུལ་མའི་ཚོགས་ལཱ་གསལ་མ་རན་པའི་ ཚུ་ཚོ་ད་
ལུ་ གྱི་སྤྲོ་གོང་ལས་ ཡོངས་ཁྱབ་རྒྱ་ཆེན་ལུ་ ཡིག་ཐོག་སྲོལ་དགོས་དང་ དེའི་འབྲས་
ཅིག་ ཚོགས་དཔོན་དང་ འབྲེལ་ཡོད་གློན་པོ་ལུ་སྤུལ་དགོ།

229. On the day appointed by the Speaker for the discussion of the budget, in consultation with the Prime Minister and for such times as the Speaker may allot for this purpose, the House shall be at liberty to discuss the budget as a whole or any principles of Government policy and administration as indicated in and by the budget.
230. The Finance Minister shall have a general right of reply at the end of the discussion.

CHAPTER 16 CALLING ATTENTION

231. A member may, with the prior permission of the Speaker, call the attention of a Minister to any matter of urgent public importance.
232. The Minister may make a brief statement or ask for time to make a statement at a later hour or date.
233. No member shall give more than two such notices for any one sitting.

Procedure regarding Calling Attention

234. A notice to call attention shall be addressed by a member to the Secretary General in writing and a copy thereof shall be submitted to the Speaker and the concerned minister 48 hours prior to the next sitting.

१३५. དུས་ཚོད་དེ་ལར་རག་བརྗོད་ཡོད་མི་དེ་གུ་ གྲོས་བསྟུར་མེད་དེ་འབད་རུང་ བྱ་སྐྱེའི་
ཐོ་ནང་ཡོད་པའི་འཇུག་མི་ཚུ་གིས་ ཚོགས་དཔོན་ལས་གནང་བ་ལེན་ཞིན་མ་ལས་
དོགས་སེལ་རྒྱབ་ནིའི་ངེ་བ་ཚུ་འདྲི་ནི་དང་ སློན་པོ་ཚུ་གི་ངེ་བ་བཏོད་ཚར་བའི་ལུལ་
མར་ལེན་སྐབ་དགོ།

१३६. གལ་སྲིད་ ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ རོས་ལེན་འབད་ཡོད་པའི་ གསལ་བསྐྱབས་བྱིན་མི་
འཇུག་མི་གུངས་ཁ་འདྲི་ གསུམ་ ཡང་ན་ དེ་ལས་ཉུང་སོང་པ་ཅིན་ ཁོང་གི་གཙོ་རིམ་
འདྲི་ ལྷ་ཚོས་དང་གསལ་བསྐྱབས་ལེན་པའི་དུས་ཚོད་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ གཏན་འབབས་
བཟོ་དགོ།

१३७. ཚོགས་ཀྱི་གསལ་བསྐྱབས་ལུ་གནད་དོན་གཉིས་ལས་བརྒྱལ་ཏེ་ ལུ་བ་འབད་ནི་མེད།

१३८. ཉེན་མ་གཅིག་ནང་ གནད་དོན་གཅིག་ལས་ལྷག་སྟེ་སྟུལ་བ་ཅིན་ ཚོགས་དཔོན་གྱི་
བསམ་འཚར་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ གལ་གནད་ཆེའི་གནད་དོན་ལུ་ གཙོ་རིམ་བྱིན་དགོ།

།ལཱ་བཅུ་བདུན་པ།
མཚམས་འཛོག་གྲོས་དོན།

१३९. མི་མང་ལུ་ གལ་གནད་ཆེ་བའི་གནད་དོན་རེས་གཏན་ཅིག་ གྲོས་བསྟུར་འབད་ནི་གི་
དོན་ལས་ འཇུག་མི་ཅིག་གིས་ མཚམས་འཛོག་གྲོས་དོན་སྟུལ་ཚོགས།

१ॣ०. འཇུག་མི་ཅིག་གིས་ གྲོས་བསྟུར་མཚམས་འཛོག་འབད་ནི་གི་ སློ་འདོད་ཡོད་ཆེ་
ཚོགས་འཛོམས་འགོ་མ་བཅུགས་པའི་གོང་ལས་ ཚོགས་དཔོན་ལུ་ ཡིག་ཐོག་སྟུན་
སློན་སྟུལ་དགོ།

१ॣ१. ཚོགས་འཛོམས་མཚམས་འཛོག་གི་དབང་ཚད་དེ་ཡང་།
༡། གྲོས་བསྟུར་གྱི་གྲོས་དོན་བཏོད་མི་འདྲི་ འཕྲལ་མཚུགས་འབད་དགོཔ་དང་
འཕྲལ་མཁོ་ཆེ་བའི་གནད་དོན་ཅིག་ཡིན་དགོ།

235. There shall be no debate on such statement at the time it is made but each member in whose name the item stands in the list of business may with the permission of the Speaker, ask a clarificatory question and the Minister shall reply at the end to all such questions.
236. In case the number of members giving notices on a subject that is admitted by the Speaker is three or less, their priority shall be determined with reference to the date and time of receipt of notices.
237. Not more than two such matters shall be raised at the same sitting.
238. In the event of more than one matter being presented for the same day, priority shall be given to the matter which is in the opinion of the Speaker more urgent and important.

CHAPTER 17

ADJOURNMENT MOTIONS

239. A member may move adjournment of the business of the House for the purpose of discussing a definite matter of public importance.
240. A member who wishes to move the adjournment of the business of the House shall, before the commencement of the sitting, submit a notice in writing to the Speaker.
241. The right to move the adjournment of the House shall be subject to the following :
- a) The matter proposed for discussion must be one that calls for immediate and urgent consideration;

- ཁ། ཚོགས་ལུགས་རེ་ནང་ གོས་དོན་གཅིག་ལས་ལྷག་སྟེ་ བརྩལ་པ།
- ག། གོས་དོན་རེ་ནང་ གནད་དོན་གཅིག་ལས་ལྷག་སྟེ་ གོས་བསྐྱར་འབད་བ།
- ང། གོས་དོན་འདི་ འཕྲལ་འབྱུང་གི་གནད་དོན་སྐོར་ གཞུང་ལུ་འགན་འཁུལ་མི་ རྒྱུང་མ་གཅིག་མ་གཏོགས་ གོས་དོན་གཞན་བཀོད་མི་ཚོགས།
- ཅ། ཚོགས་ཐངས་འདི་ནང་ གོས་བསྐྱར་འབད་ཚར་བའི་གོས་དོན་གི་གནད་དོན་ ཅིག་གུ་ གོས་བསྐྱར་ལོག་འབད་མི་ཚོགས།
- ཆ། གོས་དོན་ནང་ལེ་དབང་གི་ དྲི་བ་བཀོད་མི་ཚོགས།
- ཇ། ཨིམས་གིས་རྩོད་བཤེར་འབད་འཕྲོ་ཡོད་པའི་གནད་དོན་གི་རིགས་གོས་དོན་གི་ གངས་སྤྱོད་བཀོད་མི་ཚོགས།

- ༡༤༡. ཚོགས་དཔོན་གིས་ འཕྲལ་མཁོ་ཅན་གི་གནད་དོན་ཅིག་ ཨིན་མིན་གཏན་འཁུལ་བཟོ་ བྱིའི་དོན་ལས་ གཤམ་གསལ་གི་གནད་དོན་རྩོད་པའི་ འབྲེལ་གནད་ཡོད་མི་ཅིག་དགོ།
- ༡༠༡། གཞུང་གི་བདག་སྐྱོང་དང་འབྲེལ་བའི་ལས་འགན་ ཡང་ན་ ལྷན་ཁག་དང་ འབྲེལ་བའི་དང་ལེན་གི་ རྒྱབ་ཚད་ནང་རྩུང་མི་རྩུང།
- ༡༠༢། འོས་འཚམས་ལྷན་པའི་དུས་ཚོད་དང་ གནད་དོན་གཞན་གི་ཞེར་ཁར་ ཚོགས་ ཁང་ནང་བརྩལ་བྱིའི་དུས་ཚོད་ཡོད་དང་མེད།

༡༤༣. གོས་དོན་དེ་ལུ་ གོས་བསྐྱར་ ཡང་ན་ འཕྲི་སྟོན་འབད་མི་ཚོགས།

༡༤༤. ལེ་ལུ་འདི་གི་ འོག་ལུ་ཉིན་བསྐྱར་ གོས་བསྐྱར་མཚམས་འཛོག་གི་བྱ་རིམ་ལུ་ རྒྱལ་ ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་འཕྲུལ་མི་ཡོངས་བསྐྱོད་ལས་ རྩེད་མང་གིས་ རྒྱབ་སྐྱོར་དགོ།

༡༤༥. གལ་སྲིད་ གོས་དོན་བརྩལ་བྱིའི་ གནད་བ་གྲུབ་ཚེ་ གོས་བསྐྱར་མཚམས་འཛོག་གི་ གོས་དོན་མཇུག་མ་བསྐྱུ་རྩུན་ ཉིན་མ་འདི་ཁར་ ཚོགས་འདུའི་བྱ་རིམ་འདི་ སར་ཕྱུང་ རྩེ་བཞག་དགོ།

- b) Not more than one motion shall be moved in a sitting;
  - c) Not more than one matter shall be discussed on the same motion;
  - d) The motion shall be restricted to a specific matter of recent occurrence involving the responsibility of the Government;
  - e) The motion shall not revive discussion on a matter which has been discussed in the same session;
  - f) The motion shall not raise a question of privilege; and
  - g) The motion shall not deal with any matter which is under adjudication by a court of law.
242. In determining whether a matter should have urgent consideration, the Speaker shall have regard to:
- a) The extent to which it concerns the administrative responsibilities of the Government or could come within the scope of Ministerial action; and
  - b) The probability of the matter being brought before the House within a reasonable time by other means.
243. The motion shall not be subject to debate or amendment.
244. A motion for the adjournment of the business under this chapter must be supported by at least simple majority of total members of the National Assembly.
245. If the leave is granted any proceedings on which the House is engaged on that day shall be postponed until the motion for the adjournment is disposed of.

༡༩༤. འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཚོག་གིས་ ཚོགས་ཁང་ནང་གསུང་བཤད་གནང་བའི་ཉིན་མར་ གོས་
བསྐྱར་མཚམས་འཛོག་གི་ གོས་དོན་བརྩུག་མི་ཚོགས། དེའི་སྐབས་སྤྱོད་སྤོང་ཐོབ་མི་
འདྲི་ ལུལ་མའི་ཚོགས་ལུགས་ཀྱི་སྤྱོད་སྤོང་སྟེ་བཙེ་དགོ།

༡༩༥. ལེའུ་འདྲིའི་འོག་ལུ་ ཚོགས་འདུའི་བྱ་རིམ་གང་རུང་ཅིག་ སར་ཕུད་འབད་བཞག་མི་
འདྲི་ གོས་བསྐྱར་འཕྲོ་མཐུན་གནང་ནིའི་དོན་ལུ་ འཚམས་འཛོག་གི་ཡུན་ཚད་དང་
འབྲ་མཉམ་བྱིན་ཚོགས།

། ལེའུ་བཙེ་བརྒྱུད་པ། །
གཞུང་སྲོང་དང་སློན་པོ་སྤྱོད་སྤོང་ལུ་ཡིད་ཆེས་མེད་པའི་གོས་དོན།

༡༩༦. གཞུང་སྲོང་ལུ་ ཡིད་ཆེས་མེད་པའི་གོས་དོན་ཅིག་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་འཇུག་
མི་ ཡོངས་བསྐྲོམས་ཀྱི་གསུམ་དཔུ་ གཅིག་ལས་ མ་ཉུང་མ་ཅིག་གིས་བཀོད་ཚོགས།

༡༩༧. ཡིད་ཆེས་མེད་པའི་གོས་དོན་བཀོད་དེ་ ཉིན་གངས་བཅུ་ཐམ་མ་ལང་ཚུན་ ཚོགས་རྒྱན་
བསྐྱར་ནི་མེད།

༡༩༨. གལ་སྲིད་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་འཇུག་མི་ ཡོངས་བསྐྲོམས་ཀྱི་ གསུམ་དཔུ་
གཉིས་ལས་མ་ཉུང་མ་ཅིག་གིས་ གཞུང་སྲོང་གི་རྒྱབ་འགལ་ལུ་ ཡིད་ཆེས་མེད་པའི་
ཚོགས་རྒྱན་བསྐྱར་བ་ཅིན་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཚོག་གིས་ གཞུང་དེ་ཅུ་གོལ་གཏང་དགོ།

༡༩༩. སློན་པོ་ཅིག་ལུ་ ཡིད་ཆེས་མེད་པའི་གོས་དོན་ཅིག་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་འཇུག་
མི་ ཡོངས་བསྐྲོམས་ཀྱི་ གསུམ་དཔུ་གཅིག་ལས་ མ་ཉུང་མ་ཅིག་གིས་ ཡོངས་ལྷབ་
རུང་ཆེན་ལུ་ ཡིག་ཐོག་བརྟེན་བསྐྱེལ་འབད་དགོ།

༢༠༠. སློན་པོ་ལུ་ ཡིད་ཆེས་མེད་པའི་གོས་དོན་འདྲི་ ལ་གསལ་དང་ ཐད་ཁར་ དེས་གཏན་
ཀྱི་རྒྱ་མཚན་དང་ལྷན་པར་དགོ།

246. No adjournment motion shall be taken up on the day of the Druk Gyalpo's address. Notices received for the day shall be treated as notices for the next sitting.
247. Any proceeding which has been postponed under this chapter may be continued for a period of time equal to the duration of the adjournment.

CHAPTER 18
MOTION OF NO- CONFIDENCE AGAINST THE COUNCIL
OF MINISTER AND THE GOVERNMENT

248. A motion of no confidence against the Government may be moved by not less than one-third of the total number of members of the National Assembly.
249. The motion of no confidence shall not be voted on until ten days after it has been moved.
250. A vote of no confidence against the Government, if passed by not less than two-thirds of the total number of members of the National Assembly, shall require the Government to be dismissed by the Druk Gyalpo.
251. A motion of no confidence against the Minister shall be moved by not less than one-third of the total members of the National Assembly by a written notice to the Secretary General.
252. The vote of no confidence on a Minister should be explicit, direct and on the basis of well founded reasons.

༡༥༩. ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ གོས་དོན་འདི་ ཚོགས་ཁང་ནང་ལྷག་དགོ། གལ་སྲིད་ གོས་
དོན་ དོ་སློང་གི་དོན་ལུ་ ཚོགས་ཁང་ལས་ ཏུས་སྐབས་བྱིན་ནི་ལུ་ མོས་མཐུན་འབྱུང་
པ་ཅིན་ ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ ཏུས་སྐབས་གནང་བ་ གསལ་བསྐྱབས་འབད་ནི་དང་
གོས་བསྐྱར་དོན་ལུ་ ཏུས་སྐབས་ལཱ་པའི་ཉེན་མ་ལས་ ཉེན་མ་བརྟུན་ལས་མ་ལྷགཔ་
ཅིག་གི་ རང་འཁོད་ལུ་ ཉེན་མ་གཅིག་དང་གཉིས་གང་འཚམས་ཅིག་ ཏུས་བཀག་
འབད་དགོ།

༡༦༠. གོས་བསྐྱར་སྐབས་ ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ ཚོགས་ཁང་གི་གོས་ཚོད་གཏན་འཁེལ་དོན་
ལུ་ མཁོ་གལ་ཡོད་པའི་བྱི་བ་ཆ་ཚང་བཀོད་དགོ།

༡༦༡. གལ་སྲིད་ ཚོགས་འདུའི་འཐུས་མི་གསུམ་དབུ་གཉིས་གྱིས་ཚོགས་རྒྱན་བསྐྱར་ཏེ་
སློན་པོ་ཅིག་ལུ་ཡིད་ཆེས་མེད་པའི་ ཆ་འཛོག་གྲུབ་པ་ཅིན་ སློན་ཆེན་གྱིས་ འཐུག་
རྒྱལ་པོ་མཚོག་ལུ་ སློན་པོ་ཕྱིར་བཏོན་གྱི་གོས་འདེབས་སུལ་དགོ།

༡༦༢. འཐུག་རྒྱལ་པོ་མཚོག་གིས་ དགོངས་ལཱ་འེན་མཛད་དེ་ དགོངས་ལཱ་འགྲོ་མི་
སློན་པོ་དེ་གིས་ ཚོགས་དཔོན་ལས་གནང་བ་ལེན་ཏེ་ ཚོགས་འཛོམས་ཚོགས་བཞུན་
ཡོད་པའི་ཉེན་མ་གང་རུང་ལུ་ དགོངས་ལཱ་འགྲོ་དགོ་པའི་ རྒྱ་མཚན་གསལ་བཤད་ཅིག་
འབད་ཚོག

༡༦༣. གསལ་བཤད་འདི་གུ་གོས་བསྐྱར་འབད་མི་ཚོག།

། ལེའུ་བརྩུ་དགུ་པ་ །
འཐུས་མི་རྒྱ་གིས་ འདེམས་ཁྲི་ལས་དགོངས་ལཱ།

༡༦༤. རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་འཐུས་མི་ཅིག་གིས་ ཁོང་རའི་འདེམས་ཁྲི་ལས་དགོངས་ལཱ་
འབད་ནི་གི་རེ་འདོད་ཡོད་པ་ཅིན་ འཐུས་མི་དེ་གིས་ ཡིག་ཐོག་བཀོད་དེ་ ཚོགས་
དཔོན་ལུ་སུལ་དགོ།

253. The Speaker shall read the motion to the House. If the House is in favour of leave being granted to introduce the motion, the Speaker shall declare that leave is granted and shall appoint a day or days, not being more than seven days from the date on which the leave is asked, for the discussion of the motion.
254. During the debate, the Speaker shall put every question necessary to determine the decision of the House on the motion.
255. If the House passes a two-third majority of vote of no confidence in a Minister thereof, the Prime Minister shall recommend the removal of that Minister to the Druk Gyalpo.
256. A Minister who has resigned may, with the consent of the Speaker, make a personal statement in explanation of his or her resignation on any day during the session in which the resignation has been accepted by the Druk Gyalpo.
257. There shall be no debate on such statement.

CHAPTER 19

RESIGNATION OF SEATS IN THE HOUSE

258. A member who desires to resign his seat in the National Assembly shall intimate, in writing under his hand addressed to the Speaker his intention to resign his seat in the House.

༡༥༧. དགོངས་ལྷུ་ལྷུ་ཡི་གཤམ་འདི་ ཚོགས་དཔོན་གྱི་ཐོབ་ཞིན་མ་ལས་ འཇུས་མིའི་འདེམས་
ལྷི་འདི་ སྟོང་མ་སྤེ་བཅི་དགོ།

༡༥༨. འཇུས་མི་ཅིག་གིས་ ཁོང་རའི་དགོངས་ལྷུ་ཡི་གུ་དེ་གུ་ ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ རོས་
ལེན་མ་འབད་བའི་ཉེ་མ་ལས་ ཉམ་རང་འབད་རུང་ དགོངས་ལྷུ་ཡི་གུ་དེ་ལོག་བཏོན་
ཚོག།

༡༥༩. ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ འཇུས་མི་དེ་གི་དགོངས་ལྷུ་ལུ་ རོས་ལེན་འབད་ཡོད་པའི་ལུལ་
ལས་ འཇུས་མི་དེ་ ཚོགས་ཁང་གི་སྟོན་ལྷི་ལས་དགོངས་ལྷུ་འབད་ཡོད་པ་དང་
དགོངས་ལྷུ་དེ་རོས་ལེན་འབད་ཡོད་པའི་ སྤྱན་ལུ་ ག་འདེམ་གྱོགས་མགྱོགས་ ཚོགས་
དཔོན་གྱིས་ ཚོགས་དམངས་ལུ་ཕུལ་དགོ།

༡༦༠. ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ འཇུས་མི་ཅིག་གི་སློ་འདོད་དགོངས་ལྷུ་ལུ་ གནང་བ་གནང་
ཞིན་མ་ལས་ ཡོངས་ཁྱབ་བྱུང་ཆེན་གྱིས་ དེ་འཕྲོ་ལས་ དེ་སྐོར་ བར་བརྒྱུད་ཚུ་ནང་
ཁྱབ་སྤེལ་འབད་ནི་དང་ བཅག་འཇུ་ལྷན་ཚོགས་ལུ་ འབྲ་ཅིག་སྟོང་བསུབ་ནིའི་
དོན་ལས་གཏང་དགོ།

།ལཱ་ཉི་ཤུ་པ།
གྲོས་ཚད་དང་ཚོགས་རྒྱུན།

༡༦༡. ཚོགས་ཁང་ལས་གྲོས་ཚད་དགོ་པའི་གནད་དོན་ཅིག་ཡིན་པ་ཅིན་ འཇུས་མི་ཅིག་གིས་
བརྩམས་མའི་གྲོས་དོན་གུ་ ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ ཅི་བ་བཀོད་ཐོག་ལས་ ཐག་གཅད་
དགོ།

༡༦༢. འཇུག་གི་ཚ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་བཅའ་ཁྲིམས་ རྩ་བའི་
གནད་སྟོན་འདི་ནང་ ཆེད་དུ་བཀོད་ཡོད་ན་མ་གཏོགས་ ཚོགས་ཁང་ནང་ ཅི་བ་ཚུ་
གྲོས་ཐག་གཅད་ནིའི་དོན་ལུ་ གྲོས་འཆར་བཀོད་མི་ཚུ་ རྒྱབ་བསྐྱར་ཚོགས་གལ་གྱི་
འཇུས་མི་མང་མོས་གྱིས་ གཏན་འཁེལ་བཟོ་དགོ།

259. The resignation shall take effect and the seat of the member shall become vacant when the intimation is received by the Speaker.
260. A member may withdraw his letter of resignation at any time before it is accepted by the Speaker.
261. The Speaker shall, as soon as may be, after he has accepted the resignation of a member, inform the House that the member has resigned his seat in the House and he has accepted the resignation.
262. The Secretary General shall, as soon as may be, after the Speaker has accepted the resignation of a member, cause the information to be published in the media and forward a copy of the notification to the Election Commission for taking steps to fill the vacancy thus caused.

CHAPTER 20

DECISION AND VOTING

263. A matter requiring the decision of the House shall be decided by means of a question put by the Speaker on a motion made by a member.
264. Except as otherwise prescribed by the Constitution, National Assembly Act and this Procedure, all questions proposed for decision of the House shall be determined by a majority of votes of the members present and voting.

༡༤༥. ཚཱཱ་ལང་ནང་ མྱོས་བསྐྱར་འབད་བའི་གནད་དོན་གང་རུང་ཅིག་ནང་ རང་གི་མཐའ་
དོན་ཚུན་དེ་ཡོད་པའི་འཇུག་མི་ཅིག་གིས་ གནད་དོན་འདི་གུ་ རང་སེའི་མཐའ་དོན་
ཡོད་པའི་སྐོར་ལས་ ཚཱཱ་ལང་ནང་གསལ་བསྐྱགས་འབད་དེ་ གནད་དོན་འདི་དང་
འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ཇི་བའདི་ཚུ་ལུ་ ཚཱཱ་ལང་རྒྱན་བཙུགས་མི་ཚོགས།

༡༤༦. མྱོས་འཆར་རེ་ལུ་ འཇུག་མི་ཅིག་ལུ་ ཚཱཱ་ལང་རྒྱན་བཙུག་ནིའི་ཐོབ་རིམ་ ཐངས་
གཅིག་དང་ ཚཱཱ་ལང་རྒྱན་བཙུགས་མི་ ཐོབ་རིམ་དེ་ རོཾ་ཆུང་གཞན་གྱིས་སྤྱོད་མི་ཚོགས།

༡༤༧. མྱོས་བསྐྱར་མཚུག་བསྐྱེ་ཞེན་མ་ལས་ ཚཱཱ་ལང་དཔོན་གྱིས་ ཇི་བའགོད་དེ་ དངཔ་རང་
མྱོས་དོན་དེ་ལུ་ རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་མི་ འཇུག་མི་ཚུ་ ལགས་ཡར་སང་བཙུག་ནི་དང་ དེ་
ལས་ རྒྱབ་སྐྱོར་མེད་མི་ཚུ་ ལགས་ཡར་སང་བཙུག་དགོ།

༡༤༨. ཚཱཱ་ལང་དཔོན་གྱིས་ ཇི་བའདེ་ལུ་ རོཾ་ལེན་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བཏང་སྟེ་ འཇུག་མི་མང་
ཤོས་གངས་ཚད་ ལང་མི་གིས་ ཇི་བའདེ་ལུ་ མཚུན་འགྱུར་གྱི་ རོཾ་ལེན་ཡོད་མེད་
སྟབ་དགོ། གནད་ལེན་འབད་དགོཔ་ག་ཅི་འཐོན་རུང་ ཚཱཱ་ལང་དཔོན་གྱིས་ ཇི་བའདེ་
ལུ་ རོཾ་ལེན་གྱི་མྱོས་ཚོད་བཏོན་ཡོད་པའི་གསལ་བསྐྱགས་འབད་ནི། དེ་བཟུམ་ལུ་
ཚཱཱ་ལང་རྒྱན་བཙུགས་མིའི་མིང་ཐོ་བཀོད་ནི་མེད།

༡༤༩. གལ་སྲིད་ ཚཱཱ་ལང་དཔོན་གྱིས་ བསམ་འཆར་ལུ་ མྱོས་ཚོད་གྱི་ཇི་བའལུ་ ཚོད་བསྐྱར་
འབད་མི་ སྟེ་ཚོན་སྟེ་ཐོན་སོང་པ་ཅིན་ ཚཱཱ་ལང་དཔོན་གྱིས་ ཚཱཱ་ལང་དང་ཚཱཱ་ལང་
ཚུང་ལུ་ སྟེ་ཚོན་བཟོ་ཚོགས་པའི་བཀོད་རྒྱ་བྱིན་དགོ། སྟེ་ཚོན་བཟོ་ནི་ལུ་བྱུ་བསྐྱུལ་དང་
འབོད་བཀུག་འབད་ནི་གི་ བརྟེན་འཇུག་དགོ།

སྟེ་ཚོན།

༡༥༠. ཚཱཱ་ལང་དཔོན་གྱིས་ བཀོད་རྒྱ་ལོགས་སུ་ཡོད་ན་མ་གཏོགས་ འཇུག་མི་ཚུ་གིས་
ཚཱཱ་ལང་ནང་ཚཱཱ་ལང་རྒྱན་བཙུག་ནིའི་དོན་ལུ་ འཇུག་ཆས་བཙུགས་ཡོད་མི་འདི་
ལག་ལེན་འཐབ་སྟེ་ འཇུག་མི་ཚུ་གིས་ ཁོང་རའི་འདེམས་ཁྲིུག་ལས་ ཚཱཱ་ལང་རྒྱན་
འཇུག་ཆས་ཨེབ་སྟེ་ ཚཱཱ་ལང་རྒྱན་བཙུག་དགོ།

265. A member having any interest in any matter before the House shall declare the nature of their interest in the matter and shall not vote on any question relating to that matter.
266. A member is entitled to one vote per proposal and right to vote shall not be exercised by proxy.
267. On the conclusion of the debate, the Speaker shall read out the question and first call upon those members who are in favour of the question to raise their hands and shall then call upon those who are against the question to raise hands.
268. The Speaker shall then, on account being taken, state whether or not he thinks the required majority of the members present are in favour of the question and, subject to any challenges, he shall declare the question to have been so decided. In such a case, the names of the voters shall not be recorded.
269. If the opinion of the Speaker as to the decision of a question is challenged by claiming a division, the Speaker shall order the House and committees to proceed to a division. The division bell shall be rung to alert and summon the members for the division.

Division

270. Unless the Speaker otherwise directs, where an electronic system of voting is provided in the House, it shall be put into operation and the members shall cast their votes from the seats respectively by pressing the buttons provided for the purpose.

༡༧༡. ཚོགས་རྒྱུན་གྱི་ གྲུབ་འབྲས་བུ་སྟོན་རས་བྱང་གྲུ་སྟོན་ཞིན་མ་ལས་ ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ སྡེ་ཚན་གྱི་གྲུབ་འབྲས་གསལ་བསྐྱབས་འབད་དགོཔ་དང་ འདྲི་ལུ་ཚུན་བསྐྱར་འབད་མི་ཚོགས།

༡༧༢. ཡོངས་ཁྱབ་བྱུང་ཆེན་གྱིས་ འབྲས་མི་རེ་རེ་བཞིན་ཏུ་ ཚོགས་རྒྱུན་ཐོ་བཀོད་འབད་ནི་དང་ གསང་བའི་ཐོག་ལས་ འབྲེལ་གནད་ཚོགས་རྒྱུན་མ་གཏོགས་ དེ་ལྷགས་གྱི་ཐོ་བཀོད་ རྩེ་བཤད་འབད་དགོ།

༡༧༣. ཚོགས་རྒྱུན་བཟུག་སྟེ་ བཅག་འབྲུ་འབད་ནི་ བཏོན་གཏང་ནི་ ཡང་ན་ མི་ངོ་ཅིག་ལུ་ ཡིག་ཚང་འཆང་ནིའི་གནང་བ་སྟོན་ནི་དེ་ གསང་བའི་ཚོགས་རྒྱུན་ཐོག་ལས་འབད་དགོ།

སྤྱི་ཚོགས་ལྷན་བཞུགས་སྐབས་ཚོགས་རྒྱུན་བསྐྱར་བཅངས།༢༧

སྤྱི་བཏང་གཞི་ཅ།

༡༧༤. ཚོགས་རྒྱུན་གྱི་དོན་ལུ་ མཐའ་དབྱེད་གྱི་གོས་གཞི་འབད་ཐག་བཅད་ཚར་མི་གནང་དོན་ག་ཅི་རང་ཡིན་རུང་ ཚོགས་རྒྱུན་མ་བསྐྱར་བར་ཆ་འཛོག་མཛད་ནི་མེད།

༡༧༥. གནད་དོན་དེ་ འབྲུག་གི་རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོའི་དགོངས་དོན་དང་འགལ་བ་ཡོད་ན་མ་གཏོགས་ དེ་མིན་ སྤྱི་ཚོགས་གྱི་གོས་ཚེད་ ཡང་ན་ ཆ་གནས་ཐོག་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་རྩ་ལུ་ ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ དེ་ལྷགས་གྱི་གནད་དོན་གྱི་ ཚོགས་རྒྱུན་བསྐྱར་ནི་ལུ་ རྒྱབ་འགལ་འབད་ནི་མེད། ཚོགས་དཔོན་གྱིས་གནད་དོན་དེ་ ཚོགས་རྒྱུན་བསྐྱར་ནི་ལས་ རྒྱབ་འགལ་འབད་བ་ཅིན་ ཁོ་ ཡང་ན་ མོ་གིས་ རྒྱབ་འགལ་འབད་དགོ་པའི་རྒྱུ་མཚན་བཤད་དགོ།

---

༢༧) སྤྱི་ཚོགས་ལྷན་བཞུགས་སྐབས་ཚོགས་རྒྱུན་བསྐྱར་བཅངས་གྱི་དགོངས་དོན་འདི་ སྤྱི་ཚེས་ ༢༧/༠༥/༢༠༡༢ ལུ་ སྤྱི་ཚོགས་ལྷན་བཞུགས་ཐོག་ཆ་འཛོག་གྲུབ་ཡོད་པའི་ ཁྲིམས་བཟོའི་བྱ་བའི་གནད་སྟོན་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ འཁོད་ཡོད།

271. After the result of the voting appears on the indicator board, the result of the division shall be announced by the Speaker and it shall not be challenged.
272. The Secretary General shall cause the votes of each member to be recorded and disclose such records, except in the case of voting through a secret ballot.
273. The casting of votes to elect, remove or give approval to a person for holding office shall be through a secret ballot.

VOTING IN JOINT SITTING³¹

General Principles

274. No item placed on the final agenda for vote shall be passed without voting.
275. Unless a matter is in contravention to the provisions of the Constitution of the Kingdom of Bhutan, a resolution of Parliament or any laws in force, the Speaker shall not refuse to take up such matter for voting. Where the Speaker refuses to take up any matter for voting, he shall state the grounds for refusal.

---

31 The provisions regarding voting in the Joint Sitting as mentioned herein are as per the Legislative Rules of Procedure 2011 which was endorsed in the joint sitting on 27th May 2011

༢༡༤. མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་ཚུང་གིས་ཞལ་འཆམས་ཚར་མི་ དབྱད་ཡིག་གི་དོན་ཚན་ ཡངན་
ལེའུ་དེ་ཚུ་གུ་ཚོགས་རྒྱན་ལོགས་སུ་སླེ་བསྐྱར་ནི་མེད།

༢༡༥. གསུམ་དབྱ་གཉིས་ཀྱི་དགོས་ཀྱངས་དེ་ 'དགོ' དང་ 'མི་དགོ' གི་ཚོགས་རྒྱན་བསྐྱར་
མི་གི་ཡོངས་བསྟོམས་གུ་རྩིས་རྒྱབ་དགོ། 'བཏང་སྟོམས་' ཀྱི་ཚོགས་རྒྱན་བསྐྱར་མི་
འཇུས་མི་ཚུ་ ཚོགས་གཡེ་ལུ་ཡོད་རུང་ རྒྱན་བསྐྱར་གྱི་གངས་སུ་མེད་པ་སླེ་བརྩི་དགོ།

༢༡༦. གལ་སྲིད་གྲངས་ཁ་དེ་ ཆ་ཚད་ཨང་གངས་གུ་འཕྲོན་པ་ཅིན་ རྗེས་མའི་ཨང་གངས་ ཆ་
མཉམ་དགོས་མཁོ་ཅན་གྱི་ཚོགས་རྒྱན་གྱི་ཨང་གངས་སླེ་བརྩི་དགོ།

༢༡༧. 'བཏང་སྟོམས་' ཀྱི་ཚོགས་རྒྱན་བསྐྱར་མི་ འཇུས་མི་ཚུ་ རྒྱན་བསྐྱར་ཚོགས་གངས་
རྩིས་རྒྱབ་ནི་གི་དོན་ལུ་ ཚོགས་གཡེ་ལུ་ཡོད་པའི་གངས་སུ་བརྩི་དགོ།

ཚོགས་རྒྱན་གྱི་བྱ་བའི་གནད་སྟོན།

༢༢༠. ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ འཇུས་མི་ཚུ་འཛིན་ཐོ་ཅན་གྱི་ཚོགས་རྒྱན་བསྐྱར་ནི་དོན་ལུ་
བཀོད་རྒྱ་ཚར་གཅིག་གནང་ཚར་ཞིན་མ་ལས་ ཚོགས་རྒྱན་འཇུལ་ཆས་གསྐྱིག་འབད་
དེ་ འཇུས་མི་ཚུ་གིས་ཚོགས་རྒྱན་བསྐྱར་དགོ།

༢༢༡. འཇུས་མི་ཚུ་ཚོགས་རྒྱན་གྱི་དོན་ལུ་ བང་ལ་བཀུག་ནི་གི་དོན་ལུ་ བད་ཀྱི་ལ་གསེལ་
དགོ།

༢༢༢. ཚོགས་རྒྱན་བསྐྱར་ཏེ་ གྲངས་ཁ་རྒྱབ་ཚར་ཞིན་མ་ལས་ ཚོགས་དཔོན་གྱི་བཀའ་རྒྱའི་
ཐོག་ལས་ ཚོགས་རྒྱན་གྱི་གྲུབ་འབྲས་དེ་བད་སྟོན་རས་བྱང་གུ་སྟོན་དགོ། དེ་ལས་
ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ གོས་དོན་འདི་ངོས་ལེན་གྲུབ་ཡོད་མེད་གསལ་བསྐྱགས་འབད་
དགོ།

276. No vote shall be held on separate sections or articles of a Bill which has been resolved by the Joint Committee(s).
277. The required two-thirds shall be calculated on the total number of 'Yes' and 'No' votes cast. Members who vote "Abstain" are treated as present in the House but not voting.
278. In case the number works out to a decimal figure, the next whole number shall be taken as the number of votes required.
279. Members who cast 'abstain' votes shall be considered as present to constitute the quorum for voting.

Voting Procedure

280. Once the Speaker has ordered that the Members be called in for a recorded vote, the voting machine will be prepared and the Members shall vote.
281. A bell shall be rung to call in the members for voting.
282. After the vote has been cast and counted, the result of the vote shall be shown on the screen at the order of the Speaker. The Speaker shall then declare the motion carried or defeated.

ཚོགས་དཔོན་གྱི་ཐག་བཅད་ཀྱི་ཚོགས་རྒྱུན།

- ༡༥༣. ཚོགས་རྒྱུན་གྱི་གྲུབ་འབྲས་དེ་   གསུམ་དབྱ་གཉིས་འཐོབ་ནི་ལུ་ཆད་སོང་པ་ཅིན་
ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ཐག་བཅད་ཀྱི་ཚོགས་རྒྱུན་བསྐྱར་ཚོགས།
- ༡༥༤. གལ་སྲིད་ཚོགས་དཔོན་གྱིས་   ཐག་བཅད་ཀྱི་ཚོགས་རྒྱུན་བསྐྱར་བ་ཅིན་ དགོས་མཁོ་
ཅན་གྱི་གསུམ་དབྱ་གཉིས་ཀྱི་གྲངས་ལ་དེ་ལོག་སྟེ་ཕྱིས་རྒྱབ་ཞེན་མ་ལས་ བཅའ་ཡིག་
འདི་གི་དོན་ཚན་ ༡༧༧ པ་དང་ ༡༧༨ པ་རྩེ་ སྤྱོད་འཇུག་འབད་དགོ།

ཚོགས་རྒྱུན་གྱི་འཛིན་ཐོ།

- ༡༥༥. ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ འཇུས་མི་རེ་རེ་བཞིན་གྱི་བསྐྱར་མི་ཚོགས་རྒྱུན་གྱི་འཛིན་ཐོ་བཞག་
བཅུག་དགོས་དང་ གལ་སྲིད་གསང་བའི་ཚོགས་རྒྱུན་ཡིན་ན་མ་གཏོགས་ དེ་མིན་
འཛིན་ཐོ་དེ་ཚུ་གསལ་སྟོན་འབད་དགོ།
- ༡༥༦. དབྱེད་ཡིག་གྲུ་ དགོ་དང་མི་དགོ་གི་ཚོགས་རྒྱུན་བསྐྱར་མི་འཇུས་མི་ཚུ་འཛིན་གསལ་
སྤྱི་ཚོགས་ལྷན་བཞུགས་ཀྱི་ དཔེ་བསྐྱུན་ཐོག་གི་མཛད་རིམ་ནང་ བཀོད་དགོ།

ལྷ་འབྲུད་བསམ་འཆར།

- ༡༥༧. འཇུས་མི་གང་རུང་གིས་ ལྷ་འབྲུད་བསམ་འཆར་ གོས་ཚོད་ཟེན་ཟེས་ནང་བཅུག་ཚོག་
རུང་ བསམ་འཆར་འདི་ལུ་ ཚོད་བསྐྱར་འབད་ནི་གི་ གནང་བ་བྱིན་མི་ཚོགས།

Deciding vote of the Speaker

283. Where the results of a vote are short of attaining the two-thirds majority, the Speaker may cast the deciding vote.
284. However, in the case where the Speaker casts the deciding vote, the required two-thirds majority shall be recalculated and Sections 277 and 278 of this rule shall apply.

Record of Votes

285. The Speaker shall cause the votes cast of each member to be recorded and disclose such records, except in the case of voting through secret ballot.
286. The names of the members voting for and against a Bill shall be entered in the published proceedings of the joint sitting of Parliament.

Dissenting Opinion

287. Any member who does not concur with a decision shall have the right to enter his dissenting opinion in the minutes. However, no further debate on such an opinion shall be permitted.

།ལུ་ཉེ་གཅིག་པ།
ལེ་དབང་ བཀག་ཆད་དང་དུལ་ལོགས།

དག་གི་དལ་དབང་དང་གོས་སྐྱེད།

- ༡༤༤. རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་བྱ་རིམ་ཚུ་ རྒྱལ་ཡོངས་སྐད་ཡིག་རྫོང་ཁའི་ཐོག་ལུ་ འགོ་
འདྲེན་འཐབ་དགོ།
- ༡༤༥. འབྲུག་གི་ཙུ་ཁིམས་ཆེན་མོ་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གི་འོག་
ལུ་ བརྩམས་ཡིད་པའི་བཀག་ཆ་གི་ དལ་དབང་དོན་ཚན་རྒྱུང་མ་གཅིག་མ་གཏོགས་
རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་དང་ ཚོགས་རྒྱུང་གང་རུང་ངམ་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་མཉམ་འབྲེལ་
ཚོགས་རྒྱུང་ཚུ་གི་འདུན་དུ་ དག་གི་དལ་དབང་དང་གོས་སྐྱེད་གི་དལ་དབང་ཡོད།

གནས་ཚུལ་གྱི་ཐོབ་དབང།

- ༡༤༦. སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་ཅིག་གིས་ ཁོང་རའི་འགན་དབང་དང་ འབྲེལ་བ་ཡོད་མི་གནད་
དོན་ བསྐྱར་སྤྱོད་འབད་མ་དུ་ དེ་བསྐྱུན་གནས་ཚུལ་གཞུང་ ཡང་ན་ གཞུང་གི་མ་
དངུལ་བྱིན་ཡོད་པའི་ལས་སྡེ་ལས་ ལེན་སྤྱོད་དང་ ཡིག་ཆས་ཞིབ་དཔྱད་འབད་ནིའི་
ཐོབ་དབང་ཡོད།

ཚོགས་འདུ་འཛུམས་དེབ་ཀྱི་ཁས་ལེན།

- ༡༤༧. རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་འཐུས་མི་ ཡང་ན་ ཚོགས་རྒྱུང་གང་རུང་ཅིག་གིས་ ཚོགས་
ཁང་ནང་རང་སོའི་བྱ་སྐོ་འཐབ་པའི་སྐབས་ བསམ་འཆར་གང་རུང་ཅིག་བཟོ་དེ་ ཡང་
ན་ ཚོགས་རྒྱུན་བསྐྱར་ལུགས་ལས་བརྟེན་ འདི་ཚུ་དེ་ ཡང་ན་ འཛུམས་བཟུང་ རོ་དམ་
ཉེས་བཤེར་ཚུ་ལས་བཀག་ཆ་ཡོད་པ་དང་ མི་ངོག་ལུ་ཨིན་རུང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་
འདུའི་དབང་འཛིན་འོག་ལུ་ ལྷན་ཁུ་གང་རུང་ཅིག་ ཡང་ན་ ཡིག་ཆ་དང་མཛོད་རིམ་
བཀོད་པ་ ཡང་ན་ དཔར་བསྐྱུན་བཅས་ལུ་བརྟེན་ ཉེས་པ་སྤྱིན་ནི་མེད།

CHAPTER 21

PRIVILEGES, IMMUNITIES AND SALARIES

Freedom of Speech and Debate

288. The proceedings and business in the National Assembly shall be conducted in Dzongkha.
289. There shall be freedom of speech and debate in or before the National Assembly and any committee thereof or any joint committee of Parliament, subject only to the restrictions placed on such freedom in terms of or under the Constitution and the National Assembly Act.

Right to Information

290. A member shall have the right to be provided with information by the Government or any agencies who are financed by the government and to inspect documents on any matter of relevance to the exercise of his Parliamentary mandates.

Guarantee of Attendance at Sessions

291. The members of the National Assembly or any Committee thereof shall be immune from any inquiry, arrest, detention or prosecution on account of any opinion expressed in the course of the discharge of their functions or vote cast and no person shall be liable in respect of report, paper or proceedings made or published under the authority of National Assembly.

༡༧༣. ཉེན་སྲོལ་འདི་ནང་ འཇུག་མི་ཚུ་གིས་ རང་སེའི་འགན་ཁུར་འགྲུབ་ནི་དང་འབྲེལ་ཏེ་
ངན་ལྟོད་ཀྱི་བྱ་བ་སྒྲིག་མི་ཚུ་དང་ ཆེད་མངགས་ཀྱི་ཁ་སྲུབ་ནི་ ཡང་ན་ ཚོགས་རྒྱུ་
བསྐྱར་ལུགས་སྒྲིག་ནི་དོན་ལུ་ ཉི་རུ་ ཡང་ན་ རིན་ཐང་ཅན་གྱི་ ཁེ་ཕན་ཚུ་ལེན་ནི་འི་
བྱ་བ་གཞན་ཚུ་འགབ་ནི་མེད།

༡༧༤. རོན་ཚན་ ༡༧༣ ལུ་ཕྱོགས་ལུང་མེད་པ་སྟེ་ འཇུག་མི་ཅིག་རང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་
འདུ་གང་རུང་སྐབས་ འཛིན་བཟུང་ ཡང་ན་ རོ་དམ་ ཡང་ན་ སྲོན་འགོ་ཉིན་གངས་
བཅོམ་སྐབས་ ཡང་ན་ ཚོགས་དཔོན་གྱི་ གནང་བ་མེད་པར་ དེ་ལུགས་ཀྱི་ཉིན་
གངས་བཅོམ་ ཚོགས་འཛོམས་ཀྱི་སྐབས་ ཉེས་འཁྲི་སྒྲིན་ནི་མེད།

༡༧༥. འཇུག་མི་ཅིག་ བྲོས་བྱུང་གི་ཉེན་ཁ་ ཡང་ན་ ཉེས་ཅན་གྱི་ལཱ་འབད་བའི་གནས་སྐབས་
ལུ་ སྲོན་འགོག་གི་འཛིན་བཟུང་འབད་བ་ཅིན་ རོན་ཚན་ ༡༧༣ པ་གིས་མི་འགབ།

༡༧༦. ཚོགས་འདུ་ ཡང་ན་ ཚོགས་རྒྱུང་ངམ་ ཡན་ལག་ཚོགས་རྒྱུང་གི་འགན་ཁུར་འབག་
མི་འཇུག་མི་ཅིག་ལུ་ ཚོགས་འཛོམས་སྐབས་ ཁྲིམས་འདུན་ལུ་ འཛོམས་དཔང་
འཐོན་ནི་ ཡང་ན་ མི་གང་རུང་གི་གདོང་ཁར་ ཡང་ན་ འཛོམས་དཔང་འབོད་བཀུག་
འབད་མི་ དབང་ཚད་ཅན་ཚུ་ལས་ སྲོན་འགོ་ཉིན་གངས་གཉིས་དང་ འཕྲོ་མཐུད་ཡོད་
པའི་ཉིན་གངས་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་ དགོངས་ཡངས་ཨིན།

༡༧༧. ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ རྒྱུང་ཚེན་ཡིག་ཚང་གི་ལས་བྱེད་པ་ཅིག་ ཚོགས་འཛོམས་རྒྱལ་
མཐུན་འབྲུང་ཐབས་ལུ་དགོཔ་ངེས་གཏན་ཨིན་ཚེ་ ལས་བྱེད་པ་འདི་ ཁྲིམས་འདུན་ལུ་
འཛོམས་དཔང་འཐོན་ནི་ མི་གང་རུང་གི་གདོང་ཁར་ ཡང་ན་ འབོད་བཀུག་འབད་མི་
དབང་ཚད་ཅན་གང་རུང་ཚུ་ལས་ དགོངས་ཡངས་བཞག་ཚོག།

དངུལ་ཕོགས་ ཟུར་འཇུག་དང་ འགྲུལ་བསྐྱོད་ཟུང་འགོ།

༡༧༨. རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་འཇུག་མི་ཅིག་ལུ་ དངུལ་ཕོགས་དང་ ཟུར་འཇུག་ ཁེ་
ཕན་ སྐོལ་ལོན་གཞན་གྱི་རིགས་ཚུ་ འདུག་གི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཇུག་མི་ཚུ་འཐོབ་ཐངས་
ཀྱི་བཅའ་ཁྲིམས་དང་འཁྲིལ་དགོ།

292. The immunities herein granted shall not cover corrupt acts committed by the members in connection with the discharge of their duties or cover other acts of accepting money or any other valuables in consideration to speaker or to vote in a particular manner.
293. Without prejudice to rule 292, no member shall be liable to arrest or detention during any session of the National Assembly or during the fifteen days preceding or fifteen days following such session without the permission of the Speaker.
294. Rule 293 shall not apply to a precautionary arrest due to a risk of absconding or in the event of the member being caught in the act of committing a felony.
295. A member shall be exempted from appearing as a witness in court or before anybody or person empowered to summon witness while the Assembly or a committee or sub-committee in whose work he is taking part is sitting and during the two preceding and two following days.
296. The Speaker may exempt personnel of the National Assembly Secretariat from appearing as a witness in a court or before anybody or person empowered to summon witness where he considers his presence is required for the proper functioning of the Assembly and its services.

Salary, Allowances and Travel Expense

297. Salary, Allowances, benefits and other emoluments of the members of the National Assembly shall be in accordance with the Parliamentary Entitlements Act of the Kingdom of Bhutan.

༡༧༥. གལ་སྲིད་ འཇུག་མི་ཅིག་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འཛུགས་ནང་ ཚོགས་དཔོན་གྱི་གནང་
བ་མེད་པར་སྲོད་པ་ ཡང་ན་ ཏུས་ཚོད་ཁར་མ་སྲོད་པའི་ཁྱད་པར་ འོས་ལྟན་ཅིག་མེད་
པ་ཅིན་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་གིས་ ཁོང་ལུ་ཚད་སྲོད་ཉིན་གྱི་དུལ་ཕོགས་གཞུང་
བཞེས་གཏང་ཚོགས།

ཁེད་བང་ལས་འགལ་བ།

༡༧༧. མི་དོགས་རུང་ངམ་ དབང་འཛིན་པ་ཅིག་གིས་ འཇུག་མི་ ཡང་ན་ རྒྱལ་ཡོངས་
ཚོགས་འདུ་གི་ཁེད་བང་ལུ་ སྤང་མེད་བསྐྱར་བ་ཅིན་ དེ་ལུ་ཁེད་བང་ལས་ འགལ་
བའི་ཉེས་སྲོད་སྤེ་བ་ཅི་ནི་ཨིན།

༣༠༠. ལྷན་གསོད་དང་ཁེད་བང་ལས་འགལ་བ་འདི།

- ༡༽ ཚོགས་འདུ་དང་ཚོགས་ཚུང་གི་བཀའ་རྒྱ་ལུ་མི་གནས་པ།
- ༢༽ ཚོགས་འདུ་ ཡང་ན་ ཚོགས་ཚུང་ནང་རྒྱུན་ཞུགས་ ཡང་ན་ ཁྱད་པར་གསལ་མ་
ཚང་པའི་བདེན་ཁྱད་པར་བཤད་པ།
- ༣༽ གཡོ་སྐྱུ་གི་ མཚོ་བསམ་གཏང་སྤེ་ ཚོགས་འདུ་ ཡང་ན་ ཚོགས་ཚུང་ནང་
ཡིག་ཚུན་མ་སྲོད་པ།
- ༤༽ ཚོགས་འདུའི་བདེན་མེད་ཀྱི་ མཛོད་རིམ་སྟན་ལུ་ དཔར་བསྐྱར་འབད་བ།
- ༥༽ ཚོགས་ཁང་ནང་བཅུགས་མི་ ཡང་ན་ རོ་སྲོད་འབད་ཚར་བའི་ ཚོགས་འདུ་
ཡང་ན་ ཚོགས་ཚུང་གི་ཡིག་ཚགས་རུང་ རྒྱན་མ་ བདེན་མེད་ ཡང་ན་ བསྐྱར་
བཅོས་བཟོ་བ།
- ༦༽ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ བྱ་རིམ་ནང་ བར་རྒྱུན་རྒྱབ་ཞིའི་ལུ་བྱ་བ་ཅུམ་པ།
- ༧༽ ཚོགས་འདུ་ཚམེད་ ཡང་ན་ མཚམས་འཛུགས་འབད་ནིའི་དོན་ལས་ དབང་
གཞོན་འབད་བ་ ཡང་ན་ དོན་མེད་ཀྱི་ གཞོན་འཚུབ་བཀའ་བ།
- ༨༽ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འགན་ཁུར་འབག་མི་ ཚོགས་འདུའི་འཇུག་མི་དང་ ལས་བྱེད་པ་
ཚུ་ལུ་ འཐབ་ཅོད་ བར་དགོགས་ བང་བཅོང་དང་ འཛིགས་སྤང་སྲོད་པ།

298. If a member does not arrive in time for Parliamentary session without the permission of the Speaker or fails to appear and has no reasonable excuse, the National Assembly may forfeit the salary proportionate to the duration of absence.

Breach of privileges

299. When any individual or authority disregards any of the privileges either of the members or of the National Assembly, an offence of breach of privilege is committed.

300. Breach of privilege and contempt shall include:

- a) Refusing to comply with the order of the Assembly or a Committee;
- b) Giving false or incomplete testimony before the Assembly or a Committee;
- c) Presenting a false document to the Assembly or a Committee with intent to deceive;
- d) Publication of false document to the Assembly or a Committee or any document tabled or presented before it;
- e) Forging, falsify or altering any document of the Assembly or a Committee or any document tabled or presented before it;
- f) Creating disturbance liable to disrupt the course of Parliamentary proceedings;
- g) Using or threatening to use force or using undue pressure to have a sitting cancelled or suspended;
- h) Assaulting, interfering with, bullying or threatening the members of the Assembly or the personnel of the Assembly in carrying out their Parliamentary duties;

༡༽ ཚོགས་འདུའི་འཇུག་མི་ ཡང་ན་ ལས་བྱེད་པ་ལུ་ བྱང་གསུག་བྱིན་ནི་གི་
དཔའ་བཅའ་པ།

༢༽ ཚོགས་འདུ་ ཡང་ན་ ཚོགས་རྒྱུ་ལ་མིན་གྱི་བྱ་སྤྱོད་སྤྱོད་པ།

༣༽ འབྲིད་སྐོར་ འཇིགས་སྤང་ ཡང་ན་ མི་འོས་པའི་རྒྱུ་བས་བསྐྱུལ་ཐོག་ ཚོགས་
རྒྱུ་དང་ བསམ་ལུགས་ཐག་བཅད་རྒྱུ་ རྒྱུ་བསྐྱུལ་འབད་ནི་ལུ་དཔའ་
བཅའ་པ།

༤༽ ཚོགས་འདུ་ ཚོགས་རྒྱུ་དང་ ཡན་ལག་ཚོགས་རྒྱུ་དང་ རྒྱུ་བྱེད་གང་རུང་
སྐོར་ལས་ རྒྱུ་བྱེད་པ་སྤེ་ མི་དོ་ཅིག་ལུ་ འཇིགས་སྤང་སྤྱོད་པ་ དན་བསྐྱུལ་
གྱི་ རྒྱ་སྤྱོད་པའམ་ རྒྱུ་བྱེད་ནི་གི་དཔའ་བཅའ་པ།

༥༽ འཇུག་མི་ལུ་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་བཀག་ཆ་འབད་བའི་འགལ་ལྷ་ལུ་ བསྐྱུལ་སྤྱོད་
འབད་བ།

དམིགས་བསལ་ཐོབ་དབང་གི་རྗེ་བ།

༣༠༧. འཇུག་མི་ཅིག་གིས་ ཚོགས་དཔོན་ལུ་འདྲི་བསྐྱུན་ཐོག་ལས་ སྤྱི་ཚོགས་ ཡང་ན་
ཚོགས་རྒྱུ་གི་ཁྱད་གསལ་དང་ ཁེ་དབང་ལོག་སྤྱོད་དང་འབྲེལ་བའི་ རྗེ་བ་རྒྱུ་བཀོད་
ཚོག།

དམིགས་བསལ་ཐོབ་དབང་དང་འབྲེལ་བའི་རྗེ་བ་བཀོད་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད།

༣༠༨. འཇུག་མི་ཅིག་གིས་ དམིགས་བསལ་ཐོབ་དབང་གི་ རྗེ་བ་བཀོད་ནི་ཡོད་པ་ཅིན་ དེ་
གི་སྤྱོད་སྤྱོད་ རྗེ་བ་གི་ཐོས་འཆར་དེ་ བམ་བཀོད་ནི་ཡིན་ན་ ཡིག་ཐོག་བཀོད་དེ་
ཚོགས་ཞུགས་མ་ཚོགས་པའི་ རྒྱུ་ཚེད་ ༡ ཀྱི་ཉེ་མ་ལས་ རྒྱུ་ཚེད་ཡོངས་ཁྱབ་ལུ་
བཅུགས་དགོ། རྗེ་བ་དེ་ ཡིག་ཆས་ཅིག་གི་གཞིར་བཞག་སྟེ་ཡོད་པ་ཅིན་ སྤྱོད་སྤྱོད་
དང་གཅིག་ཁར་ ཡིག་ཆས་དེ་ཡང་བཅུགས་དགོ།

དམིགས་བསལ་ཐོབ་དབང་དང་འབྲེལ་བའི་ རྗེ་བ་བཅུགས་ཐངས་ཀྱི་གནས་ཚོག།

༣༠༩. དམིགས་བསལ་ཐོབ་དབང་དང་འབྲེལ་བའི་ རྗེ་བ་བཀོད་ནིའི་ཐོབ་དབང་དེ་ གཤམ་
གསལ་གྱི་གནས་ཚོག་རྒྱུ་དང་འབྲེལ་དགོ།

- i) Bribing or attempting to bribe a member of the Assembly or the personnel of the Assembly;
- j) Misconduct in the Assembly or Committee;
- k) Attempting to influence the vote, opinion, decision or action of a member by means of deceit, threat or undue pressure;
- l) Suborning or attempting to suborn or threatening a person in regard to any evidence to be given by him before the Assembly, a Committee or a Sub-committee; or
- m) Performing an act contrary to the Parliamentary immunity conferred on a member.

Question of privilege

301. A member may with the consent of the Speaker, raise a question involving a breach of privilege either of a member or of Parliament or of a committee thereof.

Notice of question of privilege

302. A member wishing to raise a question of privilege shall give notice in writing to the Secretary General two hours before the commencement of the sitting on the day the question is proposed to be raised. If the question raised is based on a document, the notice shall be accompanied by the document.

Condition of admissibility of question of privilege

303. The right to raise a question of privilege shall be governed by the following conditions:

ཀ། འཇུག་མི་ཅིག་གིས་ ཚོགས་ལུགས་འདི་ནང་ར་ ཅི་བ་གཅིག་ལས་བརྒལ་
བཀོད་མི་ཚོགས།

ཁ། ཅི་བ་འདི་ དམིགས་བསལ་གྱི་གནད་དོན་ འཕྲལ་ཁམས་གསར་བྱུང་རྒྱུ་ལས་
གཅིག་ཡིན་མི་ཚུ་ནང་ བཀོད་ཚོག་ནི་དང་ དེ་ཡང་ ག་འདེམ་གྱི་གསུམ་མཚོན་གསུམ་
ཅིག་སྐྱེ་བཀོད་དགོ།

ག། ཅི་བ་བཀོད་ཡོད་པའི་གནད་དོན་འདི་ ཚོགས་ཁང་གིས་ བར་ལུགས་འབད་
དགོ་པའི་ཅི་བ་ཚུ་བཀོད་ནི།

།ལེའུ་ཉེར་གཉིས་པ་།
སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ལུགས་ལས་ དལ་གསོའི་ལུ་ཚོགས།

དལ་གསོའི་གནད་བའི་ལུ་ཚོགས།

༣༠༣. སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཇུག་མི་ཚུ་ལུ་ སློ་བུར་ གསོག་འཛོག་ རྐྱེས་མའི་དལ་གསོ་ སའི་དལ་
གསོ་ སྤོན་བཅོས་ཀྱི་དལ་གསོའི་རིགས་ ཐོབ་ལམ་ཡོད།

༣༠༤. འཇུག་མི་ཅིག་གིས་ ཚོགས་ཁང་ལས་ དལ་གསོའི་ལུ་ནིའི་དོན་ལུ་ དལ་གསོའི་རུས་
ཡུན་དང་ གནད་དོན་ཁ་གསལ་སྐྱེ་བཀོད་དེ་ ཚོགས་དཔོན་ལུ་ལུ་ཡིག་ཕུལ་དགོ།

།ལེའུ་ཉེར་གསུམ་པ་།
སློ་བསྐྱེས་ཚོགས་ལུགས།

༣༠༥. སློན་ཚེན་གྱིས་ གསུང་གོས་ཀྱི་གནད་གཞི་དང་འབྲེལ་ སློ་བསྐྱེས་ཚོགས་ལུགས་
མཛད་དགོ་པའི་ལུ་བ་ཕུལ་ཚོགས། རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་ གོས་ཚོད་ལྟར་དུ་ སློ་
བསྐྱེས་ཚོགས་ལུགས་འཚོགས་ཚོགས།

- a) Not more than one question shall be moved by the same member at the same sitting;
- b) The question shall be restricted to a specific matter of recent occurrence and shall be raised at the earliest opportunity; and
- c) The matter shall be such as requires the intervention of the House.

CHAPTER 22

LEAVE OF ABSENCE FROM THE SITTINGS OF PARLIAMENT

Application for leave of absence

- 304. A Member of Parliament shall be entitled to casual, earned, maternity, paternity and medical leave.
- 305. A member shall obtain the leave of the House for his absence through an application in writing addressed to the Speaker specifying the period and grounds thereof.

CHAPTER 23

CLOSE DOOR SITTING

- 306. The Prime Minister may, in view of the nature of the subject matter, request that the discussion thereon be made in a close sitting and a closed door sitting may be convened by the decision of the National Assembly.

- ३०२. ཚོགས་འདུའི་སློབ་སྦྱོར་ཚོགས་ལུགས་སྐབས་སུ་ ཚོགས་དཔོན་ལས་གནང་བ་ཡོད་པའི་ མི་ངོམ་ཚུ་མ་གཏོགས་ གཞན་མི་ངོམ་ག་རེ་ཡིན་རུང་ མི་མང་བལྟགས་གནས་དང་ ཚོགས་ཁང་ནང་ལུ་འཇུག་མི་ཚོགས།
- ३०५. སློབ་སྦྱོར་ཚོགས་ལུགས་ཀྱི་ གྲོས་བསྐྱར་རིམ་པའི་ཐོ་དེབ་དེ་ ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ ཁོ་རའི་དགོངས་འཆར་ལྟར་དུ་ བཞག་ནི།

༼ལེའུ་ཉེར་བཞི་པ༽
ཚོགས་རྒྱུད།

- ३०८. རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་ཕྱག་འགན་ཚུ་ དོན་སྲིད་ཅན་སྟེ་བསྐྱབ་ཞིའི་དོན་ལུ་ ཚོགས་རྒྱུད་གཞི་བཙུགས་འབད་དགོ།
- ३१०. ཚོགས་རྒྱུད་གིས་ ཚོགས་དཔོན་དང་ ཚོགས་ཁང་ལུ་སྤྱན་སློན་སྟོན་མི་ རྒྱལ་ཡོངས་ལུ་ཕན་པའི་གནད་དོན་གང་རུང་ལུ་ གྲོས་བསྐྱར་དང་ འདྲི་ཚུན་ དབྱེ་ཞིབ་ བསྐྱར་ཞིབ་ གྲོས་འདེབས་སྐུལ་ནི་ ཁྲིམས་བཅུམ་ནི་ དྲན་གསལ་འབད་ནིའི་ཁར་ དེ་གི་ ཞེར་ལས་བྱུང་པའི་གནད་དོན་ཚུ་ལུ་ བསྐྱབ་སྟོན་འབྲེན་ཚོགས།
- ३११. ཚོགས་རྒྱུད་གིས་ རང་སོའི་འགན་ཚུན་ལྟར་དུ་ དུས་དང་དུས་སུ་ ཚོགས་དཔོན་ ཡང་ན་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་གིས་བཀོད་བྱུང་གནང་མི་དང་ འཕྲིལ་ཉེ་ལྟ་འབད་དགོ།

ཚོགས་རྒྱུད་བསྐྱོབ་བཞག།

- ३१२. ཚོགས་རྒྱུད་གི་འཇུག་མི་ཚུ་ ཚོགས་ཁང་གིས་ བཅག་འཇུག་འབད་དགོ།
- ३१३. ཚོགས་རྒྱུད་ནང་ལུ་ འཇུག་མི་ ༥ ལས་ ༡༡ ཚུན་དགོ།
- ३१༤. འཇུག་མི་ཅིག་གིས་ ཚོགས་རྒྱུད་གཉིས་ལས་ལྷག་སྟེ་ འཇུག་མི་འབད་མི་ཚོགས།

307. No person shall be permitted, except those people authorized by the Speaker to be present in the National Assembly and public gallery during the close door sitting of the National Assembly.
308. The Speaker may cause to keep and publish the records of the proceeding and decision of the close sitting in a manner as he thinks fit.

CHAPTER 24 COMMITTEE

309. A committee shall be established to perform the functions of the National Assembly in a more effective manner.
310. The Committees shall deliberate, inquire, investigate, review, recommend, legislate and draw attention to any important matter of national importance to the Speaker and the House and to give advice for matters connected therewith and incidental thereto.
311. A committee shall work in accordance with its Terms of Reference or for such matters as the Speaker or the National Assembly may direct from time to time.

Appointment of committee

312. The members of a Committee shall be elected by the House.
313. A committee shall comprise of five to eleven members.
314. A member shall not serve concurrently in more than two committees.

374. ཚེགས་ལུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ ཚེགས་རྒྱུད་ནང་ མྱོ་བྱུར་གྱི་ས་སྟོང་རྒྱ་ གྲོས་དོན་སྤུལ་ཡོད་
 པ་ལྟར་ བཅོམ་འཕུའི་ཐོག་ལས་ ས་སྟོང་བསུབ་དགོས་དང་ ཡང་ན་ ཚེགས་དཔོན་གྱིས་
 ཚེགས་རྒྱུད་ཅིག་གིས་ གྲོས་འདེབས་སུལ་མི་ལྟར་དུ་ འདེམས་བསྐོས་འབད་བའི་ཤུལ་
 ལས་ ཚེགས་ཁང་གིས་ཡང་ ཆ་འཛོག་གྲུབ་དགོ། བཅོམ་འཕུ་འགྲུབ་པའི་འཕུས་མི་འདི་
 གིས་ ཡིག་ཚང་གི་དུས་ཡུམ་ལྷག་ལུས་གང་ཡོད་ཀྱི་རིང་ ཕྱག་སྦྱིད་ལུ་དགོ།

ཁེ་ཕན་ལྷག་སྟོན།

375. ཚེགས་རྒྱུད་གིས་ བཟུ་ཞིབ་འབད་ནི་ཨིན་པའི་གནད་དོན་ཅིག་ནང་ ཚེགས་རྒྱུད་གི་
 འཕུས་མི་ཅིག་གིས་ ཁོང་རའི་སྐར་དོན་ ཡང་ན་ དདུལ་འབྲེལ་གྱི་ཁེ་ཕན་ཡོད་པ་སྟེ་
 ཚེགས་རྒྱུད་གིས་ ཤེས་རྟོགས་འབྱུང་བའམ་ འཕུས་མི་རང་གིས་ ལུ་བཟོན་འབད་བ་
 ཅིན་ ཚེགས་རྒྱུད་གི་ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ ཚེགས་དཔོན་ལུ་ལུ་ཞིན་མཁུ་ལས་ ཚེགས་རྒྱུད་གི་
 ཞལ་འཛོམས་འདི་ནང་འབྲེལ་གཏོགས་འབད་ནི་ལས་ བཀག་ཆ་འབད་དགོ།

ཚེགས་རྒྱུད་གི་གནས་ཡུམ།

376. ཚེགས་ཁང་གིས་ ཀའི་བཙུགས་གནད་ཡོད་པའི་ དམིགས་བསལ་ཚེགས་རྒྱུད་མེན་
 པར་ ཚེགས་རྒྱུད་གཞན་ག་ར་ སྤྱི་ཚེགས་ཀྱི་གནས་ཡུམ་རིང་ལུ་གནས་དགོ།

ཚེགས་རྒྱུད་ལས་དགོངས་ལུ།

377. འཕུས་མི་ཅིག་ཚེགས་རྒྱུད་གི་འཕུས་མིའི་གྲུལ་ལས་ དགོངས་ལུ་འབད་དགོཔ་འབྱུང་
 པ་ཅིན་ ཚེགས་རྒྱུད་གི་ཁྲི་འཛིན་བརྒྱུད་ གནད་ལྷངས་ཁ་གསལ་བཀོད་དེ་ ཚེགས་
 དཔོན་ལུ་ དགོངས་ལུའི་ལུ་ཡིག་ སྤུལ་དགོ།

378. ཚེགས་རྒྱུད་གི་ཁྲི་འཛིན་ ཚེགས་རྒྱུད་ནང་ལས་ དགོངས་ལུ་འབད་དགོཔ་འབྱུང་བ་ཅིན་
 གནད་ལྷངས་ཁ་གསལ་བཀོད་དེ་ ཚེགས་དཔོན་ལུ་ དགོངས་ལུའི་ལུ་ཡིག་སྤུལ་དགོ།

315. Casual vacancy in a committee shall be filled by election on a motion made if the House is in session, or appointed by the Speaker on the recommendation of the committee subject to endorsement by the House subsequently. Any member elected shall hold office for the unexpired portion of the term.

Conflict of interest

316. A member of the committee having personal or pecuniary interest in any matter that is to be considered by the committee shall voluntarily state his interest therein to the Speaker through the chairman of the committee and he shall be barred from the committee sitting or if the issue comes to the knowledge of the committee.

Term of office of a Committee

317. The term of office of the committee other than a special committee constituted by the House for a specific purpose, shall be valid during the duration of Parliament.

Resignation from Committee

318. A member may resign from a committee by writing under his hand, stating reasons, addressed to the Speaker through the chairperson of the committee.

319. A Chairperson may resign from a committee by writing under his hand, stating reasons, addressed to the Speaker.

ཚོགས་ཚུང་གི་ཁྲི་འཛིན།

༣༢༠. ཚོགས་ཚུང་གི་ཞལ་འཛོམས་ཚུ་ འགོ་འཁྲིད་འབད་ནི་གི་དོན་ལུ་ ཚོགས་ཚུང་འཇུག་མི་ཚུ་གི་གྲལ་ལས་ ཁྲི་འཛིན་དང་ཁྲི་འཛིན་འོག་མ་རེ་ ལོ་བསྟར་བཞིན་དུ་ མོས་མཐུན་ནམ་ ཚོགས་ཚུན་མང་མོས་ཀྱི་ཐོག་ལས་ བཙག་འཇུག་འབད་དགོ།
༣༢༡. ཁྲི་འཛིན་མེད་པའི་སྐབས་སུ་ ཁྲི་འཛིན་འོག་མ་འདི་གིས་ ཚོགས་ཚུང་གི་ཞལ་འཛོམས་ཚུ་ འགོ་འཁྲིད་འབད་དགོ།
༣༢༢. གལ་སྲིད་ ཁྲི་འཛིན་དང་ཁྲི་འཛིན་འོག་མ་གཉིས་ཆར་མེད་པའམ་ ཡོད་དེ་འབད་དུང་ དལ་ཁོམ་མེད་པ་ཅིན་ ཞལ་འཛོམས་ དེ་དོན་ཁོ་ན་ལུ་ ཚོགས་ཚུང་གི་འཇུག་མི་ཚུ་གི་གྲལ་ལས་ འཇུག་མི་ཅིག་ ཁྲི་ཚབ་སྟེ་བཙག་འཇུག་འབད་དགོ།

འཇུག་མིའི་ཚོགས་གྲངས།

༣༢༣. ཚོགས་ཚུང་འཚོགས་ནི་གི་དོན་ལུ་ འཇུག་མིའི་གྲངས་ཚད་འདི་ ཚོགས་ཚུང་གི་འཇུག་མི་ཡོངས་བསྟོམས་ལས་ གསུམ་དབྱ་གཉིས་འཛོམས་དགོ།
༣༢༤. གལ་སྲིད་ ཚོགས་ཚུང་འཚོགས་ནི་ལུ་ འཇུག་མིའི་ཚོགས་གྲངས་མ་ལང་པ་ཅིན་ ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ ཞལ་འཛོམས་འདི་ མཚམས་འཛོག་ ཡང་ན་ བྱུལ་མའི་ཉིན་མ་གང་ འཚམས་ཅིག་ལུ་ འཚོགས་ནི་སྟེ་བཞག་དགོ།

འཇུག་མིའི་གནས་དབྱུང།

༣༢༥. ཚོགས་ཚུང་གི་འཇུག་མི་ཅིག་གིས་ ཚོགས་ཚུང་གི་ཁྲི་འཛིན་ལས་གནང་བ་མེད་པར་ ཞལ་འཛོམས་ཐེངས་ ༢ ལས་ལྷག་སྟེ་ འཛོམས་ཚད་སྟོན་པ་ཅིན་ འཇུག་མི་འདི་ ཚོགས་ཚུང་ནང་ལས་ གནས་དབྱུང་འབད་ནི་དོན་ལུ་ ཚོགས་ཁང་ནང་ལུ་ གྲོམ་འབྱུལ་ལྷུ་ལ་དགོ།

Chairperson of Committee

320. A Committee shall elect its Chairperson and Vice Chairperson from amongst its members by consensus or by majority vote annually, as the Committee deems fit and proper, to preside over the meeting.
321. In the absence of the Chairperson, the Vice Chairperson shall preside over the meeting.
322. If both Chairperson and the Vice Chairperson are absent or not readily available, the Committee shall appoint or elect one of the members to act as the Chairperson for the particular sitting.

Quorum in Committee

323. The quorum to constitute a sitting of a Committee shall be, two third of the total number of members of the Committee.
324. If there is no quorum, the Chairperson of the Committee shall either suspend or adjourn the sitting to some future day.

Removal of a member

325. If a member is absent from two or more consecutive sittings of a Committee without the permission of the Chairperson, a motion may be moved in the Committee for the removal of such member from the Committee and such removal shall be reported to the House.

གྲོས་ཐག་།

༣༣༤. ཚོགས་ཚུང་གི་ཞལ་འཛོམས་གང་རུང་སྐབས་ གྲོས་ཐག་གི་རྩ་བའི་མཇུག་གོ་གསལ་ཏེ་
ཡོད་པའི་འཇུག་མི་ཚུ་གིས་ མང་མོས་ཀྱི་ཚོགས་ཚུན་ཐོག་ལས་ གྲོས་ཐག་གཅད་དགོ།

ཁྲི་འཛིན་གྲིས་ཐག་གཅད་ཀྱི་ཚོགས་ཚུན།

༣༣༥. ཚོགས་ཚུང་ནང་ལུ་ གནད་དོན་ག་ཅི་གི་སྐོར་ལས་ཡིན་རུང་ འཇུག་མི་ཚུ་གི་བར་ན་
ཚོགས་ཚུན་འདྲ་མཉམ་འཐོན་པ་ཅིན་ ཁྲི་འཛིན་གྲིས་ གྲོས་ཐག་གཅད་དགོ།

ཚོགས་ཚུང་ཞལ་འཛོམས།

༣༣༦. ཚོགས་ཚུང་གི་ཞལ་འཛོམས་འདི་ ཁྲི་འཛིན་གྲིས་ གནད་འབེབས་བཟོ་བའི་ ཉེན་
དང་ ཏུས་ཚོད་གུ་འཚོགས་དགོ།

ཚོགས་ཁང་ཚོགས་པའི་སྐབས་ ཚོགས་ཚུང་གི་ཞལ་འཛོམས་གནང་བྱི་སྐོར།

༣༣༧. ཚོགས་ཞུགས་སྐབས་ལུ་ཡང་ ཚོགས་ཚུང་གི་ཞལ་འཛོམས་འཚོགས་ཚོགས། གལ་སྲིད་
ཚོགས་ཁང་ནང་ལུ་ སྡེ་ཚན་ཁག་གཉིས་ལུ་དབྱེ་སྡེ་ ཚོགས་ཚུན་བསྐྱར་དགོས་འཐོན་
པ་ཅིན་ ཚོགས་ཚུང་གི་འཇུག་མི་ཚུ་ ཚོགས་ཚུན་བསྐྱར་བཅུག་འདི་དོན་ལུ་ ཁྲི་
འཛིན་གྲིས་ ཞལ་འཛོམས་མཚམས་འཛོག་འབད་དགོ།

གསང་བའི་ཞལ་འཛོམས།

༣༣༨. སྤྱིར་བཏང་ལུ་ ཚོགས་ཚུང་གི་ ཞལ་འཛོམས་དང་ ལྷན་གསལ་ཚུ་ ཀྱུན་མཐོང་སྡེ་
འཚོགས་དགོ།

༣༣༩. ཚོགས་ཚུང་གི་ཞལ་འཛོམས་དང་ ལྷན་གསལ་ཚུ་ འཇུག་མི་གསུམ་དཔུ་གཉིས་ལས་
ཚ་འཛོག་ཡོད་པ་ཅིན་ རྒྱུ་མེད་གཅིག་ གསང་བའི་ཞལ་འཛོམས་སྡེ་འཚོགས་དགོ།

Decisions

326. All decisions at any sitting of a Committee shall be determined by a majority of votes of the members present and voting.

Deciding vote of Chairperson

327. In case of equal votes on any matter, the Chairperson shall have a deciding vote.

Sittings of Committee

328. The sittings of a Committee shall be held on such days and at such hour as the Chairperson of the Committee may fix.

Committee may sit whilst House sitting

329. A Committee may sit whilst the House is sitting provided that on a division being called in the House, the Chairperson of the Committee shall suspend the proceedings in the Committee for such times.

Sittings in private

330. In general, the sittings or hearings of Committee shall be public.
331. The sittings or hearings of Committee shall be held in private only on the consensus by two-thirds majority of the Committee members.

३३३. ཚོགས་རྒྱུད་གི་གསང་བའི་ཞལ་འཛོམས་སམ་   ལྷན་གསན་ནང་ལུ་བཅའ་མར་
གཏོགས་མི་འཇུས་མི་ཚུ་དང་ གཞུང་གི་འགོ་དཔོན་ རྒྱུ་ཚེན་ཡིག་ཚང་གི་འགོ་དཔོན་
དེ་ལས་ མི་ངོ་གཞན་ཚུ་གིས་ ཞལ་འཛོམས་འདི་ནང་ གྲོས་བསྟུར་འབད་ཡོད་པའི་
གནད་དོན་ཚུ་གི་སྐོར་ལས་ གསང་སྟོག་འབད་མི་ཚོགས།

ཞལ་འཛོམས་འཚོགས་པའི་ས་གནས།

३३३. གལ་སྲིད་ ཞལ་འཛོམས་འཚོགས་པའི་ས་གནས་འདི་ ཚོགས་ཁང་གི་ཕྱི་ཁར་ཨིན་པ་
ཅིན་ ཚོགས་རྒྱུད་མི་འཛོམས་གྲིས་ གནད་དོན་དེ་སྐོར་ ཚོགས་དཔོན་ལུ་འདྲི་བསྟུན་འབད་
དགོ་པ་མ་ཚང་ ཚོགས་དཔོན་གྲིས་གྲོས་ཐག་བཅད་མི་དེ་གྱུ་ ཆགས་བཞག་དགོ།

སྐབ་བྱེད་ལེན་ནི་ ཡང་ན་ ཡིག་ཆས་ལེན་ནིའི་དབང་ཚད།

३३८. ཚོགས་རྒྱུད་ནང་ལུ་ ལག་ལེན་འཐབ་དགོ་པའི་དགོས་ངེས་འཐོན་ཚེ་ མི་འཛིན་གྱི་
ལག་བྲིས་ཡོད་པའི་ཡིག་ཐོག་ལས་ དཔང་པོ་འབོ་ནི་དང་ ཡིག་ཆ་ལེན་ཚོགས།

३३५. སྐབ་བྱེད་གང་རུང་ཅིག་ གསང་བའི་ཐོག་ལས་བཞག་ནི་ཨིན་ན་མེན་ན་འདི་ ཚོགས་
རྒྱུད་གི་དབང་ཚད་ཨིན།

३३५. ཚོགས་རྒྱུད་ནང་སྐལ་ཡོད་པའི་ཡིག་ཆས་ཚུ་ ཚོགས་རྒྱུད་གི་གནང་བ་མེད་པར་ ལོག་
སྟེ་གཏོན་པའམ་ བསྟུར་བཅོས་ལ་སོགས་གང་ཡང་འབད་མི་ཚོགས།

ཡིག་ཆས་དང་ དྲན་ཐོ་ཚུ་ལེན་ནི་དང་ མི་ངོ་འབོ་ནིའི་དབང་ཚད།

३३७. ཚོགས་རྒྱུད་གིས་ ཡིག་ཆས་དང་དྲན་ཐོ་ཚུ་ལེན་ནི་ མི་ངོ་འབོ་ནིའི་དབང་ཚད་ཡོད།

३३३. མི་ངོ་ཅིག་གིས་ སྐལ་ཡོད་པའི་སྐབ་བྱེད་དམ་ ཡིག་ཆས་ཚུ་ ཚོགས་རྒྱུད་གི་དོན་
ལུ་ དངོས་འབྲེལ་ཡོད་མེད་ཀྱི་དྲི་བ་བཏོད་མི་འེ་འཐོན་ཚེ་ དྲི་བ་ཚུ་ ཚོགས་དཔོན་ལུ་
གྲོས་བསྟུན་འབད་དགོ་པའི་ཁར་ གནད་དོན་འདི་གི་སྐོར་ལས་ ཚོགས་དཔོན་གྲིས་

332. Any person, Committee members, officials of the Government and Secretariat who attends a private sitting or closed hearing of the Committee shall maintain the confidentiality of matters discussed at the sitting.

Venue of sittings

333. The sittings of a Committee shall be held within the precincts of the House, and if it becomes necessary to change the place of sitting outside the House, the matter shall be referred to the Speaker whose decision shall be final.

Power to take evidence or call for documents

334. A witness may be summoned by an order signed by the Chairperson and shall produce such documents as are required for the use of a Committee.
335. It shall be in the discretion of the Committee to treat any evidence given before it as secret or confidential.
336. No document submitted to the Committee shall be withdrawn or altered without the knowledge and approval of the Committee.

Power to send for persons, papers and records

337. A Committee shall have power to send for persons, papers and records.
338. If any question arises whether the evidence of a person or the production of a document is relevant for the purposes of the Committee, the question shall be referred to the Speaker whose

གནང་བའི་གྲོས་ཚད་དེ་ མཐའ་བཅད་སྡེ་བཅི་དགོ།

༣༣༧. གལ་སྲིད་ གཞུང་གི་ཡིག་ཆས་ཚུ་གསང་སྟོག་འབད་མི་འདི་གིས་ རྒྱལ་ཁམས་གི་
ཉེན་སྲུང་དང་ མཐའ་དོན་ལུ་གོད་ཉེན་ཡོད་པར་གཟིགས་ཚེ་ གཞུང་གིས་ ཡིག་
ཆས་ཚུ་ གསང་བ་སྡེ་བཞག་དགོ།

དཔང་པོའི་བཟླ་དཔྱད།

༣༤༠. ཚོགས་ཚུང་ཅིག་གིས་ དཔང་པོ་ཅིག་བཟླ་དཔྱད་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ མ་འཕོ་པའི་སྲ་
གོང་ལས་ དཔང་པོ་དེ་ལུ་འདྲི་ནིའི་དྲི་བ་ཚུ་གི་གནས་ལུགས་དང་ བཟླ་དཔྱད་ཀྱི་བྱ་
བའི་གནད་སྲོད་ཚུ་ གྲོས་ཐག་གཅེད་དགོ།

སྐབ་བྱེད་དང་ ལྷན་ལུ་ བྱ་རིམ།

༣༤༡. ཚོགས་ཚུང་གི་སྐབ་བྱེད་དང་ ལྷན་ལུ་ བྱ་རིམ་ཚུ་གསང་བ་སྡེ་བཞག་དགོ། ཨིན་
རུང་ འདི་བརྩམ་མའི་སྐབ་བྱེད་དེ་ ཚོགས་དཔོན་གི་གནང་བ་དང་འབྲེལ་ཏེ་ བཟླ་
ཞིབ་འབད་ཚོག།

དམིགས་བསལ་ལྷན་ལུ།

༣༤༢. ཚོགས་ཚུང་གིས་ བློ་ཚུ་ལག་ལེན་འཐབ་པའི་སྐབས་ གནད་དོན་གལ་ཅན་ཅིག་འཕྱོན་
ཏེ་ ཚོགས་ཁང་ལུ་ལྷན་ལུ་སྤུལ་དགོས་ཚེ་ གནད་དོན་དེ་ འདྲི་བསྟན་འབྲེལ་གནད་
ཀྱི་ཞོར་འབྲུང་མ་ཡིན་པའམ་ ཐད་ཀར་དུ་འགན་ཚད་དང་འབྲེལ་བ་མེད་དེ་འབད་རུང་
ཚོགས་ཚུང་གིས་ གནད་དོན་དེ་སྟོར་ དམིགས་བསལ་གི་ལྷན་ལུ་ཅིག་བཟོ་སྟེ་སྤུལ་ཚོག།

ཚོགས་ཚུང་གི་ལྷན་ལུ།

༣༤༣. ཚོགས་ཚུང་ཅིག་གིས་ གནད་དོན་ཅིག་གུ་ བཅི་འཛོག་ ཡང་ན་ ཞིབ་དཔྱད་འབད་
ཞིན་མ་ལས་ ལྷན་ལུ་ཅིག་ ཚོགས་ཁང་ནང་སྤུལ་དགོ།

decision shall be final.

339. Government may decline to produce a document on the ground that its disclosure would be prejudicial to the safety or interest of the State.

Examination of witness

340. The committee shall before a witness is called for examination, decide the mode of procedure and the nature of questions that may be asked of the witness.

Evidence, report and proceedings

341. Evidence, report and proceedings of the Committee shall be treated as confidential. However, such evidence may be open to inspection with the approval of the Speaker.

Special report

342. A Committee may make a special report on any matter which it may consider necessary to bring to the notice of the House, notwithstanding that such matter is not directly connected with, or does not fall within or is not incidental to, its terms of reference.

Committee Report

343. When a committee has completed the consideration or investigation of a matter, it shall submit a report to the House.

343. ཚེགས་རྒྱུ་གི་སྒྲིལ་ལྷན་གྱི་འཛིན་ ཡང་ན་ རྒྱུ་འཛིན་མེད་པའི་སྐབས་ རྒྱུ་འཛིན་
འོག་མ་གྱིས་སྤུལ་དགོ།

བཅའ་ཡིག་བཟོ་ཞིའི་དབང་ཚད།

344. ཚེགས་རྒྱུ་གིས་ ཚེགས་དཔོན་གྱི་བཀའ་དང་འཁྲིལ་ བྱ་བའི་གནད་སྲོད་ དེ་གི་
དགོངས་དོན་གྱི་ལྷན་ཐབས་སྡེ་ ལ་གསལ་གྱི་བྱ་བའི་གནད་སྲོད་ཅིག་བཟོ་ཚོགས།

ཚེགས་དཔོན་གྱིས་བཀོད་ཀྱི་གནད་ཞིའི་དབང་ཚད།

345. ཚེགས་དཔོན་གྱིས་ ཚེགས་རྒྱུ་གི་བྱ་སྐྱེའི་རིམ་པ་དང་ ལས་དོན་ཚུ་སྤངས་འཛིན་
འབད་ཞིའི་དོན་ལུ་ བཀོད་ཀྱི་བཀའ་གནད་ཚོགས།

གྲོས་ཚོགས་ཕྱིར་བཤོལ་འགྱུ་རུང་ ཚེགས་རྒྱུ་གི་ལས་དོན་ཚུ་ཆ་གནས་ཡོད་ལུགས།

346. ཚེགས་ཁང་ཕྱིར་བཤོལ་འགྱུ་བའི་རྒྱ་མཚན་ལུ་བརྟེན་ ཚེགས་རྒྱུ་གིས་ ཐག་གཅུང་
དེ་འབད་ཞིའི་ལས་དོན་ཚུ་ ཆ་མེད་གཏང་ཐབས་མེད་པ་ལས་ ཚེགས་རྒྱུ་གིས་ དེ་
བརྒྱུམ་གྱི་ཕྱིར་བཤོལ་ལུ་མ་བཟླ་བར་ བྱ་སྐྱེ་ཚུ་འཕྲོ་མཐུད་དེ་ལག་ལེན་འཐབ་དགོ།

ཚེགས་རྒྱུ་གི་ལས་དོན་ལྷག་ལུས།

347. ཚེགས་རྒྱུ་ཅིག་གིས་ ཚེགས་ཁང་མ་རྩམ་པའི་སྤྱོད་ངམ་ ཚེགས་རྒྱུ་གི་གནས་
ལུ་མ་རྩོགས་པའི་རྟེ་མར་ ལས་དོན་ཚུ་མཐུག་བསྐྱུལ་ཚུགས་པ་ཅིན་ གནད་དོན་དེ་
སྐོར་ ཚེགས་ཁང་ནང་སྒྲིལ་ལྷན་ལྷན་ ཚེགས་རྒྱུ་དེ་གིས་ མཐུག་བསྐྱུལ་ཚུགས་
པའི་ལས་དོན་ཅིག་ལུ་ སྤྱོད་སྒྲིལ་ལྷན་ལྷན་ལུ་བསྐྱུལ་སྒྲིལ་ཐོ་ ཡང་ན་ དྲན་ཐོ་ཚུ་ལེན་
དེ་ཡོད་པ་ཅིན་ ཚེགས་རྒྱུ་གསར་པ་ལུ་ ཚིས་སྲོད་དགོ།

344. The report of the Committee shall be presented by the Chairperson or in his absence by the Deputy Chairperson.

Power to make rules

345. A Committee may with the approval of the Speaker make rules to supplement the provisions contained in this rule of procedure.

Power of Speaker to give directions

346. The Speaker may issue directions to a Committee for regulating its procedure and the organization of its work.

Business before Committee not to lapse on prorogation of House

347. Any business pending before a Committee shall not lapse by reason only of the prorogation of the House and the Committee shall continue to function notwithstanding such prorogation.

Unfinished work of Committee

348. A Committee which is unable to complete its work before the expiration of its term or before the dissolution of the House may report to the House that the Committee has not been able to complete its work. Any preliminary report, memorandum or note that the Committee may have prepared or any evidence that the Committee may have taken shall be made available to the new Committee.

མཁམ་མཚོག་གི་སྐབ་སྟོན།

༣༤༧. ཚོགས་ཚུང་ལུ་ འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་གནད་དོན་ཅིག་གི་སྐོར་ལས་ མཁམ་མཚོག་གི་སྐབ་
སྟོན་དགོས་མཁོ་འཐོན་ཚེ་ ཚོགས་དཔོན་གྱི་གནད་བའི་ཐོག་ སྐབ་སྟོན་ཚུ་ལེན་ཚོག།

ཚོགས་ཚུང་གི་བྱང་ཚེན།

༣༥༠. ཡོངས་ཁྱབ་བྱང་ཚེན་གྱིས་ བྱང་ཚེན་ཡིག་ཚང་གི་མི་སྟོབས་ཚོགས་ཚུང་དང་གྲོས་
བསྟུན་འབད་དེ་ ཤེས་ཚད་ལྡན་པའི་ལས་བྱེད་པ་ཚུ་ཚོགས་ཚུང་བྱང་ཚེན་སྤེལ་སྟོན་
བཞག་འབད་དགོ།

ཚོགས་ཚུང་བྱང་ཚེན་གྱི་ འགན་ཁུ།

༣༥༡. ཚོགས་ཚུང་བྱང་ཚེན་གྱིས་ རང་སེའི་འགན་ཁུར་འདི་ ཚོགས་ཚུང་དང་ ཁྲི་འཛིན་གྱི་
བཀོད་རྒྱ་དང་འཁྲིལ་འབད་དགོ།

༣༥༢. ཚོགས་ཚུང་བྱང་ཚེན་གྱིས་ ཚོགས་ཚུང་ལུ་ བྱ་རིམ་གྱི་གོས་སྟོན་འབད་ནི་དང་ གྲོས་
གཞི་/ཡིག་ཚང་ག་སྐྱིག་འབད་དེ་ བཟམ་སྤེལ་འབད་ནི་དང་ ཞལ་འཛོམས་གྱི་གོས་
ཚོད་ཟེན་འགོད་འཐབ་ནི།

༣༥༣. ཚོགས་ཚུང་བྱང་ཚེན་གྱིས་ གནད་དོན་ཅིག་གུ་ ཚོགས་ཚུང་མ་ཚོགས་པའི་སྤྲོ་གོང་
ལས་ གནད་དོན་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཞིབ་འཚོལ་འབད་དགོ།

སྤྱི་ཚོགས་གྱི་ཚོགས་ཚུང་ ལ་སྐོར་དང་མར་ཕབ།

༣༥༤. དགོས་མཁོ་དང་བསྟུན་ ཚོགས་ཁང་ནང་ལས་ ཚོགས་ཚུང་གི་གྲངས་ལ་ ལ་སྐོར་
བཀལ་ནི་དང་ མར་ཕབ་འབད་ཚོག།

Expert Advice

349. A committee may obtain advice from any expert in its respective field, if deemed necessary with the Speaker's consent.

Committee Secretary

350. The Secretary General shall in consultation with the HR Committee of the National Assembly Secretariat appoint a suitably qualified official as a Secretary to the committee

Role of the Committee Secretary

351. The committee secretary shall perform their duties and responsibilities under the direction of the committee and its chair.
352. The committee secretary shall provide procedural suggestion to the committee and shall also ensure proper preparations, distributions and recordings of agenda and minutes of the committee.
353. The Committee secretary shall also conduct research on the issues before the committee to facilitate deliberation.

Establishment and Removal of Committees

354. House may establish new committees or remove committees when deemed necessary.

ཚོགས་འདུའི་ཚོགས་ཚུང་།

༣༥༥. རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་གིས་ གཞི་བཙུགས་འབད་མི་ཚོགས་ཚུང་ཚུ་ གཤམ་གསལ་
བཀོད་ཡོད་པའི་འགན་ཚད་རྒྱང་མ་ཅིག་གིས་མ་དོ་བར་ གཞན་འགན་ཚད་ཚུ་དང་
འབྲེལ་དགོཔ་དེ་ཡང་

༡། ཚོགས་ཚུང་ལུ་སྟོན་སྟོན་འབད་བའི་གནད་དོན་ཚུ་ལུ་ བསྐྱར་ཞིབ་དང་ འདྲི་
ཅུད་ ཞིབ་དབྱད་འབད་ནི།

ཨ། འབྲེལ་ཡོད་ རྒྱལ་ཡོངས་དང་ ལུང་ཕྱོགས་ རྒྱལ་སྤྱིའི་ལས་ཚོགས་ ཁེ་སྲོང་
ཡོད་མི་ཚུ་དང་བར་འབྲེལ་འཐབ་ནི།

ག། ཚོགས་ཚུང་རང་སོ་དང་འབྲེལ་བའི་གྲོས་ཚོད་ཚུ་ གཞུང་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་
ལས་ལུ་ཚུ་གིས་ བསྐྱར་སྤྱོད་འབད་ཡོད་མེད་བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དེ་ ཚོགས་ཁང་
ནང་སྟོན་ལུ་སྤུལ་ནི།

ང། ཚོགས་ཁང་གིས་ འབྲེལ་གཏུགས་འབད་བའི་ རང་སོའི་ཚོགས་ཚུང་དང་
འབྲེལ་བའི་ གནད་དོན་གྱི་རིགས་ཚུ་ བཟླ་ཞིབ་འབད་དེ་ ཤེས་རྟོགས་དང་
བསམ་འཆར་ གྲོས་འདེབས་ཚུ་སྤུལ་ནི།

ནང་འཁོད་ཚོགས་ཚུང་།

༣༥༦. ནང་འཁོད་ཚོགས་ཚུང་ཅིག་ཡོད་མི་འདི་ནང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་ཚོགས་ཚུང་གི་
འཇུག་མི་དང་ ལྷོག་ཕྱོགས་ཚོགས་པའི་ངོ་ཚབ་ཚུ་ཡོད་པ་ཨིན།

༣༥༧. ནང་འཁོད་ཚོགས་ཚུང་བསྐོ་བཞག་འབད་དགོ་མི་འདི་ ཚོགས་ཁང་ ཡང་ན་ ཚོགས་
དཔོན་གྱིས་སྤྱོད་པའི་གནད་དོན་ཚུ་ དང་ལེན་འབད་ནི་དོན་ལུ་ཨིན།

༣༥༨. ཚོགས་ཚུང་འདི་གི་འགན་ཚད་ དེ་ཡང་།

༡། ཚོགས་ཚུང་གཞན་ཚུ་དང་མ་འདྲ་བའི་ ཚོགས་ཚུང་འདི་གིས་ རྒྱལ་ཡོངས་
ཚོགས་འདུའི་འཇུག་མི་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ཚུ་གི་སྒྲིག་ཆ་བཟོ་ནི།

National Assembly Committees

355. The committee(s) constituted by the National Assembly shall function as per the Terms of reference as mentioned below but not limited to:
- a) Review, inquire and investigate any matter that is brought to the notice of the committee;
  - b) Interact with relevant National, Regional and International organizations and stakeholders;
  - c) Review and report to the House on the status of implementation of the resolutions related to their respective area of concern by the government and other relevant agencies; and
  - d) Carry out any other issues related to their respective area of concern referred to by the House and submit its findings, opinions and recommendations.

House Committee

356. There shall be a House Committee consisting of a Member each from the National Assembly Committees and representatives from the opposition party.
357. The House Committee is appointed to consider any matter referred to it by the House or the Speaker.
358. The Terms of Reference of the committee shall be:
- a) Unlike other committees, this committee will deal with the matters related to the Members of the National Assembly;

- ལ། རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་འཇུག་མི་ཚུ་གི་ངོ་ཚབ་འབད་དགོཔ་དང་ འཇུག་མི་ཚུ་གི་བདག་སྐྱོང་དང་འབྲེལ་བའི་སྟབས་མ་བདེམ་ཡོད་མི་ལྷན་ཁུ་ ལྷང་ཚེན་ཡིག་ཚང་ནང་སྤུལ་ནི།
- ཀ། རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་འཇུག་མི་ཚུ་ལུ་ སྟབས་མ་བདེམ་ཡོད་མི་དང་ ཕན་བདེ་ཚུ་བཟླ་ནི།
- ང། ཚོགས་ཚུང་གི་འཇུག་མི་མ་ཡིན་པའི་ ལུ་བ་སྤུལ་མི་གནད་དོན་ཡོངས་ཚོགས་བསམ་ཞིབ་འབད་ནི།
- ཅ། རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་འཇུག་མི་འཇུག་སྟབས་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ཚུ་དང་ གཞན་ཡང་ སྐྱོང་བདེན་ གོ་ས་འཛེམ་ས་གོ་ས་བསྟན་ ཤེས་ཡོན་ལྷ་སྐོར་ཚུ་ལུ་བསམ་ཞིབ་འབད་ནི།
- ཆ། རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་འཇུག་མི་འཇུག་ལེན་ཐབས་བྱས་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ཚུ་བསམ་ཞིབ་འབད་ནི།
- ཇ། རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་འཇུག་མི་འཇུག་དམངས་མཉམ་འབྲེལ་ཚུ་གི་འགན་འཁུལ་འབག་དགོ།
- ཉ། རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་འཇུག་མི་ཚུ་གིས་བསམ་སྟོན་དང་སྟོན་བཟང་གི་སྐོར་ལས་ལྷ་ཞིབ་འབད་ནི།
- ཏ། རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་འཇུག་མི་ཚུ་ ཡང་ན་ སྤྱི་ཚོགས་དང་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་མིན་གྱི་བྱ་སྟོན་གྱི་ཉོག་ས་བཤད་སྟན་ལུ་འཇུག་མི་ལུ་ཞིབ་དཔྱད་འབད་དེ་ གོ་ས་འབད་བས་སྤུལ་ནི།
- ཐ། རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་གི་ཀུན་སྟོན་རྣམ་གཞག་གི་ཚུ་དོན་ཚུ་ལུ་བསྐྱར་ཞིབ་དང་འཕྲི་སྟོན་གྱི་གོ་ས་འབད་བས་སྤུལ་ནི།
- ད། ཚོགས་ཚུང་ལུ་གནང་མི་ གནད་དོན་གང་རུང་ཞིག་གི་ བདེ་དོན་གུ་ བསྐྱར་ཞིབ་དང་ འཕྲི་དཔྱད་ ཞིབ་དཔྱད་ཚུ་འབད་ནི།
- ན། འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ རྒྱལ་ཡོངས་དང་ ལུང་སྟོགས་ རྒྱལ་སྤྱིའི་ལས་ཚོགས་གཞན་ཡང་ ཁོ་སྐྱོང་ཡོད་མི་ཚུ་དང་མཉམ་འབྲེལ་འབབ་ནི།

- b) Represent all members of the National Assembly and report their administration problems to the Secretariat;
- c) Will look into the problems and welfare of the Members of the National Assembly;
- d) Consider all issues raised by the non-committee members;
- e) Consider all trainings, seminars, conferences, study tours and other HR related matters of the Members of the National Assembly;
- f) Consider all logistics issues of the Members of the National Assembly;
- g) Be responsible for all public relations of the members of the National Assembly;
- h) Review, inquire and investigate any matter that is brought to the notice of the committee;
- i) Oversee the moral and ethical conduct of members of National Assembly;
- j) Examine complaints/cases of unethical conducts of Members of the National Assembly or connected with the parliamentary misconduct referred to it and make recommendations;
- k) Review and recommend amendments of the provisions of code of conduct of Members of National Assembly;
- l) Interact with relevant national, regional and international organizations and stakeholders;

པ། རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་འཇུག་མིའི་ཐོབ་ཐངས་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ཚུ་
བསམ་ཞིབ་འབད་ནི་དང།

ཕ། རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་འཇུག་མི་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་གཞན་ཡང་
བསམ་ཞིབ་འབད་ནི།

ཁྲིམས་དོན་ཚོགས་ཚུང།

༣༥༧. ཁྲིམས་དོན་ཚོགས་ཚུང་ཅིག་ཡོད་མི་འདི་ནང་ འཇུག་མི་ལྔ་ལས་བཅུ་གཅིག་གི་བར་ན་
ཡོད་པ་ཨིན།

༣༦༠. ཚོགས་ཚུང་འདི་གི་འགན་ཚད་ དེ་ཡང།

༡། ཚོགས་དཔོན་ ཡང་ན་ ཚོགས་ཁང་གི་བཀའ་རྒྱ་ ཡང་ན་ ཚོགས་ཚུང་གི་དང་
འདོད་དང་འཁྲིལ་ཉེ་ དཔུང་ཡིག་གང་རུང་ཅིག་དང་ ལྷན་བསྐྱེམས་གོས་ཚོད་
ཚིངས་ཡིག་ དཔུང་གཞིའི་འགན་འཛིན་ འགན་ཡིག་ཚུ་ གཞན་ཡང་ ཁྲིམས་
དང་སྲིད་བྱུས་ཚུ་གི་གནད་དོན་གྱི་ རྩ་ཁྲིམས་ཚེན་མོའི་དང་འབྲེལ་མཐུན་ཡོད་
མེད་ཀྱི་བསྐྱར་ཞིབ་ཐོག་ ཞིབ་བཤེར་གྱི་སྐབ་ལུ་ཚུ་ཚོགས་ཁང་ནང་ལུ་མི།

༢། ཚོགས་དཔོན་ ཡང་ན་ ཚོགས་ཁང་གི་བཀའ་རྒྱ་ ཡང་ན་ ཚོགས་ཚུང་གི་
སྲོ་འདོད་དང་འཁྲིལ་ཉེ་ བཅའ་ཁྲིམས་གང་རུང་ཅིག་ རྩ་ཁྲིམས་ཚེན་མོ་དང་
འབྲེལ་མཐུན་ཡོད་མེད་བསྐྱར་ཞིབ་ཐོག་ རེས་བར་དུ་འབྲི་སྐྱོན་འབད་དགོཔ་
ཡོད་མི་ཚུ་གི་གོས་འདེབས་དང་ གཞན་ཡང་ ཁྲིམས་དང་སྲིད་བྱུས་ཚུ་གི་
ཞིབ་བཤེར་སྐབ་ལུ་ཚུ་ ཚོགས་ཁང་ནང་ལུ་མི།

༣། ཚོགས་དཔོན་ ཡང་ན་ ཚོགས་ཁང་གིས་བཀའ་རྒྱ་ལྷན་རང་གནད་རུང་ དེ་དང་
འཁྲིལ་ཉེ་ དཔུང་ཡིག་ཟིན་བྲིས་དང་ རོ་སྲོད་ཚུ་ཚོགས་ཁང་ནང་ལུ་མི།

༤། ཚོགས་ཚུང་ལུ་གནང་མི་ གནད་དོན་གང་རུང་ཞིག་གི་ བརྗོད་དོན་གྱི་ བསྐྱར་
ཞིབ་དང་ འབྲི་དཔུང་ ཞིབ་དཔུང་ཚུ་འབད་ནི།

༥། འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ རྒྱལ་ཡོངས་དང་ ལུང་ཕྱོགས་ རྒྱལ་སྤྱིའི་ལས་ཚོགས་
གཞན་ཡང་ ཁེ་སྲོང་ཡོད་མི་ཚུ་དང་མཉམ་འབྲེལ་འབྲེལ་བའི།

- m) Consider all issues related to the entitlements of the Members of the National Assembly; and
- n) Any other matters related to the Members of the National Assembly.

Legislative Committee

359. There shall be a Legislative committee consisting of five to eleven members.

360. The Terms of Reference of the committee shall be:

- a) Review any bills, convention, treaties, protocols or agreements referred to it by the Speaker or the House or on its own volition, for consistency with the Constitution, other laws and policies and submit its finding to the House;
- b) Review any act or laws referred to it by the Speaker or the House or on its own volition, recommend for necessary with the Constitution, other laws and policies and submit its findings to the House;
- c) Draft and introduce any bill into the House as and when directed by the Speaker or the House;
- d) Review, inquire and investigate any matter that is brought to the notice of the Committee;
- e) Interact with relevant national, regional and international organizations and stakeholders;

ཆ། རང་སོའི་མངའ་ཁོངས་ནང་ཚུད་པའི་ གཞུང་དང་ གཞན་ཡང་ འབྲེལ་ཡོད་ ལས་སྡེ་ཚུ་གི་ གྲོས་ཚད་དང་ལེན་གྱི་གནས་ཚད་ཚུ་གི་ བསྐྱར་ཞིབ་དང་སྣན་ ལུ་ཚུ་ཚོགས་ཁང་ནང་སྤུལ་ནི།

ཇ། ཚོགས་ཁང་གི་བཀའ་རྒྱ་དང་འཁྲིལ་ ཚོགས་རྒྱུད་གི་མངའ་ཁོངས་ནང་ཚུད་ པའི་ འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ གནད་དོན་གང་རུང་ཅིག་གི་ ཞིབ་བཞེར་སྣན་ལུ་ དང་ བསམ་འཆར་ གྲོས་འདེབས་ཚུ་སྤུལ་ནི།

མི་སྡེ་དང་ལས་སྡེའི་ཚོགས་རྒྱུད།

༣༤༡. མི་སྡེ་དང་ལས་སྡེའི་ཚོགས་རྒྱུད་ཅིག་ཡོད་མི་འདི་ནང་ འཇུག་མི་ལཱ་ལས་བརྒྱ་གཅིག་ གི་བར་ན་ཡོད་པ་ཡིན།

༣༤༢. ཚོགས་རྒྱུད་འདི་གི་འགན་ཚད་ དེ་ཡང་།

༡། དེ་ཡོད་ཀྱི་ ཀུན་སྲོད་རྣམ་གཞག་དང་འབྲེལ་བའི་ ཁྲིམས་དང་སྲིད་བྱུས་ཚུ་ ལུ་ བསྐྱར་ཞིབ་དང་བསྐྱར་བཅོས་འབད་དགོ་པའི་གྲོས་འདེབས་སྤུལ་ནི་དང་ ཁྲིམས་གསར་བཙུམ་ཚུ་གི་གྲོས་འཆར་སྤུལ་ནི།

༢། རྒྱ་ཡིག་དང་ ལས་སྡེའི་ ཚོས་དང་ རིག་གཞུང་ གོམས་གཞིས་བབ་པོ་ཚུ་ མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་དང་ ཉམས་པ་སོར་ཚུད་ཀྱི་ ཐབས་བྱས་ཚུ་གི་ གྲོས་ འདེབས་སྤུལ་ནི།

༣། དབུལ་ཕོངས་མར་ཕབ་གཏང་ནི་གི་ ལས་རིམ་དང་ལས་འགུལ་གྱི་ཡིག་ཆས་ ཚུ་དང་འཁྲིལ་ འབྲེལ་ཡོད་ལྷན་ཁག་དང་ལས་ཁུངས་ཚུ་གིས་ལག་ལེན་འཐབ་ ཡོད་མེད་ཀྱི་བསྐྱར་ཞིབ་འབད་ནི་དང་ དམིགས་ལུ་ཚུ་འགྲུབ་ནི།

༤། དབུལ་ཕོངས་མར་ཕབ་དང་ གོང་འཕེལ་འདེམ་ཉམ་གྱི་མ་དངུལ་བགོ་བཀའ་གྱི་ ཐབས་གཞི་བསྐྱར་ཞིབ་དང་ ཞིབ་འཇུག་འབད་དེ་ ཚོགས་ཁང་ནང་སྣན་ལུ་འབད་ནི།

༥། ཁེ་གུང་ཡོད་མི་ཚུ་གིས་ དབུལ་ཕོངས་མར་ཕབ་ལུ་ བཙོན་བྲགས་བསྐྱེད་པའི་ རྫོང་ལས་ མི་མང་ལུ་གོ་བཅད་སྤེལ་ནི།

- f) Review and report to the House on the status of implementation of the resolutions related to the areas of concern by the government and other relevant agencies; and
- g) Carry out any other issues related to the area of concern referred to by the House and submit the findings, opinions and recommendations.

Social and Cultural Committee

361. There shall be a Social and Cultural committee consisting of five to eleven members.

362. The Terms of Reference of the committee shall be:

- a) Review and recommend amendments of the existing laws and policies relating to Social and Cultural issues and also propose new legislations;
- b) Recommend appropriate measures for promotion and preservation of language, traditions, religion, arts and crafts, and cultural heritage;
- c) Review whether poverty elevation programmes/ projects carried out by the concerned ministries/organizations achieve their intended objectives;
- d) Review and study budget allocation formula for poverty reduction, balanced development, and report to the House;
- e) Promotion awareness amongst the population on the stakeholders' initiatives towards reducing poverty;

- ཆ། དབུལ་ཕོངས་མར་ཕབ་གྱི་ ཐབས་རིག་དང་ལས་རིམ་ཚུ་ བསྐྱར་བཅོས་འབད་ནི།
- ཇ། ཚོགས་ཚུང་ལུ་གནང་མི་ གནད་དོན་གང་རུང་ཞིག་གི་ བད་དོན་གུ་ བསྐྱར་
ཞིབ་དང་ འཛི་དཔུད་ ཞིབ་དཔུད་ཚུ་འབད་ནི།
- ཉ། འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ རྒྱལ་ཡོངས་དང་ ལུང་ཕྱོགས་ རྒྱལ་སྤྱིའི་ལས་ཚོགས་
གཞན་ཡང་ ཁེ་སྲོལ་ཡོད་མི་ཚུ་དང་མཉམ་འབྲེལ་འབྲེལ་འབྲེལ་ནི།
- ༡། རང་སོའི་མངའ་ཁོངས་ནང་ཚུད་པའི་ གཞུང་དང་ གཞན་ཡང་ འབྲེལ་ཡོད་
ལས་སྡེ་ཚུ་གི་ གྲོས་ཚེད་དང་ལེན་གྱི་གནས་ཚུད་ཚུ་གི་ བསྐྱར་ཞིབ་དང་སྤྲོམ་
ལུ་ཚུ་ཚོགས་ཁང་ནང་སྤུལ་ནི།
- ཐ། ཚོགས་ཁང་གི་བཀའ་རྒྱ་དང་འབྲེལ་ ཚོགས་ཚུང་གི་མངའ་ཁོངས་ནང་ཚུད་
པའི་ འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ གནད་དོན་གང་རུང་ཅིག་གི་ ཞིབ་བཞེར་སྤྲོམ་ལུ་
དང་ བསམ་འཆར་ གྲོས་འདེབས་ཚུ་སྤུལ་ནི།
- ད། ཤེས་རིག་དང་ གསོ་བ་ ཚེད་རིག་ མི་སྡེ་ ལམ་སྲོལ་གོང་འཕེལ་དང་འབྲེལ་
བའི་ སྤྱིར་མི་དམངས་ལུ་གནོད་ཉེན་ཡོད་པའི་གནད་དོན་ཚུ་ དང་ལེན་འབད་
ནིའི་དོན་ལུ་ བསྐྱར་ཞིབ་དང་ གྲོས་འདེབས་བཀོད་ནི།

འགྲོ་བ་མིའི་དབང་ཆའི་ཚོགས་ཚུང་།

- ༣༦༣. འགྲོ་བ་མིའི་དབང་ཆ་ཚོགས་ཚུང་ཅིག་ཡོད་མི་འདི་ནང་ འཇུག་མི་ལུ་ལས་བཅུ་གཅིག་
གི་བར་ན་ཡོད་པ་ཨིན།
- ༣༦༤. ཚོགས་ཚུང་གི་འགན་ཚད་ དེ་ཡང་།
- ༣༦༥. དེ་ཡོད་ཀྱི་ འགྲོ་བ་མིའི་དབང་ཆ་དང་འབྲེལ་བའི་ ཨིམས་དང་སྲིད་བྱུས་ཚུ་
ལུ་ བསྐྱར་ཞིབ་དང་བསྐྱར་བཅོས་འབད་དེ་གོ་བའི་གྲོས་འདེབས་སྤུལ་ནི་དང་
ཨིམས་གསར་བཅུམ་ཚུ་གི་གྲོས་འཆར་སྤུལ་ནི།

- f) Review, inquire and investigate any matters that is brought to the notice of the committee;
- g) Interact with relevant national, regional and international organizations and stakeholders;
- h) Review and report to the house on the status of implementation of the resolution related to their respective area of concern by the government and other relevant agencies;
- i) Carry out any other issues related to their respective area of concern referred to by the House and submit the findings, opinions and recommendations; and
- j) Review poverty reduction strategies, programmes and recommend changes.

Human Rights Committee

363. There shall be a Human Rights committee consisting of five to eleven members.
364. The Terms of Reference of the committee shall be:
- a) Review and recommend amendments of the existing laws and policies relating to Human Rights and also propose new legislations;

ཁ། གཞུང་ ཡངན་ ཚོགས་རྒྱུད་གི་འཇུག་མི་གང་རུང་ཅིག་གིས་ ཁོ་རང་གི་སྒོ་འདོད་
ལྟར་དང་ ཡངན་ ཉམས་རྒྱུད་པ་ཅིག་གི་ཚབ་ལུ་ སུལ་མི་གོས་འཆར་ཚུ་ ཚོགས་
རྒྱུད་གིས་འགན་ཚད་ ཡངན་ ལྷོགས་གྲུབ་དང་འབྲིལ་ཉེ་ངོས་ལེན་འབད་ནི།

ག། ཚོགས་རྒྱུད་གིས་ ཚོགས་འདུག་གི་བཀའ་རྒྱ་དང་འབྲིལ་ བཅོམ་ཁང་ཚུ་ནང་བལྟ་
ཞིབ་འབད་ནི་དང་ འགོ་བ་མི་འདི་དབང་ཆ་ལས་འགལ་བ་འཇུག་ཚུ་འཐོན་ཚུ་
ཞིབ་དཔྱད་འབད་དེ་ ཉམས་རྒྱུད་པ་ཚུ་ལས་ གནས་ཚུལ་བསྟུ་ལེན་འབད་ནི།

དཔལ་འབྱོར་གོང་འཕེལ་དང་སྐྱེ་སྲེ་ཚོགས་རྒྱུད།

༣༦༥. དཔལ་འབྱོར་གོང་འཕེལ་དང་སྐྱེ་སྲེ་ཚོགས་རྒྱུད་ཅིག་ཡོད་མི་འདི་ནང་ འཇུག་མི་ལྟ་
ལས་བརྩུ་ག་ཅིག་གི་བར་ན་ཡོད་པ་ཨིན།

༣༦༦. ཚོགས་རྒྱུད་གི་འགན་ཚད་ དེ་ཡང་།

༡། དཔོན་གྱི་ དཔལ་འབྱོར་གོང་འཕེལ་དང་སྐྱེ་སྲེ་ཚུ་དང་འབྲེལ་བའི་ ལྷོ་མས་
དང་སྤྱི་དབུས་ཚུ་ལུ་ བསྐྱར་ཞིབ་དང་ འཕྲི་སྡོམ་འབད་དགོ་པའི་གོ་ས་འདེབས་
སུལ་ནི་དང་ ལྷོ་མས་གསར་བཙུག་ཚུ་གི་གོ་ས་འཆར་སུལ་ནི།

ཁ། གཞུང་གི་ལཱ་གཞུག་དང་ལས་མི་འདི་སྤྱི་དབུས་དང་ཐབས་བྱས་ དེ་ལས་ རྒྱུ་
ཁབ་ནང་ལུ་ལཱ་གཞུག་གི་དཀའ་ངལ་ལུ་ ཕན་གནོད་ཡོད་པའི་གནད་དོན་ཚུ་
གསལ་བཟོ་དེ་འབད་ནི་འདི་ནང་ གོ་གས་རམ་བྱིན་ཚུ་གསལ་པའི་ཞིབ་འཚོལ་གྱི་
ལས་སྐྱེའི་གོ་ས་འཆར་བཀོད་ནི།

ག། ལྷན་ཁག་དང་ སྐྱེ་སྲེའི་བར་ན་ སྤྱི་དབུས་འབྲེལ་མཐུན་ལུ་ ཡར་འཕར་དང་
ག་ཅིག་མཚུངས་བཟོ་ནི་ གཞུང་གི་སྤྱི་དབུས་དང་ ཐབས་བྱས་ཚུ་འབྲེལ་སྤོངས་
དང་ སྤྱི་དབུས་བཟོ་ནི།

ང། ལུང་ཕྱོགས་འབྲེལ་ཉམས་གོང་འཕེལ་གྱི་དོན་ལུ་ སྐྱེ་སྲེ་ནང་འཁོད་ དཔལ་
འབྱོར་ལས་སྐྱེ་ཡར་སེང་གི་གཞི་རྒྱུ་ཐོག་ དཔལ་ཕོངས་མར་ཕབ་གྱི་ཕན་
གོ་གསལ་ལུ་ ལས་འཛིན་གྱི་མི་སྲེའི་འགན་ཁུར་ཚུ་གི་ རིག་གསར་དང་ འབྲེལ་
སྤོངས་གྱི་སྐུལ་བྱུང་བརྟེན་སྲོད་འབད་ནི།

- b) The Committee may consider any questions falling within its TORs and its competence, whether they are submitted by the Government or proposed by one of its members, either of their own volition or on behalf of an aggrieved party; and
- c) The Committee shall as and when directed by the House visit the prison cells/detention/lock up to check any incidences of Human Rights violations and gather information from the victims.

Economic Development and Private Sector Committee

365. There shall be a Private Sector Development committee consisting of five to eleven members.

366. The Terms of Reference of the committee shall be:

- a) Review and recommend amendments of the existing laws and policies relating to Private Sector Development and also propose new legislations;
- b) Suggest research activities that will assist the government in formulating labour and employment policies and strategies and profiling emerging issues having impact on the unemployment problems in the country;
- c) Enhance and harmonize policy co-ordination between the ministries and the private sector, streamline and revitalize the policy and strategy of the Government;
- d) Advocate innovation and streaming of Corporate Social Responsibility (CSR) within the Private sector and help poverty reduction through increased economic activity base for balanced regional Growth and Development;

- ཅ) འབྲེལ་ཚོགས་དང་རྒྱུ་འཛིན་པ་ཚུ་ བཀག་འཛིན་འབད་ནི་ལུ་ རྒྱ་སློབ་ས་ཙན་གྱི་
 ཚོང་པ་དང་ཚོང་སྡེ་རྒྱུ་ལུ་གིས་འགྲུན་བསྐྱར་འབད་མི་ལས་བཀག་འཛིན་འབད་ནི་གི་
 ཁྲིམས་ (Anti-Trust Laws) བརྩམ་སྒྲིག་འབད་ནི་ལུ་ཕན་གོགས་འབད་ནི།
- ཆ) ཚོགས་རྒྱུ་ལུ་གནང་མི་ གནད་དོན་གང་རུང་ཞིག་གི་ བད་དོན་གུ་ བསྐྱར་
 ཞིབ་དང་ འབྲི་དཔྱད་ ཞིབ་དཔྱད་ཚུ་འབད་ནི།
- ཇ) འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཡོངས་དང་ལུང་ཕྱོགས་ རྒྱལ་སྤྱིའི་ལས་ཚོགས་
 གཞན་ཡང་ ཁེ་སྲིད་ཡོད་མི་ཚུ་དང་མཉམ་འབྲེལ་འབྲེལ་འབྲེལ་ཞི།
- ཉ) རང་སོའི་མངའ་ཁོངས་ནང་ཚུད་པའི་ གཞུང་དང་ གཞན་ཡང་ འབྲེལ་ཡོད་
 ལས་སྡེ་ཚུ་གི་ གྲོས་ཚོད་དང་ལེན་གྱི་གནས་ཚད་ཚུ་གི་ བསྐྱར་ཞིབ་དང་སྟན་
 ལུ་ཚུ་ཚོགས་ཁང་ནང་སྤུལ་ནི།
- ད) ཚོགས་ཁང་གི་བཀག་རྒྱ་དང་འབྲེལ་ ཚོགས་རྒྱུ་ལུ་མངའ་ཁོངས་ནང་ཚུད་
 པའི་ འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ གནད་དོན་གང་རུང་ཅིག་གི་ ཞིབ་བཞེར་སྟན་ལུ་
 དང་ བསམ་འཆར་ གྲོས་འདེབས་ཚུ་སྤུལ་ནི།

མཐའ་འཁོར་དང་ཁྲོམ་སྤྱོད་འཕེལ་ཚོགས་རྒྱུ་

- ༣༤༧. མཐའ་འཁོར་དང་ ཁྲོམ་སྤྱོད་འཕེལ་ཚོགས་རྒྱུ་ཅིག་ཡོད་མི་འདི་ནང་ འཇུག་མི་ལུ་
 ལས་བརྩུ་གཅིག་གི་བར་ན་ཡོད་པ་ཨིན།
- ༣༤༨. ཚོགས་རྒྱུ་ལུ་འགན་ཚད་ དེ་ཡང་།
  - ༡) མཐའ་འཁོར་ ས་ཆ་དང་ ཁྲོམ་ཚོགས་གོང་འཕེལ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ ད་
 ཡོད་ཀྱི་ཁྲིམས་དང་སྲིད་བྱུས་ཚུ་ བསྐྱར་ཞིབ་དང་ འབྲི་སློབ་གྱི་ གྲོས་འདེབས་
 ཚུ་བཀོད་ནི།
  - ༢) མཐའ་འཁོར་དང་ ས་ཆ་ ཁྲོམ་ཚོགས་གོང་འཕེལ་དང་འབྲེལ་བའི་ སྤྱིར་མི་
 དམངས་ལུ་གཞན་ཉེན་ཡོད་པའི་གནད་དོན་ཚུ་ དང་ལེན་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་
 བསྐྱར་ཞིབ་དང་ གྲོས་འདེབས་བཀོད་ནི།

- e) Help to formulate Anti-Trust Laws to check monopolies and cartels;
- f) Review, inquire and investigate any matters that is brought to the notice of the committee;
- g) Interact with relevant national, regional and international organizations and stakeholders;
- h) Review and report to the house on the status of implementation of the resolution related to their respective area of concern by the government and other relevant agencies; and
- i) Carry out any other issues related to their respective area of concern referred to by the House and submit the findings, opinions and recommendations.

Environment and Urban Development Committee

367. There shall be an Environment and Urban Development committee consisting of five to eleven members.
368. The Terms of Reference of the committee shall be:
- a) Review and recommend amendments of the existing laws and policies relating to Environment, Land and Urban Development;
  - b) Review and recommend possible course of actions on matters affecting the general public related to Environment, Land and Urban Development;

- ག། ཚཱིགས་རྒྱུ་ལུ་གནང་མི་ གནད་དོན་གང་རླུང་ཞིག་གི་ བརྟེན་གྱི་ བསྐྱར་
ཞིབ་དང་ འདྲི་དཔྱད་ ཞིབ་དཔྱད་ཚུ་འབད་ནི།
- ང། འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ རྒྱལ་ཡོངས་དང་ ལུང་ཕྱོགས་ རྒྱལ་སྤྱིའི་ལས་ཚོགས་
གཞན་ཡང་ ཁེ་སྲོལ་ཡོད་མི་ཚུ་དང་མཉམ་འབྲེལ་འབབ་ནི།
- ཅ། རང་སོའི་མངའ་ཁོངས་ནང་ཚུད་པའི་ གཞུང་དང་ གཞན་ཡང་ འབྲེལ་ཡོད་
ལས་སྡེ་ཚུ་གི་ གྲོས་ཚེད་དང་ལེན་གྱི་གནས་ཚུད་ཚུ་གི་ བསྐྱར་ཞིབ་དང་སྤྲོད་
ལུ་ཚུ་ཚོགས་ཁང་ནང་སྤུལ་ནི།
- ཆ། ཚོགས་ཁང་གི་བཀའ་རྒྱ་དང་འཁྲིལ་ ཚོགས་རྒྱུང་གི་མངའ་ཁོངས་ནང་ཚུད་
པའི་ འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ གནད་དོན་གང་རླུང་ཅིག་གི་ ཞིབ་བཞེར་སྤྲོད་ལུ་
དང་ བསམ་འཆར་ གྲོས་འདེབས་ཚུ་སྤུལ་ནི།
- ཇ། ཚོགས་རྒྱུང་གིས་ སོ་ནམ་དང་ རང་བཞིན་རྒྱུན་ལྷན་ཚུ་དང་འབྲེལ་བའི་ གནད་
དོན་ཚུ་གི་འགན་འཁྲིལ་འབབ་ཚོགས།

ཨམ་སྤུ་ ཨ་ལོ་དང་ བློ་བཞིན་ཚོགས་རྒྱུང་།

༣༦༥. ཨམ་སྤུ་ཨ་ལོ་དང་ བློ་བཞིན་ཚོགས་རྒྱུང་ཚོགས་རྒྱུང་ཅིག་ཡོད་མི་འདི་ནང་ འབྲེལ་མི་
ལྟ་ལས་བརྩམ་གཅིག་གི་བར་ན་ཡོད་པ་ཨིན།

༣༧༠. ཚོགས་རྒྱུང་གི་འགན་ཚུད་ དེ་ཡང་།

༡། དཔྱད་ཀྱི་ ཨམ་སྤུ་ཨ་ལོ་དང་ བློ་བཞིན་དང་འབྲེལ་བའི་ ཁྲིམས་དང་སྤྱིད་
བྱུས་ཚུ་ལུ་ བསྐྱར་ཞིབ་དང་བསྐྱར་བཅོས་འབབ་དགོ་པའི་གྲོས་འདེབས་སྤུལ་
ནི་དང་ ཁྲིམས་གསར་བརྩམ་ཚུ་གི་གྲོས་འཆར་སྤུལ་ནི།

༢། ཚོགས་རྒྱུང་ལུ་ སྤྲོད་སྤྲོད་འབད་བའི་གནད་དོན་ཚུ་ལུ་ བསྐྱར་ཞིབ་དང་ འདྲི་
ཅད་ ཞིབ་དཔྱད་འབད་ནི།

༣། ཨམ་སྤུ་དང་ཨ་ལོའི་ཐོབ་དབང་ཚུ་ཡར་ཤུག་བཟོ་ནི་ནང་ རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་ནི།

- c) Review, inquire and investigate any matters that is brought to the notice of the committee;
- d) Interact with relevant national, regional and international organizations and stakeholders;
- e) Review and report to the house on the status of implementation of the resolution related to their respective area of concern by the government and other relevant agencies;
- f) Carry out any other issues related to their respective area of concern referred to by the House and submit the findings, opinions and recommendations; and
- g) The committee may assume the responsibility of the issues pertaining to the matters related to agriculture and natural disaster.

Women, Children and Youth Committee

369. There shall be a Women and Children committee consisting of five to eleven members.

370. The Terms of Reference of the committee shall be:

- a) Review and recommend amendments of the existing laws and policies relating to Women, Children and Youth and also propose new legislations;
- b) Review, inquire and investigate any matter that is brought to the notice of the committee;
- c) Support promotion of the rights of women and children.

- ང་། འབྲེལ་ཡོད་ རྒྱལ་ཡོངས་དང་ ལུང་ཕྱོགས་ རྒྱལ་སྤྱིའི་ལས་ཚོགས་ ལེ་གྲོང་ ཡོད་མི་ཚུ་དང་ བར་འབྲེལ་འཐབ་ནི།
- ཅ། རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་གིས་ ཨམ་སྤུ་ ཨ་ལོ་དང་ ལྷ་གཞོན་དང་འབྲེལ་བའི་ གྲོས་ཚད་ཚུ་ གཞུང་དང་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་ཚུ་གིས་ བསྐྱར་སྤྱོད་འབད་ ཡོད་མེད་ བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དེ་ ཚོགས་ཁང་ནང་སྡེ་ལུ་སྤུལ་ནི།
- ཆ། ཚོགས་ཁང་གིས་ འབྲེལ་གཏུགས་འབད་བའི་ ཨམ་སྤུ་ ཨ་ལོ་དང་ ལྷ་ གཞོན་དང་འབྲེལ་བའི་ གནད་དོན་གྱི་རིགས་ཚུ་ བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དེ་ ཤེས་ རྟོགས་དང་ བསམ་འཆར་ གྲོས་འདེབས་ཚུ་སྤུལ་ནི།
- ཇ། རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་གིས་ ཆ་འཛོག་གནང་མི་བཅའ་ཁྲིམས་ཚུ་ནང་ སོ་ མའི་དབྱེ་བ་མེད་པ་ལེས་གཏན་བཟོ་ནི།

ཕྱི་འབྲེལ་ལས་དོན་ཚོགས་ཚུ་དང་།

- ༣༥༡. ཕྱི་འབྲེལ་ལས་དོན་ཚོགས་ཚུང་ཅིག་ཡོད་མི་འདི་ནང་ འཇུག་མི་ལུ་ལས་བཅུ་གཅིག་ གི་བར་ན་ཡོད་པ་ཨིན།
- ༣༥༢. ཚོགས་ཚུང་གི་འགན་ཚད་ དེ་ཡང་།
  - ༡། དེ་ཡོད་ཀྱི་ ཕྱི་འབྲེལ་ལས་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་ ཁྲིམས་དང་སྤྱི་དབུས་ཚུ་ ལུ་ བསྐྱར་ཞིབ་དང་ བསྐྱར་བཅོས་འབད་དགོ་པའི་གྲོས་འདེབས་སྤུལ་ནི་དང་ ཁྲིམས་གསར་བཙུམ་ཚུ་གི་གྲོས་འཆར་སྤུལ་ནི།
  - ༢། འབྲུག་གི་ཕྱི་འབྲེལ་སྤྱི་དབུས་དེ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་དམིགས་ལུལ་དང་མཐུན་མ་ གྲེ་ ལེས་བཏུན་བཟོ་ནི་དོན་ལུ་ འབྲུག་གིས་ཟུང་ཕྱོགས་རྒྱལ་ཁབ་དང་ འཛམ་གླིང་སྤྱི་ཚོགས་ རྒྱལ་སྤྱིའི་ལས་ཚོགས་དང་ གཞུང་ཚབ་ལས་ཁང་ཚུ་ གཞི་བཙུགས་འབད་ནི་དང་བཅས་ མཉམ་འབྲེལ་འཐབ་ད་ དེ་ཚུ་འི་བྱ་སྤོལ་ བསྐྱར་ཞིབ་འབད་ནི།
  - ༣། ཕྱི་རྒྱལ་ཁབ་དང་མཉམ་ སྤྱི་དང་དཔལ་འབྱོར་ ཚོང་འབྲེལ་གྱི་མཐུན་ འབྲེལ་བཟོ་ནིའི་ ཐབས་ལམ་གྱི་གྲོས་འདེབས་སྤུལ་ནི།

- d) Interact with relevant National, Regional and International Organizations and Stakeholders;
- e) Review and report to the House on the status of implementation of the resolutions of the National Assembly related to Women, Children and Youth by the Government and other relevant Agencies;
- f) Carry out any other issues related to Women, Children and Youth referred to by the House and submit its findings, opinions and recommendations; and
- g) Ensure that legislations passed by the National Assembly are gender neutral.

Foreign Relations committee

371. There shall be a Foreign Relations committee consisting of five to eleven members.

372. The Terms of Reference of the committee shall be:

- a) Review and recommend amendments of the existing laws and policies relating to Foreign Relations and also propose new legislations;
- b) Review Bhutan's engagement with bilateral countries, UN and international organizations including establishment of Embassies to ensure that Bhutan's foreign policies are consistent with its national objectives;
- c) Recommend measures to foster political, economic and trade ties with foreign nations;

ང་། ཕྱི་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ འབྲུག་གི་ཁེ་ཕན་ཚུ་ ཉེན་སྲུང་འབད་ནི་འཐབས་ལམ་གྱི་
གྲོས་འདེབས་སྤུལ་ནི།

ཅ། འབྲུག་གཞུང་གིས་ གངས་སུ་གཏོགས་ནི་ཡིན་མི་གི་ ཚིངས་ཡིག་དང་མཐུན་
གྲོས་ཚུ་ལུ་བསྐྱར་ཞིབ་དང་གྲོས་འདེབས་སྤུལ་ནི།

གཞུང་སྐྱོང་ཡེགས་ལྷན་ཚོགས་ཚུང་།

༣༧༣. གཞུང་སྐྱོང་ཡེགས་ལྷན་ཚོགས་ཚུང་ཅིག་ཡོད་མི་འདྲི་ནང་ འབྲུས་མི་ལཱ་ལས་བཟུ་
གཅིག་གི་བར་ན་ཡོད་པ་ཡིན།

༣༧༤. ཚོགས་ཚུང་གི་འགན་ཚད་ དེ་ཡང་།

ཀ། དེ་ཡོད་ཀྱི་ ལམ་སྲོལ་དང་ དབུལ་སོངས་མར་སབ་ དེ་ལས་ མཉམ་ལས་
ཚོགས་སྡེ་དང་ བརྟེན་དང་རྒྱ་འབྲེལ་ཚུ་ཚུད་པའི་ གཞུང་སྐྱོང་ཡེགས་ལྷན་
དང་འབྲེལ་བའི་ ཁྲིམས་དང་སྲིད་བྱུས་ཚུ་ལུ་ བསྐྱར་ཞིབ་དང་ འཕྲི་སྡོམ་
འབད་དགོ་པའི་གྲོས་འདེབས་སྤུལ་ནི་དང་ ཁྲིམས་གསར་བཙུམ་ཚུ་གི་གྲོས་
འཆར་སྤུལ་ནི།

ཁ། གཞུང་གི་སྐྱོན་ཁག་དང་ མི་མང་ལས་འཛོན་ཚུ་ཚུད་པའི་ལས་སྡེ་ཚུ་གིས་ མི་
མང་ལུ་སྲིད་དེ་ཡོད་པའི་ཞབས་ཏྲིག་གི་གནས་ཚད་ཚུ་ བསྐྱར་ཞིབ་དང་ཞིབ་
འཇུག་འབད་ནི།

ག། ལོ་བསྟར་ངན་སྣང་བཀག་སྡོམ་སྣང་ཚོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ལུ་ཚུ་ བསྐྱར་ཞིབ་དང་ཞིབ་
འཇུག་འབད་དེ་ ཚོགས་ཁང་ནང་སྐྱོན་ལུ་སྤུལ་ནི།

ང། ཚོགས་ཚུང་ལུ་གནང་མི་ གནད་དོན་གང་རུང་ཞིག་གི་ བརྟེན་གྱི་ བསྐྱར་
ཞིབ་དང་ འདྲི་དཔྱད་ ཞིབ་དཔྱད་ཚུ་འབད་ནི།

ཅ། འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ རྒྱལ་ཡོངས་དང་ ལུང་ཕྱོགས་ རྒྱལ་སྤྱིའི་ལས་ཚོགས་
གཞན་ཡང་ ཁེ་སྐྱོང་ཡོད་མི་ཚུ་དང་མཉམ་འབྲེལ་འབབ་ནི།

- d) Recommend measures for protection of Bhutanese interests abroad; and
- e) Review and recommend Treaties and Conventions to be entered into by the government.

Good Governance Committee

373. There shall be a Good Governance Committee consisting of five to eleven Members.

374. The Terms of Reference of the committee shall be:

- a) Review and recommend amendments of the existing laws and policies relating to culture, poverty reduction, good governance including corporation governance, ICT and media, and also propose new legislations;
- b) Review and study the status of the quality of public service delivery by the government ministries and agencies including the public corporations;
- c) Review, inquire and investigate any matter that is brought to the notice of the committee;
- d) Interact with relevant national, regional and international organizations and stakeholders;
- e) Review and report to the House on the status of implementation of the resolutions related to their respective area of concern by the government and other relevant agencies;

ཆ། རང་སོའི་མངའ་ཁོངས་ནང་ཚུད་པའི་ གཞུང་དང་ གཞན་ཡང་ འབྲེལ་ཡོད་ ལས་སྡེ་ཚུ་གི་ གྲོས་ཚད་དང་ལེན་གྱི་གནས་ཚད་ཚུ་གི་ བསྐྱར་ཞིབ་དང་སྣན་ ལུ་ཚུ་ཚོགས་ཁང་ནང་སྤུལ་ནི།

ཇ། ཚོགས་ཁང་གི་བཀའ་བྱ་དང་འཁྲིལ་ ཚོགས་ཚུང་གི་མངའ་ཁོངས་ནང་ཚུད་པའི་ འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ གནད་དོན་གང་རུང་ཅིག་གི་ ཞིབ་བཤེར་སྣན་ལུ་དང་ བསམ་འཆར་ གྲོས་འདེབས་ཚུ་སྤུལ་ནི།

དམངས་ཚུམ་ཚོགས་ཚུང་། ༣༢

༣༢༥. དམངས་ཚུམ་ཚོགས་ཚུང་ཅིག་ཡོད་མི་འདི་ནང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་ལས་འཐུས་ མི་གསུམ་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་ལས་འཐུས་མི་གཉིས་ཡོད་པ་ཡིན།

༣༢༦. དམངས་ཚུམ་ཚོགས་ཚུང་འདི་ ཕ་ཁྲིམས་ཚན་གྱི་འགན་གནས་ཡོད་པའི་ མཉམ་ འབྲེལ་གྱི་ཚོགས་ཚུང་ཅིག་ཡིན།

༣༢༧. ཚོགས་ཚུང་གི་འགན་ཚད་ དེ་ཡང་།

༡། གཤམ་གསལ་བཀོད་པའི་ མི་དམངས་ཀྱི་ཐོན་སྐྱེད་ཚུ་ ལག་ལེན་འཐབ་ནི་ ནང་ དང་བདེན་དང་དཔལ་འབྱོར་ འཛོལ་ཐངས་ཚན་ དུངས་གསལ་ཚན་ དོན་སློན་ཚན་གྱི་སྐོ་ལས་ སྤྱོད་དེ་ཡོད་མེད་ཀྱི་བརྟག་ཞིབ་འབད་ནི།

༢། གཞུང་གི་དོན་ལུ་ཟད་འགོ་བཏང་མི་ཚུ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་གིས་ ཆ་ འཛོག་གྲུབ་པའི་ཚུམ་ཁང་འཁྲིལ་ སྤྱོད་དེ་ཡོད་མེད་དབྱེ་ཞིབ་འབད་ནི།

༣། ལོ་བསྟར་ཚུམ་ཞིབ་སྣན་ལུ་དང་ ལས་འབྲེལ་ཚུམ་ཞིབ་སྣན་ལུ་ཚུམ་ པའི་ རྒྱལ་གཞུང་ཚུམ་ཞིབ་དབང་འཛོལ་གྱི་ ཚུམ་ཞིབ་ཡོངས་ཁྲབ་ཀྱི་ སྣན་ལུ་ཚུ་ ཞིབ་འཇུག་འབད་དེ་ སྣན་ལུ་སྤུལ་དགོ།

༤། རྒྱལ་གཞུང་ཚུམ་ཞིབ་དབང་འཛོལ་གྱི་ལས་སྤྱོད་གྲུ་ རང་དབང་ཚན་གྱི་ ཚུམ་ཞིབ་ཀྱི་སྣན་ལུ།

༣༢ ཕ་ཁྲིམས་ཚན་མའི་ཕ་ཚན་ ༢༥།༤ པ་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ཡིན།

- f) Carry out any other issues related to their respective area of concern referred to by the House and submit the findings, opinions and recommendations; and
- g) Study and report on the annual anti-corruption report to the House.

Public Accounts Committee³²

375. There shall be a Public Accounts Committee consisting of three members from National Assembly and two members from National Council.

376. The Public Accounts Committee is a joint committee mandated by Constitution.

377. The Terms of Reference of the committee shall be:

- a) To assess the integrity, economy, efficiency, transparency and effectiveness in the rules of public resources by examining;
  - i) The accounts showing the appropriation of the sums granted by the National Assembly for the expenditure of the government;
  - ii) The various reports of the Auditor General including the Annual Audit Reports and the reports of the performance report;
  - iii) The report of the Independent Audit on operations of the Royal Audit Authority;

---

32 Article 25(6) of the Constitution.

- ༤༽ གཞུང་གི་ ལོ་བསྐྱར་དངུལ་འབྲེལ་ཕྱིས་ལ།
- ༥༽ མི་དམངས་ཀྱི་མ་དངུལ་སྲོད་དེ་ཡོད་མི་ མི་མང་མཉམ་འབྲེལ་ལས་སྡེ་
དང་ མི་དམངས་ལས་འཛིན་ ལས་སྡེ་ཚུ་གི་ལོ་བསྐྱར་དངུལ་འབྲེལ་
ཕྱིས་བརྗོད།
- ༦༽ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་གིས་ ཚོགས་རྒྱུ་ལུ་ བགོ་བཟམ་གནང་མི་འདི་
ཕྱིས་ལ་ཚུ།

ལ༽ ཕྱིས་ལ་དང་ཕྱིས་བརྗོད་ ལྷན་ལུ་ཚུ་ནང་གི་གནད་དོན་གང་ཞིག་གི་སྐོར་ལས་
ཡང་ན་ འབྲེལ་ཡོད་གནད་དོན་གང་ཞིག་གི་སྐོར་ལས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་
འདུ་འོན་ཏེ་ ལྷན་ལུ་སྐུལ་དགོས་འཆར་བའམ་ ཚོགས་འདུ་འཁྲུག་རྟོགས་
དང་ཐུགས་ཅན་ལུ་སྐུལ་སྐྱོན་ལུ་དགོས་པར་འཆར་ཚེ་ ལྷན་ལུ་སྐུལ་ནི།

ག༽ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་གིས་ ཚོགས་རྒྱུ་ལུ་གནང་བའི་ དམངས་ཕྱིས་དང་
འབྲེལ་བའི་ འདྲི་དོན་ཚུ་ལུ་ འདྲི་ཅུད་འབད་ཞིན་མ་ལས་ གནད་དོན་དེ་སྐོར་
ལྷན་ལུ་སྐུལ་ནི་དང་ གཞུང་ལུ་གྲོང་རྒྱུད་ཐོག་ཡོད་པའི་རིགས་དང་ དོན་མེད་
ཟད་འགྲོ་ཚུལ་མཐུན་མེད་པའི་དངུལ་ཕྱིས་ཚུ་ལུ་ བརྟག་ཞིབ་འབད་ཞིན་མ་
ལས་ ཚོགས་འདུ་འོན་ཏེ་སྐུལ་ལུ་སྐུལ་ནི།

ང༽ ཕྱིས་ལའི་ནང་བཀོད་ཡོད་པའི་འཆར་དངུལ་ཚུ་ ཚུལ་མཐུན་ཐོག་ཆ་འཛོག་གྲུབ་
ཡོད་མེད་དང་ ཕྱིས་ལའི་ནང་བཀོད་ཡོད་པའི་གནད་དོན་ཚུ་ ཆེད་དུ་བཀོད་པའི་
ལས་རིམ་དང་གནད་དོན་ཚུ་གི་དོན་ལུ་ བཏང་ཡོད་མེད་ཅེས་གཏན་བཟོ་ནི།

ཅ༽ ཕྱིས་ཀྱི་དབྱེ་ཁག་སོ་སོའི་ནང་ཚུད་པའི་འཆར་དངུལ་ཚུ་ ཕྱིས་ཀྱི་དབྱེ་ཁག་
གཞན་ནང་ སློ་སོར་གྱི་ཟད་འགྲོ་འདི་ དབང་འཛིན་ཅན་གྱི་ བཀོད་ཡོད་པའི་
བཅའ་ཡིག་ཚུ་དང་འབྲེལ་ཏེ་ བཏང་ཡོད་མེད་ཅེས་གཏན་བཟོ་ནི།

ཆ༽ ཕྱིས་ལོ་ཅིག་གི་ནང་ ཞབས་རྟོག་གང་ཞིག་གི་དོན་ལུ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་
ལས་ ཆ་འཛོག་གྲུབ་ཡོད་པའི་ མ་དངུལ་ལས་སྐྱུག་སྡེ་ ཟད་འགྲོ་བཏང་ཡོད་པ་
ཚོགས་རྒྱུ་ལུ་འཛིན་བྱུང་ན་ དེའི་བརྟག་ཞིབ་དང་ གྲོས་འདེབས་ཚུ་སྐུལ་ནི།

ཇ༽ ཚོགས་རྒྱུ་ལུ་ དགོས་མཐོང་བྱུང་ཡོད་པའི་ གནད་དོན་གང་ཞིག་ལུ་ བསྐྱར་
ཞིབ་དང་འདྲི་དབྱུང་ ཞིབ་དབྱུང་ཚུ་འབད་ནི།

- iv) The annual financial accounts of the government;
  - v) The accounts and financial statements of the public corporations, public companies and agencies in which the public funds have been invested; and
  - vi) Such accounts as may be referred to committee by the National Assembly.
- b) To report to the National Assembly with any comment it thinks fit, on any items or matter in those accounts, statements and reports, or any circumstances connected with them, that needs to be brought to the attention of the National Assembly;
  - c) To inquire into, and report on any question connected with the public accounts which is referred to the Committee by the National Assembly, including cases involving losses, nugatory expenditure and financial irregularities;
  - d) To ensure that the moneys shown in the accounts as having been disbursed were legally available for, and application to the service or purpose to which they have been applied or changed;
  - e) To ensure that every re-appropriation has been made in accordance with the rules framed by a competent authority;
  - f) To examine and make such recommendations as the Committee may deem fit if any money has been spent on any service during the financial year in excess of the amount granted by the National Assembly for that purpose;
  - g) Review, inquire and investigate any matter that is brought to the notice of the committee;

- ༡ ། འབྲེལ་ཡོད་རྒྱལ་ཡོངས་དང་མངའ་སྡེ་ རྒྱལ་སྤྱིའི་ལས་ཚོགས་དང་ཁེ་སྲིད་ཡོད་
 མི་ཚུ་དང་ འབྲེལ་མཐུན་འབད་ནི།
- ༢ ། གཞུང་དང་ གཞན་ཡང་འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་ཁག་གི་ རང་སོའི་གཞི་དོན་
 གྱི་གལ་གནད་དང་འབྲེལ་བའི་ གྲོས་ཚད་ལག་ལེན་གྱི་གནས་སྤངས་ཚུ་གྱ་
 བསྐྱར་ཞིབ་དང་ ལྷན་ལུ་འབད་ནི།
- ༣ ། ཚོགས་ཁང་ལས་འགན་སྲོད་འབད་བའི་ རང་སོའི་གཞི་དོན་གྱི་གལ་གནད་དང་
 འབྲེལ་བའི་གཞན་གནད་དོན་ཚུ་གི་ གྲུབ་འབྲས་དང་ བསམ་འཆར་ གྲོས་
 འདེབས་ཚུ་སྤུལ་ནི།
- ༤ ། རྒྱལ་གཞུང་ཕྱི་ཕྱོད་ཞིབ་དབང་འཛིན་ལུ་ ཕྱི་ཕྱོད་ཞིབ་རྒྱུ་མི་ རང་དབང་ཅན་གྱི་
 ཕྱི་ཕྱོད་པ་ ངོ་སློབ་དང་ གཏན་འབེབས་བཟོ་ནི།
- ༥ ། རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་གིས་ ཚོགས་ཚུང་ལུ་གནད་བའི་ དེ་བཞིན་འགན་ཁུར་
 གཞན་གྱི་རིགས་ འགན་ཁག་འབག་ནི།

དམིགས་བསལ་ཚོགས་ཚུང་།

༣༧༥. རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་གིས་ ཚོགས་ཚུང་གི་མི་གངས་ འགན་ཁུར་ ལས་བྱེད་པ་
 གི་གནས་སྤངས་དང་ དབང་ཚད་ཚུ་གི་སློབ་ལས་ གསལ་བཀོད་འབད་བའི་གཏན་
 འཇགས་བཀའ་རྒྱུ་ ཡང་ན་ གྲོས་ཚད་ཅིག་བཏོན་ཐོག་ ཡང་ན་ དམིགས་བསལ་གྱི་
 ཚོགས་ཚུང་ཚུ་བསྐོ་བཞག་ ཡང་ན་ གང་མ་ཁ་བརྒྱབ་ཚོགས།
༣༧༧. དེ་ལུགས་གྱི་ཚོགས་ཚུང་འདི་ ཚོགས་འདུ་གོལ་བ་ ཡང་ན་ ཚོགས་ཁང་ཚུ་གོལ་
 ཡང་ན་ ཚོགས་ཁང་ནང་ལྷན་ལུ་འབད་ཚར་བའི་རྗེས་སུ་ ཆ་མེད་འགྲོམ་ཨིན།

- h) Interact with relevant national, regional and international organization and stakeholders;
- i) Review and report to the House on the status of implementation of the resolutions related to their respective area of concern by the government and other relevant agencies;
- j) Carry out any other issues related to their respective area of concern referred to by the House and submit the findings, opinions and recommendations;
- k) To determine and recommend an independent audit for audit of the Royal Audit Authority; and
- l) To undertake such other duties as assigned to it by the National Assembly.

SPECIAL COMMITTEE

378. The National Assembly may appoint or select ad hoc or special committee at any time by issuing a Standing order or by passing a resolution specifying the committee's composition , responsibilities, terms of reference and powers.
379. Such committee shall cease to exist at the end of the session or at the dissolution of the House or after the presentation of its report to the House.

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་ཚུང་། ༢༢

མོས་མཐུན།

- ༣༡༠. སྤྱི་ཚོགས་དེ་ མོས་མཐུན་གྱི་གཞི་རྒྱུ་ཐོག་ལས་ ཁྲིམས་བཟོའི་བྱ་སྤོ་འབབ་ནི་གི་
ལས་སྟོན་ལུ་གཙོ་བོར་སྟོན་དགོས་དང་ ཁྲིམས་ཚུ་འདུམ་སྒྲིག་གི་བྱ་རིམ་ཐོག་ལས་ཆ་
འཛོག་མཛད་ནི་ལུ་བཙོན་འཁྲུགས་བསྐྱེད་དགོ།
- ༣༡༡. དེ་གི་མཐའ་དོན་ལུ་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་ཚུང་བཟོ་ཐོག་ལས་མོས་
མཐུན་གྱི་བྱ་རིམ་ལུ་ཕན་འདེབས་འབྱུང་ཚུགས་པའི་ ལོ་རྒྱུས་བཟོ་ཐབས་བསྒྲིག་དགོ།
- ༣༡༢. མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་ཚུང་གིས་ ཞལ་འཆམས་མ་བྱུང་པའི་དབུང་ཡིག་གི་ཆ་གས་ཚུ་
བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དགོས་དང་ འཕྲི་སྟོན་གྱི་གོས་འདེབས་ལུ་ཉེ་ འབྲེལ་གཏོགས་ཅན་
གྱི་ཚོགས་པ་དང་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་འདེབས་ལུ་ཚོགས་ཐོན་བཟོ་དགོ།
- ༣༡༣. སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་ཚུང་གིས་ལུ་བཟོ་ཐོག་ལས་ལུ་བརྩི་མཐོང་
བསྐྱེད་དགོས་དང་ དབུང་ཡིག་དེ་ཆ་མེད་འགྲོ་ནི་གི་ཉེན་ལ་ཡོད་པ་ལས་བརྟེན་ རབ་
བྱུང་པ་ཅིན་ སྤྱི་ཚོགས་ལྷན་བཞུགས་སྐབས་ འཕྲི་སྟོན་ཐབས་བཟོ་ནི་གི་ཚུལ་རྒྱུ་ལུ་
མི་འོང་། ཞིན་རུང་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་ཚུ་གིས་ ཚོགས་ཚུང་གི་གོས་འདེབས་ལུ་
ཁོང་རའི་དོས་ལན་ཡོད་མེད་སྟོན་ དབུང་ཡིག་གུ་ཚོགས་ཚུན་བསྐྱར་ཐོག་ལས་བཟོ་
བཟུག་དགོ།

མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་ཚུང་གཞི་བཙུགས་འབད་ཐངས།

- ༣༡༤. ཕ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་དང་འབྲེལ་ཉེ་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ དབུང་ཡིག་གང་རུང་ཅིག་གུ་ ཚོགས་
ཁང་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་ཞལ་འཆམས་མ་བྱུང་པའི་གནད་དོན་ཚུ་བསྐྱར་ཞིབ་དང་ འདུམ་སྒྲིག་
འབད་ནི་གི་དོན་ལུ་ དུས་དང་དུས་སུ་མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་ཚུང་གཞི་བཙུགས་འབད་དགོ།

༢༢ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་ཚུང་གི་དགོངས་དོན་འདི་ སྤྱི་ཚེས་ ༢༠/༠༤/༢༠༡༢ ལུ་ སྤྱི་ཚོགས་ལྷན་བཞུགས་ཐོག་
ཆ་འཛོག་གུ་ཡོད་པའི་ ཁྲིམས་བཟོའི་བྱ་བའི་གནད་སྤོང་དང་འབྲེལ་ཉེ་ འཁོད་ཡོད།

PARLIAMENTARY JOINT COMMITTEE ³³

Consensus

380. Parliament shall be guided in its legislative function by the principle of consensus and shall endeavor to adopt laws through the process of reconciliation.
381. To this end, Parliament shall seek to create spaces that will facilitate consensus building process in the form of Joint Committee(s).
382. The Joint Committee(s) shall review disputed portions of a Bill and propose amendments and formulate text that will be acceptable to all parties and groups involved.
383. Parliament shall respect the recommendations proposed by the Joint Committee(s) to the extent that members shall not seek to make further amendments during the joint sitting as this may enhance the possibility of the Bill getting rejected. However, the members of Parliament shall be permitted to express their approval or disapproval of the Committee's recommendations through voting on the Bill.

Establishment of Joint Committee(s)

384. Pursuant to the Constitution, a Joint Committee(s) of Parliament shall be established from time to time in order to review and resolve disputes between the two Houses on any Bill.

---

33 The provisions regarding Parliamentary Joint Committees as mentioned herein are as per the Legislative Rules of Procedure 2011 which was endorsed in the joint sitting on 27th May 2011

314. སྤྱི་ཚོགས་ལྷན་བཞུགས་མ་གནང་པའི་ཉེ་མ་ དཔུང་ཡིག་འགོ་ཐོག་བཅུགས་མི་ཚོགས་
ཁང་གིས་ རྒྱ་པར་ཚུ་འདུམ་སྤྲིག་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་ཚུང་གཞི་
བཅུགས་འབད་ནི་གི་གོ་སྐབས་འཆར་བཀོད་ཚོགས།

315. མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་ཚུང་གི་དོན་ལུ་ ལུ་བསྐྱུལ་འབད་མི་དེ་ ཚོགས་ཚུང་དགོ་པའི་
ཁྲུངས་བཀོད་དེ་ ཚོགས་ཁང་གཞན་མི་ལུ་ལན་གསལ་འབད་དགོ་པ་དང་ ཚོགས་ཁང་
དེའི་དོཾ་ཚབ་སྤེ་བཅའ་མར་གཏོགས་མི་ འཇུག་མི་གི་ཁ་གྲངས་དང་ མིང་གསལ་ཚུ་
སྤྲེལ་དགོ།

316. ལན་གསལ་ཐོབ་མི་ཚོགས་ཁང་དེ་གིས་ མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་ཚུང་གི་དོན་ལུ་ ཆ་ཚད་
སྤོཾ་ས་པའི་འཇུག་མི་ཚུའི་གོ་སྐབས་འཆར་བཀོད་ནི་དང་གཅིག་ཁར་ ཚོགས་ཚུང་གི་ཞལ་
འཛོཾ་ས་འཚོགས་ནིའི་དུས་ཚོད་དང་ ས་ཁོངས་དོས་འཛོཾ་འབད་དགོ།

317. འགོ་ཐོག་བཅུགས་མི་ཚོགས་ཁང་ལུ་ ཚོགས་ཁང་གཞན་མི་གིས་ ཞལ་འཆམས་བྱུང་
ཡོད་པའི་སྐོར་ལས་ བརྟེ་ལན་འབད་ཚར་ཞིན་མ་ལས་ ཚོགས་ཁང་གཉིས་ཆར་ལས་
འབྲེལ་གཏུགས་ཀྱི་ བཀའ་རྒྱའི་ཐོག་ལས་ ཚོགས་ཚུང་གཞི་བཅུགས་འབད་དགོ།

318. དཔུང་ཡིག་ཚུ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་
སྤེའི་ཁྲི་འཛོཾ་དང་ གཅིག་ཁར་གོ་སྐབས་བསྐྱུན་གྱི་ཐོག་ལས་ ཆ་འཛོཾ་མཛོད་པའི་མཉམ་
འབྲེལ་ཚོགས་ཚུང་ལུ་སྤྲོད་དགོ།

མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་ཚུང་གི་འཇུག་མི།

319. མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་ཚུང་ནང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྤེའལ་འཇུག་མི་ལྟ་དང་ རྒྱལ་
ཡོངས་ཚོགས་འདུའལ་འཇུག་མི་བདུན་ཚུང་དགོ།

320. དཔུང་ཡིག་ཅིག་ མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་ཚུང་ལུ་ སྤྲོད་ནི་གི་གོ་སྐབས་དོན་ཕུལ་ཞིན་མ་ལས་
སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཁང་གཉིས་ཆར་གིས་ མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་ཚུང་གི་འཇུག་མི་
གདམ་ཁ་རྒྱབ་སྤེ་བསྐོ་བཞུགས་འབད་དགོ།

385. Prior to the Joint Sitting of Parliament, the House in which the Bill originated may propose the establishment of a Joint Committee to resolve the differences.
386. The request for the Joint Committee(s) shall be transmitted to the other House by message which shall contain an outline of the purpose of the Committee and propose the number and names of members to represent the House.
387. The House receiving the message shall in turn propose a proportional number of members to the Joint Committee(s) and appoint the time and place for holding the Committee meetings.
388. Once the originating House has been informed of the agreement of the other House, the Committee shall be established by orders of reference from both Houses.
389. Bills shall be referred to the Joint Committee(s) which shall be authorized by the Speaker of the National Assembly in consultation with the Chairperson of the National Council.

Membership of Joint Committee(s)

390. The Joint Committee(s) shall comprise of five members from the National Council and seven members from the National Assembly.
391. Upon the motion for reference of a Bill to a Joint Committee, both the Houses of Parliament shall nominate/elect and appoint members to the Joint Committee(s).

312. གཞུང་གི་དཔུང་ཡིག་གི་འགོ་འཛིན་པ་སློན་པོ་ ཡངན་ སྐེང་གི་འཕུས་མིའི་དཔུང་
ཡིག་གི་འགོ་འཛིན་པ་འཕུས་མི་དེ་ གསལ་བཤད་དང་ བྱངས་སྐྱེལ་ནི་གི་དོན་ལུ་
མཁོ་གལ་ཅན་ཅིག་ཡིན་མ་ལས་བརྟེན་ མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་ཀྱི་འཕུས་མི་སྡེ་
བརྩུག་ཚོགས།

313. མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་ཀྱི་འཛིན་དང་ འཛིན་འོག་མ་དེ་ ཚོགས་ཀྱི་ཞལ་
འཛུམས་འགོ་དང་པའི་སྐབས་ལུ་དང་ དགོས་མཁོ་ལས་བརྟེན་ ཚོགས་རིམ་གི་
སྐབས་ལུ་ བཅག་འཕུ་འབད་དགོ།

314. ཚོགས་ཀྱི་འཛིན་གིས་ མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་ཀྱི་འཕུས་མི་མེན་པའི་
འཕུས་མི་ཚུ་དམིགས་བསལ་གི་མགྲོན་མ་སྐོན་བརྩ་འབད་ཚོགས།

315. མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་ཀྱི་ལུ་ རང་སོའི་དྲུང་ཆེན་ཡིག་ཚང་གི་ལས་བྱེད་པ་ཚུ་གིས་ལས་
རོགས་འབད་དགོ།

མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་

316. མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཁང་གཉིས་ཀྱིས་ ཞལ་འཆམས་
བྱུང་མ་ཚུགས་པའི་དོན་ཚན་ཚུ་གི་ཐོག་ལུ་རྒྱུང་མ་གཅིག་ དཔུང་ཡིག་གི་ཚོག་དོན་ཚུ་
བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དགོ།

317. དཔུང་ཡིག་ཞིབ་འཇུག་འབད་མི་མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ འཕྲི་སློན་དང་
བཅས་པ་སྡེ་ ཡངན་ འཕྲི་སློན་མེད་པར་སྤྱན་ལུ་སྤུལ་དགོ།

318. མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ ཚོག་དོན་ཚུ་ཞལ་འཆམས་བྱུང་མ་ཚུགས་པའི་དོན་
ཚན་གིས་ཐད་ཀར་དུ་ གཞི་དཔུང་ཡིག་མ་གཏོགས་ དེ་མེན་ ཚོགས་ཁང་གཉིས་ཆར་
ལས་ ཞལ་འཆམས་ཚར་མི་དཔུང་ཡིག་གི་ཚོག་དོན་ཚུ་ལུ་ འཕྲི་སློན་གི་ཐོག་ལུ་
བཀོད་ནི་མེད།

392. The Minister in -charge of the Government Bill or Member - in-charge of the Private Bill may be included as a member of the Joint Committee(s) as his/her presence shall be necessary for explanation and clarification.
393. A Chairperson and a Vice-Chairperson for the Joint Committee(s) shall be elected at the first sitting of the Committee and, as necessary, during the course of the session.
394. The Chairperson of the Committee may invite member(s) who are non-members of the Joint Committee(s) to attend its sittings as a special invitee.
395. The Joint Committee(s) shall be assisted by staff from the respective Secretariats.

Functions of Joint Committee(s)

396. The Joint Committee(s) shall review the texts of the Bill which shall be confined to the clauses on which the two Houses of Parliament do-not agree.
397. The Joint committee(s) studying a Bill may report it with or without amendments.
398. The Joint Committee(s) shall not suggest an amendment to any words of the Bill to which both Houses have already agreed, unless the words are directly affected by the disagreement.

ཞལ་འཛོམས་/ས་གནས་/ཚོགས་གྲངས།

༣༩༩. སྤྱིར་བཏང་ལུ་ མཉམ་འབྲེལ་ཞལ་འཛོམས་འདི་ སྤྱི་ཚོགས་ལྷན་བཞུགས་མ་ཚོགས་
པའི་སྲ་གོང་ལས་འཚོགས་དགོ།

༤༠༠. མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་ཚུང་ལུ་ ཚོགས་ཐངས་གཅིག་གོལ་བའི་ཤུལ་ལས་དང་ཡངན་
ཤུལ་མའི་ཚོགས་ཐངས་འགོ་མ་བཟུགས་པའི་ཉེ་མ་ ཞལ་འཛོམས་འཚོགས་ནི་གི་
དབང་ཚད་སྤྱོད་དགོ།

༤༠༡. མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་ཚུང་ ཡངན་ ཡན་ལག་ཚོགས་ཚུང་ སྤྱི་ག་མཐུན་ ཡངན་ སྤྱི་ག་
ཡངས་ག་ཅི་གི་ཐོག་ལས་ཨིན་རུང་ ཚོགས་ཁང་ནང་འཁོད་ལུ་མ་གཏོགས་གཞན་ཁར་
འཚོགས་ནི་མེད།

༤༠༢. མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་ཚུང་གི་ཞལ་འཛོམས་ཚུ་ གསང་བའི་ཐོག་འཚོགས་དགོཔ་དང་
མི་མང་ལུ་གསལ་སྟོན་འབད་ནི་མེད།

༤༠༣. དགོས་མཁོ་ནམ་རང་འབྲོན་རུང་ མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་ཚུང་གིས་ ཚོགས་ཁང་གཉིས་
ཀྱི་གནང་བའི་ཐོག་ལས་ འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་གནད་དོན་དེ་ཚུ་གི་སྐོར་ལས་ སྐྱབ་བྱེད་
བསྐྱེལ་ལེན་འབད་ནི་ ཡངན་ གོས་བསྐྱུན་ ཡངན་ ས་གནས་ལྷ་སྐོར་གྱི་དོན་ལུ་ འགོ་
འགྲུལ་འབད་ཚོག།

༤༠༤. མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་ཚུང་འཚོགས་ནི་གི་དོན་ལུ་ ཚོགས་གྲངས་དེ་ མཉམ་འབྲེལ་
ཚོགས་ཚུང་གི་འཐུས་མི་ཡོངས་བསྐྱོམས་ཀྱིས་ བཞི་དཔུ་གསུམ་དགོ།

མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་ཚུང་གི་མཛད་རིམ།

༤༠༥. མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་ཚུང་གཅིག་ལུ་ དཔུད་ཡིག་གཅིག་མ་གཏོགས་སྤྱོད་ནི་མེད།

Sitting/venue/quorum

399. In general, the Joint Committee(s) shall hold its sittings prior to the Joint Sitting.
400. The Joint Committee(s) shall be empowered to sit at the conclusion of one session and/or before the commencement of the next session.
401. A sitting of a Joint Committee or a sub-Committee(s), whether formal or informal, shall invariably be held within the House(s).
402. Meetings of the Joint Committee(s) shall be in camera and shall not be made open to public.
403. Whenever necessary, the Joint Committee(s) may travel for collecting evidence, consultation or site visits related to subject matters on the authorization of the two Houses.
404. The quorum to constitute a sitting of a Joint Committee shall be three fourth of the total number of members of the Joint Committee(s).

Proceedings of Joint Committee(s)

405. Only one Bill shall be referred to one Joint Committee.

- ༤༠༤. གལ་སྲིད་མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་ཚུང་དེ་ དཔུང་ཡིག་གང་རུང་ཅིག་གུ་ ཚོགས་ཁང་གཉིས་ཀྱི་བར་ནིའི་ཁྱད་པར་ཚུ་འདུམ་སྐྱིག་འབད་ནི་གི་དོན་ལུ་གཞི་བཙུགས་འབད་འབད་མ་ཡིན་པ་ཅིན་ མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་ཚུང་གིས་དོན་ཚན་ཚུ་བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དེ་སྤྲོད་ལུ་བཟོ་ནིའི་དོན་ལུ་ བར་མཚམས་ཅིག་གསལ་བསྒྲགས་འབད་ཚོགས།
- ༤༠༥. མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་ཚུང་གི་མཛེད་ཅིང་ཚུ་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཁང་གཉིས་ནང་གི་ ཀྱུན་སྡོད་དང་ གཅིག་མཚུངས་ཐོག་ལུ་ འབད་དགོཔ་ཡིན་རུང་ སློ་ཐག་ཉེ་བའི་སློ་ལས་ སྐྱིག་ཡངས་ཀྱི་གནས་སྤངས་མང་སུ་ཡོད་པའི་ཐོག་ལས་འབད་དགོ།
- ༤༠༦. མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་ཚུང་གི་མཛེད་ཅིང་སྐབས་ལུ་ གྲོས་འཆམས་མ་བྱུང་པའི་དོན་ ཚན་ཚུའི་གནས་སྤངས་སྐོར་ལས་ འཇུག་མི་ཚུ་གིས་རང་སོའི་ཚོགས་ཁང་ནང་ ཁོང་གི་བསམ་འཆར་བཀོད་ནི་གི་དོན་ལུ་སྤྲོད་ལུ་སྤྲོད་དགོ།
- ༤༠༧. མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་ཚུང་གི་མཛེད་ཅིང་དང་ གྲོས་ཚེད་ཚུ་ གསལ་བ་སྤྱི་བཞག་དགོ། ཚོགས་ཚུང་གི་འཇུག་མི་ཚུ་ ཡངན་ འབྲེལ་གཏོགས་འབད་མི་མི་ངོ་ཚུ་གིས་ མཛེད་ཅིང་དང་ གྲོས་ཚེད་ ཡིག་ཚུ་ བར་བསྐྱུད་ ཡངན་ ལས་སྤེ་གཞན་གང་རུང་ལུ་ ཕྱི་མི་ཚོགས།
- ༤༠༨. མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་ཚུང་གིས་ གྲོས་བསྐྱར་འབད་བཞིན་ཡོད་པའི་གནད་དོན་གུ་ བྱངས་སྐྱེལ་ནི་གི་དོན་ལུ་ དཔུང་ཡིག་འགོ་འཛིན་པ་འཇུག་མི་བཅུས་པའི་ མི་ངོ་གང་རུང་ ཡངན་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྤེ་ཚུ་འབོ་ཚོགས།
- ༤༠༩. དཔུང་ཡིག་ཅིག་གུ་ ཞལ་འཆམས་བྱུང་མ་ཚུགས་པའི་གནད་དོན་བཅུ་འཛོམས་འབད་བའི་སྐབས་ལུ་ འཇུག་མི་ཅིག་གིས་ རྒྱལ་ཡོངས་དང་ མི་སེར་གྱི་མཐའ་དོན་ཁོ་ན་ལུ་སྤྲོད་མཚུངས་བཞེད་གནད་དགོཔ་དང་ འདི་གི་དོན་ལུ་ མོས་མཐུན་འབྲུང་ཐབས་གང་ གྲག་བཏོན་དགོ།
- ༤༡༠. ཚོགས་ཚུང་ལུ་གསལ་བཤད་འབད་ནི་གི་སློ་འདོད་ཡོད་མི་ སློན་པོ་ཅིག་ལུ་ གསལ་བཤད་འབད་ནི་གི་གནང་བ་ཕྱིན་དགོ།

406. In case Joint Committee(s) are established to resolve differences between the two Houses over any Bill, a recess may be declared during which period the Joint Committee(s) shall review the disputed clauses and prepare their report.
407. The proceedings of Joint Committee(s) shall be conducted in the same manner as in the Houses of Parliament but in a more intimate and informal atmosphere.
408. During the course of the proceedings of Joint Committee, the members shall report back to their respective Houses on the status of disputed provisions of the bill for their comments.
409. The proceedings and decisions of the Joint Committee(s) shall be treated as confidential. Committee members or affiliated persons shall not communicate the proceedings, decisions and documents to the media or any other entities.
410. The Joint Committee(s) may summon any person or relevant agency including a member-in-charge of the Bill to provide clarification in connection with matters under discussion.
411. While considering the disagreements on a Bill, a member shall be guided by the best interest of the nation and the people and to this end, shall seek to arrive at a consensus.
412. A Minister, who desires to address the committee, may be permitted to do so.

༤༡༩. མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་ཚུང་ལུ་ལས་རོགས་འབད་མི་ རྒྱ་ཆེན་ཡིག་ཚང་གི་ལས་བྱེད་པ་
གིས་ ཚོགས་ཚུང་གི་མཇེང་རིམ་རེ་རེ་བཞིན་གྱི་འཛིན་ཐོ་བཞག་དགོ།

སྤྱི་ཚོགས་ལུ་སྟན་ལུ་སྤུལ་ནི།

༤༢༠. མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་ཚུང་གིས་ རང་ལུ་སྤོད་པའི་དབྱེད་ཡིག་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་
སྟན་ལུ་ཅིག་འོགས་སུ་སྤེ་བཟོ་ཞིན་མ་ལས་ སྤྱི་ཚོགས་ལུ་གོས་འདེབས་ཚུ་སྤུལ་དགོ།

༤༢༡. མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་ཚུང་གིས་མོས་མཐུན་བྱུང་ཞིན་མ་ལས་ སྟན་ལུ་ཅིག་བཟོ་སྟེ་ རྒྱལ་ཡོངས་
ཚོགས་འདུའི་ཚོགས་དཔོན་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེའི་ཁྲི་འཛིན་རང་སོང་ལུ་སྤུལ་དགོ།

༤༢༢. སྤྱི་ཚོགས་ལྷན་བཞུགས་སྐབས་ལུ་ མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་ཚུང་གི་ཁྲི་འཛིན་དེ་གིས་
སྟན་ལུ་སྤུལ་དགོ།

༤༢༣. སྤྱི་ཚོགས་ལྷན་ཞུགས་ནང་ལུ་ མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་ཚུང་གིས་ དབྱེད་ཡིག་ཅིག་གུ་
མོས་མཐུན་ ཡང་ན་ དེའི་གོས་འདེབས་སྤུལ་ནི་མེད་པ་ཅིན་ དབྱེད་ཡིག་ཕྱིར་བཤོལ་
འབད་ནིའི་དབང་ཚད་ ཚོགས་དཔོན་ལུ་ཡོད།

༤༢༤. ག་དེམ་ཅིག་འབད་ འཇུག་མི་ཅིག་གིས་ མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་ཚུང་གི་འཕྲི་སྟོན་གུ་
བསྐྱར་བཅོས་འབད་དགོ་པའི་གོས་འཆར་བཀོད་མི་དེ་ རྒྱན་བསྐྱར་ཚོགས་གལ་ཡོད་
པའི་འཇུག་མི་ མང་མོས་ཀྱི་ཐོག་ལས་ངོས་ལེན་གྱུ་བ་པ་ཅིན་ གོས་འཆར་དེ་ལུ་བསྐྱར་
ཞེབ་འབད་དེ་ གོས་འདེབས་སྤུལ་ནིའི་དོན་ལུ་ ཚོགས་ཁང་གིས་ མཉམ་འབྲེལ་
ཚོགས་ཚུང་ལུ་སྤོད་དགོ།

༤༢༥. ཁྲི་འཛིན་འཇུག་མི་ཚུ་གིས་སྤུལ་མི་མཐའ་དབྱེད་ཀྱི་སྟན་ལུ་གུ་སྤྱི་ཚོགས་ལྷན་
བཞུགས་ཀྱིས་ འཕྲི་སྟོན་ཁ་སྐོང་མ་འབད་བར་ ཚོགས་དཔོན་གྱིས་དབྱེད་ཡིག་དེ་གུ་
ཚོགས་རྒྱན་བསྐྱར་བཅུག་དགོ། ཚོགས་ཁང་གཉིས་ཆ་རའི་རྒྱན་བསྐྱར་ཚོགས་གལ་ལུ་
ཡོད་མི་འཇུག་མི་ཡོངས་བསྟོན་མི་གྱི་ གསུམ་དབུ་གཉིས་ལས་མ་ཉུང་མ་ཅིག་གིས་
ངོས་ལེན་འབད་བ་ཅིན་ ཆ་འཛོག་འབད་དགོ།

413. The Staff of the Secretariat assisting the Joint Committee(s) shall draw up the records of the proceedings of the each sitting of the Committee(s).

Report to Parliament

414. A Joint Committee shall make recommendations to Parliament related to a Bill that has been referred to it by way of a separate report.
415. Once the Joint Committee(s) has arrived at consensus, it shall produce and submit a report to the Speaker and Chairperson of National Assembly and National Council respectively.
416. At the joint sitting, the Chairperson of the Joint Committee shall present its report.
417. At the joint sitting, if the Joint Committee fails to arrive at a consensus or submit its recommendation, the Speaker has the discretionary power to withdraw the Bill.
418. If the motion moved by a member to amend the Joint Committee's recommendation is supported by a simple majority of the members present and voting, the House shall refer the proposal to the Joint Committee for its review and recommendation.
419. The final report shall not be open for further amendment at the Joint Sitting and after the report has been submitted by the Chairperson/Member, the Bill shall be put to vote by the Speaker. It shall be passed if endorsed by not less than two-thirds of the total number of Members of both the Houses present and voting.

༤༡༠. དབྱད་ཡིག་དེ་གྲ་ ཚོགས་ཁང་གཉིས་ཆ་རའི་རྒྱན་བསྐྱར་ཚོགས་གྲལ་ལུ་ཡོད་པའི་
འཇུག་མི་ཡོངས་བསྐྱོམས་ལས་ གསུམ་དབྱ་གཉིས་ཀྱིས་ངོས་ལེན་ཐོབ་མ་ཚུགས་
པ་ཅིན་ དབྱད་ཡིག་དེ་ རུས་སྟོང་གི་དབྱད་ཡིག་སྟེ་གསལ་བསྐྱགས་འབད་དགོ་པ་
དང་ ལོ་དེ་ནང་རང་ དབྱད་ཡིག་དེ་དང་ནང་དོན་གཅིག་མཚུངས་ཡོད་པའི་དབྱད་ཡིག་
བཟུག་མི་ཚོགས།

མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་ཚུང་གི་གནས་ལུན་དང་ ཟུ་མོལ།

༤༡༡. དབྱད་ཡིག་དེ་ཚར་གཅིག་ སྤྱི་ཚོགས་ལྷན་བཞུགས་ཀྱི་ཐོག་ལས་ ཆ་འཛོག་ ཡངན་
ཆ་མེད་མཛད་ཚར་ཞིན་མ་ལས་ མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་ཚུང་དེ་ཟུ་མོལ་འགྲོམ་ཨིན།

༤༡༢. ཚོགས་ཐངས་མཇུག་བསྐྱ་བའི་སྐབས་ལུ་ མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་ཚུང་གི་ལཱ་མཇུག་མ་
བསྐྱ་བ་ཅིན་ གནས་སྐབས་ཅིག་མཚམས་འཛོག་འབད་དགོ་པ་ཨིན་རུང་ སྤྱི་ཚོགས་
ཀྱིས་ཤུལ་མའི་ཚོགས་ཐངས་ནང་བསྐྱར་བཀོད་འབད་ཚོགས།

**།ལཱ་ལུ་ཉེར་ལྷུ་པ།
ཀུན་སྦྱོང་ནཱ་གཞག།**

འཇུག་མིའི་ཀུན་སྦྱོང་ནཱ་གཞག།

༤༡༣. འཇུག་མི་ཚུ་གིས་ བཟི་བཀུར་དང་གྲུས་ཞབས་ལྷན་པའི་ཀུན་སྦྱོང་ལུ་གནས་དགོ་པ་
དང་ ཚོགས་དཔོན་གྱི་དབང་ཚད་ལུ་གསུམ་ཞབས་ལུ་དགོ་པའི་ཁང་ ཚོགས་དཔོན་
གིས་ གསུང་པའི་སྐབས་ འཇུག་མི་ཚུ་ ཡར་ལོང་ནི་དང་ ལཱ་ལུ་ཚུ་མི་ཚོགས།

༤༡༤. འཇུག་མི་ཚུ་གིས་ སྤྱི་ག་མཇུག་གི་རྒྱལ་ཡོངས་ཤོན་ཆས་ཀྱི་ཐོག་ལས་འོང་དགོ།

༤༡༥. ཚོགས་ཁང་ནང་འཇུག་མི་ཚུ་གིས་ བཟུང་འཇུང་དང་ཉམ་ཁུའི་རིགས་ཚུ་ སྦྱོང་མི་ཚོགས།

420. Where the Bill fails to obtain the endorsement of not less than two-thirds of the total number of members of both the Houses present and voting, it shall be declared a Dead Bill and no Bill of the same substance may be introduced in Parliament in that year.

Tenure and Dissolution of Joint Committee(s)

421. Once the Bill has been either passed or rejected by the joint sitting of Parliament, the Joint Committee shall stand dissolved.

422. Where the Joint Committee(s) has not completed its work by the end of the session, it ceases on prorogation, but it may be revived in a subsequent session by Parliament.

CHAPTER 25 CODE OF CONDUCT

Conduct of members

423. Members shall at all times conduct themselves in a courteous and respectful manner and shall respect the authority of the Speaker. In particular, members shall not speak or stand when the Speaker is speaking.

424. Members shall always clad themselves in the formal national dress.

425. Members shall refrain from eating and smoking in the House.

- ༤༢༤. ཚོགས་ཁང་ནང་འཇུག་མི་ཚུ་གིས་ ཚོགས་ཞུགས་ཀྱི་བྱ་རིམ་དང་འབྲེལ་བའི་ གྲོག་
ཆས་ཚུ་ ལག་ལེན་འཐབ་དགོས་བྱུང་ན་མ་ གཏོགས་ གཞན་འགྲུལ་འཕྲིན་དང་ཉེར་
མཁོ་མེད་པའི་ཅ་ཆས་ཚུ་ ལག་ལེན་འཐབ་མི་ཚོགས།
- ༤༢༥. འཇུག་མི་ཚུ་གིས་ སྐྱུ་བྲུགས་མཐོ་བའི་བག་འདྲུང་དང་ ངར་སྐད་ ཐལ་ཅེ་བརྒྱུད་ནི་
དེ་ལས་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལས་འགལ་བའི་ གཏམ་ཚིག་ཚུ་བརྗོད་མི་ཚོགས།
- ༤༢༦. འཇུག་མི་ཚུ་གིས་ ཚོགས་ཁང་གི་མཛད་སྤོང་དང་ འབྲེལ་བ་ཡོད་ན་མ་གཏོགས་ ཡིག་
ཆས་གཞན་གྱི་རིགས་ཚུ་ལྷག་མི་ཚོགས།
- ༤༢༧. འཇུག་མི་ཅིག་གིས་ལུ་བའི་སྐབས་ འཇུག་མི་གཞན་ཚུ་སྤོ་སྐབ་ནི་ ཡང་ན་ ཚོགས་
ཁང་ནང་ དོན་མེད་ཀྱི་སར་ཚུར་ལམ་འགྱུ་ནི་ཚུ་མི་ཚོགས།
- ༤༢༨. གལ་སྲིད་ འཇུག་མི་ཅིག་ ཚོགས་ཁང་ནང་ལས་ ཐབས་མེད་འཐོན་འགྲོ་དགོ་པ་ཅིན་
འཇུག་མི་འདི་གིས་ ཚོགས་ཁང་གི་དབུ་འཕང་ལུ་ གྲུས་བཀྱར་གྱི་ཚུལ་ལུ་ ཕྱིར་འཐོན་
དང་ རང་འཇུག་སྐབས་ བཀའ་ནི་མར་ཕབས་ཏེ་ ཕྱག་དབང་བཙུག་ལུ་འབད་དགོ།
- ༤༢༩. འཇུག་མི་ཆ་མཉམ་གྱིས་ ཚོགས་ཁང་གི་སྤྲིགས་ལམ་དང་ དབུ་འཕང་ལུ་བཙུག་པ་
ལུ་དགོ་པའི་ཁར་ སྐར་འདེབས་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་དང་ སྐར་མེད་སྤྱོད་མི་ཚོགས།
- ༤༣༠. འཇུག་མི་ཅིག་གིས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་དང་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རང་བཙན་དང་གཅིག་
སྤོལ་ལུ་ གཞན་ཉེན་འབྱུང་སྤོང་པའི་ལས་དོན་ནང་འབྲེལ་གཏོགས་འབད་མི་ཚོགས།
- ༤༣༡. འཇུག་མི་ཅིག་གིས་ རང་གི་མཐའ་དོན་ ཡང་ན་ རང་མི་བཟའ་ཚང་ཚུ་དང་ མི་རོ་
གཞན་ཅིག་གི་སྤོང་གི་མཐའ་དོན་ལུ་ ཕན་པའི་ཐབས་ལུ་ མི་དམངས་ལུ་གསལ་སྟོན་
མ་འབད་བའི་གནས་ཚུལ་དང་ ཁོང་རའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འགན་ལུར་འཆང་བའི་སྐབས་
ལུ་ གསལ་བའི་ཐོག་ལས་ ཐོབ་པའི་གནས་ཚུལ་ཚུ་སྤྱོད་མི་ཚོགས།
- ༤༣༢. འཇུག་མི་ཅིག་གིས་ འཇུག་མི་གཞན་ཅིག་ལུ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་ནང་ གསལ་

426. Except for the electronic devices related to the daily business of the House, Members shall not use mobile phones and other electronics which are not related to the daily business of the House.
427. Members shall refrain from loud laughter, clapping and using profane, offensive and vulgar or un-parliamentary expressions.
428. A member shall not read any other documents except in connection with the business of the House.
429. Members shall refrain from engaging in conversation or walking in the House when a member is speaking.
430. If a member has to leave the hall under compelling situation, the member shall fold down his Kabney while leaving and re-entering as a gesture of respect to the House.
431. Every member shall subscribe to maintaining the decorum and dignity of the House and shall desist from acts of defamation and use of physical force.
432. A member shall not indulge in any activity that adversely affects the National Assembly, national sovereignty and integrity of Bhutan.
433. A member shall not use information which is not in the public domain, or information obtained in confidence in the course of their parliamentary duties to further the member's private interests or those of a member of his family, or to further another person's private interests.
434. No member shall impose threat, intimidation or use individual

བཤད་གང་རུང་ཅིག་འབད་དགོ་པའི་སྐོར་ལས་ འཛིགས་བསྐྱུལ་དང་ རན་བསྐྱུལ་ཚུ་
འབད་མི་ཚོགས།

༤༣༥. འཇུས་མི་ཅིག་གིས་ ཁོང་རའི་གཞུང་འབྲེལ་གྱི་འགན་འཁུར་ལས་བརྟེན་ཏེ་ཐོབ་པའི་
འཕྲིམས་དང་ ཁེ་སན་ཚུ་ རན་ལྟོད་བཀག་སྡོམ་ལྟོན་ཚོགས་གྱི་བཙའ་ཡིག་ནང་ཚེད་
དུ་བཀོད་མི་དང་འབྲེལ་ཏེ་ གསལ་སྟོན་འབད་དགོ།

༤༣༦. འཇུས་མི་ཅིག་གིས་ ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཚུ་ལས་ རྒྱལ་སྤྱིའི་གཟུངས་བསྟོད་ མ་ལེན་པའི་
ཏེ་མར་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་ལུ་སྟན་ལུ་འབད་དགོ། འཇུས་མི་དེ་གིས་ རྒྱལ་སྤྱིའི་
གཟུངས་བསྟོད་ ལེན་ཚོགས་མ་ཚོགས་གི་སྐོར་ལས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་གིས་ཐག་
གཙམ་དགོ།

༤༣༧. འཇུས་མི་ཅིག་གིས་ འཇུག་རྒྱལ་ཁབ་མ་ཡིན་པའི་ ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ནང་ དངུལ་
ཁང་གི་ ཕྱི་དེབ་རྒྱུན་སྐྱོང་ ཡང་ན་ ལག་ལེན་འབབ་མི་ཚོགས།

འབྲེལ་གནད་མེད་པའི་གོ་གནས།

༤༣༨. འཇུས་མི་ཅིག་གིས་ གཞུང་དབང་འོག་ མི་མང་ཚོང་སྤེལ་ ཡང་ན་ ལས་འཛིན་ཚུ་གི་
འོག་ལུ་ གོ་གནས་གང་རུང་འཆང་མི་ཚོགས།

༤༣༩. ཁེ་སང་མེད་པའི་ རྒྱལ་སྤྱིའི་ཡིག་ཚང་ལས་ སློ་ཡོན་ཡོད་པའི་ གོ་གནས་དེ་ཡང་
འཇུས་མིའི་གོ་གནས་དང་ འབྲེལ་གནད་མེད་པ་ཡིན།

༤༤༠. སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་བཟོ་བའི་ཁྲིམས་ནང་ འོགས་སུ་བཀོད་དེ་ཡོད་ན་མ་གཏོགས་ དེ་མེན་
འཇུས་མི་ཅིག་གིས་ དུས་གཅིག་ལུ་ བཀོད་ཚོགས་ ཡང་ན་ ལྟོན་ཚོགས་ ཚོགས་
རྒྱུང་སོ་སོའི་གྲུལ་ཁར་གཏོགས་མི་ཚོགས།

༤༤༡. བཙག་འཇུག་གྲུབ་པའི་འཇུས་མི་ཅིག་ ཁས་བླུང་དམ་བཙའ་མ་ལུ་བའི་ཏེ་མར་ འབྲེལ་
གནད་མེད་པའི་ཡིག་ཚང་ནང་ལས་དགོངས་ལུ་འབད་དགོ།

influence to encourage another member to make any remarks in the National Assembly.

435. A member shall declare all gifts and benefits received in connection with their official duties, in accordance with the rules prescribed by Anti Corruption Commission.
436. A member shall before receiving international awards inform the National Assembly. The National Assembly shall decide whether the international award in question can be accepted by the member.
437. A member shall not maintain or operate bank account in any country outside Bhutan.

Incompatible Offices

438. A member shall not hold any office under the Government, public companies or corporation.
439. Any office to which remunerations from a non-profit international organization is attached is also incompatible with the office of member.
440. A member shall not simultaneously belong to different committees, commissions or boards except as otherwise provided by law made by Parliament.
441. A member who, when elected, is in an incompatible office shall, before making the oath, resign from the incompatible office.

༤༤༢. གལ་སྲིད་ འཇུག་མིའི་གནས་ཡུན་ལུ་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འགན་ཁུར་དང་ མ་འཁྲུལ་བའི་
འབྲེལ་གནད་མེད་པའི་ཡིག་ཚང་ལས་ འགན་དབང་སྤྲོད་པ་ཅིན་ ཉེན་གངས་ ༣༠
གི་ནང་འཁོད་རང་སོའི་གོ་གནས་གང་རུང་ལས་དགོངས་ལུ་འབད་དགོ། དུས་ཚོད་འདི་
ལར་ འཇུག་མི་འདི་ ཚོགས་འདུའི་ནང་སྤོད་མི་ཚོགས།

༤༤༣. རོན་ཚན་ ༤༣༥ པའི་ནང་ ལྷན་རྒྱུས་གཞུང་ཚོགས་ཀྱི་འཇུག་མི་གི་གོ་གནས་ ཡང་
ན་ ལྷན་རྒྱུས་གཞུང་ཚོགས་ཀྱི་འཇུག་མི་ཅིག་གིས་འཆང་མི་གོ་གནས་ཚུ་ འབྲེལ་
གནད་མེད་པའི་གོ་གནས་ཀྱི་གྲལ་ལར་མི་ཚུད།

ཁེ་ཕན་ལྷན་སྤོད།

༤༤༤. འཇུག་མི་ཅིག་གིས་ རང་སོའི་འགན་འཁྲིའབག་ནི་ལུ་ རང་གི་སྐྱེར་གྱི་མཐའ་དོན་གྱི་
རྒྱུ་བསྐྱུལ་ལུ་ འགྱུར་ཁུད་ཡོད་པའི་ གནས་སྤངས་ནང་འབྲེལ་གཏོགས་འབད་མི་
ཚོགས།

༤༤༥. བརྩེ་འཛོག་འབད་མི་གནད་དོན་གང་རུང་གིས་ རང་གི་སྐྱེར་གྱི་མཐའ་དོན་ཚུ་ལུ་ ཐང་ལར་
གཞོད་པ་ཡོད་པའི་ འཇུག་མི་ཅིག་གིས་ ཚོགས་ཁང་ ཡང་ན་ ཚོགས་རྒྱུང་ནང་གསལ་
བཤད་འབད་བའི་སྐབས་ ཁོང་རའི་སྐྱེར་གྱི་མཐའ་དོན་གསལ་བསྐྱགས་འབད་དགོ།

༤༤༦. འཇུག་མི་ཅིག་གིས་ ཚོགས་འདུ་ ཡང་ན་ ཚོགས་རྒྱུང་ནང་ དཔུད་ཡིག་ གོས་
ཚོད་དམ་ རི་བ་བཀོད་པ་ ཡང་ན་ བཀོད་ནི་ཨིན་པའི་གནད་དོན་ཚུ་ནང་ རྩོགས་
གཏོགས་འབད་བའི་བརྗེ་སོར་ལུ་ སྤྱོད་ནང་ ཁེ་སང་ཚུ་ ཁེ་ན་པའམ་ འཐོབ་བརྗོད་
བཀོད་མི་ཚོགས།

ཉེན་བཤད།

༤༤༧. འཇུག་མི་ཅིག་གིས་ འཇུག་མི་གཞན་ཅིག་གིས་ འབྲེལ་གནད་མེད་པའི་གོ་གནས་
འཆང་བའི་སྐྱོར་ལས་ ཡང་ན་ ཁེ་ཕན་ལྷན་སྤོད་ཀྱི་གནས་སྤངས་ནང་ཚུད་པའི་སྐྱོར་
ལས་ཉེས་འཇུགས་ཀྱི་ ཉེན་བཤད་ཅིག་ཚོགས་འདུའི་ནང་བཀོད་ཚོགས།

442. If an office incompatible with parliamentary duties devolves upon a member during his term, he must resign from one or the other within thirty days. The member shall not sit in the Assembly during such time.
443. Section 438 does not include the office of a member of the *Lhengye Zhungtshog* or any office that is held by a member of the *Lhengye Zhungtshog* as such a member.

Conflicts of Interest

444. A member must avoid putting himself in situations where his personal interest may influence the carrying out his duties.
445. Members whose personal interests are directly affected by any matter being considered shall indicate and declare their personal interest when making a statement in the House or in the Committees.
446. No member shall solicit, accept or receive any remuneration, benefit or profit whatever in exchange for taking a position on a Bill, a resolution or any question put or to be put to the Assembly or a Committee.

Complaints

447. A member may bring a complaint before the Assembly accusing another member of holding or having held an incompatible office or having been in a situation of conflict of interest.
448. The bringing of a complaint before the Assembly by a member against another member without a serious reason constitutes a breach of the privileges of the Assembly.

༤༤༩. འཇུག་མི་ཅིག་གིས་ འཇུག་མི་གཞན་ཅིག་ལུ་ རྒྱ་མཚན་འཚབས་ཆེན་མེད་པར་
ཚོགས་ཁང་ནང་ཉོགས་བཤད་བཀོད་མི་དེ་ ཚོགས་འདུའི་ཁེ་དབང་ལས་འགལ་བ་སྟེ་
བརྩེ་དགོ།

འཇུག་མི་ཕྱིར་བཏོན།

༤༤༧. གལ་སྲིད་ ཚོགས་དཔོན་གྱི་བསམ་འཆར་ལུ་ འཇུག་མི་ཅིག་གིས་ བྱ་བའི་གནད་
སྲོད་འདི་གི་ དགོངས་དོན་ལས་ མནོ་བཞིན་བསམ་བཞིན་དུ་འགལ་བའམ་ ཡང་
ན་ ཚོགས་དཔོན་གྱི་དབང་ཚད་ལུ་ བྱད་གསོད་ ཡང་ན་ ལྷང་མེད་བསྐྱར་བ་ ཡང་
ན་ འཇུག་མི་འདི་གིས་ ཏ་ཅང་གི་སྒྲིགས་མེད་ བྱ་སྲོད་སྒྲིག་པ་ཅིན་ དེ་འཕྲོ་ལས་
ཚོགས་ཁང་ནང་ལས་ ཉོན་མ་འདིའི་ཚོགས་ལུགས་ལྷག་ལུས་ལས་ ཕྱིར་བཏོན་འབད་
དགོ།

འཇུག་མི་དགོངས་ཕོག།

༤༥༠. གལ་སྲིད་ ཚོགས་དཔོན་གྱི་བསམ་འཆར་ལུ་ འཇུག་མི་ཅིག་གིས་ ཆེད་དུ་བཀོད་
པའི་ཀུན་སྲོད་ནམ་གཞག་དང་མ་འཁྲིལ་བར་ སྒྲིགས་མེད་ཀྱི་བྱ་སྲོད་འབད་བ་དང་
ཚོགས་དཔོན་གྱི་དབང་ཚད་ལུ་སྣང་མེད་བསྐྱར་བ་ ཡང་ན་ ཤེས་བཞིན་དུ་ ཚོགས་
ཁང་གི་མཚན་རིམ་ལུ་བར་གཤམ་རྒྱབ་པ་ཅིན་ ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ འཇུག་མི་དེ་
རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་ཚོགས་ལུགས་ནང་ལས་ དགོངས་ཕོག་གཏང་ཚོག།

དགོངས་ཕོག་གི་དུས་ལུན།

༤༥༡. འཇུག་མི་ཅིག་ ཚོགས་འཛོམས་ནང་ལས་ ཐངས་དང་པ་ ཡིག་ཚང་གི་ཉིན་གངས་
ལྷའི་རིང་འཕྲོ་མཐུད་དེ་ དགོངས་ཕོག་གཏང་ནི་ཨིན་མ་དང་ ཐངས་གཉིས་པར་ ཡིག་
ཚང་གི་ཉིན་གངས་བཅུ་ཐམ་ དེའི་ཤུལ་ལས་ཡིག་ཚང་གི་ཉིན་གངས་ཉི་ཤུ་ཐམ་པ་
དགོངས་ཕོག་གཏང་དགོ།

Withdrawal of member

449. If the Speaker is of the opinion that a member is deliberately contravening a provision of this procedure or that a member is in contempt of or is disregarding the authority of the Speaker or that a member's conduct is grossly disorderly, the member shall be made to withdraw immediately from the House for the remainder of the day's sitting.

Suspension of Member

450. The Speaker may call to order the member resorting to disorderly behavior, disregarding the authority of the Speaker or contravening the prescribed Code of Conduct, whereby he willfully obstructs the business of the House and if the member fails to heed such call, the Speaker may order him to leave the House and he shall not be allowed to attend the sittings of the National Assembly for the rest of the day.

Period of Suspension

451. The suspension of a member shall on the first occasion during a session continue for five working days, on the second occasion for ten working days, and on any subsequent occasion for twenty working days.

བཟོད་གསོལ་ལུལ་ནི།

- ༤༥༩. དགོངས་པོག་བཏང་ཡོད་པའི་འཇུག་མི་འདི་གིས་ ཚོགས་དཔོན་ལུ་ཡིག་ཐོག་ བཟོད་གསོལ་བཟུག་ཚོགས། གཤམ་སྲིད་ ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ བཟོད་གསོལ་ རོས་ལེན་གྱུ་བ་པ་ཅིན་ འཇུག་མི་འདི་ ཚོགས་ལུགས་ནང་བཅའ་མར་གཏོགས་ཚོགས།
- ༤༥༩. ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ རོས་ལེན་གྱུ་བ་མི་བཟོད་གསོལ་འདི་ ཚོགས་ཁང་ནང་ ལྷན་ལུ་འབད་དེ་ མཛད་རིམ་གྱི་གྲོས་ཚེད་ནང་འཁོད་དགོ།

།ཡེ་ཉེར་རྒྱལ་པ།

རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་ནང་གི་ཡམ་ལུགས།

- ༤༥༧. ལྷ་མགོན་ཡོངས་ལུ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་ ཚོགས་འཛོམས་མཇུག་བར་འོང་ ཚོགས་སྡེ་ཡོད་པ་དང་ ལྷ་འཁོར་ཚུ་དང་ ཆེ་མཐོའི་ལྷ་མགོན་ ཕྱི་རྒྱལ་ལྷ་ཚབ་ གཞུང་གི་དཔོན་ཁག་ སྤྱིར་བཏང་མི་མང་དང་བརྟེན་བརྐྱད་པ་ཚུ་གི་དོན་ལུ་ བཞུགས་གནས་དེ་སྡེ་ཚན་སོ་སོར་སྡེ་ ཁག་དབྱེ་སྡེ་ཡོད།
- ༤༥༨. ཚོགས་ཐེངས་རྣམས་ལུ་ ཡང་ན་ ཉེན་བསྐྱར་ཚོགས་ལུགས་ཀྱི་ ཆ་གནས་ཡོད་པའི་ འཇུག་ལུགས་ཚོགས་ཐམ་འདི་ ལྷ་མགོན་ཚུ་ལུ་སྤྲོད་དགོ།
- ༤༥༩. ལྷ་མགོན་ཚུ་གིས་ ཚོགས་ཁང་གི་ རྒྱལ་མཐུན་ཡམ་ལུགས་ ཡང་ན་ སྤྱིག་གཞི་ཚུ་ ལུ་གནས་དགོ།
- ༤༦༠. ལྷ་མགོན་ཚུ་ རྒྱལ་ཡོངས་གྲོན་ཆས་དང་ བཀའ་བཞུགས་ལུ་མཐུན་བསྐྱིགས་དགོཔ་དང་ ཕྱི་མིའི་རིགས་ཚུ་ཡང་ རང་སོའི་ལུང་པའི་ལུགས་སྲོལ་གྱི་ སྤྱིགས་མཐུན་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཡོངས་གྲོན་ཆས་ནང་འོང་དགོ།

Expression of Regret

452. A member who has been suspended may submit to the Speaker a written expression of regret, and if the Speaker approves such expression of regret, the member shall be permitted to take part in the sittings.
453. An expression of regret approved by the Speaker shall be recorded in the Minutes of Proceedings.

CHAPTER 26 DECORUM IN THE NATIONAL ASSEMBLY

454. Visitors shall be permitted to witness the National Assembly session and shall be assigned seating places in the visitors' gallery which shall be divided into sections for the Royal Family, honored guests, ex-members of Parliament, foreign diplomats, public officials and the general public.
455. Visiting badges or cards shall be issued to the visitors which shall be valid throughout the session or for a particular sitting.
456. Visitors shall maintain the decorum of the House.
457. Visitors who attend the National Assembly shall be clad in the national dress along with Kabney. Foreigners shall be in formal suits and tie or in their own national dress.

༤༥. ཚོགས་ཁང་ནང་ ཐོན་མིའི་རིགས་ ག་ར་ཨིན་རུང་ རྟེན་པ་ཐོབ་པའི་དཔོན་ལག་
གི་རིགས་ དཔའ་རྟལ་ཚམ་མ་གཏོགས་ གཞན་མཚོན་ཆ་དང་ འགྲུལ་འཕྲིན་གྱི་
རིགས་ འཁར་མ་ ཉེ་གདུགས་ ཡང་ན་ འཕྲུལ་ཆས་ཚུ་ འབག་འོང་མི་ཚོགས།
༤༥. ཚོགས་འདུའི་སྐབས་ ཚོགས་ཁང་ནང་དང་ གཟུགས་གནང་སའི་བཞུགས་གནས་ལུ་
ཐོན་མི་ཚུ་གིས་ ལོ་དགུ་མན་ཆད་ཀྱི་ཨ་ལོ་འཁྱིད་འོང་མི་ཚོགས།
༤༦. ཚོགས་འདུ་མཇལ་སར་སྟོན་ཞིན་ལས་ བཀའ་བཞེས་བས་ཏེ་ ལུ་སིམ་སིམ་སྟེ་སྟོན་
ཅི་མ་གཏོགས་ སླིགས་མེད་ཀྱི་བྱ་སྟོན་དང་ ཚོགས་འདུའི་གཏམ་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ བགའ་
སྟོན་དང་ ལགས་ཐལ་ཅེ་བརྟེན་ཅི་ལ་སོགས་པ་ ཚོགས་འདུའི་གསུང་གྲུ་ལུ་ གཞོན་
སྟོན་དང་ བར་ཆད་རྒྱབ་ཅིའི་རིགས་ཚུ་ འབད་མི་ཚོགས།
༤༧. ཚོགས་འདུ་མཇལ་བར་འོང་མིའི་རིགས་ བཞུགས་གནས་ཐོབ་པའི་ ཚོགས་ཐམ་སྟོན་
དེ་ར་ཡོད་རུང་ ཅུས་སྐབས་ཀྱི་དགོས་གནད་དང་བསྟུན་ཏེ་ གལ་ཆེམ་འཐོན་པ་ཅིན་
ནམ་རང་འབད་རུང་ ཐོན་བན་མེད་པར་ ལག་ཁྱེར་ཆ་མེད་བཏང་ཅིའི་དབང་ཆ་ ཉེན་
སུང་འགོ་དཔོན་ལུ་ཡོད།
༤༨. ཚོགས་ཁང་གི་ལམ་ལུགས་འགལ་བའི་རིགས་ལུ་ ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ གལ་གནད་ཆེ་
ཚུང་དང་བསྟུན་པའི་ ཉེས་བྱའི་མི་པ་གཤམ་གསལ་ལྟར་བཀའ་ཚོགས་
༡༽ སླིགས་ལམ་ལས་ ག་གིས་འགལ་མི་དེ་ལུ་ ཐངས་དང་པ་ཉེན་བན་བཀའ་ཞི།
༢༽ ཚོགས་འདུ་འཛོམས་ས་ལས་ ཚུ་ཚོད་གུངས་ཁ་ གང་འོས་ འབབ་སྟོན་གྱིས་
མི་མང་བཞུགས་གནས་ལས་ ཕྱི་ཁར་གཏོན་བཞག་ནི།
༣༽ མི་དོན་ཚོགས་ཐངས་གཅིག་གི་རིང་ལུ་ མི་མང་བཞུགས་གནས་ནང་འོང་མ་
ཚོགས་སྟེ་བཟོ་ནི།

458. Except for official Patang, arms, sticks or umbrellas or electronic equipments shall not be permitted in the Hall.
459. Children below the age of 9 years shall not be permitted to enter the Hall while the House is in session.
460. Visitors shall fold down their Kabney while sitting and maintain silence. Unruly behavior, laughter, clapping or disturbance of any nature shall not be allowed in the Hall.
461. The Security Officer may, if he deems necessary cancel the validity of a visiting badge or admission ticket issued to a person without giving prior notice or assigning any reason thereof.
462. If any visitor disregards the decorum of the National Assembly, the Speaker shall;
- a) In the first instance, issue a warning to such person;
  - b) Dismiss such person from the public gallery for a specified period if the warning goes unheeded; or
  - c) Not allow such person in the gallery for the whole session.

རྒྱུད་ཤེས་མེད་པའི་མི་ཚུ་ འཇུལ་ལྷགས་དང་ ཕྱིར་བཏོན།

༤༤༣. ཚོགས་ཁང་གི་ཚོགས་ལྷགས་སྐབས་ འཇུལ་མི་ཚུ་ལུ་ ཆེད་སྲུང་འབད་བའི་ས་སྐོ་མེན་
མི་ཚུ་ནང་ རྒྱུད་ཤེས་མེད་པའི་མི་ཚུ་གིས་ འཇུལ་ལྷགས་འབད་ནི་ཚུ་ ཚོགས་དཔོན་
གྱིས་བཀའ་རྒྱ་དང་འཁྲིལ་ ལག་ལེན་འཐབ་ནི་ཨིན།

༤༤༤. ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ ཁོ་རའི་ཐུགས་བཞེད་ལྟར་དུ་ ནམ་ར་འབད་རུང་ ཚོགས་ཁང་
ནང་ཡོད་པའི་ སྐུ་མཐོན་གྱི་བལྟགས་གནས་ག་ལས་ཨིན་རུང་ རྒྱུད་ཤེས་མེད་པའི་མི་
ཚུ་ ཕྱིར་ཐོན་འགྱོ་དགོ་པའི་བཀའ་རྒྱ་གནང་ཚོག།

རྒྱུད་ཤེས་མེད་པའི་མི་ཚུ་ ཕྱིར་བཏོན་དང་ བདག་སྲུང་འབད་ནི།

༤༤༥. འཇུལ་མི་ཚུ་ལུ་ ཆེད་སྲུང་འབད་ཡོད་པའི་ས་གོ་ཚུ་ནང་ འཇུལ་ལྷགས་འབད་ཡོད་པའི་
རྒྱུད་ཤེས་མེད་པའི་མི་དགོས་ མ་རུང་པའི་སྦྱིད་ངན་རེ་འབད་བ་ ཡང་ན་ ཕྱིར་ཐོན་
འགྱོ་དགོ་པའི་བཀའ་རྒྱ་གནང་རུང་ ཕྱིར་ཐོན་མ་འགྱོ་བ་ཅིན་ འགོ་དཔོན་དེ་གིས་ མི་
ངོ་དེ་ ཚོགས་ཁང་གི་ཉེ་འདབས་ལས་ ཕྱིར་བཏོན་གཏང་ནི་ ཡང་ན་ བདག་སྲུང་
འབད་ནི།

ཚོགས་འདུའི་ཚོགས་ཁང་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་བཀག་ཆ།

༤༤༦. རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་ཞལ་འཛོམས་ཁང་འདི་ ཚོགས་ལྷགས་ཀྱི་དོན་ལུ་མ་
གཏོགས་ གཞན་གང་རུང་གི་དོན་ལུ་སྦྱོད་མི་ཚོག།

Admission and Withdrawal of Strangers

463. Admission of stranger during the sitting of the House to those parts of the House which are not reserved for the exclusive use of members shall be regulated in advance in accordance with orders made by the Speaker.
464. The Speaker may, whenever he thinks necessary, order the withdrawal of strangers from any part of the House.

Removal and Taking into custody of Strangers

465. The Security officials shall remove from the precincts of the House which is reserved for the exclusive use of members any stranger who misconducts himself or does not withdraw when the stranger is directed to withdraw from the House.

Restriction on the use of Chamber of the House

466. The National Assembly Hall shall not be used for any purpose other than the sitting of the House.

།ཡིག་ལྷན་བཅུན་པ། གྲོས་ཚད་དང་བྱ་སྐྱེའི་སྟུན་ལུ།

སྦྱར་བཏང་།

༤༦༡. ཚོགས་འདུའི་ནང་ལས་ གྲོས་ཐག་ཚད་པའི་ ཡིག་ཆས་ཀྱི་རིགས་ལས་ ཀུན་ལུ་ལུབ་
བསྐྱུགས་འབད་དགོཔ་མེ་ཐོན་ན་མ་གཏོགས་ དེ་མིན་ གསར་ཤོག་ནང་དཔེ་བསྐྱུན་
རྒྱུ་བསྐྱུགས་ཀྱི་དོན་ལུ་ ཚོགས་འདུའི་གྲོས་ཚད་ཚུ་ཚང་དང་ དེ་གི་ཆ་ཤས་མེ་ བཏོད་
དགོཔ་གང་ཡོད་ རྩུང་ཚེན་ཡིག་ཚང་ལས་ གནང་བ་ལེན་དགོ།

གྲོས་བསྐྱར་རིམ་པའི་ཐོ་དེབ།

༤༦༢. རྩུང་ཚེན་ཡིག་ཚང་གིས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་ཚོགས་འཛུགས་ཀྱི་ བྱ་སྐྱེའི་རེ་
བཞིན་དུ་གི་ ཐོ་བཏོད་འབད་དགོཔ་དང་ བྱ་སྐྱེའི་སྟུན་ལུ་ཚུ་ དག་བཟོན་ལྷོད་མེད་
ངེས་བརྟན་བཟོ་ཞེན་ལས་ གཞུང་འབྲེལ་གྱི་སྟུན་ལུ་སྤེལ་བཅི་དགོ།

༤༦༣. གཞུང་འབྲེལ་སྟུན་ལུ་ནང་ ཚོགས་འདུའི་མཛད་རིམ་ཆ་མཉམ་ཚུད་དགོཔ་དང་ སྟུན་
ལུ་དེ་གྲོས་གཞི་དང་འབྲེལ་ཏེ་ ཐོ་བཏོད་དགོ།

༤༦༤. ཡོངས་ལུབ་རྩུང་ཚེན་གྱིས་ གྲོས་ཚད་སྟུན་ལུ་ཆ་འཛུགས་གི་དོན་ལུ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་
འདུའི་ནང་སྤེལ་དགོ། འདི་ལུ་ འཇུག་མི་ཚུ་གིས་ རོར་འབྲུལ་བཟོན་མི་གང་རུང་
རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་ལུ་སྟུན་སྐྱོན་ལུ་སྤེལ་ ལེགས་བཅོས་འབད་དགོ། ཆ་འཛུགས་གྲུབ་
པའི་གྲོས་ཚད་ལུ་ གྲོས་བསྐྱར་འབད་ནི་གི་ གནང་བ་གནང་མི་ཚོགས།

གྲོས་ཚད་ཀྱི་འབྲེལ་བཏོག་བཀའ་སྒྲུབ།

༤༦༥. གྲོས་ཚད་ཆ་འཛུགས་གྲུབ་ཞེན་ལས་ རྩུང་ཚེན་ཡིག་ཚང་གིས་གང་མགོགས་ འཇུག་
མི་ གཞན་འགོ་དཔོན་ ལྷན་ཁག་དང་ ལས་ཁུངས་ཚུ་ལུ་ གྲོས་ཚད་ཀྱི་འབྲེལ་ བཏོག་
བཀའ་འབད་དགོ།

CHAPTER 27

REPORTING OF PROCEEDINGS AND RESOLUTION

General

467. The permission of the National Assembly Secretariat should be obtained prior to publication or exposure through any media, in full or in part, of the resolution or other matters related to the National Assembly.

Record of Proceedings

468. The Secretariat shall draw up records of proceedings at each sitting of the National Assembly and it shall ensure that the reports of the proceedings are verbatim. This report shall be known as Official Reports of the National Assembly.

469. The Official Report shall contain all the items of business taken up by the Assembly and it shall be recorded according to the agenda.

470. The Secretary General shall submit the report of resolutions to the National Assembly for endorsement wherein a member may bring to the notice of the National Assembly any patent error, which shall stand corrected but such resolution once adopted shall not be permitted for deliberation.

Distribution of the Copies of the Resolution

471. Soon after the adoption of the resolution, the Secretariat shall distribute copies of the resolution to the members and other officials, Ministries and Departments.

ཁྱིམ་འཁོར་བརྒྱུད་པའི་ སྤྱིར་བཏང་གི་བྱ་རིམ།

བྱ་རིམ་ལས་འགལ་བའི་སྤྱིན་བརྗོད།

- ༡༧༢. ཚོགས་ཁང་གི་བྱ་རིམ་འཐབ་དང་ བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་དང་མ་མཐུན་པའི་ གྲོས་བསྟུར་
གི་བྱ་རིམ་དང་ བྱ་སྤྱོད་ལས་ལུགས་དང་མ་འཁྲིལ་བ་ཅིན་ ཚོགས་དཔོན་གྱིས་སྤྱིན་
བརྗོད་འབད་ནིའི་ ཁོ་དབང་ཡོད།
- ༡༧༣. གནད་དོན་གོ་རིམ་ཅིག་ ཚོགས་ཁང་ནང་ སྐབས་ཐོག་བརྩུགས་ཡོད་པའི་བྱ་སྤྱོད་
སྤྱོད་ལས་ལུ་ཚོགས་དང་ ཡང་ན་ ཚོགས་ཁང་ནང་བརྩུགས་ཡོད་པའི་བྱ་སྤྱོད་འཛིན་
སྤྱོད་ ཡང་ན་ རིམ་སྒྲིག་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་ཚེ་ ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ འཇུག་མི་ཅིག་
གིས་ དེ་བཟུམ་མའི་གནད་དོན་གོ་རིམ་ཅིག་ བྱ་སྤྱོད་གནད་དོན་ཅིག་ཚར་ཉེ་ སོ་སོ་
ཅིག་འགོ་མ་བརྩུག་པའི་དུས་སྐབས་ཀྱི་བར་ན་ ལུ་ཚོགས།
- ༡༧༤. འཇུག་མི་ཅིག་གིས་ གནད་དོན་གོ་རིམ་ཅིག་སྒྲིག་ཚོགས་དང་ ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ལུ་
ཡོད་པའི་གནད་དོན་འདི་ གནད་དོན་གོ་རིམ་ཨིན་མེན་སྤོར་ལས་ གྲོས་ཐག་གཅད་
དགོ་པའི་ཁར་ ཁོ་ ཡང་ན་ མོ་གིས་གྲོས་ཐག་བཅད་མི་དེ་མཐའ་བཅད་ཨིན།
- ༡༧༥. གནད་དོན་གོ་རིམ་ཅིག་གུ་ གྲོས་བསྟུར་འབད་མ་ཚོགས་ཚུང་ ཚོགས་དཔོན་གྱིས་
དགོས་མཁོ་མཐོང་ཚེ་ གྲོས་ཐག་མ་ཚོད་པའི་ཉེ་མ་ འཇུག་མི་ཚུ་ལས་ སྤྱོད་གསལ་
འབད་ཚོགས།

གྲོས་བསྟུར་གི་ནང་ལས་ ཚོགས་ཚུ་གཏོན་ནི།

- ༡༧༦. གལ་སྲིད་ ཚོགས་དཔོན་གྱི་དགོངས་འཆར་ལུ་ གྲོས་བསྟུར་གི་ནང་ དམའ་ཕབ་ཀྱི་
ཡང་ན་ ཚུལ་མིན་གྱི་ ཡང་ན་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་མ་མཐུན་པའི་ཚོགས་ཚུ་
ལག་ལེན་འཐབ་ཨིན་མེན་སྤོར་འཆར་བ་ཅིན་ ཁོ་གིས་ དབང་ཚད་ཐོག་ལས་ དེ་བཟུམ་
གི་ཚོགས་ཚུ་ གྲོས་བསྟུར་གི་ནང་ལས་ གཏོན་གཏང་དགོ་པའི་བཀའ་བརྒྱ་གནང་ཚོགས།

CHAPTER 28

GENERAL RULES OR PROCEDURE

Point of Order

472. Point of order is a privileged question that raises a violation of the rules in relation to the matter under discussion on the floor or in order of proceeding.
473. A member may raise a point of order in relation to the business before the House at the moment or the Speaker may permit a member to raise such a point of order during the interval between the termination of one item of business and the commencement of another if it is related to the maintenance of order or arrangement of business before the House.
474. A member may formulate a point of order and the Speaker shall decide whether the point raised is a point of order and if so the decision given by him shall be final.
475. No debate shall be allowed on a point of order but the Speaker may if he thinks necessary, hear the member before giving his decision.

Expunction of words from debates

476. If the Speaker is of opinion that words have been used in debates which are defamatory or indecent or unparliamentarily or undignified, he may, in his discretion, order that such words be expunged from the proceedings of the House.

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཡིག་རིགས་དཔར་བསྐྱུན།

༤༡༢. ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ ཚོགས་ཁང་ ཡང་ན་ ཚོགས་ཚུང་དང་འབྲེལ་བའི་ཡིག་ཆས་ཀྱི་
རིགས་ དཔར་བསྐྱུན་དང་ བཀའ་སླེལ་གྱི་གནང་བ་གནང་ཚོག།

ཡིག་ཆ་བདག་འཛིན།

༤༡༣. ཚོགས་ཁང་ ཡང་ན་ ཚོགས་ཚུང་གི་འབྲེལ་བའི་ ཡིག་ཆ་ཚུ་ ཡོངས་ཁྱབ་དུང་ཆེན་
གྱིས་ བདག་གཉེར་འབད་དགོ། ཚོགས་དཔོན་གྱི་གནང་བ་མེད་པར་ འབྲེལ་བའི་
ཡིག་ཆ་ཚུ་ ཚོགས་ཁང་ནང་ལས་ འབག་མི་ཚོག།

བསྐྱར་བཞག་ལས་དོན།

༤༡༤. ཚོགས་ཞུགས་འདི་ ཕྱིར་བཤེལ་འབད་བའི་སྐབས་ དབྱེད་ཡིག་གསལ་སྟོན་གྱི་གོས་
དོན་མ་གཏོགས་ བསྐྱར་ལུས་སྟོན་སྟོན་གཞན་གྱི་རིགས་གོར་ ཆ་མེད་འགྲོམ་ཨིན།
ཨིན་རུང་ དབྱེད་ཡིག་འགོ་འཛིན་པ་གིས་ ལུལ་མའི་ཚོགས་ཐེངས་ནང་ལུ་ དབྱེད་
ཡིག་དེ་གི་གོས་དོན་མ་སྐུལ་བ་ཅིན་ དབྱེད་ཡིག་དེ་ཡང་ ཆ་མེད་སྟེ་བརྗེ་དགོ།

༤༡༥. ཚོགས་འདུ་ཚུམ་པའི་ཉིན་མ་ལས་ བསྐྱར་ལུས་ལས་དོན་གོར་ ཆ་མེད་སྟེ་བཞག་
དགོ།

འཇུག་མི་འབོད་འགྲུག།

༤༡༦. ཚོགས་དཔོན་ལས་ གནང་བ་མ་འགོལ་བར་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་འཇུག་མི་
ཅིག་ གཞན་ལས་ཁྲུངས་དང་ ལྷན་ཁག་ ལས་སྟེ་ཚུ་ནང་ འབོད་འགྲུག་གི་རིགས་
གང་ཡང་འབད་མི་ཚོག།

Printing and Publication of Parliamentary Papers

477. The Speaker may authorize printing and distribution of any document in connection with the business of the House or the Committee.

Custody of Papers

478. The Secretary General shall have custody of all the records and documents of the House or Committees and shall not permit any of such records and document to be taken from the House without the permission of the Speaker.

Pending Business

479. On the prorogation of the House, all pending notices, other than notices of intention to move for leave to introduce a Bill, shall lapse. However if the member-in-charge of the Bill makes no motion in regard to the Bill during the next session, the Bill shall also lapse.
480. On the dissolution of the Assembly all pending business shall lapse.

Invitation of members

481. Ministries, departments and organizations may invite any member of the National Assembly with prior consent of the Speaker.

དོར་ཁ་སྐྱར་ནི།

༤༡༩. ཚོགས་དཔོན་གྱི་བཀའ་བཀོད་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ ཚོགས་ཁང་གི་བྱ་རིམ་ཚུ་ དོར་ཁ་སྐྱར་
ནི་གི་དགོས་མཁེ་དང་བསྐྱུན་ དོར་ཁ་སྐྱར་ནི་འཇུག་ཀྱི་ཚུ་ སྲིག་ཚོགས།

ཚོགས་འཛོམས་འཇུག་འགྲོལ་གྱི་ཤོ་རིམ།

༤༢༩. ཚོགས་འཛོམས་གྲོལ་བའི་སྐབས་ལུ་ ཚོགས་དཔོན་ཚོགས་ཁང་ལས་འབྲོལ་འགྲོ་མ་
ཚར་ཚུན་ འཇུག་མི་ཚུ་ཡར་ལོང་སྟེ་ རང་སོའི་འདེམས་ཁྲི་གི་ས་ཁོངས་ནང་སྟོན་དགོ།

༼ལེའུ་ཉེར་དགུ་པ༽ རྒྱུང་ཆེན་ཡིག་ཚང།

༤༣༤. ཡོངས་ཁྱབ་རྒྱུང་ཆེན་གྱིས་ ཚོགས་འདུ་དང་ ཚོགས་རྒྱུང་ཚུ་ལས་བརྟེན་པའི་ གོས་
ཚོད་ཀྱི་རིགས་ཚུ་ ཉེན་སྲུང་འབད་དེ་ བདག་གཉེར་སྟེ་བཞག་དགོ།

༤༣༥. རྒྱུང་ཆེན་ཡིག་ཚང་གིས་ གོས་འཆར་ཚུ་གི་ཐོ་ཚུལ་མཐུན་བཞག་དགོཔ་དང་ འབྲུང་
ཚོས་ཚུ་ཡང་བཞག་དགོ།

༤༣༦. རྒྱུང་ཆེན་ཡིག་ཚང་གིས་ བྱ་སྐོ་འཐབ་དགོཔ་དེ་དང་འདི་བཞིན་ བྱ་བའི་གནད་སྟོན་
འདི་ནང་འཁོད་དེ་ཡོད་མི་ ཡང་ན་ གཞན་ཡང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་བཅའ་
ཁྲིམས་དང་འཁྲིལ་ཏེ་བཟོ་ཡོད་པའི་ བྱ་བའི་གནད་སྟོན་ཚུ་དང་འཁྲིལ་དགོ།

༤༣༧. རྒྱུང་ཆེན་ཡིག་ཚང་གིས་ རེས་པར་དུ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་འཇུག་མི་གསར་པ་
ཚུ་ལུ་ སྲི་ཚོགས་ཀྱི་བྱ་རིམ་ ཚུལ་མཐུན་ལག་ལེན་འཐབ་ནིའི་དོན་ལུ་ སྟོབ་སྟོབ་དང་
གོམས་འདྲིས་སྟོབ་སྟོབ་ སྲིག་ཚོགས་ཁྲིམས་ ཚུལ་མཐུན་མ་ རེས་བརྟེན་བཟོ་དགོ།

Simultaneous Interpretation

482. Interpretation services may be made available as per the need and direction of the Speaker.

Order at Adjournment

483. When a meeting adjourns, members shall rise and remain in their places until the Speaker has left the Chamber.

CHAPTER 29 THE SECRETARIAT

484. The Secretary General shall ensure the safekeeping of the records of decisions and proceedings of the National Assembly and of its Committees.

485. The Secretariat shall keep proper record of proposals and their date of receipt.

486. The Secretariat shall perform such other functions as may be determined by these Rules or any other rules made under the National Assembly Act.

487. The Secretariat shall take necessary steps to ensure that proper training and orientation in parliamentary procedure, discipline and decorum are given to new Members of the National Assembly.

༤༩. བྱ་བའི་གནད་སྲིད་འདི་དང་ གཞན་ཡང་ ལྷིམས་གཞན་ཚུ་ནང་འཁོད་དེ་ཡོད་པའི་
 ལཱ་འགན་ཚུའི་ལྷན་ཐབས་ལུ་ ཡོངས་ཁྱབ་དྲུང་ཆེན་གྱིས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་
 ཞལ་འཛོམས་ ཡང་ན་ ཚོགས་ཚུང་གང་ཅུང་ཅིག་ནང་ དྲུང་ཆེན་ཡིག་ཚང་ ཚད་
 འཛིན་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ ཡང་ན་ ཞལ་འཛོམས་ཀྱི་ལཱ་འགན་སྲིད་དེ་ཡོད་པའི་འགོ་
 དཔོན་ཚུ་ལུ་ བཀོད་ཁབ་བྱིན་ནིའི་དོན་ལུ་ ཡང་ན་ བྱ་བའི་འབབ་བཞིན་ཡོད་
 པའི་གནད་དོན་འདི་ལུ་ ཞལ་བཀོད་གནང་ནི་དང་བཟུ་ནིའི་དོན་ལུ་ འཇུལ་བཞུགས་
 འབད་ནིའི་ཐོབ་དབང་ཡོད།

། ལཱ་ལྷན་ཚུ་པ།

འཕྲི་སྡོན་དང་ མཚམས་འཛུགས་ དོན་འགྲེལ་ དབང་འཛིན་ཡོད་པའི་དེ་བསྐྱིགས།

བྱ་བའི་གནད་སྲིད་ཀྱི་འཕྲི་སྡོན།

༤༩. བྱ་བའི་གནད་སྲིད་འདི་ལུ་ འཕྲི་སྡོན་ ལ་སྐོང་ རྒྱད་པར་ ཡང་ན་ ཆ་མེད་ཚུ་ རྒྱལ་
 ཡོངས་ཚོགས་འདུ་གིས་འབད་ཚོག། དེ་ལུགས་ཀྱི་འཕྲི་སྡོན་ཡང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་
 འདུའི་མཇུག་སྐོ་དང་ དོན་སྲིན་ལུ་མ་གཞོན་པ་ཅིག་དགོ།

༤༩. འཇུས་མི་ཅིག་གིས་ བཅའ་ཡིག་ཚུ་ འཕྲི་སྡོན་འབད་དགོ་པ་ཅིན་ གསལ་བསྐྱུགས་
 འབད་དགོ་པ་དང་ གསལ་བསྐྱུགས་དང་ག་ཅིག་ཁར་ འཕྲི་སྡོན་འབད་དགོ་པའི་
 གནད་དོན་ཚུ་ཡང་འབྲིན་དགོ།

༤༩. གོས་དོན་འདི་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་ཚོགས་ཡོད་པ་ཅིན་ གསལ་བསྐྱུགས་ཀྱི་
 དུས་ལུན་ཚང་སྤེ་ ཉིན་མ་གསུམ་གྱི་ རང་འཁོད་ བྱ་སྐོའི་ལས་རིམ་ནང་ཚུད་དགོ།
 ཚོགས་དཔོན་གྱི་བཀོད་བྱ་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ ཚོགས་འདུ་ཚོགས་ཏེ་ ཉིན་གང་གསུམ་
 ཀྱི་ནང་ལུ་སྲིད་དགོ།

488. In addition to the functions mentioned in this Rules and other statutes, the Secretary General shall be entitled to enter into the meetings of the National Assembly or of any committee, to give directions to or to exercise control over the Secretariat or other officers assigned to the meetings or to render advice on matters of procedures sought by the meeting.

CHAPTER 30
AMENDMENT, SUSPENSION, INTERPRETATION
AND AUTHORITATIVE TEXT

Amendment of Rules

489. The addition, variation, or repeal of this rule of procedures shall be made by the National Assembly provided that the amendment does not undermine the functions and effectiveness of the National Assembly.
490. A member may give a notice for a motion for amendment of these rules and the notice shall be accompanied by the amendments proposed.
491. The motion shall be included in the Orders of Business, if the National Assembly is in session, within three days of the expiry of the notice, or within three days of the commencement of a session, as the Speaker may direct.

བྱ་བའི་གནད་སྲོད་ཀྱི་མཚམས་འཛོགས།

༤༡༢. བྱ་བའི་གནད་སྲོད་དེ་ ལག་ལེན་འཐབ་པའི་སྐབས་སུ་ ལྷན་པས་མ་བདེལ་ལ་སོགས་པ་
འཕྱོལ་པ་ཅིན་ འཐབ་མི་ཅིག་གིས་ ཚོགས་དཔོན་ལས་ གནང་བ་ལེན་ཏེ་ བྱ་བའི་
གནད་སྲོད་དེ་གི་ རྟོན་ཚེ་མཚམས་འཛོགས་འབད་དགོ་པའི་ གྲོས་དོན་ཅིག་ཚོགས་
ཁང་ནང་སྐལ་ཚོགས། གྲོས་དོན་འདི་ གནང་བ་ཐོབ་པ་ཅིན་ བྱ་བའི་གནད་སྲོད་དེའི་དོན་
ཚེ་འདི་ མཚམས་འཛོགས་འབད་ཚོགས།

བྱ་བའི་གནད་སྲོད་ཀྱི་དོན་འགྲེལ།

༤༡༣. ཚོགས་དཔོན་ལུ་ བྱ་བའི་གནད་སྲོད་ཚུ་ དོན་འགྲེལ་འབད་ནི་གི་དབང་ཚད་ཡོད་པ་
དང་ ཁོ་གིས་གྲོས་ཚེད་འདི་ མཐའ་བཙུན་དང་ གཏན་འཁེལ་ཨིན།

ཚོགས་དཔོན་གྱི་ལྷན་ལུས་དབང་ཚད།

༤༡༤. ཚོགས་ཁང་གི་ལས་སྐྱོད་དང་ གཞུན་ཚོགས་ཚུ་ཚུ་གི་ ལས་སྐྱོད་དང་འབྲེལ་བའི་
ཁྲིམས་འདི་ནང་ དེས་ཏིག་གི་ དགོངས་དོན་གང་ཡང་མ་ཚུད་པ་ཅིན་ གནད་དོན་
འདི་ ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ ཐག་གཅེད་གནང་མི་དེ་གཏན་འཁེལ་ཨིན།

ཚོགས་དོན་གྱི་དབང་ཚད།

༤༡༥. རྫོང་ཁང་དང་ ཨིང་རྒྱན་དེབ་བརྒྱུགས་ཀྱི་བར་ན་ གོ་དོན་མ་འདྲུལ་རེ་འཕྱོལ་ཚེ་ བྱ་བའི་
གནད་སྲོད་དེ་ རྫོང་ཁང་དེབ་བརྒྱུགས་ལུ་ཆགས་བཞག་དགོ།

ངེས་ཚིག་

༤༡༦. བྱ་བའི་གནད་སྲོད་འདི་ནང་ གོ་དོན་ལོགས་སུ་སླེ་བཏོད་དེ་ཡོད་ན་མ་གཏོགས་ དེ་མིན་
ཚོགས་དོན་ཚུའི་ངེས་ཚིག་གཞུགས་གསལ་ལྟར་དུ་གོ་དགོ་པ་ འདི་ཡང་།

Suspension of Rules

492. Whenever any inconsistency or difficulty arises in the application of these rules any member may, with the consent of the Speaker, move that any rule may be suspended in its application to a particular motion before the House, and if the motion is carried the rule in question shall stand suspended.

Interpretation of the Rules

493. The Speaker shall have powers to interpret these rules and his decisions shall be final and binding.

Residuary powers of the Speaker

494. Any matter arising in connection with the business of the House and its Committees for which no specific provision exists in these rules, it shall be decided by the Speaker and his decision shall be final.

Authoritative Text

495. The Dzongkha text shall be the authoritative text, if there exists any difference in meaning between the Dzongkha and the English text.

Definitions

496. In these rules, unless the context otherwise requires:

- ༡༽ “འཕྲི་སྒྲོན་” ཟེར་མི་འདི་ ཁྲིམས་འདི་གི་ཚིག་དོན་ སྤྲིགས་མ་བྱུན་བསྐྱར་
 བཟོའམ་ ལ་སྐོང་གི་གྲོས་འཆར་བཀོད་ནི།
- ༢༽ “དཔུད་ཡིག་” སྤྲི་ཚོགས་ནང་བཙོད་བསྐྱར་གྱི་དོན་ལུ་ ཁྲིམས་བཟོའི་གྲོས་
 དོན་སུལ་ཏེ་ ཚོགས་ཁང་གཉིས་ཆར་འེན་ལས་ཆ་འཛོག་གུབ་གནང་མི་དཔུད་
 ཡིག་དེ་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཚོག་གིས་འཛོག་གནང་ཞིན་མ་ལས་ བཅའ་ཁྲིམས་
 ལུ་འགྱུར་མ་ཨིན།།
- ༣༽ “ཁྲི་འཛིན་” ཚོགས་རྒྱུང་གི་ཁྲི་འཛིན་ལུ་གོ།
- ༤༽ “ཚོགས་རྒྱུང་” ཚོགས་ཁང་གིས་གཞི་བཙུགས་འབད་ཡོད་མི་ ཚོགས་རྒྱུང་ལུ་
 གོ།
- ༥༽ “ཅ་ཁྲིམས་” འབྲུག་གི་ཅ་ཁྲིམས་ཚེན་མོ་ལུ་གོ།
- ༦༽ “ཚོགས་སྡེ་” རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་ལུ་གོ།
- ༧༽ “ཚོགས་ཁང་” རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་ཁངུ་ལུ་གོ།
- ༨༽ “འབྲུས་མི་” སྤྲི་ཚོགས་ཀྱི་འབྲུས་མི་ལུ་གོ།
- ༩༽ “དཔུད་ཡིག་འགོ་འཛིན་པ་” དཔུད་ཡིག་དོ་སྤྱོད་འབད་མི་འབྲུས་མི་ལུ་གོ།
- ༡༠༽ “སྒྲོན་པོ་” ལྷན་རྒྱས་གཞུང་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲོན་པོ་ཅིག་ལུ་གོ།
- ༡༡༽ “གྲོས་དོན་” ཚོགས་ཁང་ནང་ གྲོས་བསྐྱར་འབད་ནིའི་ གནད་དོན་གྱི་གྲོས་
 འཆར་ལུ་གོ།
- ༡༢༽ “སྤྲི་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱལ་ལྷན་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་མ་མཐུན་པ་” གུས་ཞབས་མེད་པ་
 ཉེས་སྦྱོད་དང་ བཅོམ་ཚོག་དང་ བྱ་སྦྱོད་ལུ་གོ།
- ༡༣༽ “ལུ་ཡིག་” ས་གནས་གཞུང་དང་ ལས་སྡེ་ཁག་ཚུ་གིས་ ཚོགས་ཁང་ནང་
 གསུང་གོས་གནང་ནི་དོན་ལུ་ སུལ་མི་གནད་དོན་ཚུ་ལུ་གོ།
- ༡༤༽ “སྐེར་གྱི་འབྲུས་མིའི་དཔུད་ཡིག་ ཟེར་མི་འདི་ སྒྲོན་པོ་དང་ ཚོགས་ཁང་གིས་
 དཔུད་ཡིག་བསྐྱར་ཞེབ་འབད་ནིའི་བཀའ་བཀོད་གནང་མི་ཚོགས་རྒྱུང་མ་ཡིན་
 པའི་ འབྲུས་མི་ཅིག་གིས་ དོ་སྤྱོད་འབད་མི་དཔུད་ཡིག་ལུ་གོ།

- a) “Amendment” means a formal revision or addition proposed to be made to a Statute;
- b) “Bill” means a legislative proposal offered for debate to the Parliament, when passed by both the Houses of Parliament and Assented to by the Druk Gyalpo, becomes an Act;
- c) “Chairperson” means the Chairperson of a committee ;
- d) “Committee” means a Committee established by the House;
- e) “Constitution” means the Constitution of the Kingdom of Bhutan;
- f) “Council” means the National Council;
- g) “House” means the National Assembly;
- h) “Member” means a Member of Parliament;
- i) “Member in charge of the Bill” means the member who has introduced the Bill ;
- j) “Minister” means a member of the Council of Ministers;
- k) “Motion” means a proposal for the consideration of House and relating to any matter which may be discussed by House;
- l) “Unparliamentary expression” expression means acts and languages that are profane, offensive and vulgar;
- m) “Petition” means submissions from the Local Government and various agencies to be deliberated in the House;
- n) “Private Member Bill” means a Bill introduced by a member other than a minister or those committees who are directed by the House to review Bills;

- བ། “ཁེ་ཕན་ལྷན་སྲོད་ཟེར་མི་འདི་ འཕུས་མི་ཚུ་གི་ལཱ་འགན་བསྐྱར་སྲོད་འབད་ནི་ ལུ་ ཐོ་ཕོག་ཉེན་ཡོད་པའི་ ཐད་ཀར་དང་ ཐད་ཀར་མིན་པའི་དངུལ་འབྲེལ་གྱི་ ཁེ་ཕན་ཚུ་ལུ་གོ།
- མ། གོས་གཞི་ཟེར་མི་འདི་ ཚོགས་ཁང་ནང་གསུང་གོས་གནང་ནིའི་དོན་ལུ་ བྱ་རིམ་ ཅང་ཚུད་དེ་ཡོད་པའི་ གནད་དོན་ལུ་དགོ།
- ཅ། ལྷན་སྲོད་ཟེར་མི་འདི་ འཕུས་མི་ཚུ་གི་ཚེད་དམིགས་ཏུ་ ཚོགས་ཁང་ནང་ལུ་ དབྱད་ཡིག་གི་དོ་སྲོད་སྤུལ་ནི་ ཅི་བ་བཀོད་ནི་དང་ གོས་དོན་ལ་སོགས་པ་སྤུལ་ བྱི་གི་བྱ་རིམ་ལུ་གོ།
- ཆ། གཞུང་གི་དབྱད་ཡིག་ ལྷོན་པོ་ཅིག་གིས་ ཚོགས་ཁང་ནང་ དོ་སྲོད་སྤུལ་མི་ལུ་ གོ།
- ཇ། ཏུང་ཚེན་ཡིག་ཚང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་ཡོངས་ཁྲབ་ཏུང་ཚེན་གྱི་ཡིག་ ཚང་ལུ་གོ།
- ཉ། གསང་བའི་ཚོགས་རྒྱན་ ཟེར་མི་འདི་ ཚོགས་རྒྱན་བཅུགས་པའི་སྐབས་ གསང་བའི་ཐོག་ལས་ མི་ག་གི་ཚོགས་རྒྱན་ག་ལུ་ བཅུགས་ཡོད་པ་ཨིན་ན་ མ་ཤེས་པ་ དེས་གཏན་བཟོ་སྟེ་ བཅུག་པའི་ལམ་ལུགས་ཅིག་ལུ་གོ།
- ཏ། ཡིག་ཚང་གི་ཉེན་མ་ དེས་གཟའ་ཉེན་དང་ ལྷ་བ་ དེལས་ གཞུང་གི་ངལ་ གསོ་མ་བརྩིས་པའི་ཉེན་མ་ཚུ་ལུ་གོ།

༤༧. ཚུ་ཁྲིམས་དང་བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ནང་འཁོད་པའི་བརྗོད་ཚིག་དང་འབྲེལ་བཤད་ཚུ་ སྐབས་དོན་སོ་སོར་སྟེ་གོ་དགོ་པ་ཡོད་ན་མ་གཏོགས་ དེ་མིན་ ཚུ་ཁྲིམས་ཚེན་མའི་ བརྗོད་ཚིག་གི་ གོ་དོན་ལུ་གཞིར་བཞག་དགོ།

- o) “Conflict of Interest” means a conflict arising from any direct or pecuniary interest, which interferes with a member’s ability to perform his functions;
- p) “Agenda” means a list of item of Business to be dealt during a sitting of the House;
- q) “Notice” means the process by which the House is notified of the intentions of the members to introduce Bills, ask questions or move motions etc;
- r) “Government Bill” means a Bill introduced by a minister;
- s) “Secretariat” means the National Assembly Secretariat;
- t) “Secret Ballot” means a method of voting wherein all votes are cast in secret to ensure that no other person knows who the voter voted for;
- u) “working days” means week days excluding Saturdays, Sunday and government holidays.

497. Words and expression used in the Constitution and also in these rules shall, unless the context otherwise requires, have the meanings assigned to them in the Constitution.

བྱུང་དེབ་དང་པ།
གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའ་མ་ རྩོམ་ལེན།

གུས་ཕྱན་.....རང་གིས་ འབྲུག་གི་རང་བཙན་དང་ གཅིག་སྦྲིལ་གོང་ལུ་བཀུར་ཏེ་ འབྲུག་གི་རྩ་བ་གསུམ་ལུ་ དད་དམ་གཙང་ཞིང་རྣམ་དག་གི་སློལ་ས་ ང་རའི་འགན་ཁུར་ཕྱག་ཕྱིད་ལུ་ བྱིད་དང་ འཛིགས་སྤང་ ཡང་ན་ མཐུན་འགྱུར་མེད་པར་ ཡིག་ཚང་གི་འགན་ཁུར་བསྐྱབ་ནི་ལུ་ ང་རའི་ལྷོགས་གྲུབ་གང་ཉག་བཏོན་ཏེ་ འབྲུག་གི་རྩ་ཁྲིམས་ཚེན་མོ་འདི་ལུ་ དེད་ཀྱིས་ དམ་ཚིག་གཙང་མའི་ཤ་ཞེན་གྱི་བཙེ་བཀུར་ལུ་བྱིད་དམ་བཅའ་མ་ རྩོམ་ལེན་ ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་གི་སློལ་ས་ ལུལ་བ་དགོ། གནས་ལོ་.....ལྷོ་.....ཚེས་.....ལ།

གོང་མིང་རང་གི་རྟགས།

Annexure 1
Oath or Affirmation of Office

“I, ..., do solemnly swear/affirm that I shall uphold the sovereignty and integrity of Bhutan faithfully, conscientiously discharge my duties in the service of the Tsa-wa-sum and perform the duties of my office without fear or favour to the best of my ability, and that I shall bear true faith and allegiance to the Constitution of Bhutan.”

(Name and Signature)

བྱུང་དེབ་གཉིས་པ།
གསང་བའི་དམ་བཅའ་མ་ རྩོམ་ལེན།

གུས་ཕྱན་.....རང་ཉིད་.....འགན་ཁུར་རྒྱུ་ལ་མཐུན་བསྐྱུབ་ནིའི་
དོན་ལུ་ དགོས་མཁོ་བྱུང་ན་མ་གཉོགས་ དཔལ་ལྷན་འབྲུག་གཞུང་གི་.....སྡེ་
ཤེས་རྟོགས་བྱུང་བ་ ཡང་ན་ རྩོམ་གྱི་བསམ་གཞིག་ཆེད་དུ་བྱུང་བའི་ གནད་དོན་ག་ཅི་ཡིན་
རུང་ མི་ངོ་ག་ལུ་ཡང་ ང་གིས་ ཐད་ཀར་རམ་ བརྒྱུད་དེ་ རྒྱུད་འབྲེལ་ ཡང་ན་ གསང་སྟོག་
མི་འབད་ནིའི་གསང་བའི་དམ་བཅའ་མ་ རྩོམ་ལེན་ ལྷག་བསམ་ནམ་དག་གི་སྐོ་ལས་ ལུལ་བ་
དགོ། གནམ་ལོ་.....ཟླ་.....ཚེས་.....ལ།

གོང་མིང་རང་གི་རྟགས།

Annexure 2
Oath or Affirmation of Secrecy

“I, ..., do solemnly swear/affirm that I shall not directly or indirectly communicate or reveal to any person any matter which shall be brought under my consideration or shall become known to me as a ....for the Royal Government of Bhutan except as may be required for the due discharge of my duties as ...”

(Name and Signature)

Annexure 3

THE LEGISLATIVE PROCEDURE

